

การปรับตัวต่อภัยพิบัติด้านการก่อความไม่สงบในเมือง กรณีศึกษาเมืองยะลา

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการวางแผนภาคและเมืองมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการวางแผนภาคและเมือง ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2561

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ADAPTATION TO URBAN TERRORISM : A CASE STUDY OF THE CITY OF YALA

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Urban and Regional Planning in Urban and Regional
Planning

Department of Urban and Regional Planning

Faculty of Architecture

Chulalongkorn University

Academic Year 2018

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การปรับตัวต่อภัยพิบัติด้านการก่อความไม่สงบในเมือง
	กรณีศึกษาเมืองยะลา
โดย	น.ส.มัชวินส์ อุดลภักดี
สาขาวิชา	การวางแผนภาคและเมือง
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	อาจารย์ ดร.สุธี อนันต์สุขสมศรี

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการวางแผนภาคและเมืองมหาบัณฑิต

..... คณบดีคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.ปิ่นรัชฎ์ กาญจนะจิตฺติ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไชศรี ภัคดีสุขเจริญ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(อาจารย์ ดร.สุธี อนันต์สุขสมศรี)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บัณฑิต จันทร์โรจน์กิจ)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวดี ทองสุกปลั่ง ทรราชสุขสิน)

มัชวีนส์ อดุลย์กิติ : การปรับตัวต่อภัยพิบัติด้านการก่อความไม่สงบในเมือง กรณีศึกษาเมือง
ยะลา. (ADAPTATION TO URBAN TERRORISM : A CASE STUDY OF THE CITY OF
YALA) อ.ที่ปรึกษาหลัก : อาจารย์ ดร.สุธี อนันต์สุขสมศรี

ในช่วงหลายทศวรรษที่ผ่านมา ประเด็นความขัดแย้งต่าง ๆ ทั้งในเรื่องการเมืองการปกครอง
เชื้อชาติ และศาสนา ที่เกิดขึ้นในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ก่อให้เกิดสถานการณ์เหตุการณ์ความไม่
สงบในพื้นที่ ในบางครั้งผลของความขัดแย้งนี้ถูกสะท้อนออกมาเป็นในรูปแบบของการก่อความรุนแรง
โดยพื้นที่อำเภอเมืองจังหวัดยะลาเป็นพื้นที่ที่มีสถิติการก่อเหตุความไม่สงบมากที่สุดในพื้นที่สามจังหวัด
ชายแดนภาคใต้ หากเรามองการก่อความรุนแรงในพื้นที่เมืองนี้ในรูปแบบของภัยพิบัติที่มนุษย์สร้างขึ้น
การศึกษาแนวคิดเรื่องการปรับตัวต่อความเสี่ยงของชุมชนเมือง อาจจะเป็นส่วนหนึ่งในการบรรเทาความ
เสี่ยงของการเกิดภัยพิบัติ งานวิจัยนี้ได้ศึกษาวิธีการปรับตัวต่อภัยการก่อความไม่สงบของชุมชนในพื้นที่
เขตเทศบาลนครยะลา และวิเคราะห์ช่องว่างเชิงสถาบัน (Institutional Gap Analysis) ในการพัฒนา
แผนการปรับตัวของเมือง เพื่อให้เป็นแนวทางและข้อเสนอแนะในการปรับตัวต่อภัยการก่อความไม่สงบใน
เมือง

ผลการศึกษาพบว่า ในเทศบาลเมืองยะลามีมาตรการการปรับตัวต่อภัยการก่อความไม่สงบใน
เมือง 6 มาตรการ ได้แก่ (1) การสร้างแทนปูนหน้าบ้าน (2) การตั้งด่านตรวจคนเข้าออกภายในชุมชน (3)
การกำหนดพื้นที่จอดรถริมเกาะกลางถนน (4) การยกเลิกสวมหมวกนิรภัย (5) การติดตั้งกล้องวงจรปิด
และ (6) การปรับปรุงทัศนียภาพของเมืองด้วยศิลปะ โดยประชาชนในพื้นที่ค่อนข้างพอใจกับมาตรการการ
ปรับตัวต่อความไม่สงบ แต่ยังคงมีช่องว่างของระดับความคาดหวัง (Expectation) สูงกว่าระดับการเห็น
ปฏิบัติจริง (Perception) ต่อมาตรการต่าง ๆ อยู่มาก การศึกษาายังพบว่า ประชาชนคาดหวังให้รัฐเพิ่ม
การมีส่วนร่วมของชุมชนและทำความเข้าใจกับวัฒนธรรมของคนในพื้นที่ให้มากขึ้น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ
ของมาตรการการปรับตัวต่อภัยการก่อความไม่สงบในเมืองให้มากขึ้น

สาขาวิชา การวางแผนภาคและเมือง

ลายมือชื่อนิสิต

ปีการศึกษา 2561

ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก

5973323025 : MAJOR URBAN AND REGIONAL PLANNING

KEYWORD: Man-made risk adaptation / urban terrorism / Yala

Mazwin Adulphakdee : ADAPTATION TO URBAN TERRORISM : A CASE STUDY OF THE CITY OF YALA. Advisor: Sutee Anantsuksomsri, Ph.D.

In the past decades, several conflicts on politics, races, and religions in the three deep south provinces have caused instability in the region. Sometime, these conflicts echo in the form of violence. The City of Yala is the city with the highest number of terrorism incidents within the deep south. Considering a terrorism as a manmade disaster, the study on urban risk adaptation of the community may be one of the means for disaster risk reduction. This research examines the urban terrorism risk adaptation programs in Yala City Municipality and analyzes the institutional gap in the development of risk adaptation to propose a guideline and suggestions on an urban terrorism risk adaptation plan.

The study shows that, in the municipality, six urban terrorism risk adaptation programs include: (1) installation of concrete ballasts in front of residential areas, (2) operation of security check points, (3) designated parking spaces along a traffic island, (4) cancellation of wearing a safety helmet, (5) installation of CCTVs, and (6) urban regeneration with street arts. The study finds that people in the municipality are fairly satisfied with the risk adaptation programs but still have large gaps between expectations and perceptions of some programs. In addition, people expect that the government should have increased public participation and understanding of local cultures to improve the efficiency of the urban terrorism risk adaptation programs.

Field of Study: Urban and Regional Planning Student's Signature

Academic Year: 2018 Advisor's Signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่อง การปรับตัวต่อภัยพิบัติด้านการก่อความไม่สงบในเมือง กรณีศึกษาเมืองยะลา ฉบับนี้สำเร็จได้ต้องขอขอบคุณความเมตตากรุณาจาก อาจารย์ ดร.สุธี อนันต์สุขสมศรี อาจารย์ที่ปรึกษา ที่สละเวลาให้คำปรึกษาที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงาน ให้แนวคิด ข้อคิด ตรวจสอบแก้ไขความเรียบร้อย ตลอดจนให้คำแนะนำทางวิชาการและให้โอกาสที่ดีเสมอมา ขอขอบคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ไชศรี ภักดิ์สุขเจริญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. บัณฑิต จันทร์โรจน์กิจ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุวดี ทองสุกปลั่ง ทรราชสุขสิน สำหรับคำแนะนำที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนารูปแบบการเขียนและขอขอบคุณการตอบรับเป็นกรรมการสอบในครั้งนี้ และขอขอบคุณอาจารย์ทุกท่านในภาควิชาการวางแผนภาคและเมืองที่ให้คำแนะนำที่ดีเสมอมา

ขอขอบคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศรีสมภาพ จิตรภิรมย์ศรี และเจ้าหน้าที่ทุกท่านของสถาบันวิจัยความขัดแย้งและความหลากหลายทางวัฒนธรรมภาคใต้ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี นายสัญญา สุวรรณโพธิ์ รองนายกเทศมนตรีนครยะลา นายพิษณุ บรรณกิจ เจ้าพนักงานป้องกันชำนาญงานดับเพลิงเทศบาลนครยะลา สำหรับการประสานงาน ให้คำแนะนำ ข้อมูล และความร่วมมือเป็นอย่างดี รวมถึงเจ้าหน้าที่เทศบาลนครยะลาทุกท่านที่ร่วมอาสาลงพื้นที่ทำแบบสอบถามตลอดจนประชาชนในเขตพื้นที่ศึกษาเทศบาลนครยะลาที่ให้ความร่วมมือที่ดี

ท้ายที่สุดขอขอบคุณ บิดา มารดา และบุคคลในครอบครัวที่อยู่เบื้องหลัง คอยสนับสนุนและให้กำลังใจเสมอมา ขอขอบคุณเพื่อนนิสิตปริญญาโท นางสาวสุพัตรา กิ่งไทร นายพนรัตน์ มะโน และทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือกันมาตลอด รวมถึงเพื่อน ๆ น้อง ๆ ทุก ๆ คนที่คอยให้ความช่วยเหลือในการลงพื้นที่ และหาข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ทำให้การจัดทำวิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

มัชวินส์ อดุลภักดี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญภาพ	1
สารบัญตาราง.....	1
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญ.....	1
1.2 ข้อมูลสถานการณ์การก่อความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้	4
1.2.1 สถานการณ์การก่อความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้	4
1.2.2 ผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบ	5
1.2.3 ลำดับเหตุการณ์ความรุนแรงภายในเมืองยะลา ที่มาของมาตรการการรักษาความ ปลอดภัย	6
1.2.4 การปรับตัวและการแก้ไขปัญหาของหน่วยงานรัฐและประชาชนในเมืองยะลา	8
1.3 คำถามงานวิจัย.....	11
1.4 สมมติฐานงานวิจัย	11
1.5 วัตถุประสงค์	11
1.6 ขอบเขตงานวิจัย	11
1.6.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา	11
1.6.2 ขอบเขตด้านพื้นที่กำหนดพื้นที่เป้าหมาย คือ พื้นที่เมืองภายในเทศบาลนครยะลา	12
1.7 กรอบวิธีวิจัย	13

1.8	วิธีการดำเนินงานวิจัย.....	14
1.9	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	15
1.10	นิยามศัพท์เฉพาะ.....	15
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....		16
2.1	นิยาม ความหมาย ที่เกี่ยวข้องกับภัยพิบัติ.....	16
2.1.1	ภัยพิบัติ (Disaster).....	16
2.1.2	ภัยพิบัติที่เกิดขึ้นจากมนุษย์ (Man-made disaster).....	17
2.1.3	ความเสี่ยงจากภัยพิบัติ ((Disaster Risk).....	17
2.1.4	การลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ (Disaster Risk Reduction: DRR).....	17
2.1.5	การปรับตัว (Adaptation).....	17
2.2	แนวความคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวต่อภัยพิบัติ.....	19
2.2.1	การปรับตัวต่อภัยพิบัติ.....	20
2.2.2	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	21
2.3	แนวความคิดการปรับตัวต่อภัยพิบัติด้านการก่อการร้ายในต่างประเทศ.....	21
2.3.1	ปารีสในยุคของ Baron Haussmann.....	21
2.3.2	แท่นปูน (Barriers) ในกรุงลอนดอน.....	22
2.3.3	แท่นปูน (Barriers) ในประเทศสหรัฐอเมริกา.....	22
2.3.4	ด่านตรวจคนเข้าออก ในประเทศฟิลิปปินส์.....	23
2.3.5	ด่านตรวจคนเข้าออก ในประเทศไนจีเรีย.....	24
2.3.6	ศิลปะในเมืองที่มีความขัดแย้ง.....	24
2.4	นโยบายและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเมืองต่อภัยการก่อไม่สงบ.....	26
2.4.1	กรอบแนวคิดของนโยบายการบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดนใต้.....	26
2.4.2	มาตรการรักษาความปลอดภัยในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้.....	27
2.4.3	ผังเมืองรวมเมืองยะลา.....	28

2.4.4 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานส่วนท้องถิ่น.....	31
2.4.5 ผลการสำรวจความคิดเห็นประชาชนต่อกระบวนการสันติภาพจังหวัดชายแดนใต้	31
2.5 การวิเคราะห์ช่องว่าง (Gap Analysis).....	32
2.5.1 แนวคิด ทฤษฎี การวิเคราะห์ช่องว่าง (Gap Analysis)	32
2.5.2 การทบทวนวรรณกรรม การวิเคราะห์ช่องว่างเชิงสถาบัน (Institutional Gap Analysis).....	34
2.5.3 ช่องว่างเชิงสถาบัน (Institutional Gap Analysis)	35
บทที่ 3 ข้อมูลทั่วไป.....	38
3.1 ที่ตั้งและอาณาเขต	38
3.2 ลักษณะภูมิประเทศและภูมิอากาศ.....	40
3.3 ประชากร.....	41
3.4 เศรษฐกิจ	42
3.4.1 ข้อมูลเศรษฐกิจ (GDP)	42
3.4.2 ด้านแรงงาน.....	44
3.5 ลักษณะสภาพสังคม	44
3.6 ประวัติศาสตร์.....	45
3.7 ลักษณะชุมชนในพื้นที่เขตเทศบาลนครยะลา.....	47
3.7.1 การศึกษา	48
บทที่ 4 ระเบียบวิธีวิจัย.....	49
4.1 วิธีการดำเนินงาน	50
4.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล	51
4.3 ข้อจำกัดในการวิจัย.....	51
4.3.1 ข้อจำกัดการเลือกตัวอย่าง	52
4.3.2 ข้อจำกัดด้านข้อมูล	52

4.4 การเลือกพื้นที่ศึกษาและการสำรวจพื้นที่เบื้องต้น.....	53
4.4.1 การเลือกพื้นที่ศึกษา	53
4.4.2 ข้อมูลขอบเขตพื้นที่ศึกษา	53
4.4.3 ข้อมูลทางกายภาพพื้นที่ศึกษา	55
4.4.4 การสำรวจพื้นที่เบื้องต้น	63
4.4.4 เซฟตี้โซน (safety zone).....	64
4.5 การสัมภาษณ์เชิงลึก	65
4.6 กลุ่มประชากรเป้าหมาย	65
4.7 การเลือกตัวอย่าง (Sampling Method) และขนาดตัวอย่าง (Sample Size)	66
4.7.1 การสุ่มตัวอย่างโดยไม่ใช้ความน่าจะเป็น (Non-probability sampling).....	67
4.7.2 ข้อจำกัดและเงื่อนไข	67
4.8 เครื่องมือวัดแบบสอบถาม (Measurement).....	67
4.8.1 การวิเคราะห์ช่องว่างด้วยเครื่องมือ T-test	68
4.8.2 การวิเคราะห์ ANOVA ด้วยเครื่องมือ Crosstabs	69
4.9 แบบสอบถาม.....	69
บทที่ 5 ผลการศึกษา.....	71
5.1 การวิเคราะห์เชิงพื้นที่ของการปรับตัวต่อการก่อความไม่สงบในเทศบาลนครยะลา.....	71
5.1.1 การสร้างแท่นปูน (Barrier) หน้าบ้าน	73
5.1.2 ด้านตรวจคนเข้าออกภายในชุมชนพื้นที่ศึกษา	77
5.1.3 การกำหนดพื้นที่จอดรถเกาะกลางถนน	80
5.1.4 การยกเลิกสวมหมวกนิรภัย.....	84
5.1.5 การติดตั้งกล้องวงจรปิด.....	86
5.1.6 การปรับภูมิทัศน์ของเมืองด้วยศิลปะ	88
5.1.7 สรุปวิธีการปรับตัวต่อการก่อความไม่สงบ	93

5.2 ผลการวิเคราะห์แบบสอบถามด้วยเครื่องมือทางสถิติ	94
5.2.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	94
5.2.2 ข้อมูลทั่วไป การรับรู้และประสบการณ์ในพื้นที่เมืองจังหวัดยะลา.....	97
5.2.3 การปรับตัวในพื้นที่เมืองจังหวัดยะลา.....	100
5.2.4 เกี่ยวกับความคาดหวัง และ การเห็นจริงปฏิบัติจริง ต่อกระบวนการปรับตัวต่อภัย การ ก่อความไม่สงบในพื้นที่เทศบาลนครยะลา	105
5.3 อภิปรายผลการวิเคราะห์ช่องว่าง (Gap Analysis).....	117
5.3.1 ผลของการวิเคราะห์ช่องว่าง เรื่องการสร้างแท่นปูน (Barrier) หน้าบ้าน	118
5.3.2 ผลของการวิเคราะห์ช่องว่าง เรื่องด่านตรวจคนเข้าออกภายในพื้นที่ศึกษา.....	119
5.3.3 ผลของการวิเคราะห์ช่องว่าง เรื่องการกำหนดพื้นที่จอดรถริมเกาะกลางถนน	120
5.3.4 ผลของการวิเคราะห์ช่องว่าง เรื่องมาตรการยกเลิกสวมหมวกนิรภัย.....	121
5.3.5 ผลของการวิเคราะห์ช่องว่าง เรื่องการติดตั้งกล้องวงจรปิด.....	122
5.3.6 ผลของการวิเคราะห์ช่องว่าง เรื่องการปรับภูมิทัศน์ของเมืองด้วยศิลปะ	123
5.3.7 สรุปผลของการวิเคราะห์ช่องว่าง	125
เพื่อบทที่ 6 สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ	126
6.1 สรุปผลการศึกษา	126
6.1.1 สรุปมาตรการควรส่งเสริมการปรับตัวต่อภัยพิบัติด้านการก่อความไม่สงบในเมืองยะลา	129
6.2 ข้อเสนอแนะ	130
6.2.1 การติดตั้งกล้องวงจรปิด	130
6.2.2 การกำหนดพื้นที่จอดรถริมเกาะกลางถนน	130
6.2.3 การปรับภูมิทัศน์ของเมืองด้วยศิลปะ.....	131
6.2.4 ข้อเสนอแนะแนวทางปฏิบัติในการเพิ่มประสิทธิภาพของมาตรการการปรับตัวต่อภัย การก่อความไม่สงบในเมือง	131
6.3 ข้อจำกัดและอุปสรรคของงานวิจัย	132

บรรณานุกรม..... 134

ภาคผนวก..... 139

ประวัติผู้เขียน..... 178

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

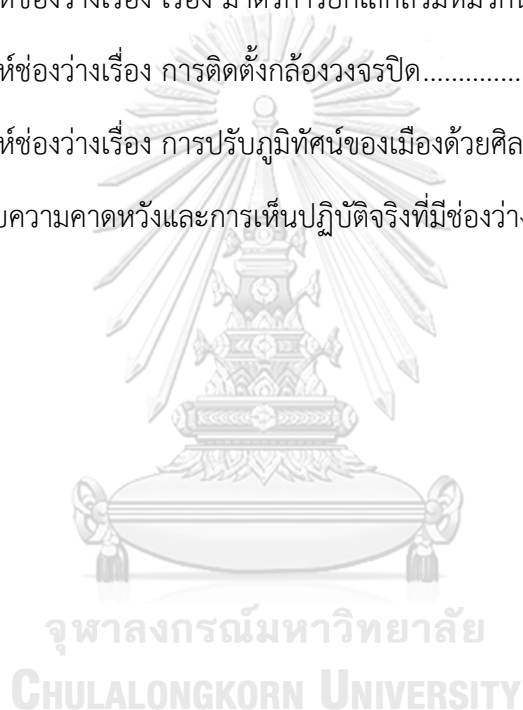
สารบัญภาพ

ภาพที่ 1	กราฟแสดงจำนวนเหตุการณ์ความไม่สงบรายปี.....	2
ภาพที่ 2	แสดง 10 อำเภอที่มีเหตุการณ์ความไม่สงบมากที่สุดในปี2558.....	3
ภาพที่ 3	เหตุระเบิดคาร์บอมบ์วันที่ 13 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2554 ในเขตเทศบาลนครยะลา.....	6
ภาพที่ 4	เหตุระเบิดวันที่ 21 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2554 ในเขตเทศบาลนครยะลา.....	7
ภาพที่ 5	เหตุระเบิดภายในพื้นที่เขตเทศบาลยะลา เมื่อคืนวันที่ 25 ตุลาคม พ.ศ. 2554.....	7
ภาพที่ 6	ภาพแท่นปูนบนถนนรวมมิตร เทศบาลนครยะลา.....	8
ภาพที่ 7	ภาพด้านตรวจ ถนนสายกลาง เทศบาลนครยะลา.....	8
ภาพที่ 8	ภาพที่จอดรถริมเกาะกลางถนนถนนสิโรรส.....	9
ภาพที่ 9	ถนนสิโรรส.....	9
ภาพที่ 10	กล้องวงจรปิดภายในเทศบาลนครยะลา.....	10
ภาพที่ 11	การปรับภูมิทัศน์ของเมืองด้วยศิลปะ.....	10
ภาพที่ 12	แผนที่แสดงขอบเขตด้านพื้นที่เมืองยะลา.....	12
ภาพที่ 13	กรอบวิธีวิจัย.....	13
ภาพที่ 14	วิธีการดำเนินการวิจัย.....	14
ภาพที่ 15	แสดงผังเมืองปารีส.....	21
ภาพที่ 16	แท่นปูน (Barriers) ในกรุงลอนดอน.....	22
ภาพที่ 17	แท่นปูน (Barriers) ในนิวยอร์ก, สหรัฐอเมริกา.....	22
ภาพที่ 18	ด่านตรวจคนเข้าออก ในประเทศฟิลิปปินส์.....	23
ภาพที่ 19	ด่านตรวจคนเข้าออก ในประเทศไนจีเรีย.....	24
ภาพที่ 20	กำแพงคอนกรีตแบริเออร์แบ่งแยกระหว่างปาเลสไตน์และอิสราเอล.....	24
ภาพที่ 21	ศิลปะในพื้นที่ความขัดแย้งในปาเลสไตน์.....	25
ภาพที่ 22	ศิลปะในพื้นที่ความขัดแย้งในประเทศเยเมน.....	25

ภาพที่ 23	แผนผังกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินตามที่ได้จำแนกประเภททำยกภูกระทรงงให้ใช้บังคับ ผังเมืองรวมเมืองยะลา.....	30
ภาพที่ 24	แสดงกระบวนการพื้นฐานสำหรับวิเคราะห์ช่องว่าง (Gap analysis).....	32
ภาพที่ 25	แสดงแนวความคิดสำหรับการหาคำตอบของการวิเคราะห์ช่องว่าง	33
ภาพที่ 26	แสดงกรอบความคิดในการหาคำตอบของการดำเนินการอย่างไร	33
ภาพที่ 27	แสดงแบบจำลองความคาดหวังและการรับรู้แนวความคิด Gap analysis	35
ภาพที่ 28	อาณาเขตติดต่อจังหวัดยะลา.....	39
ภาพที่ 29	ลักษณะภูมิประเทศจังหวัดยะลา.....	40
ภาพที่ 30	ลักษณะภูมิอากาศจังหวัดยะลา.....	41
ภาพที่ 31	ผลิตภัณฑ์มวลรวมแบบลูกโซ่ จำแนกตามสาขาการผลิต จังหวัดยะลา พ.ศ.2548-2557 (หน่วย: ล้านบาท).....	43
ภาพที่ 32	ภาพมุมสูงของเทศบาลนครยะลา.....	45
ภาพที่ 33	แสดงชุมชนในเขตเทศบาลนครยะลา	47
ภาพที่ 34	แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย.....	50
ภาพที่ 35	ขอบเขตพื้นที่ศึกษาเทศบาลนครยะลา จังหวัดยะลา	54
ภาพที่ 36	แสดงถนนภายในเทศบาลนครยะลา.....	56
ภาพที่ 37	แสดงพื้นที่ศึกษา ชุมชนพุทธจีน หรือเซฟตี้โซน 1 เทศบาลนครยะลา.....	57
ภาพที่ 38	แสดงพื้นที่ศึกษาตึกแถวพาณิชย์กรรมหรือเซฟตี้โซน 2 และภาพบรรยากาศภายในชุมชน	58
ภาพที่ 39	แสดงพื้นที่ศึกษาชุมชนมุสลิม จีน ย่านตลาดเก่า เทศบาลนครยะลา และภาพบรรยากาศ ภายในชุมชน	59
ภาพที่ 40	แสดงพื้นที่ศึกษาริมถนน 410 ถนนเส้นหลักกำหนดพื้นที่จอดรถริมเกาะกลางถนน และ ภาพบรรยากาศบนถนน.....	60
ภาพที่ 41	แสดงขอบเขตของพื้นที่ศึกษาภายในชุมชนที่มีการกำหนดพื้นที่เป็น street art และภาพ บรรยากาศภายในชุมชน.....	61

ภาพที่ 42 แสดงจุดพื้นที่ที่มีกิจกรรมการปรับตัวที่เกิดขึ้นภายในเทศบาลนครยะลาจากการสำรวจเบื้องต้นของผู้วิจัย	62
ภาพที่ 43 แสดงจุดพื้นที่ศึกษา.....	63
ภาพที่ 44 ตัวอย่างแบบสอบถามเพื่อวิเคราะห์ช่องว่าง.....	68
ภาพที่ 45 แสดงโครงสร้างการปรับตัวต่อภัยการก่อความไม่สงบที่เกิดขึ้น 6 มาตรการในพื้นที่เทศบาลนครยะลา.....	72
ภาพที่ 46 เหตุระเบิดริมถนนรวมมิตร.....	74
ภาพที่ 47 แผนที่ขอบเขตถนนรวมมิตร.....	74
ภาพที่ 48 โครงสร้างกิจกรรม การสร้างแท่นปูน (Barrier) หน้าบ้าน.....	75
ภาพที่ 49 แท่นปูน (Barrier) หน้าบ้านริมถนนรวมมิตร	76
ภาพที่ 50 ด้านตรวจคนเข้าบ้านถนนรวมมิตร.....	77
ภาพที่ 51 โครงสร้างกิจกรรม ด้านตรวจคนเข้าออกภายในชุมชน.....	78
ภาพที่ 52 ด้านตรวจคนเข้าออกภายในชุมชน.....	79
ภาพที่ 53 การจอตริมเกาะกลางถนน.....	80
ภาพที่ 54 การจอตริมเกาะกลางถนน.....	81
ภาพที่ 55 การจอตริมเกาะกลางถนน.....	82
ภาพที่ 56 โครงสร้างกิจกรรม การกำหนดพื้นที่จอตริมเกาะกลางถนน.....	82
ภาพที่ 57 ประชาชนไม่สวมหมวกนิรภัย.....	85
ภาพที่ 58 โครงสร้างกิจกรรม การยกเลิกสวมหมวกนิรภัยภายในเมือง.....	85
ภาพที่ 59 กล้องวงจรปิดริมถนนภายในเทศบาลนครยะลา	86
ภาพที่ 60 โครงสร้างกิจกรรม การติดตั้งกล้องวงจรปิด.....	88
ภาพที่ 61 สภาพสี่ล้ออาคารบ้านเรือนภายในเขตเทศบาลนครยะลา บริเวณหน้าสถานีรถไฟยะลา.....	88
ภาพที่ 62 การวาดภาพบนแท่นปูน.....	90
ภาพที่ 63 ทาสีอาคารถนนรถไฟ.....	91

ภาพที่ 64	Yala bird city street art.....	92
ภาพที่ 65	โครงสร้างกิจกรรม การปรับภูมิทัศน์ของเมืองด้วยศิลปะ	92
ภาพที่ 66	สรุปการปรับตัวภัยการก่อความไม่สงบ	93
ภาพที่ 67	ผลวิเคราะห์ช่องว่างเรื่อง การสร้างแท่นปูนหน้าบ้าน.....	118
ภาพที่ 68	ผลวิเคราะห์ช่องว่างเรื่อง ด้านตรวจคนเข้าออกภายในชุมชน	119
ภาพที่ 69	ผลวิเคราะห์ช่องว่างเรื่อง การกำหนดพื้นที่จอดรถเกาะกลางถนน	120
ภาพที่ 70	ผลวิเคราะห์ช่องว่างเรื่อง เรื่อง มาตรการยกเลิกสวมหมวกนิรภัย	121
ภาพที่ 71	ผลวิเคราะห์ช่องว่างเรื่อง การติดตั้งกล่องวงจรปิด.....	122
ภาพที่ 72	ผลวิเคราะห์ช่องว่างเรื่อง การปรับภูมิทัศน์ของเมืองด้วยศิลปะ	123
ภาพที่ 73	แสดงระดับความคาดหวังและการเห็นปฏิบัติจริงที่มีช่องว่างสูงสุด	125

สารบัญตาราง

ตารางที่ 1	คำถาม: ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (4s1-4s9)	95
ตารางที่ 2	คำถาม: ท่านเป็นคนในพื้นที่เทศบาลนครยะลา จังหวัดยะลา หรือไม่ (Q1a1_PopYala). 97	
ตารางที่ 3	คำถาม: ระยะเวลาที่ท่านอยู่อาศัยในพื้นที่เทศบาลนครยะลานี้กี่ปี (Q1a2_time)	97
ตารางที่ 4	คำถาม: บ้านหลังนี้ท่านเป็น (Q1a3_House).....	97
ตารางที่ 5	คำถาม: ตั้งแต่ปี 2547 ถึงปัจจุบัน ตัวท่านเอง คนในครอบครัว หรือญาติสนิทเคยผ่าน ประสบการณ์ตรงเกี่ยวกับเหตุการณ์ความไม่สงบหรือไม่ ในลักษณะใด (Q1a4).....	98
ตารางที่ 6	คำถาม: ท่านคิดว่าสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่เมืองจังหวัดยะลา มีผลกระทบต่อ ดำเนินชีวิตของท่าน ในเรื่องใดต่อไปนี้มากที่สุด (กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องต่อไปนี้) (Q1a5_effect).....	98
ตารางที่ 7	คำถาม: ท่านรู้สึกว่าการกระทำต่อไปนี้เปลี่ยนแปลงไปในทิศทางใด (กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องต่อไปนี้) (Q1a6_Now).....	99
ตารางที่ 8	คำถาม: ท่านคิดว่าการกระทำต่อไปนี้ในละแวกบ้านของท่านปลอดภัยหรือไม่ (Q1a7s1_Safe).....	99
ตารางที่ 9	คำถาม: ท่านเคยได้ยิน วิธีการปรับตัวต่อภัยความไม่สงบในพื้นที่เมืองยะลา หรือไม่ (Q2a1s1- Q2a1s6).....	100
ตารางที่ 10	คำถาม: ท่านและชุมชนปฏิบัติตามวิธีการปรับตัวต่อภัยความไม่สงบในพื้นที่เมืองยะลา หรือไม่ ด้วยวิธีใด (Q2a3s1-Q2a3s6)	101
ตารางที่ 11	คำถาม: ท่านคิดว่าการปรับตัวต่อภัยความไม่สงบในพื้นที่เทศบาลนครยะลาข้างต้นมี ความสำคัญในการสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมในชีวิตดีขึ้นหรือแย่ลงเพียงใด (Q2a4)	101
ตารางที่ 12	คำถาม: ท่านสนับสนุนการปรับตัวต่อภัยความไม่สงบในพื้นที่เมืองยะลาเป็นแนวทางใน การแก้ไขและป้องกันปัญหาหรือไม่ (Q2a5).....	102
ตารางที่ 13	คำถาม: ท่านทราบวิธีการปรับตัวต่อภัยความไม่สงบในพื้นที่เมืองยะลาจากไหน (Q2a6)	102
ตารางที่ 14	คำถาม: ที่ผ่านมามีส่วนร่วมกับชุมชนปรับตัวภัยการก่อความไม่สงบหรือไม่ (Q2a7)	102
ตารางที่ 15	คำถาม: ท่านสนใจติดตามข่าวเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ มากน้อยเพียงใด (Q2a8)	103

ตารางที่ 16	คำถาม: ท่านมีความหวังมากน้อยเพียงใดว่าจะเกิดสันติสุขในพื้นที่ในอีก 5 ปีข้างหน้า (Q2a9)	103
ตารางที่ 17	คำถาม: ท่านคิดว่าแนวทางหรือมาตรการใดดังต่อไปนี้ควรเร่งดำเนินการ เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางบวกในพื้นที่ (speed1- speed12)	104
ตารางที่ 18	คำถาม: ใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทั้งด้านความคาดหวัง และ ด้านการเห็นปฏิบัติจริง ที่ตรงกับคำตอบของคุณเรื่อง การสร้างแท่นปูน (Barrier) หน้าบ้าน	106
ตารางที่ 19	คำถาม: ท่านคิดว่าการสร้างแท่นปูน (Barrier) หน้าบ้าน มีความสำคัญหรือไม่ (Q3a1s1)	106
ตารางที่ 20	คำถาม: ใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทั้งด้านความคาดหวัง และ ด้านการเห็นปฏิบัติจริง ที่ตรงกับคำตอบของคุณเรื่อง ด้านตรวจคนเข้าออกภายในชุมชน	108
ตารางที่ 21	คำถาม: ท่านคิดว่าด้านตรวจคนเข้าออกภายในชุมชนมีความสำคัญหรือไม่ (Q3a2s1)	108
ตารางที่ 22	คำถาม: ใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทั้งด้านความคาดหวัง และ ด้านการเห็นปฏิบัติจริง ที่ตรงกับคำตอบของคุณเรื่อง การกำหนดพื้นที่จอดรถริมเกาะกลางถนน	110
ตารางที่ 23	คำถาม: ท่านคิดว่าการกำหนดพื้นที่จอดรถริมเกาะกลางถนนมีความสำคัญหรือไม่ (Q3a3s1)	110
ตารางที่ 24	คำถาม: ใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทั้งด้านความคาดหวัง และ ด้านการเห็นปฏิบัติจริง ที่ตรงกับคำตอบของคุณเรื่อง การยกเลิกสวมหมวกนิรภัย	112
ตารางที่ 25	คำถาม: ท่านคิดว่าการยกเลิกสวมหมวกนิรภัยมีความสำคัญหรือไม่ (Q3a4s1)	112
ตารางที่ 26	คำถาม: ใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทั้งด้านความคาดหวัง และ ด้านการเห็นปฏิบัติจริง ที่ตรงกับคำตอบของคุณเรื่อง การติดตั้งกล่องวงจรปิด	114
ตารางที่ 27	คำถาม: ท่านคิดว่าการติดตั้งกล่องวงจรปิดมีความสำคัญหรือไม่ (Q3a5s1)	114
ตารางที่ 28	คำถาม: ใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทั้งด้านความคาดหวัง และ ด้านการเห็นปฏิบัติจริง ที่ตรงกับคำตอบของคุณเรื่อง การปรับภูมิทัศน์ของเมืองด้วยศิลปะ	116
ตารางที่ 29	คำถาม: ท่านคิดว่าการปรับภูมิทัศน์ของเมืองด้วยศิลปะมีความสำคัญหรือไม่ (Q3a6s1)	116

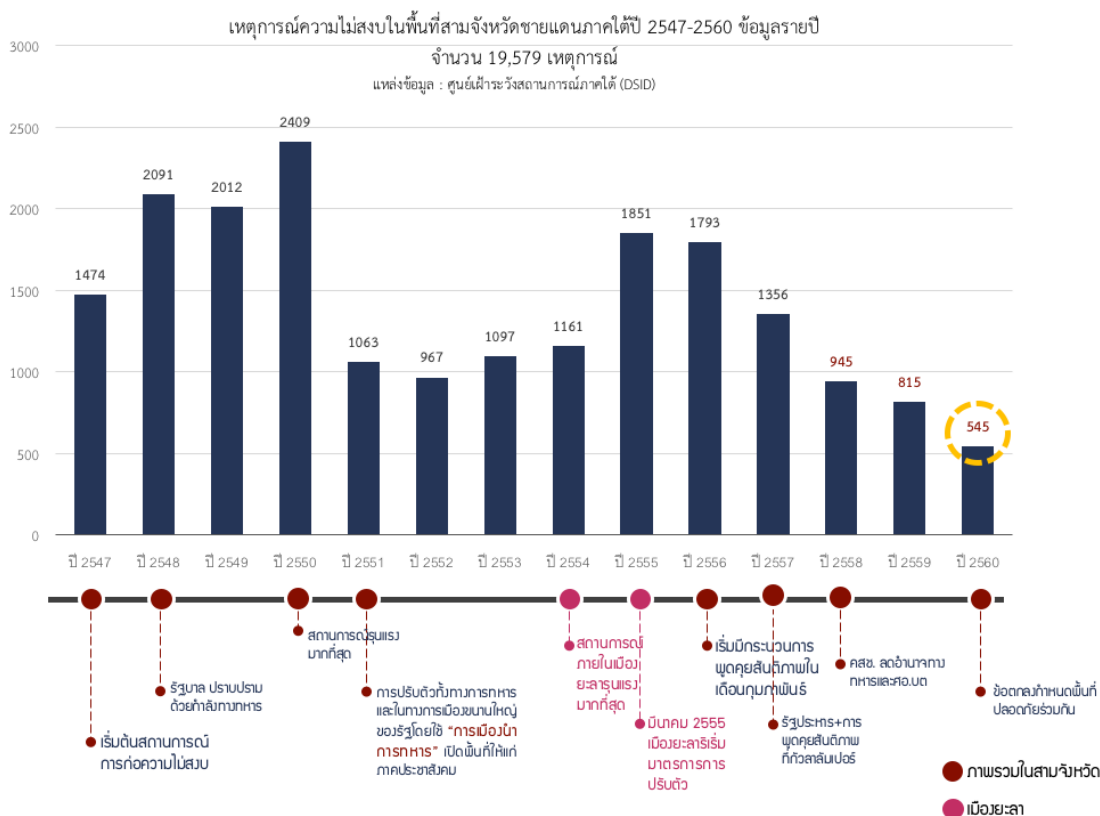
บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญ

ในช่วงหลายทศวรรษที่ผ่านมาเมืองทั่วโลกถูกคุกคามด้วยภัยต่าง ๆ ทั้งภัยพิบัติที่เกิดขึ้นจากธรรมชาติ เช่น สึนามิ พายุ แผ่นดินไหว อุทกภัย เป็นต้น และภัยพิบัติที่เกิดขึ้นจากมนุษย์ เช่น ภัยก่อการร้าย การปล่อยก๊าซเรือนกระจก การทดลองระเบิดนิวเคลียร์ เป็นต้น ปัจจุบันภัยพิบัติที่เกิดขึ้นจากมนุษย์หรือภัยก่อการร้ายมีแนวโน้มเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง เช่นเดียวกับกับปัญหาความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทย ที่มีความยืดเยื้อมานานกว่า 14 ปี ส่งผลให้เกิดปัญหาความขัดแย้งที่ซับซ้อนและละเอียดอ่อน ในบางครั้งผลของความขัดแย้งนี้ถูกสะท้อนออกมาในรูปแบบของการก่อความรุนแรง

ปัญหาความไม่สงบที่เกิดขึ้นในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทย เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในจังหวัดเชื่อมต่อกับประเทศมาเลเซีย ได้แก่ จังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส และ 4 อำเภอของจังหวัดสงขลา โดยประเด็นความขัดแย้งเกี่ยวข้องกับชาติพันธุ์ ศาสนา ความไม่เชื่อใจต่อภาครัฐ กระบวนการแบ่งแยกดินแดน ยาเสพติด เป็นต้น ส่วนหนึ่งของสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดที่เกิดขึ้น ประกอบด้วย เหตุการณ์ลอบทำร้าย วางเพลิง วางระเบิด และการจลาจลที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทำให้ประชาชนที่อยู่อาศัยทั้งชาวพุทธและมุสลิม ต่างเป็นเหยื่อของการใช้ความรุนแรง โดยวงจรของความขัดแย้งดังกล่าวสะท้อนออกมาในรูปแบบของการก่อเหตุความรุนแรงทั้งสิ้น 19,579 ครั้ง ในช่วงเวลา 14 ปีที่ผ่านมา นับตั้งแต่เดือนมกราคม พ.ศ. 2547 ถึงเดือนธันวาคม พ.ศ. 2560 ซึ่งส่งผลให้มีผู้เสียชีวิตและบาดเจ็บรวมกันประมาณ 18,650 คน ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา พบว่าปัญหาความรุนแรงที่เกิดขึ้นในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้มีแนวโน้มที่ลดลงอย่างต่อเนื่อง และใน พ.ศ. 2560 ได้เกิดเหตุการณ์ทั้งสิ้น 545 เหตุการณ์ ซึ่งนับได้ว่าเป็นปีที่มีเหตุการณ์ความไม่สงบต่ำที่สุดในรอบ 14 ปี (ศรีสมภพ จิตรภิรมย์ศรี, 2560) เหตุการณ์ความไม่สงบเกิดขึ้นเฉลี่ยปีละ 1,000 เหตุการณ์ ดังแสดงในภาพที่ 1 สาเหตุที่ทำให้เหตุการณ์ในพื้นที่ลดน้อยลงส่วนหนึ่งอาจจะเป็นเพราะรัฐและผู้เห็นต่างจากรัฐยอมรับการเจรจาพูดคุยโดยที่หยุดการใช้ความรุนแรง และรัฐถอนกำลังทหารออกจากพื้นที่เพิ่มขึ้นจึงช่วยลดความตึงเครียดได้ รวมทั้งการปรับตัวในรูปแบบต่าง ๆ ของประชาชนในพื้นที่ต่อเหตุการณ์ความไม่สงบ

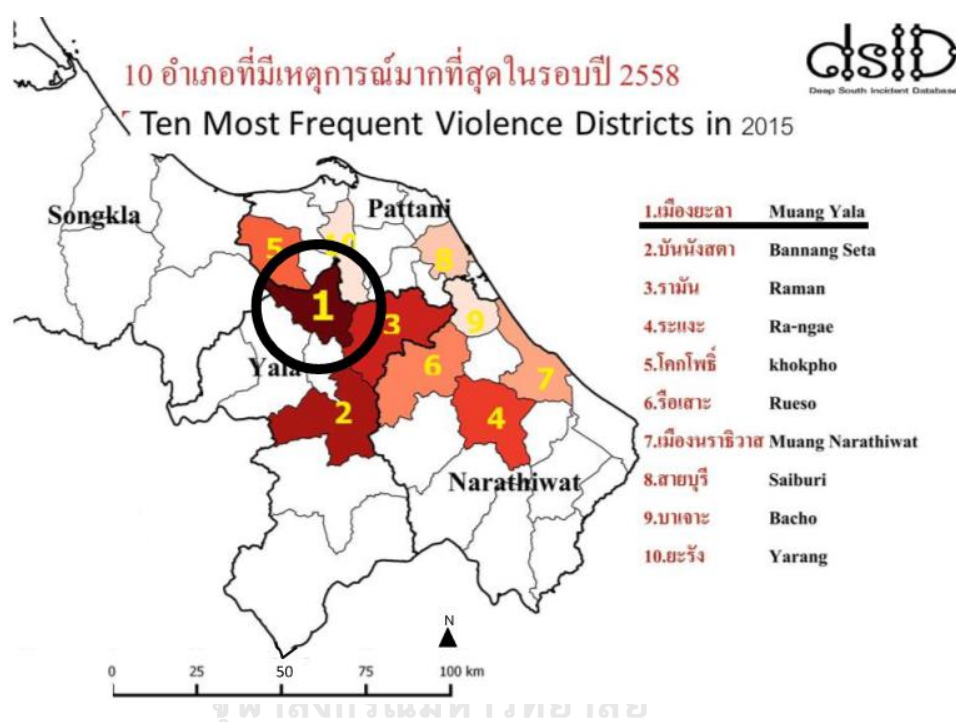

ภาพที่ 1 กราฟแสดงจำนวนเหตุการณ์ความไม่สงบรายปี
ที่มา: แก๊ซตัดแปลงจาก (ศรีสมภาพ จิตรภิมมยศรี, 2560)

ผลกระทบจากความรุนแรงที่เกิดขึ้นตามมาไม่ใช่เพียงความสูญเสียทางร่างกาย จิตใจ การตาย การบาดเจ็บ แต่ยังส่งผลกระทบต่อความคิด ความเชื่อมั่นในเยาวชนรุ่นใหม่อีกด้วย “การปรับตัว” จึงเป็นสิ่งสำคัญของคนในพื้นที่อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เพราะการปรับตัวจะทำให้การใช้ชีวิตในพื้นที่ที่ย่ำแย่ โดยการเรียนรู้ทำความเข้าใจ เพื่อปรับตัวจากสิ่งที่เกิดขึ้นให้เป็นไปตามวิถีชีวิตดั้งเดิมที่เคยเป็นและเพื่อความอยู่รอดปลอดภัยของคนในพื้นที่ต่อไป ซึ่งเรื่องการจัดการเมืองจากผลกระทบของเหตุการณ์ความไม่สงบลักษณะนี้เป็นเรื่องใหม่สำหรับการศึกษาในประเทศไทยแต่หลายมาตรการได้ถูกนำไปปรับใช้ในพื้นที่เป็นระยะเวลาหนึ่งแล้ว ดังนั้น “การจัดการของเมือง” จึงเป็นประเด็นสำคัญที่สามารถขับเคลื่อนคนภายในเมืองให้อยู่กับสถานการณ์ที่ไม่ปกติเพื่อให้สามารถอาศัยอยู่อย่างปกติได้

จังหวัดยะลา เป็นต้นแบบของการปรับตัวให้กับจังหวัดปัตตานีและนราธิวาส เนื่องจากจังหวัดยะลาเป็นเมืองที่เกิดเหตุการณ์ความไม่สงบในอำเภอเมืองมากที่สุด จำนวนเหตุการณ์ความไม่สงบที่เกิดขึ้นในปี 2558 โดยเรียงลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นน้อยในพื้นที่ 10 อำเภอ เมืองยะลาติด

อันดับอำเภอที่มีสถิติเหตุการณ์ความไม่สงบมากที่สุดทุกปีนับตั้งแต่เกิดเหตุการณ์ความไม่สงบ เมื่อเทียบกับจำนวนเหตุการณ์ความไม่สงบในสามจังหวัด ดังแสดงในภาพที่ 2 ซึ่งจังหวัดยะลาเป็นเมืองที่มีการออกแบบผังเมืองก่อนการก่อตั้งจังหวัด รูปแบบเป็นวงแหวนซ้อนทับสามวง มีโครงข่ายถนนเชื่อมโยงลักษณะคล้ายใยแมงมุม เมืองยะลาจึงมีรูปแบบที่แตกต่างจากเมืองนราธิวาสและปัตตานี สถานการณ์ความเป็นอยู่ของคนในพื้นที่เมืองจังหวัดยะลา ยังคงมีอัตลักษณ์ ความน่าสนใจ และความน่าอยู่ภายใต้ภาพลักษณ์ที่คนภายนอกมองว่ารุนแรง

ภาพที่ 2 แสดง 10 อำเภอที่มีเหตุการณ์ความไม่สงบมากที่สุดในปี 2558

ที่มา: (ศรีสมภพ จิตรภรณ์ศรี และ สุภาภรณ์ พันธ์นาซี, 2558)

งานวิจัยชิ้นนี้นำเสนอข้อมูลวิธีการปรับตัวต่อภัยการก่อความไม่สงบของประชาชนและมาตรการที่เกิดขึ้นเพื่อบรรเทาปัญหาความไม่สงบในพื้นที่เขตเทศบาลนครยะลา รวมทั้งเสนอแนะแนวทางในการศึกษาด้วยการประยุกต์ใช้การวิเคราะห์ช่องว่างเชิงสถาบัน (Institutional Gap Analysis) ในการพัฒนาวิธีการปรับตัวของเมืองต่อภัยพิบัติ โดยมองปัญหาความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดในมิติของการจัดการภัยพิบัติที่เกิดขึ้นจากมนุษย์ โดยมีพื้นฐานการศึกษาจากแนวคิดเรื่องการปรับตัวของชุมชนเมืองและการจัดการมาตรการทางผังเมือง ซึ่งอาจจะสามารถเป็นส่วนหนึ่งในการเสนอข้อมูลเพื่อบรรเทาความเสี่ยงของการเกิดภัยพิบัติ

1.2 ข้อมูลสถานการณ์การก่อความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

1.2.1 สถานการณ์การก่อความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

คำเรียกสถานการณ์นี้ อ้างอิงจากผลสำรวจความคิดเห็นของประชาชนต่อกระบวนการสันติภาพจังหวัดชายแดนภาคใต้ Peace survey รายงานว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เรียกสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ว่า การก่อความไม่สงบ (ร้อยละ 54.3) รองลงมาคือ การก่อเหตุรุนแรง การก่อการร้าย การละเมิดสิทธิมนุษยชน ร้อยละ 8.9, 6.7, และ 4.2 ตามลำดับ (ศูนย์ความร่วมมือทรัพยากรสันติภาพ, 2559)

1) อดีต

ในอดีตสถานการณ์การก่อความไม่สงบ ได้ใช้ความรุนแรงมากขึ้นเรื่อย ๆ ตั้งแต่ปี 2547 จากปัญหาที่ซับซ้อนและละเอียดอ่อน โดยสร้างเงื่อนไขจากเรื่องศาสนา ชาติพันธุ์ วัฒนธรรม และประวัติศาสตร์ ปลุกระดมความแค้นจากอดีต นโยบายการบริหารและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. 2560-พ.ศ. 2562 ได้กล่าวไว้ว่า การใช้ความรุนแรงที่เกิดขึ้นมาอย่างต่อเนื่อง เป็นผลมาจากคนกลุ่มหนึ่งซึ่งมีอุดมการณ์แตกต่างจากรัฐ มีความรู้สึกคับแค้นใจ และรู้สึกไม่ได้รับความเป็นธรรมจากการดำเนินงานของภาครัฐจึงนำมาเป็นเงื่อนไขขยายผลและต่อสู้ด้วยความรุนแรง (สำนักงานสภาพความมั่นคงแห่งชาติ, 2560) จากความรุนแรงที่เกิดขึ้น เกิดจากการลอบยิง ลอบวางระเบิด วางเพลิง การปะทะกับเจ้าหน้าที่ เป็นต้น จากสถิติการเกิดเหตุในระหว่างเดือนมกราคมปี 2547 ถึงเดือนเมษายน ปี 2560 มีเหตุการณ์ความไม่สงบรวมทั้งสิ้น 19,279 เหตุการณ์ ในช่วงเวลาดังกล่าว มีผู้เสียชีวิตจากเหตุการณ์ความไม่สงบ 6,544 ราย ผู้บาดเจ็บ 12,963 ราย (ศรีสมภพ จิตรภิมย์ศรี, 2560) ส่งผลให้บรรยากาศในพื้นที่เกิดความหวาดกลัว หวาดระแวง ระหว่างเจ้าหน้าที่รัฐกับประชาชน และระหว่างประชาชนกับประชาชน เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ การแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้เกิดขึ้นมาอย่างต่อเนื่องและผลจากการแก้ไขปัญหาส่งผลทางตรงและทางอ้อมต่อสถานการณ์ในปัจจุบัน

2) ปัจจุบัน

สถานการณ์การก่อความไม่สงบในปัจจุบันมีแนวโน้มลดลง แต่ยังคงมีเหตุการณ์ความรุนแรงต่อเนื่องแม้จำนวนเหตุการณ์ลดลง แต่ประเด็นความขัดแย้งละเอียดอ่อนในหลากหลายมิติ สิ่งหนึ่งที่เป็นที่จับตามองในการสร้างสันติภาพในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้นั้น คือ การพูดคุยเพื่อสันติภาพเพื่อเรียกร้องพื้นที่ปลอดภัยโดย พลเอกอุดมเดช สีสิบตรี หัวหน้าคณะผู้แทนพิเศษรัฐบาล และการเพิ่มบทบาทของหน่วยงานภายนอกเพื่อสร้างสันภาพเกิดขึ้นมากในช่วง 4 ปีที่ผ่านมา ทั้งบทบาทที่ชัดเจนของประเทศเพื่อนบ้าน มาเลเซีย อินโดนีเซีย และองค์กรระหว่างประเทศ เช่น NDP

UNICEF ธนาคารโลก และสหภาพยุโรป บทบาทในเรื่องเงินช่วยเหลือโครงการพัฒนาศักยภาพของภาคประชาสังคมและการพัฒนาในระดับพื้นที่และกลุ่มเฉพาะพื้นที่ ยิ่งไปกว่านั้นบทบาทขององค์กรเอกชนระหว่างประเทศในการพัฒนากลไกกระบวนการสันติภาพและความยุติธรรมก็ยังเป็นปัจจัยภายนอกที่มีความสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงสถานการณ์ในระยะยาว เช่น บทบาทของมูลนิธิเอเชีย มูลนิธิซาซากาว่า และ Center for Humanitarian Dialogue เป็นต้น (ศรีสมภพ จิตรภิมย์ศรี, 2560) มุมมองของประชาชนเปลี่ยนไปต่อความรุนแรง ความเปราะบาง หวาดกลัว ภาคประชาชนเข้มแข็งมากขึ้น yakต่อการชั่งจูงเข้าสู่ขบวนการ การพัฒนาเมืองโดยมองลักษณะสังคมพหุวัฒนธรรมมากขึ้น อำนาจการปกครองไม่เพียงแต่อยู่ในอำนาจทหารแต่ประชาชนมีส่วนร่วมมากขึ้น ประชาชนยอมรับการปรับตัวต่อสถานการณ์ด้วยความเคยชิน

1.2.2 ผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบ

สถิติเหตุการณ์ความรุนแรงระดับอำเภอรายงานว่า อำเภอเมืองยะลา เป็นอำเภอที่มีเหตุการณ์การก่อความไม่สงบสูงที่สุด (ศรีสมภพ จิตรภิมย์ศรี และ สุภาภรณ์ พันสนาชี, 2558) ผู้วิจัยแบ่งการวิเคราะห์ผลกระทบจากมุมมองประชาชนในพื้นที่ออกเป็น 3 กลุ่มใหญ่ ๆ

1) ผลกระทบต่อประชากร ประชากรย้ายถิ่นฐานจากความไม่เชื่อมั่นในความปลอดภัยของตนเอง เด็กรุ่นใหม่หนีมาศึกษาและทำงานในเมืองหลวงมากกว่าการกลับมาพัฒนาในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ พื้นที่ในเขตเทศบาลนครยะลาที่มีจำนวนประชากรแฝงมากขึ้นโดยประชากรแฝงมาจากพื้นที่ต่างอำเภอ หรือต่างจังหวัด ส่วนหนึ่งเกิดจากการย้ายถิ่นฐานเพื่อหาแหล่งงาน แรงงานได้รับผลกระทบจากการเกษตรที่ไม่สามารถหาเลี้ยงครอบครัวได้จึงย้ายเข้าหางานบริการในพื้นที่เขตเมืองซึ่งคนในพื้นที่เขตเมืองย้ายออกเข้าสู่เมืองใหญ่

2) ผลกระทบต่อเศรษฐกิจ ประชาชนพึ่งพาการเกษตร รายได้ลดลงจากราคายางพาราต่ำอย่างต่อเนื่อง พื้นที่บางแห่งยังถูกกำหนดให้เป็นพื้นที่สีแดงเข้มประชาชนทำการเกษตรด้วยความหวาดกลัวหรือบ้างก็ปล่อยสวนยางทิ้งร้าง การท่องเที่ยวส่งผลกระทบโดยตรงจากภาพลักษณ์ความรุนแรงทำให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวการโรงแรมในพื้นที่ซบเซาต่อเนื่องแต่ปัจจุบันเริ่มมีการกระตุ้นการท่องเที่ยวให้คนในพื้นที่เริ่มท่องเที่ยวภายในสามจังหวัดมากขึ้น โพรโมทการท่องเที่ยวผ่านคนดังเพื่อสัมผัสวัฒนธรรมจากคนในพื้นที่

3) ผลกระทบต่อสังคม ประชาชนหวาดระแวงซึ่งกันและกัน โดยสร้างเกราะป้องกันด้วยคำว่า “ศาสนา” อิสลาม, พุทธ (ฉันทนา, เรอซีแย) สังคมที่พึ่งพิงกันถูกทำลายกลับกลายเป็นสังคมที่พรรคพวกมากกว่าจึงจะอยู่รอด และการเป็นผู้ตามจากเสียงหมู่จะทำให้ไม่เป็นเป้าสายตาจากคนในสังคม ขอบเขตของพื้นที่อยู่อาศัยในปัจจุบันถูกแบ่งจำนวนประชากรด้วยการนับถือศาสนา

เมืองยะลาภายใต้สถานการณ์การก่อความไม่สงบนั้น กล่าวได้ว่าส่งผลโดยตรงต่อผู้อยู่อาศัยในพื้นที่ รวมถึงส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศ และส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของประเทศเพื่อนบ้านอย่างมาเลเซีย แม้ปัจจุบันสถิติเหตุการณ์ความไม่สงบลดลงอย่างต่อเนื่อง แต่คนในพื้นที่ต่างมีบาดแผลที่ถูกฝังลึกอย่างยาวนาน รวมถึงคุณภาพชีวิตที่อยู่ด้วยความหวาดระแวง ทำให้ในปัจจุบันทั้งรัฐ เอกชน และกลุ่มประชาชนหลายกลุ่ม ช่วยกันสรรสร้างสันติสุขและความปกติสุขแก่ประชาชนในพื้นที่ นักวิชาการและนักพัฒนาชุมชนร่วมกันสร้างความเข้าใจ การปรับตัวต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้น และปล้ำล้างภาพของความรุนแรง หลายครั้งที่ความรุนแรงสร้างความเปราะบางแก่ประชาชนในพื้นที่ คนส่วนใหญ่พร้อมที่จะช่วยกันแก้ไขปัญหาและพร้อมปรับตัวหากมีแนวทางที่สามารถทำได้ และคนในพื้นที่สามารถยอมรับกฎระเบียบที่เพิ่มมากขึ้นได้ หากจะเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยให้สามารถอยู่อย่างสงบสุข

1.2.3 ลำดับเหตุการณ์ความรุนแรงภายในเมืองยะลา ที่มาของมาตรการการรักษาความปลอดภัย

เหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่และการนำเสนอมหาสารคามที่เกี่ยวข้องจากเหตุการณ์ความรุนแรง เหตุการณ์ที่จะกล่าวต่อไปนี้เป็น เหตุการณ์ความรุนแรงครั้งใหญ่ที่ทำให้เกิดจุดเปลี่ยนแปลงเฉพาะในพื้นที่เขตเทศบาลนครยะลา นับตั้งแต่ปี 2547-ปัจจุบัน แสดงภาพข่าวที่เกี่ยวข้องบางเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นภายในเขตเทศบาลนครยะลา

ภาพที่ 3 เหตุระเบิดคาร์บอมบ์วันที่ 13 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2554 ในเขตเทศบาลนครยะลา

ที่มา : (กองประชาสัมพันธ์เทศบาลนครยะลา, 2554)

จากภาพที่ 3 เหตุระเบิดคาร์บอมบ์บริเวณถนน ณ นคร เยื้องธนาคารนครหลวง เขตเทศบาลนครยะลา เมื่อวันที่ 13 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2554 แรงระเบิดยังทำให้เกิดเพลิงไหม้อาคารร้านค้าซึ่งอยู่ตรงจุดเกิดเหตุ จำนวน 12 หลัง เสียหายทั้งหมดมีผู้ได้รับบาดเจ็บจำนวนมาก (ไทยรัฐออนไลน์, 2554)

ภาพที่ 4 เหตุระเบิดวันที่ 21 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2554 ในเขตเทศบาลนครยะลา
ที่มา : (อะหมัด รามันห์สิริวงค์ และ นาซือเราะ เจอะฮะ, 2554)

จากภาพที่ 4 เหตุระเบิดบนถนนรัฐค้ำนึ่งตัดกับถนนระนอง ใกล้กับห้างสรรพสินค้าซูเปอร์ดีพาร์ทเมนต์สตรี ในเขตเทศบาลนครยะลา เมื่อวันที่ 21 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2554 ห่างจากจุดเกิดเหตุคาร์บอมบ์เมื่อวันที่ 13 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2554 เพียง 300 เมตร มีผู้เสียชีวิต 1 ราย และบาดเจ็บ 14 ราย (อะหมัด รามันห์สิริวงค์ และ นาซือเราะ เจอะฮะ, 2554)

ภาพที่ 5 เหตุระเบิดภายในพื้นที่เขตเทศบาลยะลา เมื่อคืนวันที่ 25 ตุลาคม พ.ศ. 2554
ที่มา : (กองประชาสัมพันธ์เทศบาลนครยะลา, 2554)

จากภาพที่ 5 เหตุระเบิดภายในพื้นที่เขตเทศบาลยะลา เมื่อคืนวันที่ 25 ตุลาคม พ.ศ. 2554 มีทั้งสิ้น 24 จุดเฉพาะเขตเมือง มีผู้เสียชีวิต 3 ราย บาดเจ็บ 49 ราย คาดว่าเป็นมอเตอไรซ์ดีบอมบ์ (อะหมัด รามันห์สิริวงค์, 2554)

1.2.4 การปรับตัวและการแก้ไขปัญหาของหน่วยงานรัฐและประชาชนในเมืองยะลา

การปรับตัวของหน่วยงานรัฐและประชาชนที่สามารถพบเห็นได้ภายในเมืองยะลา ผู้วิจัยจะเรียกว่าเป็นหนึ่งในมาตรการของการปรับตัว ที่ต้องการสร้างความปลอดภัยในการใช้ชีวิตในเมืองยะลา การศึกษาในครั้งนี้จึงให้ความสำคัญกับมาตรการการปรับตัว 6 ประการ ดังนี้

1) การสร้างแท่นปูน (Barrier) หน้าบ้าน

ภาพที่ 6 ภาพแท่นปูนบนถนนรวมมิตร เทศบาลนครยะลา

ภาพที่ 6 โดยบริเวณหน้าบ้านและร้านค้าของประชาชนมีการสร้างแท่นปูน (Barrier) หน้าบ้าน ตลอดจนทุกสี่แยก และจุดที่เคยเกิดเหตุรุนแรง โดยประชาชนเชื่อว่าจะสามารถลดแรงและเสกััดระเบิดเข้าสู่ตัวบ้านได้ ไม่มากนักน้อย

2) ด้านตรวจคนเข้าออกภายในชุมชนพื้นที่ศึกษาวิทยาลัย

ภาพที่ 7 ภาพด้านตรวจ ถนนสายกลาง เทศบาลนครยะลา

ภาพที่ 7 จุดตรวจทางเข้าออกภายในชุมชน โดยกำหนดให้รถยนต์ชะลอเพื่อตรวจตรารถและบุคคลก่อนเข้าสู่เขตชุมชน โดยกำหนดให้รถทุกคันและจักรยานยนต์ชะลอ เปิดกระจก เปิดเผยใบหน้า ลดไฟหน้า แก่เจ้าหน้าที่

3) กำหนดพื้นที่จุดตรวจเกาะกลางถนน

ภาพที่ 8 ภาพที่จุดตรวจริมเกาะกลางถนนถนนสีโรรส

ภาพที่ 8 ถนนสีโรรสหรือทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 410 สายปัตตานี-เบตง ถูกกำหนดให้จุดตรวจชิดขวา (ริมเกาะกลางถนน)

4) มาตรการยกเลิกสวมหมวกนิรภัย

ภาพที่ 9 ถนนสีโรรส

ภาพที่ 9 ในพื้นที่เมืองจังหวัดยะลา กฎจราจรในพื้นที่ไม่สนับสนุนการสวมหมวกนิรภัย โดยสนับสนุนให้เปิดเผยใบหน้า เพื่อง่ายต่อการตรวจสอบรูปพรรณสัญญาณบุคคลและลดความหวาดระแวงต่อผู้ใช้ถนน แม้จะเป็นการลดความปลอดภัยต่อผู้ใช้รถใช้ถนน

5) การติดตั้งกล้องวงจรปิด

ภาพที่ 10 กล้องวงจรปิดภายในเทศบาลนครยะลา

ภาพที่ 10 การติดตั้งกล้องวงจรปิดติดตั้งตามเสาไฟฟ้าทุกแยกสำคัญในพื้นที่เมืองจังหวัดยะลา ได้รับความร่วมมือจากหลายภาคส่วนราชการและเอกชน

6) การปรับภูมิทัศน์ของเมืองด้วยศิลปะ

ภาพที่ 11 การปรับภูมิทัศน์ของเมืองด้วยศิลปะ

ที่มา: (นายพวงกะทิ กัดชัตเตอร์, 2559)

ภาพที่ 11 หน่วยงานภาครัฐและประชาชนสนับสนุนการสร้างสีสันให้กับเมืองยะลาโดยการทาสี, เพ้นท์รูปภาพบนผนัง, Street art เพื่อสร้างบรรยากาศให้ยะลาเป็นเมืองน่าอยู่ดั้งเดิม

1.3 คำถามงานวิจัย

มาตรการลดความเสี่ยงจากภัยการก่อความไม่สงบมีช่องว่างระหว่างความคาดหวังกับการเห็นปฏิบัติจริงของประชาชนในเมืองยะลาต่างกันหรือไม่

1.4 สมมติฐานงานวิจัย

มาตรการการลดความเสี่ยงจากภัยการก่อความไม่สงบมีช่องว่างระหว่างความคาดหวังกับการเห็นปฏิบัติจริงของประชาชนแตกต่างกัน

1.5 วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาวิธีการปรับตัวต่อภัยการก่อความไม่สงบของประชาชนในพื้นที่เขตเทศบาลเมืองยะลา
2. เพื่อศึกษาช่องว่างเชิงสถาบันในการปรับตัวเพื่อรองรับภัยการก่อความไม่สงบ
3. เพื่อสร้างข้อเสนอแนะแนวทางในการปรับตัวต่อภัยการก่อความไม่สงบของเมือง

1.6 ขอบเขตงานวิจัย

1.6.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

1) ข้อมูลทุติยภูมิ

- ศูนย์ความร่วมมือทรัพยากรสันติภาพ (Peace Resource Collaborative – PRC)

PRC เป็นหน่วยงานวิชาการเกิดจากความร่วมมือระหว่าง 8 มหาวิทยาลัยชื่อดังของประเทศไทย

- ศูนย์เฝ้าระวังสถานการณ์ภาคใต้ (Deep South Watch)

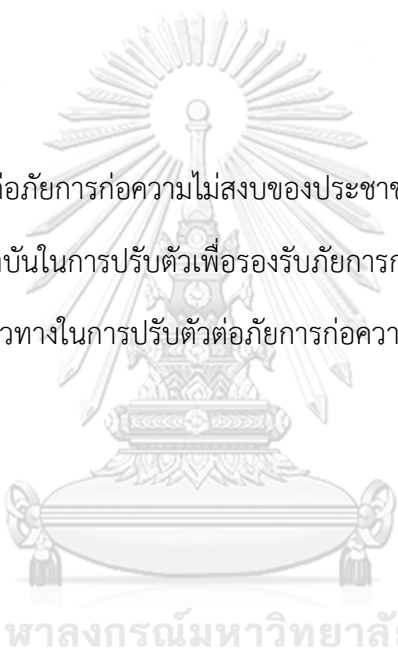
- ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.)

เทศบาลนครยะลา

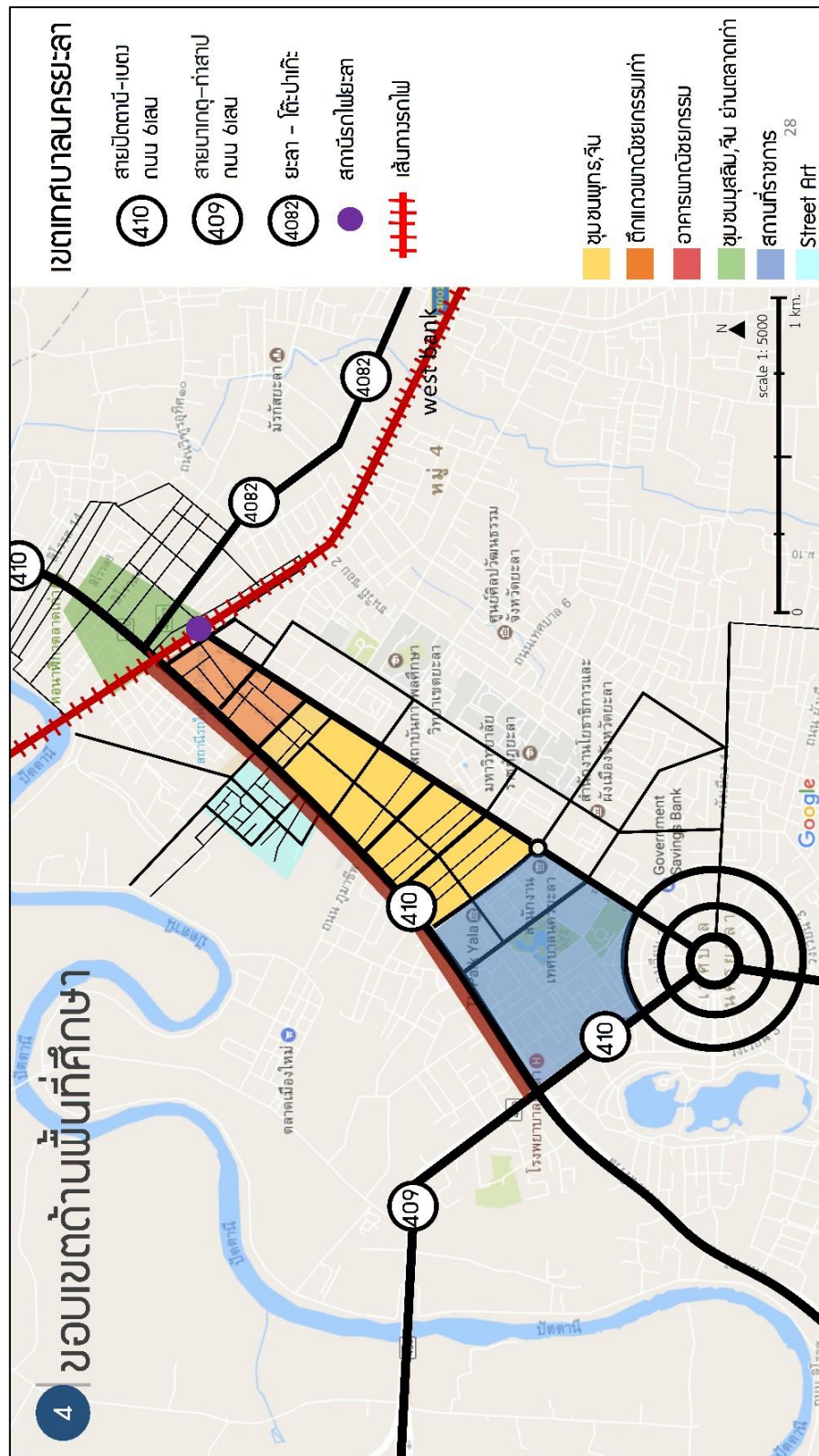
2) ข้อมูลปฐมภูมิ

- สัมภาษณ์และสังเกต ประชาชนในพื้นที่เขตเทศบาลเมืองยะลา

- ทำแบบสอบถามประชาชนในพื้นที่ศึกษา

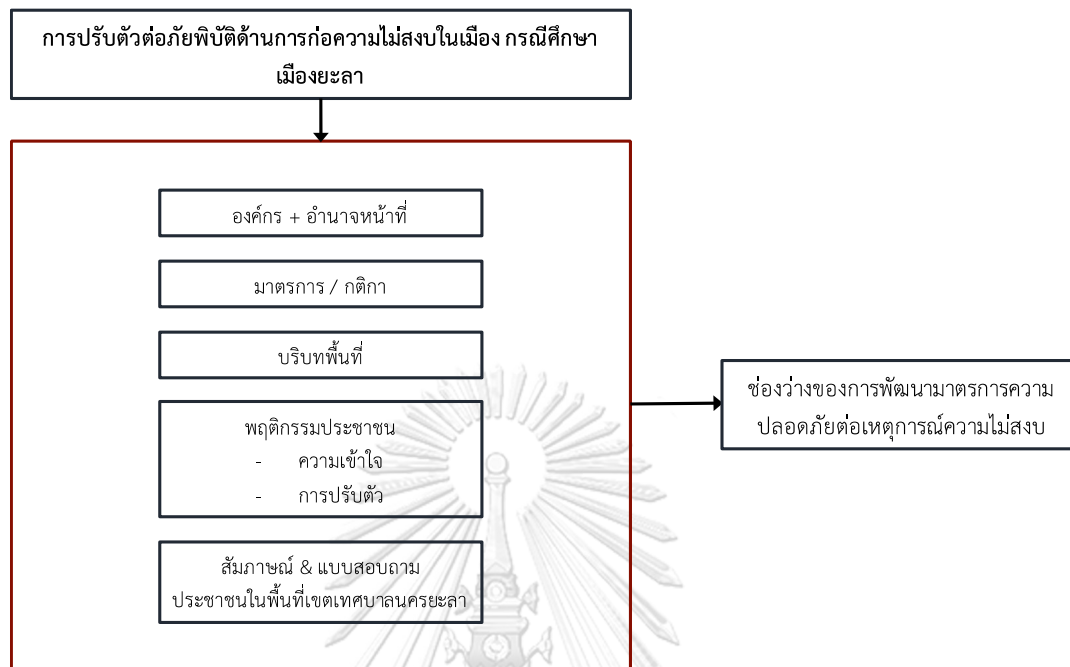

1.6.2 ขอบเขตด้านพื้นที่ที่กำหนดพื้นที่เป้าหมาย คือ พื้นที่เมืองภายในเทศบาลนครยะลา

ที่มา: google map จัดทำแผนที่โดยผู้วิจัย (2560)

1.7 กรอบวิธีวิจัย

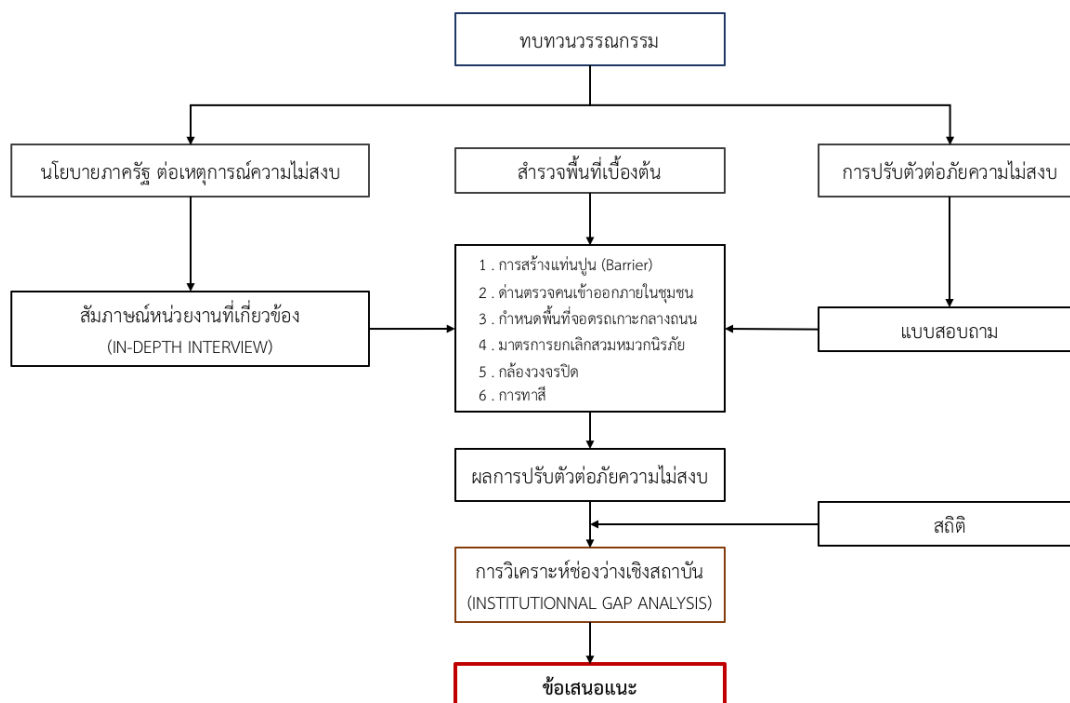

ภาพที่ 13 กรอบวิธีวิจัย

จากภาพ 13 กรอบวิธีวิจัยเรื่องการปรับตัวต่อภัยพิบัติด้านการก่อความไม่สงบกรณีศึกษา เมืองยะลา กรอบการเก็บข้อมูลของงานวิจัยโดยการศึกษา ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับ

- 1) องค์กรและอำนาจหน้าที่
- 2) มาตรการ/กติกาที่มีอยู่ในพื้นที่ศึกษา
- 3) บริบทของพื้นที่ศึกษา
- 4) พฤติกรรมของประชาชน ในเรื่องความเข้าใจและการปรับตัวต่อการก่อความไม่สงบ
- 5) สัมภาษณ์ และประยุกต์ใช้แบบสอบถามประชาชนในพื้นที่เขตเทศบาลนครยะลา

1.8 วิธีการดำเนินงานวิจัย

ภาพที่ 14 วิธีการดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาเหตุการณ์ความไม่สงบในช่วง พ.ศ.2547-2559 ลงพื้นที่เพื่อตรวจสอบการปฏิบัติตัวของประชาชนในชุมชนต่อเหตุการณ์ความไม่สงบ
2. ศึกษานโยบาย มาตรการของภาครัฐต่อเหตุการณ์ความไม่สงบ โดยเปรียบเทียบสถิติการเกิดเหตุการณ์ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ กำหนดขอบเขตพื้นที่ศึกษาจากสถิติเหตุการณ์และการกำหนดใช้มาตรการการปรับตัวมากที่สุด ตรวจสอบข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่
3. วิเคราะห์ข้อมูลของเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่เมือง และการปรับตัวต่อเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดยะลา โดยศึกษาการปรับตัวที่เกิดขึ้นจริงในพื้นที่มากที่สุด
4. วิเคราะห์มาตรการการปรับตัวต่อการก่อความไม่สงบของประชาชนและชุมชนในเขตพื้นที่เทศบาลนครยะลา สร้างแบบสอบถามและลงพื้นที่เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการประยุกต์ใช้การวิเคราะห์ช่องว่างเชิงสถาบัน

5. นำผลของการวิเคราะห์ช่องว่างเชิงสถาบัน วิเคราะห์ผลทางสถิติ เพื่อหามาตรการที่เหมาะสมต่อการปรับตัวต่อภัยการก่อความไม่สงบในพื้นที่และมาตรการที่ควรปรับปรุงด่วนที่สุด หรือไม่มีผลต่อการปรับตัวต่อภัยการก่อความไม่สงบในสายตาของประชาชนในพื้นที่

6. นำเสนอของเสนอแนะต่อภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนา มาตรการการปรับตัวต่อภัยการก่อความไม่สงบในพื้นที่ต่อไป

1.9 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อประเมินมาตรการการปรับตัวต่อภัยการก่อความไม่สงบในพื้นที่เขตเทศบาลนครยะลา
2. ข้อเสนอแนะแนวทางในการปรับตัวของประชาชนต่อภัยการก่อความไม่สงบในเมือง
3. เสนอภาพลักษณ์ที่ดีของเมืองแก่ผู้คนภายนอก

1.10 นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การก่อความไม่สงบ หมายถึง สถานการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้นในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทย (เครือข่าย Peace survey, 2559)
2. สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ หมายถึง จังหวัดชายแดนภาคใต้สุดของประเทศไทยมีอาณาเขตติดต่อกับประเทศมาเลเซียได้แก่ จังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส
3. การวิเคราะห์ช่องว่างเชิงสถาบัน (Institutional Gap Analysis) เป็นกระบวนการเพื่อวิเคราะห์ช่องว่างระหว่างความคาดหวังและการเห็นจริง (Upandhye, 2012)

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษา เรื่อง การปรับตัวของประชาชนต่อภัยพิบัติด้านการก่อความไม่สงบในเมือง กรณีศึกษาเมืองยะลา ได้ทำการศึกษาวิจัยโดย ทบทวนแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัย และบทความต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อรวบรวมและกำหนดกรอบความคิด เพื่อวิเคราะห์ สังเคราะห์ โดยมีหัวข้อดังต่อไปนี้

- 2.1 นิยาม ความหมาย ที่เกี่ยวข้องกับภัยพิบัติ
- 2.2 แนวความคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องการปรับตัวต่อภัยพิบัติ
- 2.3 แนวคิดการปรับตัวต่อภัยพิบัติด้านการก่อการร้ายในต่างประเทศ
- 2.4 นโยบายและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเมืองต่อภัยการก่อความไม่สงบ
- 2.5 การวิเคราะห์ช่องว่างเชิงสถาบัน (Institutional Gap Analysis)

2.1 นิยาม ความหมาย ที่เกี่ยวข้องกับภัยพิบัติ

2.1.1 ภัยพิบัติ (Disaster)

ภัยพิบัติ หมายถึง สภาวะที่ระบบสังคมและชุมชนได้รับผลกระทบอย่างรุนแรงเป็นสาเหตุให้เกิดความสูญเสียชีวิต ทรัพย์สิน เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม (ทวิตา กมลลเวช, 2554)

ภัยพิบัติ หมายถึง เหตุการณ์หรือสภาวะที่ไม่เป็นปกติของสิ่งแวดล้อมส่งผลกระทบต่อ การดำรงอยู่ของชุมชน สร้างความเสียหายอย่างกว้างขวางต่อมนุษย์ เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ขนาดพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติเป็นตัวกำหนดความรุนแรง ทั้งนี้ไม่ว่าจะเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางธรรมชาติหรือมนุษย์เป็นผู้กระทำให้เกิดขึ้น (อนันต์สุขสมศรี, 2560)

ศูนย์เตรียมความพร้อมภัยพิบัติแห่งเอเชีย แบ่งประเภทของภัยพิบัติ 3 ประเภท คือ

- 1) ภัยพิบัติที่เกิดขึ้นจากธรรมชาติ เช่น อุทกภัย แผ่นดินไหว พายุ ไฟป่า สึนามิ เป็นต้น
- 2) ภัยพิบัติที่เกิดขึ้นจากมนุษย์ เช่น อัคคีภัย ภัยจากการจราจร การก่อการร้าย เป็นต้น
- 3) ภัยจากเทคโนโลยี เช่น ภัยจากการทดลองระเบิดนิวเคลียร์ ภัยจากระบบสื่อสาร เป็นต้น (กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย, 2557)

2.1.2 ภัยพิบัติที่เกิดขึ้นจากมนุษย์ (Man-made disaster)

ภัยพิบัติที่เกิดขึ้นจากมนุษย์ หมายถึง ภัยอันตรายต่าง ๆ ที่มีสาเหตุเกิดขึ้นจากมนุษย์หรือมนุษย์มีความเกี่ยวข้องทั้งทางตรงและทางอ้อม มีผลกระทบต่อชีวิตและการเป็นอยู่ (อนันต์สุขสมศรี, 2560)

ดังนั้นภัยพิบัติที่เกิดขึ้นจากมนุษย์ หมายถึง ภัยอันตรายที่เกิดขึ้นจากการกระทำของมนุษย์ โดยส่งผลกระทบต่อสิ่งมีชีวิต เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางลบและทางบวก

2.1.3 ความเสี่ยงจากภัยพิบัติ ((Disaster Risk)

ความเสี่ยงจากภัยพิบัติ หมายถึง โอกาสหรือความเป็นไปได้ ในการได้รับผลกระทบทางลบจากการเกิดภัยพิบัติ โดยผลกระทบสามารถเกิดขึ้นกับชีวิต ทรัพย์สิน สังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม ในระดับบุคคล ชุมชน สังคม หรือประเทศ (กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย, 2559)

2.1.4 การลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ (Disaster Risk Reduction: DRR)

แนวคิดและวิธีปฏิบัติในการลดโอกาสที่จะได้รับผลกระทบทางลบจากภัยพิบัติ ผ่านความพยายามอย่างเป็นระบบที่จะวิเคราะห์ และบริหารจัดการปัจจัยที่เป็นสาเหตุและผลกระทบของภัยพิบัติ เพื่อดำเนินนโยบาย มาตรการหรือ กิจกรรมต่าง ๆ ในการลดความล่าแหลม ลดปัจจัยที่ทำให้เกิดความเปราะบาง และเพิ่มศักยภาพในการจัดการปัญหา มีเป้าหมายในการลดความเสี่ยงที่มีอยู่ในชุมชนและสังคมในปัจจุบันและป้องกันความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

ความเสี่ยงจากภัยพิบัติมีองค์ประกอบสำคัญ 4 ประการ คือ ภัย (hazard) ความล่าแหลม (exposure) ความเปราะบาง (vulnerability) และศักยภาพ (capacity) โดยประกอบทั้ง 4 ประการ มีความสัมพันธ์กัน ทำให้เมื่อต้องการลดความเสี่ยง จำเป็นต้องลดปัจจัยที่ทำให้เกิดความเสียหายทั้งหมด (กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย, 2557)

2.1.5 การปรับตัว (Adaptation)

การปรับตัว หมายถึง วิธีการดำรงชีวิตให้สามารถอยู่ร่วมกับภัยและความเสี่ยงนั้น ๆ ได้อย่างปลอดภัย และยอมรับความเสี่ยงจากสถานการณ์ที่ไม่มีทางเลือก (กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย, 2557)

การปรับตัว หมายถึง ปรับตัวในระบบธรรมชาติหรือมนุษย์เพื่อตอบสนองสิ่งเร้าทางภูมิอากาศหรือผลกระทบที่จะเกิดขึ้นให้ช่วยบรรเทาหรือใช้โอกาสให้เกิดประโยชน์ (คณะกรรมการแม่โขง, 2556)

การปรับตัว หมายถึง ความสามารถของบุคคลต่อการจัดการกับปัญหา ความขឹងใจ ความเครียด ความวิตกกังวล หรือสภาวะต่าง ๆ ที่กำลังเผชิญ โดยการแสดงออกของพฤติกรรมในสภาพแวดล้อมและชุมชนได้อย่างเหมาะสม (ธวัชกร อินอุตร, 2549)

คณะกรรมการระหว่างรัฐบาลว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ อ้างอิงใน (คณะกรรมการแม่น้ำโขง, 2556) จำแนกการปรับตัวดังนี้ 1) การปรับตัวล่วงหน้า (Anticipatory adaptation) 2) การปรับตัวที่เกิดขึ้นเอง (Autonomous adaptation) 3) การปรับตัวที่มีการวางแผน (Planned adaptation) 4) การปรับตัวโดยเอกชน (Private adaptation) 5) การปรับตัวสาธารณะ (Public adaptation) 6) การปรับตัวที่เป็นปฏิกิริยาตอบสนอง (Reactive adaptation)

การปรับตัวในงานวิจัยชิ้นนี้ หมายถึง ความสามารถของบุคคลเพื่อปรับตัวอยู่ในพื้นที่ที่มีความเสี่ยงต่อความรุนแรง ผลของเมืองที่ได้รับผลกระทบจากความรุนแรงยาวนาน โดยการสร้าง “สภาวะที่ไม่ปกติให้ปกติ” โดยรัฐและประชาชนพยายามกำหนดมาตรการหรือกิจกรรมเพื่อสร้างรูปแบบการปรับตัวต่อความเสี่ยงของภัยพิบัติที่เกิดขึ้นจากภัยการก่อความไม่สงบ

2.1.6 การก่อความไม่สงบ

การก่อความไม่สงบ หมายถึง การเรียกสถานการณ์ความรุนแรงในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทยได้แก่ จังหวัดยะลา ปัตตานี นราธิวาส และสี่อำเภอในจังหวัดสงขลา ที่เกิดขึ้นจากการกระทำของมนุษย์ ในรูปแบบของการสร้างสถานการณ์ความรุนแรงของผู้ไม่ประสงค์ดีที่ก่อให้เกิดความสูญเสียต่อชีวิตและทรัพย์สินอย่างต่อเนื่อง

การก่อความไม่สงบโดย ศรีสสมภพ จิตรภิรมย์ศรี, 2555 อ้างใน (บุญเอื้อ บุญฤทธิ์, 2556) กล่าวว่า ความสูญเสียดังกล่าวเป็นเรื่องน่าวิตกอย่างยิ่ง เพราะเป็นความสูญเสียมากกว่าสงครามที่เคยเกิดขึ้นในประเทศไทย อีกทั้งยังมีความรุนแรงอย่างต่อเนื่องจากระเบิดมากกว่าการลอบวางเพลิง

นอกจากนี้ บุญเอื้อ บุญฤทธิ์ (2556) ได้ศึกษาเรื่อง การก่อความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้กับอัตลักษณ์ของคนในพื้นที่และพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่รัฐ ผลการศึกษาพบว่า การก่อความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นปรากฏการณ์ที่สะท้อนให้เห็นถึงคนในพื้นที่ที่ยึดอัตลักษณ์ของตนมาก ความขัดแย้งทางเชื้อชาติ ศาสนา วัฒนธรรม และวิถีชีวิตของเขาที่เป็นเงื่อนไขของความไม่สงบเพราะขาดการ เหลียวแล ถูกเลือกปฏิบัติ และไม่ได้รับความยุติธรรมมานาน ความล้มเหลวในการใช้นโยบายที่แข็งกร้าว และการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่รัฐบางคนที่ยังตอบโต้ด้วยความรุนแรง รวมทั้งการใช้อำนาจเกินความจำเป็น

2.2 แนวความคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวต่อภัยพิบัติ

การปรับตัว หมายถึง ความสามารถของบุคคลต่อการจัดการกับปัญหา ความข้องใจ ความเครียด ความวิตกกังวล หรือสภาวะต่าง ๆ ที่กำลังเผชิญ โดยการแสดงออกของพฤติกรรมในสภาพแวดล้อมและชุมชนได้อย่างเหมาะสม (ธวัชกร อินอุตร, 2549)

ทฤษฎีการปรับตัวของรอย (Roy's adaptation model) อ้างใน เบญจมาศ สุขศรีเพ็ญ (2555) รอยได้ให้ความหมายของมนุษย์ว่า เป็นบุคคลเดี่ยว ครอบครัว กลุ่ม องค์กร และชุมชนเป็นระบบการปรับตัวแบบองค์รวม (Holistic adaptation system) สิ่งที่แสดงถึงพฤติกรรมการมีความหมายของมนุษย์คือมีความสามารถในการคิด มีสติ รอยมองว่า บุคคลประกอบด้วยกาย จิต และสังคม (Biopsychosocial being) มีความเป็นองค์รวม ไม่สามารถแยกจากกันได้เพื่อความปกติสุข รอยได้แบ่งระดับการปรับตัว 3 ลักษณะ

1) ระดับการปรับตัวที่มีการผสมผสานกันได้ดี (Integrated level of adaptation) คือระดับของการปรับตัวที่โครงสร้างและหน้าที่ของร่างกายสามารถทำงานประสานกันได้อย่างเหมาะสมตอบสนองความต้องการของบุคคลได้ มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นอย่างเหมาะสม

2) ระดับการปรับตัวที่อยู่ในระยะของการชดเชย (Compensatory level of adaptation) คือระดับที่กลไกการควบคุมและกลไกการคิดรู้ถูกกระตุ้นการทำงานเพื่อที่จะให้เกิดกระบวนการปรับตัวอย่างผสมผสาน (Integrated)

3) ระดับการปรับตัวที่อยู่ภาวะอันตราย/ไม่ดี (Compromised level of adaptation) คือระดับการปรับตัวที่ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของแต่ละบุคคล ถ้าหากบุคคลเคยประสบความสำเร็จในสถานการณ์เช่นนี้มาก่อนแล้ว ขอบเขตระดับความสามารถในการปรับตัวจะกว้างขึ้นในสถานการณ์ใหม่ที่เกิดขึ้นตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อม (Roy, 1984)

จากแนวคิดข้างต้นสรุปได้ว่า บุคคลมีความสามารถพิเศษกว่าสิ่งอื่นในเรื่องในการปรับตัวจากสถานการณ์ที่ไม่ปกติเข้าสู่สภาวะปกติได้ดีเพื่อให้พ้นจากปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินชีวิตและความรู้สึก ร่างกายและจิตใจเป็นสิ่งสำคัญต่อการปฏิบัติในสถานการณ์ที่ต้องการปรับตัวที่ดี

ดังนั้นสรุปการปรับตัวต่อภัยความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดยะลา “การปรับตัว” เป็นสิ่งสำคัญของคนในพื้นที่ยะลาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เพราะเหตุการณ์ความรุนแรงในส่วนเมืองยะลามีผลกระทบโดยตรงต่อเศรษฐกิจเมือง อีกทั้งระบบสังคมในตัวเมืองยะลานั้นมีความพึ่งพากัน ชุมชนจึงมีความเข้มแข็งที่สามารถเรียกร้องความต้องการได้อย่างชัดเจน เพราะการปรับตัวจะทำให้การใช้ชีวิตในพื้นที่ง่ายขึ้น โดยการเรียนรู้ ทำความเข้าใจ เพื่อปรับตัวจากสิ่งที่เกิดขึ้นให้เป็นไปตามวิถีชีวิตดั้งเดิมที่เคยเป็นและเพื่อความอยู่รอดปลอดภัยของคนในพื้นที่ต่อไป

2.2.1 การปรับตัวต่อภัยพิบัติ

กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกล่าวถึง วงจรการจัดการสาธารณภัย โดยแบ่งออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

1) ระยะก่อนเกิดภัย คือการเตรียมพร้อม (preparedness) การแจ้งเตือนภัยล่วงหน้า หรือการเพิ่มขีดความสามารถให้แก่ทุกภาคส่วนรวมถึงประชาชนให้เผชิญภัยพิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ และทันล่วงหน้า รวมถึง การป้องกัน (Prevention) เพื่อไม่ให้เกิดภัยพิบัติและความสูญเสีย และการบรรเทาผลกระทบ (Mitigation) โดยมุ่งเน้นการลดผลกระทบและความรุนแรงของภัยพิบัติ

2) ระหว่างเกิดภัย คือการตั้งรับสถานการณ์ฉุกเฉิน (Emergency response) การปฏิบัติขณะเกิดสถานการณ์ฉุกเฉิน เช่น การกู้ภัย การรักษาพยาบาลฉุกเฉิน การหาสิ่งของจำเป็นและแจกจ่ายในสถานการณ์ฉุกเฉิน เป็นต้น

3) ระยะหลังเกิดภัย คือการฟื้นฟูบูรณะ (Recovery) การบูรณะเมื่อภัยผ่านพ้นไปแล้ว เพื่อให้ชุมชน เมือง กลับสู่สภาพที่ดีขึ้น

นอกจากนี้ ได้มีการกล่าวว่าแนวทางการปรับตัวต่อสภาพภูมิอากาศ (สำนักงานประสานการจัดการการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ, 2558) สามารถลดความเสี่ยงต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลง ทำให้ความเป็นอยู่ดีขึ้น ช่วยป้องกันทรัพย์สิน โดยการลดความเปราะบาง (Vulnerability) เสริมสร้างขีดความสามารถด้านการปรับตัว และกำหนดเป็นแผนการปรับตัวตั้งแต่ระดับบุคคลจนถึงรัฐบาล อีกทั้งมีการกล่าวถึง กฎแฉสำคัญ 3 ประการของการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ได้แก่ การปรับตัว (Adaptation) การบรรเทา (Mitigation) การเสริมสร้างศักยภาพการ (Capacity building) คือการพัฒนาทักษะทางเทคนิคและความสามารถเชิงสถาบันของประเทศหรือระบบเศรษฐกิจเพื่อให้สามารถมีส่วนร่วมในทุกด้านของการปรับตัว (adaptation) การบรรเทาผลกระทบ (mitigation)

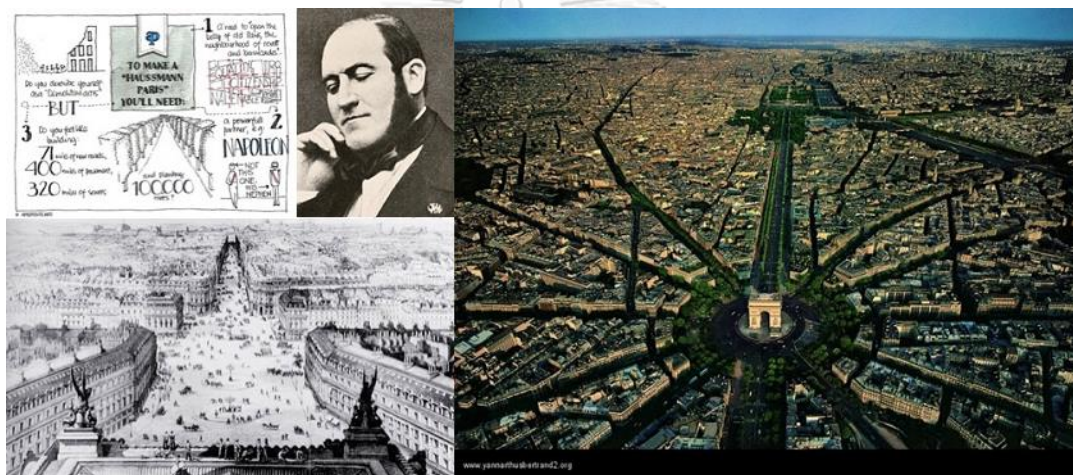
งานวิจัยชิ้นนี้ใช้แนวคิดของการจัดการภัยพิบัติ (Disaster management) โดยเฉพาะเรื่องการปรับตัว (Adaptation) ของคนต่อสภาวะฉุกเฉินหรือสภาวะไม่ปกติให้ปกติ โดยประยุกต์ใช้กับงานวิจัยชิ้นนี้ที่เกี่ยวข้องกับภัยพิบัติที่เกิดขึ้นจากมนุษย์หรือการก่อการร้าย (Terrorism) อีกทั้งการศึกษาแนวคิดเช่นนี้ยังมีน้อย ซึ่งงานวิจัยชิ้นนี้มุ่งเน้นความสนใจในเรื่องการปรับตัวของ “คน” ต่อสภาวะความรุนแรง โดยเปรียบเทียบได้กับการปรับตัว (Adaptation) ทั้งนี้รัฐมีมาตรการต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมให้คนปรับตัวต่อสถานการณ์ที่ไม่ปกติได้และรู้สึกปลอดภัย โดยเปรียบเทียบได้กับการบรรเทา (Mitigation) ตามแนวคิดการจัดการภัยพิบัติ

2.2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกรรมการปรับตัวของประชาชนภายหลังจากประสบเหตุความรุนแรงในอิสราเอล (Kirschenbaum, 2005) พบว่า การก่อการร้ายเป็นภัยพิบัติอย่างหนึ่งที่ส่งผลต่อเศรษฐกิจและสังคม แต่ในอิสราเอลได้รับผลกระทบน้อยกว่าภัยก่อการร้ายเนื่องจากการปรับตัวของบุคคล ครอบครัว รวมถึงภายในสังคม ซึ่งเชื่อว่าการปรับตัวคือสิ่งสำคัญเพื่อการอยู่รอด และการศึกษาข้อมูลความผิดพลาดจากอดีตแล้วแก้ไขเป็นกุญแจสำคัญในการสร้างพฤติกรรมกรรมการปรับตัวให้ดีขึ้น การศึกษาชิ้นนี้ยังกล่าวอีกว่า การปรับตัวคือวิธีการป้องกันที่ดีที่สุดต่อภัยพิบัติทุกรูปแบบในอนาคต

2.3 แนวคิดการปรับตัวต่อภัยพิบัติด้านการก่อการร้ายในต่างประเทศ

2.3.1 ปารีสในยุคของ Baron Haussmann

ภาพที่ 15 แสดงผังเมืองปารีส

ที่มา: (Paris attitude, 2017)

จากภาพที่ 15 แนวคิดการวางผังของกรุงปารีสในยุคกลางปี 1853 โดย Georges Eugène Haussmann (หรือที่รู้จักคือ Baron Haussmann) กรุงปารีสได้มีการวางผังเมืองตั้งแต่ยุคสมัยโรมัน แต่ทว่าได้มีการออกแบบให้สวยงามในยุค พระเจ้าหลุยส์ที่ 14 ได้มีการให้พัฒนาถนนหลายสายที่สำคัญโดยมีนัยที่จะส่งเสริมให้เกิดการเชื่อมต่อ กัน ทั้งเชิงกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม อันจะสร้างความเท่าเทียมกันระหว่างเมืองชั้นในและ ปริมณฑล แต่ต่อมากการเปลี่ยนแปลงโดยจักรวรรดิฝรั่งเศสทำให้เกิดความขัดแย้งทางระบอบการปกครองประเทศ และเนื่องด้วยการเข้าสู่ยุคปฏิวัติอุตสาหกรรม ทำให้ประเทศยากจนและเข้าสู่ยุคฟื้นฟูเมืองปารีส (กนกพิชญ์ ปิยะสพนติกุล, 2560)

Baron Haussmann เกิดในช่วงปีค.ศ. 1809-1892 แนวคิดการวางผังของกรุงปารีสในยุคกลางปี 1853 Baron Haussmann ได้มีส่วนร่วมในการพัฒนารูปแบบของถนนในกรุงปารีสในช่วง

ความขัดแย้งทางระบอบการปกครองประเทศโดยตัดถนนหลักขนาดใหญ่กลางจัตุรัสปารีสและสามารถแสดงพลังทางทหารส่วนหนึ่งมาจากการอำนวยความสะดวกในการเคลื่อนย้ายทหารและตำรวจ เพื่อไม่ให้ประชาชนลุกขึ้นต่อต้านรัฐบาล ดังแสดงในภาพที่ 15

2.3.2 แท่นปูน (Barriers) ในกรุงลอนดอน

ภาพที่ 16 แท่นปูน (Barriers) ในกรุงลอนดอน

ที่มา: (Wainwright, 2016)

ภายหลังจากปี 2007 กรุงลอนดอนตกเป็นเป้าหมายของผู้ก่อการร้าย ทำให้เกิดเหตุก่อการร้ายภายในเมืองหลายเหตุการณ์ส่งผลให้รัฐบาลเสนอคำแนะนำแก่ สถาปนิก นักวางผังเมือง ว่าอาคารหลังใหม่ที่จะก่อสร้างขึ้นต้องมีการออกแบบเพื่อป้องกัน เหตุการณ์ก่อการร้าย เช่น อาคารควรอยู่ห่างจากถนน 164 ฟุต และหน้าต่างไม่ควรกว้างกว่า 32 ตรม. มีวัตถุหรือแท่นป้องกันแรงกระแทกจากระเบิดสูต้อาคารโดยมีโครงสร้างเหล็กที่แข็งแรงห่อหุ้มภายใต้การดีไซน์ที่สวยงามเป็นต้น ผลงานชิ้นนี้เป็นผลงานของสถาปนิก Oliver Wainwright ดีไซน์แท่นปูน (Barrier) ในกรุงลอนดอน ปี 2014 (Guelda, 2017; Wainwright, 2016) ดังแสดงในภาพที่ 16

2.3.3 แท่นปูน (Barriers) ในประเทศสหรัฐอเมริกา

ภาพที่ 17 แท่นปูน (Barriers) ในนิวยอร์ก, สหรัฐอเมริกา

ที่มา: (Barry-Jester, 2017)

ภายหลังจากเหตุการณ์โศกนาฏกรรมเวิลด์เทรดเซ็นเตอร์ในปี 2001 ในสหรัฐอเมริกา ทำให้โลกตื่นตัวต่อภัยการก่อการร้ายมากขึ้น กฎหมายและการปฏิบัติตัวของรัฐและเอกชนในสหรัฐอเมริกา กำหนดชัดเจนในการวางมาตรฐานของอาคารที่สามารถรับมือเบื้องต้นจากภัยการก่อการร้าย (Barry-Jester, 2017) เช่น ถนน เศรษฐกิจทางการเงินของประเทศสหรัฐอเมริกา ได้มีแนวคิดการออกแบบ ป้องกันการก่อการร้ายจากการลอบวางระเบิดโดยการสร้างแท่นปูน (Barrier) ผ่านกระบวนการดีไซน์ รูปแบบเพื่อให้กลมกลืนกับ สภาพเมือง ผลงานชิ้นนี้ชื่อ Wall Street Security Project โดย ROGERS Marvel สถาปนิกและนักผังเมือง โดยสถาปนิกต้องการในกลมกลืนและไม่รู้สึกแปลกแยก หรือน่ากลัว (Kamin, 2006) ดังแสดงในภาพที่ 17

2.3.4 ด้านตรวจคนเข้าออก ในประเทศฟิลิปปินส์

ภาพที่ 18 ด้านตรวจคนเข้าออก ในประเทศฟิลิปปินส์

ที่มา: (Philippines News Agency, 2016)

จากภาพที่ 18 ประเทศฟิลิปปินส์เป็นประเทศหนึ่งที่มีความขัดแย้งภายในระหว่างประชาชน ส่งผลให้เกินความรุนแรงจากการปะทะของกลุ่มผู้เห็นต่าง ทำให้ตำรวจของประเทศฟิลิปปินส์ มีมาตรการเข้มงวดตรวจสอบต่อต้านการก่อการร้ายและความผิดทางอาญา โดยตั้งจุดตรวจบนถนน แม้จะมีเสียงคัดค้านจากประชาชนเพราะทำให้การจราจรติดขัดภายในเมือง และมีการยกเลิกด่านตรวจ หลายครั้งแต่การตั้งด่านตรวจทำให้ ทหาร ตำรวจ สามารถจับกุมผู้ต้องสงสัย และผู้ละเมิดกฎหมายได้ หลายครั้ง (Manila bulletin, 2017)

2.3.5 ด้านตรวจคนเข้าออก ในประเทศไนจีเรีย

ภาพที่ 19 ด้านตรวจคนเข้าออก ในประเทศไนจีเรีย

ที่มา: (Vanda-Felbab, 2018)

ความขัดแย้งที่ยืดเยื้อในประเทศไนจีเรียระหว่างเชื้อชาติและภูมิภาคจากหลายชนเผ่า ส่วนหนึ่งเกิดจากผู้เห็นต่างกลุ่ม Boko haram (กลุ่มญิฮาด) ที่ต้องการแบ่งแยกดินแดน ทำให้รัฐบาลออกมาตรการการรักษาความปลอดภัย มาตรการหนึ่งในนั้นคือการตั้งด่านตรวจหรือจุดสกัดบนถนนเส้นทางสำคัญในการสัญจรระหว่างเมืองต่อเมือง ปัจจุบันทหารตรึงกำลังด้วยอาวุธครบมือเพื่อสกัดกั้นผู้ก่อการร้าย ดังแสดงในภาพที่ 19

2.3.6 ศิลปะในเมืองที่มีความขัดแย้ง

1) ประเทศอิสราเอล

ภาพที่ 20 กำแพงคอนกรีตแบริเออร์แบ่งแยกระหว่างปาเลสไตน์และอิสราเอล

ที่มา: (The time of Israel, 2017)

จากภาพที่ 20 แสดงศิลปะบนกำแพงคอนกรีตแบริเออร์แบ่งแยกระหว่างปาเลสไตน์และอิสราเอล เพื่อสร้างความสนใจในประเด็นปัญหาความขัดแย้งระหว่างอิสราเอลและปาเลสไตน์ ถูกวาดโดยศิลปินกราฟฟิตี้ชื่อดังหลายท่าน (ปณชัย อารีเพิ่มพร, 2560)

2) ประเทศปาเลสไตน์

ภาพที่ 21 ศิลปะในพื้นที่ความขัดแย้งในปาเลสไตน์

ที่มา:(Klimas, 2015)

จากภาพที่ 21 แสดงศิลปะในพื้นที่ความขัดแย้งในปาเลสไตน์ ซึ่งเป็นหนึ่งในพื้นที่ที่มีความขัดแย้งยาวนานและรุนแรงที่สุดในโลก อาคารบ้านเรือนกลายเป็นซากปรักหักพัง แต่ยังคงปรากฏศิลปะบนกำแพงทั่วเมืองเพื่อสร้างกำลังใจให้กับผู้ที่ยังอาศัยอยู่ในพื้นที่ความขัดแย้ง

3) ประเทศเยเมน

ภาพที่ 22 ศิลปะในพื้นที่ความขัดแย้งในประเทศเยเมน

ที่มา: (Aziza, 2018)

จากภาพที่ 22 แสดงศิลปะบนกำแพงของมหาวิทยาลัยซานานทางตอนใต้ของประเทศเยเมน ความขัดแย้งระหว่างศาสนาในประเทศเยเมนเกิดขึ้นตั้งแต่ปลาย ศตวรรษที่ 19 ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลามแต่เกิดการแบ่งแยกระหว่างซุนนีและชีอะฮ์เกิดจากความขัดแย้งทางศาสนาที่มีมายาวนานและรุนแรง

2.4 นโยบายและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเมืองต่อภัยการก่อไม่สงบ

2.4.1 กรอบแนวคิดของนโยบายการบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดนใต้

นโยบายการบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดนใต้ พ.ศ.2560-2562 จัดทำขึ้นตามพระราชบัญญัติการบริหารราชการจังหวัดชายแดนใต้ พ.ศ.2553 มาตราที่ 4 ซึ่งกำหนดให้สำนักงานความมั่นคงแห่งชาติ เสนอสภาความมั่นคงแห่งชาติ และคณะรัฐมนตรี โดยกำหนดให้จัดทำนโยบายให้ตรงตามความต้องการและสอดคล้องกับวิถีชีวิตของประชาชนศาสนา วัฒนธรรม อัตลักษณ์ ชาติพันธุ์ และประวัติศาสตร์ท้องถิ่น โดยยึดหลักยุทธศาสตร์พระราชทาน “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” และให้ความสำคัญกับพหุวัฒนธรรมเฉพาะพื้นที่ โดยเฉพาะการปรับตัวและการรักษาอัตลักษณ์ให้ก้าวไปพร้อมกับความเปลี่ยนแปลง

วิสัยทัศน์การแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนใต้ คือ “สังคมจังหวัดชายแดนใต้มีความปลอดภัย ปราศจากเงื่อนไขความรุนแรง วิถีชีวิตของทุกคนได้รับการปกป้อง พัฒนา บนพื้นฐานสังคมพหุวัฒนธรรม และมีส่วนร่วมในกระบวนการเสริมสร้างสันติสุขอย่างยั่งยืน ” (สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ, 2560)

ในอดีต สถานการณ์ในจังหวัดชายแดนใต้ มีความรุนแรงมาอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่เหตุการณ์ปล้นปืนค่ายทหารในปี 2557 และทวีความรุนแรงเรื่อยมา จนสร้างความเสียหายอย่างรุนแรงเป็นวงกว้าง รัฐบาลในสมัยทักษิณจึงตัดสินใจใช้กลยุทธ์การศึกในพื้นที่ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา เห็นได้ว่าการแก้ปัญหาด้วยความรุนแรงนั้นไม่มีแนวโน้มที่จะสงบลง ซึ่งปัญหาความไม่สงบที่เกิดขึ้นนั้น ซับซ้อนละเอียดอ่อน และเชื่อมโยงในหลายมิติ เป็นผลมาจากคนกลุ่มหนึ่งซึ่งมีอุดมการณ์แตกต่างจากรัฐ มีความรู้สึกคับแค้นใจ และรู้สึกไม่ได้รับความเป็นธรรมจากการดำเนินงานของภาครัฐ จึงนำเงื่อนไขของศาสนา วัฒนธรรม เป็นข้ออ้างในการต่อสู้โดยใช้ความรุนแรง การใช้ความรุนแรงทั้ง 2 ฝ่ายทำให้เกิดบรรยากาศน่ากลัวและความไม่ไว้วางใจในพื้นที่

ปัจจุบัน สถานการณ์ในจังหวัดชายแดนใต้มีแนวโน้มลดลง แต่ยังคงปรากฏเหตุการณ์ความไม่สงบอย่างต่อเนื่อง รัฐมองว่าเป็นผลจากการดำเนินงานตามนโยบายการบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ตั้งแต่ พ.ศ. 2555 - 2557 ต่อเนื่องมาถึงนโยบายฉบับปัจจุบัน พ.ศ.2560 - 2562 โดยมีความคืบหน้าชัดเจนจากการเปิดเวทีพูดคุยเพื่อสันติสุขจังหวัดชายแดนใต้ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ การแสดงออกของภาคประชาชนและภาคประชาสังคม (สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ, 2560) เป็นต้น ในระยะต่อไปทุกภาคส่วนมีความคาดหวังการแก้ปัญหาในทางที่ดีขึ้นต่อไป

2.4.2 มาตรการรักษาความปลอดภัยในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

แผนปฏิบัติการและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 เป็นแผนที่ได้รับการอนุมัติจากหัวหน้า คสช. เมื่อวันที่ 9 กรกฎาคม พ.ศ. 2559 โดยการกำกับและอำนวยการของคณะกรรมการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ (คปต.) โดยมอบให้กระทรวงกรม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ยึดถือปฏิบัติดำเนินงานร่วมกัน โดยหนึ่งในโครงการสำคัญของแผนปฏิบัติการฯ (Flagship project) ดังกล่าว คือ โครงการรักษาความปลอดภัยในเขตเมือง 7 เมืองหลัก อาทิ นครหาดใหญ่ นครยะลา เมืองปัตตานี เมืองนราธิวาส เมืองตากใบ เมืองเบตง และเมืองสุโขทัย โดยมียุทธศาสตร์เพื่อ การป้องกันและสกัดกั้นการก่อเหตุรุนแรงในพื้นที่เมืองเศรษฐกิจ 7 เมืองหลัก ให้มีความปลอดภัยสูงสุด และเพื่อให้ประชาชนมีความเชื่อมั่นและมีส่วนร่วมในระบบการรักษาความปลอดภัย สามารถดำรงชีวิตได้อย่างปกติสุข โดยพื้นที่ศึกษาของผู้วิจัยคือ เทศบาลนครยะลา เป็น 1 ใน 7 พื้นที่เป้าหมายในโครงการดังกล่าว ซึ่งกลยุทธ์สำคัญในโครงการดังกล่าว คือ การให้ประชาชนมีส่วนร่วมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพด้านตรวจ/จุดตรวจ/จุดสกัด และการสร้างเครือข่ายเฝ้าระวังของประชาชน รวมทั้ง งานเพิ่มประสิทธิภาพเครื่องมือเฝ้าตรวจสอบบุคคลและยานพาหนะ

ความหมายและนิยามทั่วไปการปฏิบัติเกี่ยวกับการตั้งด่านตรวจ จุดตรวจ และจุดสกัด จากบันทึกข้อความ ส่วนราชการตำรวจ (สำนักงานตำรวจ, 2556) ได้อธิบายความหมายของ ด่านตรวจ จุดตรวจ และจุดสกัด ไว้ ดังนี้

1) ด่านตรวจ หมายถึง สถานที่ทำการที่เจ้าพนักงานตำรวจออกปฏิบัติหน้าที่ในการตรวจค้นเพื่อจับกุมผู้กระทำความผิดในเขตทางเดินรถ (ความหมายตาม พ.ร.บ. จราจรทางบก พ.ศ. 2535) โดยระบุสถานที่ไว้ชัดเจนแจ้งเป็นการถาวร การตั้งด่านตรวจจะต้องได้รับอนุมัติจาก กรม. หรือผู้มีอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยทางหลวง หรือ กอ.รมน. แล้วแต่กรณี

2) จุดตรวจ หมายถึง สถานที่ที่เจ้าพนักงานตำรวจออกปฏิบัติหน้าที่ตรวจค้น เพื่อจับกุมผู้กระทำความผิดในเขตทางเดินรถหรือทางหลวงในกรณีปกติเป็นการชั่วคราว โดยมีกำหนดระยะเวลาเท่าที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งในการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว แต่ต้องไม่เกิน 24 ชั่วโมง และเมื่อเสร็จสิ้นภารกิจแล้วจะต้องยุบเลิกจุดตรวจดังกล่าวทันที

3) จุดสกัด หมายถึง สถานที่ที่เจ้าพนักงานตำรวจออกปฏิบัติหน้าที่ตรวจค้น เพื่อจับกุมผู้กระทำความผิดในเขตทางเดินรถ หรือทางหลวง ในกรณีที่มีเหตุการณ์ฉุกเฉินหรือจำเป็นเร่งด่วนเกิดขึ้นเป็นการชั่วคราวและจะต้องยุบเลิกเมื่อเสร็จสิ้นภารกิจดังกล่าว (สำนักงานตำรวจ, 2556)

ความหมายดังกล่าวอาจจะไม่สามารถครอบคลุมความหมายของด้านตรวจ จุดตรวจ และจุดสกัด ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ทั้งหมด เพราะเป็นมาตรการรักษาความปลอดภัยเฉพาะพื้นที่ควบคุมพิเศษ

2.4.3 ผังเมืองรวมเมืองยะลา

กฎกระทรวง ให้ใช้บังคับผังเมืองรวมเมืองยะลา พ.ศ. 2554 (สำนักโยธาธิการและผังเมือง, 2554) อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 และมาตรา 26 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการผังเมือง (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2535 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ออกกฎกระทรวงไว้ ดังแสดงในภาพที่ 23 ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับได้มีกำหนดห้าปี

ข้อ 5 ให้ใช้บังคับผังเมืองรวม ในท้องที่ตำบลลุมพิน ตำบลสะเตง ตำบลท่าสาป ตำบลสะเตงนอก ตำบลพร่อน ตำบลหน้าถ้ำ อำเภอเมืองยะลา และตำบลวังพญา อำเภอรามัน จังหวัดยะลา ภายในแนวเขตตามแผนที่ท้ายกฎกระทรวงนี้

ข้อ 3 การวางและจัดทำผังเมืองรวมตามกฎกระทรวงนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและการดำรงรักษาเมืองและบริเวณที่เกี่ยวข้องหรือชนบท ในด้านการใช้ประโยชน์ในทรัพย์สิน การคมนาคมและการขนส่ง การสาธารณูปโภค บริการสาธารณะ และสภาพแวดล้อม ในบริเวณแนวเขตตามข้อ 2 ให้สอดคล้องกับการพัฒนาระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ข้อ 4 ผังเมืองรวมตามกฎกระทรวงนี้ มีนโยบายและมาตรการเพื่อจัดระบบการใช้ประโยชน์ที่ดิน โครงข่ายคมนาคมขนส่งและบูรณาการสาธารณะให้มีประสิทธิภาพ สามารถรองรับและสอดคล้องกับการขยายตัวของชุมชนในอนาคต รวมทั้งส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจ โดยมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

หน้า 2 เล่ม 128 ตอนที่ 38 ก ราชกิจจานุเบกษา 20 พฤษภาคม พ.ศ.2554

- (1) ส่งเสริมและพัฒนาชุมชนเมืองให้เป็นศูนย์กลางการปกครองของจังหวัดยะลา
- (2) ส่งเสริมการพัฒนาด้านที่อยู่อาศัย พาณิชยกรรม และอุตสาหกรรมให้สอดคล้องกับระบบเศรษฐกิจของชุมชน
- (3) ส่งเสริมและพัฒนาการบริการทางด้านสังคม การสาธารณูปโภคและสาธารณูปการให้เพียงพอและได้มาตรฐาน

ข้อ 5 การใช้ประโยชน์ที่ดินภายในเขตผังเมืองรวม ให้เป็นไปตามแผนผังกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินตามที่ได้จำแนกประเภท แผนผังแสดงโครงการคมนาคมและขนส่ง และรายการประกอบแผนผังท้ายกฎกระทรวงนี้

ข้อ 6 การใช้ประโยชน์ที่ดินตามแผนผังกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินตามที่ได้จำแนก ประเภทท้ายกฎกระทรวงนี้ ให้เป็นไปดังต่อไปนี้

- (1) ที่ดินในบริเวณหมายเลข 1.1 ถึงหมายเลข 1.20 ที่กำหนดไว้เป็นสีเหลือง ให้เป็นที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยหนาแน่นน้อย
- (2) ที่ดินในบริเวณหมายเลข 2.1 ถึงหมายเลข 2.24 ที่กำหนดไว้เป็นสีส้ม ให้เป็นที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยหนาแน่นปานกลาง
- (3) ที่ดินในบริเวณหมายเลข 3.1 ถึงหมายเลข 3.13 ที่กำหนดไว้เป็นสีแดง ให้เป็นที่ดินประเภทพาณิชยกรรมและที่อยู่อาศัยหนาแน่นมาก
- (4) ที่ดินในบริเวณหมายเลข 4.1 ถึงหมายเลข 4.5 ที่กำหนดไว้เป็นสีม่วง ให้เป็นที่ดินประเภทอุตสาหกรรมและคลังสินค้า
- (5) ที่ดินในบริเวณหมายเลข 5 ที่กำหนดไว้เป็นสีม่วงอ่อน ให้เป็นที่ดินประเภทอุตสาหกรรมเฉพาะกิจ
- (6) ที่ดินในบริเวณหมายเลข 6.1 ถึงหมายเลข 6.17 ที่กำหนดไว้เป็นสีเขียว ให้เป็นที่ดินประเภทชนบทและเกษตรกรรม
- (7) ที่ดินในบริเวณหมายเลข 7.1 ถึงหมายเลข 7.23 ที่กำหนดไว้เป็นสีเขียวอ่อน ให้เป็นที่ดินประเภทที่โล่งเพื่อนันทนาการและการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม
- (8) ที่ดินในบริเวณหมายเลข 8.1 ถึงหมายเลข 8.20 ที่กำหนดไว้เป็นสีเขียวมะกอก ให้เป็นที่ดินประเภทสถาบันการศึกษา
- (9) ที่ดินในบริเวณหมายเลข 9.1 ถึงหมายเลข 9.25 ที่กำหนดไว้เป็นสีเทาอ่อน ให้เป็นที่ดินประเภทสถาบันศาสนา
- (10) ที่ดินในบริเวณหมายเลข 10.1 ถึงหมายเลข 10.39 ที่กำหนดไว้เป็นสีน้ำเงิน ให้เป็นที่ดินประเภทสถาบันราชการ การสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ

2.4.4 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานส่วนท้องถิ่น

พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ.2550 มาตรา 20 กำหนดให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น มีหน้าที่รับผิดชอบและปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตท้องถิ่นของตน ดังนั้นการเสริมสร้างขีดความสามารถของชุมชนให้มีความเข้มแข็งเตรียมพร้อมป้องกันภัยจึงเป็นเรื่องสำคัญและอยู่ในอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างหนึ่ง (พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย, 2550)

2.4.5 ผลการสำรวจความคิดเห็นประชาชนต่อกระบวนการสันติภาพจังหวัดชายแดนใต้

จากหนังสือรายงานฉบับสมบูรณ์ ผลการสำรวจความคิดเห็นประชาชนต่อกระบวนการสันติภาพจังหวัดชายแดนใต้ (ศูนย์ความร่วมมือทรัพยากรสันติภาพ, 2559) ได้มีการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้รวมถึงสี่อำเภอในจังหวัดสงขลา โดยมีการทำแบบสอบถามความคิดเห็นของประชาชนทั่วไป 1,556 ตัวอย่าง และความคิดเห็นของกลุ่มผู้นำความคิด 48 ตัวอย่าง จากกระบวนการที่มีความน่าเชื่อถือทางวิชาการ

ผลสรุปความคิดเห็นของกลุ่มประชาชนทั่วไปพบว่า จากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นยาวนานส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตประจำวันโดยเฉพาะในด้านเศรษฐกิจและความมั่นคงปลอดภัยในชีวิต มีความรู้สึกไม่ปลอดภัยที่จะต้องออกจากบ้านในเวลากลางคืนและพบปะพูดคุยกับคนไม่รู้จัก

ผลสรุปความคิดเห็นของกลุ่มผู้นำความคิดพบว่า ส่วนใหญ่รู้สึกว่าได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ต่อการดำเนินชีวิตประจำวันในแง่ของการเดินทางและความปลอดภัยในชีวิต มีความรู้สึกไม่ปลอดภัยหากต้องแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเอกราชปาตานีหรือการวิจารณ์ทหาร ตำรวจและขบวนการ

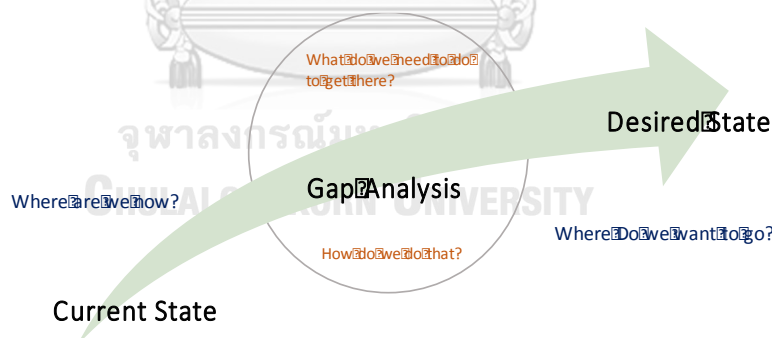
เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของทั้งสองกลุ่มพบว่า ประชาชนต้องการความสันติสุขเพื่อเศรษฐกิจในพื้นที่ดีขึ้น และประชาชนคิดว่าขบวนการที่เคลื่อนไหวในพื้นที่คือกลุ่มยาเสพติด ส่วนน้อยที่คิดถึงเรื่องขบวนการต่อสู้เพื่อปลดปล่อยปาตานี แต่กลุ่มผู้นำความคิดส่วนใหญ่เชื่อว่าเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่มาจากขบวนการต่อสู้เพื่อปลดปล่อยปาตานี ซึ่งทั้งสองมีความต้องการให้รัฐเร่งดำเนินการ มาตรการการสร้างพื้นที่ปลอดภัยในชุมชน ซึ่งจากการศึกษาพบว่ามิชชั่นว่างสำหรับการศึกษาวิจัย ในเรื่องการปรับตัวต่อภัยความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ และยังขาดการศึกษาผลการประเมินนโยบาย มาตรการ ที่มีขึ้นในอดีตและปัจจุบันว่ามีส่งผลต่อภัยความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

2.5 การวิเคราะห์ช่องว่าง (Gap Analysis)

2.5.1 แนวคิด ทฤษฎี การวิเคราะห์ช่องว่าง (Gap Analysis)

การวิเคราะห์ช่องว่าง (Gap Analysis) คือเครื่องมือหนึ่งที่จะช่วยประเมินศักยภาพของการทำงานในสภาวะปัจจุบัน เพื่อนำไปสู่สภาวะที่สมควรจะเป็น หรือจะพัฒนาให้ดีขึ้นอย่างไร งานวิจัยชิ้นนี้เป็นการประยุกต์ใช้เครื่องมือในการวิเคราะห์หาช่องว่างเชิงสถาบัน (Institutional Gap Analysis) ในการพิจารณามาตรการ การปรับตัวต่อภัยการก่อความไม่สงบในเมืองยะลาที่มีอยู่ในปัจจุบัน โดยประเมินจากความคาดหวัง และความรับรู้ต่อมาตรการที่มี ว่ามาตรการที่มีอยู่ประชาชนมีความคาดหวังและการรับรู้มากน้อยอย่างไรต่อมาตรการนั้น ๆ ในสภาวะปัจจุบัน หากมีความแตกต่าง จะสามารถขับเคลื่อนให้มาตรการนั้นไปจุดสูงสุดได้หรือไม่ และดำเนินการปรับปรุงแก้ไขอย่างไร สิ่งสำคัญของการวิเคราะห์ช่องว่างนั้นคือต้องรู้ว่าปัจจุบันอยู่ที่จุดไหน และจุดสูงสุดคืออะไร โดยจะวิเคราะห์จากการสัมภาษณ์เชิงลึก รวมถึงทำแบบสอบถามประชาชนในชุมชน และสังเกตพฤติกรรม การปรับตัวของชุมชน

เริ่มแรกการวิเคราะห์ช่องว่าง (Gap Analysis) ถูกคิดเพื่อการประเมินการทำงานในเชิงธุรกิจ เพื่อการพัฒนาองค์กรไปสู่เป้าหมายที่สูงสุด โดยการวัด เวลา สภาพการทำงาน สิ่งที่ได้รับ เป็นต้น โดยมีกระบวนการพื้นฐาน หรือกรอบความคิดสำหรับการวิเคราะห์ช่องว่าง (Gap analysis) ดังแสดงในภาพที่ 28

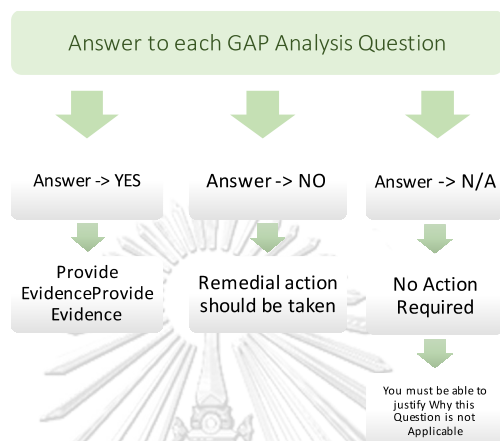

ภาพที่ 24 แสดงกระบวนการพื้นฐานสำหรับวิเคราะห์ช่องว่าง (Gap analysis)

ที่มา : (Upandhye, 2012)

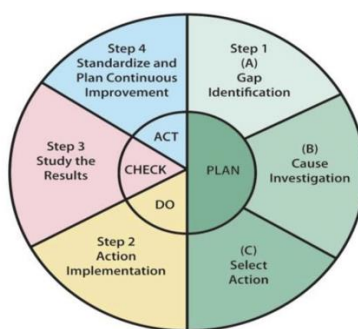
จากภาพที่ 24 แสดงกระบวนการพื้นฐานในการวิเคราะห์ช่องว่าง (Gap analysis) หลักการคิดพื้นฐานของการวิเคราะห์ช่องว่าง โดยประเด็นสำคัญของการวิเคราะห์ช่องว่างคือ จะทำอย่างไรให้มาตรการสามารถดำเนินการตามความคาดหวังสูงสุด เริ่มต้นต้องรู้ว่าสิ่งที่เป็นอยู่ในสภาวะปัจจุบัน (Current state) อยู่ในระดับใดเพื่อนำไปสู่สภาวะที่ควรจะเป็น (Desired state) ซึ่งบางมาตรการมี

ช่องว่างที่ทำให้ไม่สามารถนำไปสู่สถานะที่ควรจะเป็น (Gap) งานวิจัยชิ้นนี้จะเป็นการประยุกต์ใช้กระบวนการนี้เพื่อประเมินมาตรการ การปรับตัวต่อความไม่สงบในพื้นที่เมืองยะลาที่มีอยู่ในปัจจุบัน วิธีการที่จะช่วยลดช่องว่างนั้นคือ 1.ต้องทำอะไร 2. ต้องทำอะไรบ้าง และสิ่งสำคัญในการหาคำตอบคือ แบบสอบถามหรือแบบสัมภาษณ์

ภาพที่ 25 แสดงแนวความคิดสำหรับการหาคำตอบของการวิเคราะห์ช่องว่าง
ที่มา : (Upandhye, 2012)

จากภาพที่ 25 ทั้งนี้การหาคำตอบของการวิเคราะห์ช่องว่างนั้น ให้ความสำคัญกับการทำแบบสอบถามเพื่อประเมินความพึงพอใจ จากภาพ 25 แนวความคิดในการตอบคำถามต้องทำให้ดีขึ้นอย่างไร หากผู้ตอบแบบสอบถามหรือสัมภาษณ์ตอบว่า ดี แสดงว่าพึงพอใจต่อมาตรการที่มีอยู่เดิมแล้ว หากผู้ตอบแบบสอบถามหรือสัมภาษณ์ตอบว่า ไม่ดี แสดงว่ามาตรการนั้นควรดำเนินการแก้ไข และหากผู้ตอบแบบสอบถามหรือสัมภาษณ์ตอบว่า ไม่รู้/ไม่ตอบ แสดงว่าไม่สามารถนำมาประเมินเพราะไม่รู้ไม่เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย

Reference
www.ccsd.net/mps/pdf/gap_checklist.pdf

ภาพที่ 26 แสดงกรอบความคิดในการหาคำตอบของการดำเนินการอย่างไร
ที่มา : (Upandhye, 2012)

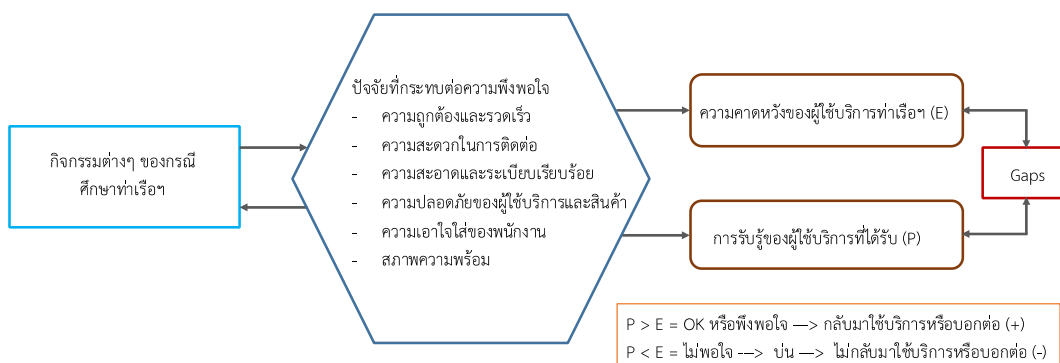
จากภาพที่ 26 แสดงกรอบความคิดในการหาคำตอบของการดำเนินการอย่างไรในการวิเคราะห์ช่องว่างเชิงสถาบัน (Gap analysis) ขั้นที่ 1 วางแผน ประกอบด้วย (A) วิเคราะห์ช่องว่างคืออะไร (B) ตรวจสอบ (C) เลือกการกระทำ เมื่อวางแผนสิ่งที่ต้องการ ขั้น 2 ดำเนินการ ขั้นที่ 3 ตรวจสอบผลการดำเนินการ ขั้นที่ 4 การติดตามมาตรฐานวางแผนปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการตรวจสอบเพื่อวิเคราะห์หาช่องว่างในแต่ละมาตรการการปรับตัวต่อภัยความไม่สงบในเมืองยะลาที่มีอยู่ในปัจจุบัน

2.5.2 การทบทวนวรรณกรรม การวิเคราะห์ช่องว่างเชิงสถาบัน (Institutional Gap Analysis)

จากการทบทวนวรรณกรรม เรื่องการใช้ทฤษฎีการวิเคราะห์ช่องว่างเชิงสถาบัน (ทวิศักดิ์ เทพพิทักษ์, 2550) การประยุกต์ทฤษฎีความคาดหวังและการรับรู้ของลูกค้า (Performance-Importance Analysis) กับการสำรวจความพึงพอใจ ผู้ใช้บริการท่าเรือ กรณีศึกษาในกรุงเทพมหานคร กล่าวถึงการสำรวจความพึงพอใจของผู้ใช้ท่าเรือ โดยการประยุกต์ใช้ทฤษฎี GAP Analysis และโมเดล Performance-Importance analysis เข้ามาใช้ในการวิเคราะห์และประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้บริการของท่าเรือ ดังแสดงในภาพที่ 27 ผลการสำรวจพบว่า ผู้ใช้บริการมีความพึงพอใจการให้บริการของท่าเรือกรณีศึกษาเท่ากับ 3.06 จากการทบทวนวรรณกรรมโดยเน้นเฉพาะเครื่องมืออธิบายว่า

- 1) การศึกษาครั้งนี้พิจารณาเรื่องความคาดหวัง (Expectation) ของผู้ใช้บริการท่าเรือ และการรับรู้ (Perception) ของผู้บริการที่มีต่อบริการที่ได้รับ เพื่อประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ
- 2) เพื่อดูช่องว่าง (Gap) ระหว่างความคาดหวัง (Expectation) และการรับรู้ (Perception) ของผู้ใช้บริการที่มีต่อบริการที่ได้รับ ซึ่งสามารถเปรียบเทียบและเห็นความแตกต่าง
- 3) เพื่อพัฒนาศักยภาพของท่าเรือกรณีศึกษาสูงสุดตามเป้าหมายสรุป การศึกษาครั้งนี้ทำให้ทราบความพึงพอใจส่วนใหญ่ของผู้มาใช้บริการท่าเรือ และทราบถึงปัจจัยใดที่ผู้ใช้บริการรับรู้และพึงพอใจ เพื่อพัฒนาและปรับปรุงท่าเรือต่อไป

สรุป การศึกษาครั้งนี้ทำให้ทราบความพึงพอใจส่วนใหญ่ของผู้มาใช้บริการท่าเรือ และทราบถึงปัจจัยใดที่ผู้ใช้บริการรับรู้และพึงพอใจ เพื่อพัฒนาและปรับปรุงท่าเรือต่อไป

ภาพที่ 27 แสดงแบบจำลองความคาดหวังและการรับรู้แนวความคิด Gap analysis

ที่มา: (ทวีศักดิ์ เทพพิทักษ์, 2550)

นอกจากนี้ การศึกษาปัญหาเชิงสถาบันของการวางแผนใช้ที่ดิน ในบริบทการบริหารจัดการน้ำท่วมของไทย ประยุกต์ใช้ การวิเคราะห์ปัญหาเชิงสถาบัน พบว่า รัฐเป็นตัวการสำคัญในการบริหารจัดการโดยมีข้อเสนอแนะถึงการทำงานของรัฐ (อภิวัฒน์ รัตนวราหะ, 2558)

2.5.3 ช่องว่างเชิงสถาบัน (Institutional Gap Analysis)

จากการทบทวนวรรณกรรม กรอบการวิเคราะห์เชิงสถาบันและการพัฒนา : สถาบันแบบพัฒนาความร่วมมือ (Institutional Analysis and Development Approach) (Nigussie et al., 2018) แนวคิดเรื่องการจัดการทรัพยากรร่วมกัน (Common Pool Resource) ของ Ostrom ได้นำเสนอมุมมองการวิเคราะห์สถาบันในฐานะโครงสร้างที่เกิดขึ้นโดยมีเป้าหมายเพื่อควบคุม กำกับพฤติกรรม รวมทั้ง ปฏิสัมพันธ์ของตัวแสดง โดยเน้นการอธิบายระบบทรัพยากรธรรมชาติ หรือระบบทรัพยากรธรรมชาติขนาดใหญ่ที่มนุษย์สร้างขึ้น และในระบบดังกล่าวมีตัวแสดงที่เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องจำนวนมาก โดย Ostrom ได้ตั้งสมมุติฐานในว่า มนุษย์มุ่งแสวงหาผลประโยชน์สูงสุดเพื่อตนเอง แต่ยังไม่สามารถที่จะตัดสินใจเพื่อบรรลุสู่ผลประโยชน์สูงสุดได้อย่างแท้จริง เนื่องจากขาดข้อมูลที่ครบถ้วน สมบูรณ์ในการตัดสินใจ รวมทั้ง ภายใต้สถานการณ์ต่างๆอาจมีผลต่อการตัดสินใจ จึงทำให้ต้องตัดสินใจภายใต้ความมีเหตุผลแบบจำกัด (Bounded Rationality)

โดย Ostrom ได้ให้ความหมายของสถาบัน (Institution) คือ รูปแบบของชุดกติกา (Set of Working Rule) ซึ่งสร้างขึ้นเพื่อควบคุมและกำกับพฤติกรรมของตัวแสดงที่อยู่ในระบบทรัพยากรเดียวกัน โดยทำสถาบันจะทำหน้าที่เสมือนกับกติกาในการกำกับ บังคับพฤติกรรมของตัวแสดงในระบบ ดังนั้น สถาบันจึงเป็นทั้งข้อจำกัดและโอกาสให้แก่ตัวแสดงในระบบในการวางแผนและดำเนินกิจกรรม จึงกล่าวได้ว่า สถาบันหมายถึง กฎหมาย นโยบาย รูปแบบในการปฏิบัติซึ่งเป็นกลไกในการ

สร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแสดงในระบบของสถาบัน โดยรูปแบบของกติกา (Rule) มีทั้งที่เป็นทางการ (Formal Rules) อาทิ กฎหมาย นโยบาย และกติกาที่ไม่เป็นทางการ (Informal Rules) อาทิ ค่านิยมร่วมกันของตัวแสดงในชุมชน ดังนั้น การวิเคราะห์เชิงสถาบันจึงมีความซับซ้อน โดยสามารถจำแนกระดับการวิเคราะห์ออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

1) กติกาในระดับปฏิบัติ หรือระดับย่อย (Operational Rule) เป็นกติกาที่เกิดขึ้นในพื้นที่จริงของตัวแสดง โดยกติกาในระดับนี้เกิดจากความตกลงร่วมของตัวแสดงในชุมชนและส่งผลกลายเป็นหลักปฏิบัติที่ตัวแสดงต้องยึดถือร่วมกัน

2) กติกากำกับทางเลือกร่วม หรือระดับกลาง (Collective Choice Rule) ซึ่งกติการะดับกลางจะกำกับทิศทางของกติกาในระดับย่อย โดยมีอำนาจในการกำหนดอาจเป็นได้ทั้งผู้ใช้ประโยชน์ในระบบหรือผู้ที่อยู่นอกระบบทรัพยากรร่วม

3) กติกาดรรชนี (Constitutional Rule) เป็นกติกาในระดับโครงสร้างโดยส่งผลทั้งในระดับกลางและในระดับย่อย

นอกจากนี้ Ostrom (1990) ได้ระบุหลักเกณฑ์ของการวิเคราะห์เชิงสถาบัน ดังนี้

1) การระบุขอบเขตที่ชัดเจน (Boundaries) ต้องระบุตัวแสดงที่มีส่วนได้ส่วนเสียในทรัพยากรร่วมของระบบให้มีความชัดเจน

2) ความสอดคล้อง (Congruence) ประกอบด้วย ความสอดคล้องระหว่างกติกาว่าด้วยการเก็บเกี่ยวทรัพยากรและบำรุงรักษาระบบทรัพยากรกับเงื่อนไขทางสังคมและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ และความสอดคล้องกันระหว่างประโยชน์ที่สมาชิกจะได้ต้องสอดคล้องกับต้นทุนที่ลงไปด้วย

3) คนส่วนใหญ่ที่ได้รับผลจากการจัดการทรัพยากรมีสิทธิ์ในการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและปรับปรุงกติกาในการจัดการทรัพยากร (Collective Choice Arrangements)

4) การสอดส่องดูแล (Monitoring) ประกอบด้วย การสอดส่องดูแลพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องทรัพยากรและการบำรุงรักษาระบบทรัพยากรของผู้ใช้ทรัพยากรว่าเป็นไปตามกติกาที่วางไว้หรือไม่ และการสอดส่องดูแลสภาพของทรัพยากรอย่างสม่ำเสมอ

5) การลงโทษอย่างค่อยเป็นค่อยไป (Graduated Sanctions) คือ หากสอดส่องดูแลแล้วพบผู้กระทำผิด การลงโทษในครั้งแรกจะค่อนข้างเบามากในขณะที่หากผู้กระทำผิดละเมิดกฎซ้ำซากการลงโทษจะมีความรุนแรงเพิ่มขึ้น

6) มีกลไกในการจัดการความขัดแย้ง (Conflict Resolution Mechanisms) ชุมชนที่ประสบความสำเร็จในการจัดการทรัพยากรจะมีกลไกในการจัดการความขัดแย้งระหว่างผู้ใช้งานเองหรือผู้ใช้งานกับเจ้าหน้าที่รัฐที่รวดเร็ว ต้นทุนต่ำ

7) รัฐบาลรับรู้และให้สิทธิ์แก่ผู้ใช้ทรัพยากรในการวางกติกากฎการใช้และจัดการทรัพยากร (Minimal Recognition of Rights)

8) กติกาและการจัดการทรัพยากรเชื่อมโยงและสอดคล้องกับระบบที่ใหญ่กว่า (Nested Enterprises) ทั้งนี้เนื่องจากระบบทรัพยากร และการจัดการทรัพยากรเองก็ตั้งอยู่และเชื่อมโยงกับระบบนิเวศน์สังคมที่ใหญ่กว่านั้น ระบบการจัดการและกติกาจึงจำเป็นต้องสอดคล้องกับระบบที่ใหญ่กว่า (Nigussie et al., 2018)

บทที่ 3

ข้อมูลทั่วไป

งานวิจัยชิ้นนี้ งานวิจัยชิ้นนี้ได้รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องต่อการศึกษาดังนี้

- 3.1 ที่ตั้งและอาณาเขต
- 3.2 ลักษณะภูมิประเทศและภูมิอากาศ
- 3.3 จำนวนประชากร
- 3.4 ข้อมูลเศรษฐกิจ
- 3.5 ลักษณะสภาพสังคม
- 3.6 ประวัติเมืองยะลา
- 3.7 พื้นที่ชุมชนในเมืองยะลา

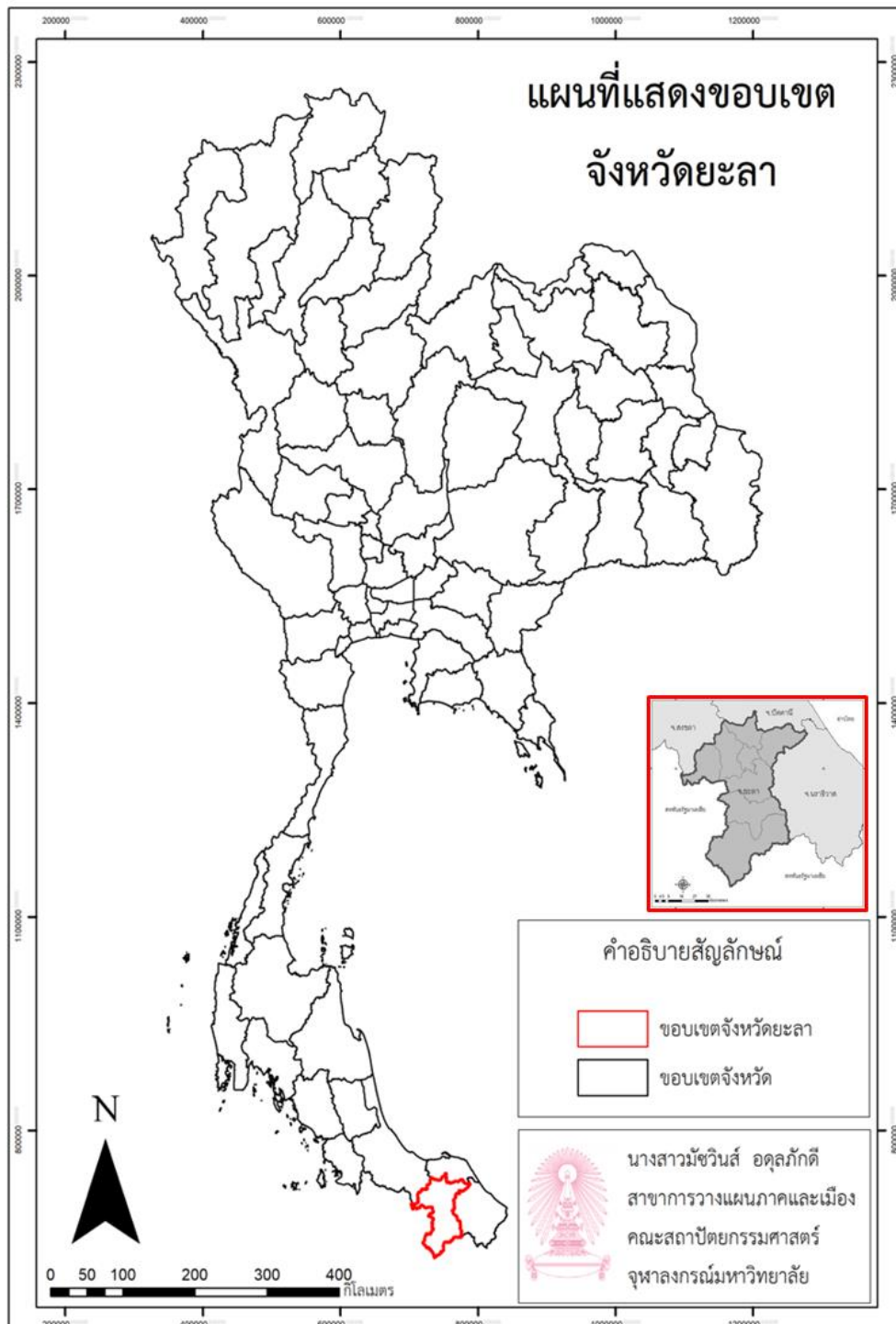
3.1 ที่ตั้งและอาณาเขต

จังหวัดยะลาเป็นจังหวัดชายแดนใต้สุดของประเทศไทย ดังแสดงในภาพที่ 28 เป็นจังหวัดเดียวทางภาคใต้ที่ไม่มีพื้นที่ติดทะเล มีอาณาเขตติดต่อกับมาเลเซีย ตั้งอยู่ละติจูดที่ 5 องศา 37 ลิปดาเหนือ และลองจิจูด 101 องศา 08 ลิปดาตะวันออก มีพื้นที่ 4,521.077 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 2.8 ล้านไร่ อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครโดยทางรถไฟสายใต้ 1,039 กิโลเมตรและโดยทางถนนเพชรเกษมสายเก่า 1,395 กิโลเมตร หรือสายใหม่ 1,084 กิโลเมตร (แพร ศิริศักดิ์ดำเกิง, 2546) จังหวัดยะลาแบ่งการปกครอง 8 อำเภอ คือ อำเภอเมืองยะลา อำเภอเบตง อำเภอบันนังสตา อำเภอยะหา อำเภอรามัน อำเภอธารโต อำเภอกาบัง และอำเภอกงปนัง มีอาณาเขตติดต่อดังนี้

ทิศเหนือ	ติดกับ	จังหวัดสงขลาและจังหวัดปัตตานี
ทิศใต้	ติดกับ	สหพันธรัฐมาเลเซีย
ทิศตะวันออก	ติดกับ	จังหวัดนราธิวาส
ทิศตะวันตก	ติดกับ	จังหวัดสงขลา

งานวิจัยชิ้นนี้กำหนดขอบเขตวิจัย ภายในพื้นที่เศรษฐกิจของเทศบาลนครยะลา อำเภอเมืองจังหวัดยะลาเท่านั้น และจากข้อมูลพื้นฐานเทศบาลนครยะลา (เทศบาลนครยะลา, 2560) รายงานว่า

เทศบาลนครยะลาตั้งอยู่ในตำบลสะเตง อำเภอเมือง จังหวัดยะลา มีพื้นที่ทั้งสิ้น 19.4 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 11,875 ไร่ ครอบคลุมพื้นที่ตำบลสะเตงทั้งหมด

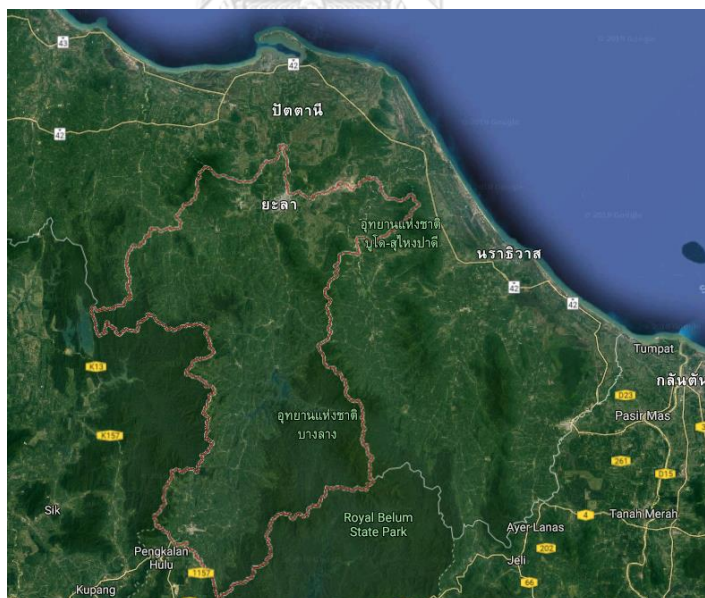

ภาพที่ 28อาณาเขตติดต่อจังหวัดยะลา

ที่มา: ฐานข้อมูลจากกรมพัฒนาที่ดิน จัดทำแผนที่โดยผู้วิจัย (2560)

3.2 ลักษณะภูมิประเทศและภูมิอากาศ

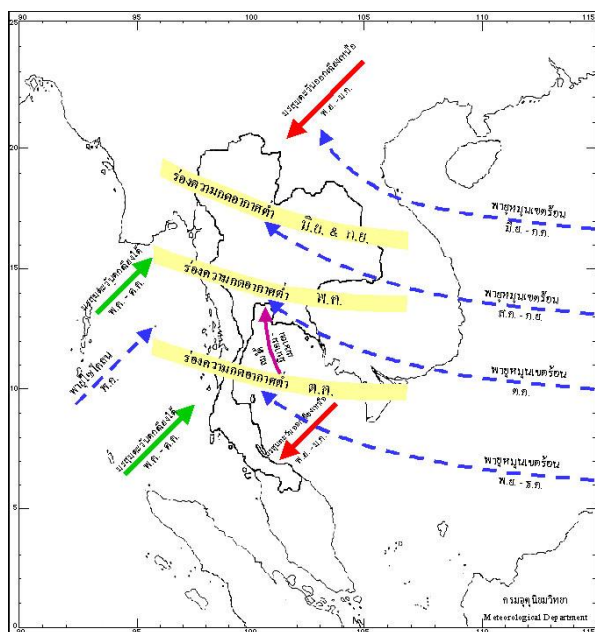
ภูมิประเทศโดยทั่วไปของพื้นที่จังหวัดยะลา ส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นภูเขา เนินเขาและหุบเขา มีเทือกเขาที่สำคัญ 2 เทือกเขา คือ เทือกเขาสันกาลาศรีเป็นสันเขาใหญ่แนวยาวกั้นเขตแดนระหว่างไทยและมาเลเซียโดยเริ่มต้นจากอำเภอเบตงเชื่อมต่อกับอำเภอกรงปินังและอำเภอรามัน รวมพื้นที่ 58 ตำบล 348 หมู่บ้าน (เทศบาลนครยะลา, 2560) และเทือกเขาปิไล ซึ่งเป็นเทือกเขาอยู่ในจังหวัดยะลาในเขตตำบลบุติ โดยมีแม่น้ำสายหลักคือ แม่น้ำปัตตานีและแม่น้ำสายบุรี ลักษณะภูมิประเทศเป็นภูเขา ป่าดงดิบ และสวนยางพารา สามารถจำแนกลักษณะภูมิประเทศตามระดับความสูงจากระดับน้ำทะเลได้ 3 ประเภท ได้แก่ 1) พื้นที่ราบ เพียงพื้นที่ส่วนน้อยที่เป็นพื้นที่ราบส่วนใหญ่อยู่ทางตอนเหนือของจังหวัดยะลามีพื้นที่เชื่อมต่อกับจังหวัดปัตตานี มีระดับความสูงประมาณ 0-200 เมตรจากระดับน้ำทะเล ครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของอำเภอเมือง ฯ อำเภอรามัน อำเภอยะหา และกิ่งอำเภอกรงปินัง 2) พื้นที่ภูเขาเตี้ยและเนินเขา ส่วนใหญ่อยู่ตอนกลางและตอนเหนือของจังหวัด มีระดับความสูงประมาณ ๑๐๐ - ๒๐๐ เมตรจากระดับน้ำทะเล 3) พื้นที่ภูเขาสูง เป็นพื้นที่ส่วนใหญ่ร้อยละ 95% ของจังหวัดยะลา มีลักษณะภูเขาสลับซับซ้อนหนาแน่นทอดยาวจากทางตอนเหนือของจังหวัด บริเวณอำเภอเมือง ฯ อำเภอยะหา กิ่งอำเภอกาบัง ลงไปทางตอนใต้บริเวณอำเภอบันนังสตา อำเภอธารโต และอำเภอเบตง และเลยเข้าไปในเขตประเทศมาเลเซีย ดังแสดงในภาพที่ 29

ภาพที่ 29 ลักษณะภูมิประเทศจังหวัดยะลา

ที่มา: google map (2018)

ลักษณะภูมิอากาศทั่วไปของจังหวัดยะลา ตั้งอยู่ในเขตร้อนชื้นนอกเขตร้อนเหนือและลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ทำให้มีสภาพอากาศแบบร้อนชื้น มี 2 ฤดู คือ ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ - พฤษภาคม และฤดูฝนเริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคม - กุมภาพันธ์ จังหวัดยะลามีฝนตกมากกว่าฤดูอื่น ๆ (กรมอุตุนิยมวิทยา, 2560b) ดังแสดงในภาพที่ 30

ภาพที่ 30 ลักษณะภูมิอากาศจังหวัดยะลา

ที่มา: (กรมอุตุนิยมวิทยา, 2560a)

3.3 ประชากร

จังหวัดยะลาในปี 2559 มีประชากรทั้งหมด 527,295 คน จำนวนประชากรชาย 262,057 คน คิดเป็นร้อยละ 50.3 จำนวนประชากรหญิง 265,238 คน คิดเป็นร้อยละ 49.6 ส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลามร้อยละ 84.35 ศาสนาพุทธร้อยละ 15.57 และอื่น ๆ ร้อยละ 0.08 จำนวนบ้าน 158,547 หลังคาเรือน มีสมาชิกเฉลี่ยจำนวน 4 คน ต่อครัวเรือน (ระบบสถิติทางการทะเบียน, 2559)

1) จำนวนประชากรในเขตเทศบาลนครยะลา

จากข้อมูลพื้นฐานเทศบาลนครยะลา (เทศบาลนครยะลา, 2560) รายงานจำนวนประชากรในเขตเทศบาลนครยะลา ณ เดือนมีนาคม พ.ศ.2560 มีจำนวนทั้งหมด 61,303 คน แยกเป็น เพศหญิง 32,066 คน เพศชาย 29,237 คน ความหนาแน่นของประชากร 3,155 คนต่อตารางกิโลเมตร จำนวนบ้าน 25,572 หลัง จำนวนครัวเรือน 24,631 ครัวเรือน

2) ข้อมูลประชากรเพิ่มเติม

จากการสัมภาษณ์ 1) ผศ.ดร.ศรีสมภพ จิตรภักดิ์ศรี ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยความขัดแย้งและความหลากหลายทางวัฒนธรรมภาคใต้ มอ.ปัตตานี 2) นายสัญญา สุวรรณโพธิ์ รองนายกเทศมนตรีนครยะลา กล่าวว่า เดิมเทศบาลนครยะลามีสังคมแบบพหุวัฒนธรรมอย่างชัดเจน เนื่องจากจำนวนประชากรนับถือศาสนาพุทธ และชาวจีน มากกว่าร้อยละ 80 แต่จากสถานการณ์การก่อความไม่สงบในปัจจุบันส่งผลกระทบต่อทำให้มีประชากรย้ายออกจากพื้นที่เป็นจำนวนมาก พ่อแม่รุ่นใหม่ส่วนใหญ่ผลักดันในลูกหลานเรียนต่อโรงเรียนในเมืองใหญ่ ข้อมูลในเทศบาลนครยะลาพบว่า สถิติจำนวนประชากรที่นับถือศาสนาพุทธลดลง โดยปัจจุบันประชากรในพื้นที่เขตเทศบาลนครยะลา นับถือศาสนาพุทธร้อยละ 60 และศาสนาอิสลามร้อยละ 40 แต่ยังคงความแตกต่างทางวัฒนธรรมและวิถีชีวิตในเมือง ซึ่งแตกต่างจากจังหวัดปัตตานีและนราธิวาสที่มีประชากรในเขตเทศบาลเมืองนับถือศาสนาอิสลามร้อยละ 90 **ปัจจุบันสถิติประชากรแยกศาสนาในพื้นที่ 3 จังหวัดไม่ถูกเปิดเผยเนื่องจากหน่วยงานชี้แจงว่าจะกระทบความมั่นคง**

3.4 เศรษฐกิจ

ภาพรวมเศรษฐกิจของจังหวัดยะลาประชาชนพึ่งพาผลผลิตทางการเกษตร การค้า และการท่องเที่ยว คือ การทำสวนยางพารา สวนผลไม้ เลี้ยงสัตว์ ประชากรในจังหวัดยะลามีรายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปีต่ำสุด 5 อันดับของประเทศ และสืบเนื่องจากเหตุการณ์ความไม่สงบส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจของจังหวัดยะลา มูลค่าการลงทุนลดลง รวมถึงภาคการเกษตร ราคาขายพาราตกต่ำลงอย่างต่อเนื่องและไม่มีท่าทีที่จะดีขึ้นทำให้แรงงานอยู่ในภาคงานบริการและงานนอกระบบมากขึ้น จากผลสำรวจความคิดเห็นประชาชนต่อกระบวนการสันติภาพในจังหวัดชายแดนภาคใต้ (สำนักสันติวิธีและธรรมาภิบาล สถาบันพระปกเกล้า และองค์กรเครือข่าย, 2559) ประชาชนต้องการการพัฒนาในเรื่องปากท้องและเศรษฐกิจในพื้นที่มากที่สุด

3.4.1 ข้อมูลเศรษฐกิจ (GDP)

เศรษฐกิจโดยทั่วไปของจังหวัดยะลา ในปี 2557 มีผลิตภัณฑ์มวลรวม 22,115 ล้านบาท ซึ่งเป็นมูลค่าต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับจังหวัดอื่น ๆ ของประเทศไทย โดยมูลค่าดังกล่าวแบ่งออกเป็น 2 สาขาการผลิต คือ 1) ภาคการเกษตรมีมูลค่า 6,493 ล้านบาท ประกอบด้วยเกษตรกรรม การล่าสัตว์ การป่าไม้ การประมง 2) ภาคนอกเกษตรมีมูลค่า 15,528 ล้านบาท ประกอบด้วย อุตสาหกรรม การก่อสร้าง การขายส่งขายปลีก โรงแรมและภัตตาคาร การบริหารราชการ เป็นต้น (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2558) ดังแสดงในภาพที่ 31

ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด แบบปริมาณลูกโซ่ (ปีอ้างอิง พ.ศ. 2545) จำแนกตามสาขาการผลิต จังหวัดยะลา พ.ศ. 2548 - 2557p
 Gross Provincial Product Chain Volume Measures (Reference Year = 2002) by Industrial Origin, Yala Province: 2005 - 2014

สาขาการผลิต	2548 (2005)	2549 (2006)	2550 (2007)	2551 (2008)	2552 (2009)	2553 (2010)	2554 (2011)	2555r (2012)	2556r (2013)	2557p (2014)
ภาคเกษตร	5,989	5,862	6,361	6,236	6,755	6,744	6,407	6,438	6,227	6,493
เกษตรกรรม การล่าสัตว์และการป่าไม้	5,955	5,829	6,328	6,204	6,722	6,711	6,375	6,406	6,196	6,463
การประมง	39	37	35	33	27	28	29	25	25	22
ภาคนอกเกษตร	15,922	15,970	16,229	15,324	15,616	17,680	18,517	17,964	16,612	15,528
การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	109	123	103	90	91	77	89	99	83	84
อุตสาหกรรม	1,517	1,398	1,446	1,447	1,497	1,399	1,442	1,491	1,627	1,680
การไฟฟ้า แก๊ส และการประปา	394	373	382	422	441	489	541	563	527	539
การก่อสร้าง	813	876	849	1,127	1,147	1,406	1,113	1,086	1,170	1,225
การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ จักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคล	2,978	3,644	3,764	3,559	3,195	4,112	4,270	3,249	2,749	2,525
โรงแรมและภัตตาคาร	382	325	250	301	343	394	460	389	410	408
การขายส่ง สถานที่เก็บสินค้าและการคมนาคม	1,007	1,015	1,035	1,111	1,051	1,003	1,039	1,093	1,107	1,080
ตัวกลางทางการเงิน	796	734	791	812	868	963	1,018	1,132	1,215	1,334
บริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่าและบริการทางธุรกิจ	1,283	1,347	1,551	1,623	1,535	1,709	1,635	1,772	1,919	1,651
การบริหารราชการและการป้องกันประเทศ รวมทั้งการประกัน สังคมภาคบังคับ	4,093	3,610	3,296	2,011	2,357	2,913	3,270	3,597	2,414	1,228
การศึกษา	1,726	1,777	2,037	2,126	2,208	2,351	2,684	2,549	2,528	2,812
การบริการด้านสุขภาพและสังคม	638	646	667	677	791	769	782	842	778	789
การให้บริการด้านชุมชน สังคมและบริการส่วนบุคคลอื่นๆ	236	244	227	243	236	242	298	302	303	266
ลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล	40	15	13	14	12	24	18	12	9	9
ผลต่าง (ผลรวมส่วนย่อย - ปริมาณลูกโซ่)	296	423	205	122	- 240	111	629	466	276	- 213
ร้อยละของผลต่าง ต่อ ค่าปริมาณลูกโซ่	1.4	2.0	0.9	0.6	- 1.1	0.5	2.6	1.9	1.2	- 1.0
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (ผลรวมส่วนย่อย)	22,008	21,993	22,774	21,800	22,502	24,589	25,062	24,606	23,062	22,115
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (ปริมาณลูกโซ่)	21,712	21,570	22,569	21,678	22,742	24,478	24,433	24,140	22,785	22,328

ภาพที่ 31 ผลิตภัณฑ์มวลรวมแบบลูกโซ่ จำแนกตามสาขาการผลิต จังหวัดยะลา พ.ศ.2548-2557

(หน่วย: ล้านบาท)

ที่มา: (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2558)

3.4.2 ด้านแรงงาน

ผู้มีงานทำในจังหวัดยะลา มีจำนวน 223,777 คน คิดเป็นร้อยละ 44.2 เพศชายมีงานทำมากกว่าเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 55 ในขณะที่ผู้ว่างงานมีจำนวน 5,122 คน คิดเป็นร้อยละ 1.01 (สำนักงานแรงงานจังหวัดยะลา, 2559) ผู้มีประกันสังคมจำนวน 39,603 คน เพศหญิงมากกว่าเพศชายคิดเป็นร้อยละ 55.9 นอกจากนี้มีคนที่ต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตในการทำงาน จำนวน 3,942 คน เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 68.31 (สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดยะลา, 2560)

3.5 ลักษณะสภาพสังคม

จังหวัดยะลาขึ้นชื่อว่าเป็นพื้นที่แห่งสังคมพหุวัฒนธรรมโดยการอยู่ร่วมกันของคนหลากหลายทางเชื้อชาติ ความเชื่อ ศาสนา และต่างวัฒนธรรม ส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลามร้อยละ 80 และใช้ภาษามลายูท้องถิ่นในการสื่อสาร ประชาชนส่วนใหญ่นับถือหลักคำสอนของศาสนาอย่างเคร่งครัด ทั้งอาหาร ความเป็นอยู่ ขนบธรรมเนียม รวมถึงการแต่งกายที่ดำรงรักษาไว้จากอดีตของชาวมลายูพื้นถิ่น มุสลิมหญิงแต่งกายใส่ฮิญาบ (ผ้าคลุมศีรษะ) อย่างเคร่งครัดจากสภาพสังคมที่บังคับและความเชื่อของคำสอนในศาสนาบ่มเพาะตั้งแต่เด็ก ทำให้ในปัจจุบันเด็ก ๆ ในระดับประถมเริ่มสวมฮิญาบมากขึ้น รวมถึงชาวพุทธและชาวจีนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ต่างประจวบศาสนกิจตามความเชื่ออย่างเคร่งครัด ทั้งวัฒนธรรม ประเพณี มีศาสนสถานในชุมชน เทศกาลงานบุญหรือวันสำคัญทางศาสนาความหลากหลายทางเชื้อชาติ ศาสนา ทำให้มีศาสนสถานหลายแห่ง ประกอบด้วย วัด 52 แห่ง โบสถ์คริสต์ 9 แห่ง มัสยิด 493 แห่ง และ อื่น ๆ อีก 50 แห่ง มีผู้นำทางศาสนา 1,146 คน มากที่สุดศาสนาอิสลาม (โต๊ะอิหม่าม) คิดเป็นร้อยละ 43 รองลงมา ศาสนาอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 34.6 ศาสนาพุทธ (พระสงฆ์) คิดเป็นร้อยละ 22 และ ศาสนาคริสต์ (บาทหลวง) ตามลำดับ (สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดยะลา, 2558) อ้างอิงจากรายงานสถานการณ์ทางสังคมจังหวัดยะลา ประจำปี 2560 ในจังหวัดยะลายังคงมีชาวซาไกอาศัยอยู่ในพื้นที่เขาอัมเบตงซึ่งปัจจุบันพบเจอได้ยากเนื่องจากการย้ายถิ่นฐานจากเหตุการณ์ความไม่สงบ

1) สภาพสังคมในพื้นที่เขตเทศบาลนครยะลา

เขตเทศบาลนครยะลามีสถานีรถไฟยะลาผ่านกลางเมืองทำให้เกิดเป็นย่านเศรษฐกิจการค้า ทั้งชายปลีกและชายส่ง สินค้าส่วนใหญ่มาจากประเทศมาเลเซียและภายในประเทศไทย เป็นจุดกระจายสินค้าและขนส่งระบบสาธารณะทำให้พื้นที่เทศบาลนครยะลาเป็นศูนย์กลางของการกระจายคนและสินค้า และมีโรงพยาบาลเอกชน คลินิกเฉพาะด้านต่าง ๆ ประชาชนในจังหวัดใกล้เคียงหรือต่างอำเภอ (นราธิวาสและปัตตานี) นิยมมาจับจ่ายซื้อของและพบแพทย์ในพื้นที่ยะลาจำนวนมาก

สภาพสังคมมีมิตรไมตรีต่อกัน ประชาชนในพื้นที่เขตเทศบาลนครยะลานั้นคนแก่คนแก่ในพื้นที่มักพูดเสมอว่า “...เราอยู่อย่างช่วยเหลือเกื้อกูลกันเหมือนพี่น้องไม่ได้แบ่งแยกศาสนาหรือคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง จนกระทั่งมีเหตุการณ์ความไม่สงบ ทำให้ลดความไว้นื้อเชื่อใจคนต่างศาสนาที่มาจากต่างถิ่น แต่ยังมีมิตรไมตรีช่วยเหลือกันกับคนที่รู้จักหรือภายในละแวกบ้านเดียวกัน...”

จังหวัดยะลายังคงมีจุดเด่นเรื่องการวางผังเมืองรูปใบแฉ่งมุม มีการแบ่งโซนการใช้ประโยชน์ที่ดินก่อนการย้ายเข้าของประชาชนทำให้มีการจัดการที่ดีและได้รับการยอมรับในมุมมองประชาชนว่ามีผังเมืองที่สวยงาม ภายในเทศบาลนครยะลามีสวนขวัญเมือง สวนสาธารณะสนามช้างเผือก และ TK Park เป็นพื้นที่สวนสาธารณะที่สามารถเข้าถึงได้ง่ายใจกลางเมือง

ภาพที่ 32 ภาพมุมสูงของเทศบาลนครยะลา

ที่มา :เว็บไซต์ <http://www.yalacity.go.th/static/map>

ภาพที่ 32 คือภาพมุมสูงของการวางผังเมืองเทศบาลนครยะลา โดยถนนเส้นหลักมุ่งหน้าสู่วงแหวนศูนย์กลางคือศาลเจ้าพ่อหลักเมืองจังหวัดยะลา วงแหวนวงที่สองคือ สถานที่ราชการสำคัญ อาทิ ศาลากลางจังหวัดยะลา ศาลจังหวัดยะลา ที่ว่าการอำเภอเมืองยะลา สถานีตำรวจภูธรเมืองยะลา สำนักงานที่ดินจังหวัดยะลา วงแหวนวงที่สาม ประกอบด้วยสถานที่ราชการระดับรอง อาทิ สำนักงานอัยการ องค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา สำนักงานอุตสาหกรรม สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬา กรมโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดยะลา เป็นต้น

3.6 ประวัติศาสตร์

ปัตตานี คือชื่อรัฐ ๑ หนึ่งอยู่บนแผ่นดินด้ามขวานที่เรียกว่าแหลมมลายู ความเป็นมายาวนานสร้างประวัติศาสตร์ที่เต็มไปด้วยบาดแผล และที่มาของฉนวนเหตุของความรุนแรงในปัจจุบัน เนื้อหา

ส่วนหนึ่งจากงานวิจัยเรื่องความรุนแรงกับการจัดการ “ความจริง” : ปัตตานีในรอบกึ่งศตวรรษ (ชัยวัฒน์ สถาอานันท์, 2560) ระบุว่า การเปลี่ยนแปลงของประวัติศาสตร์ปัตตานี เกิดขึ้นครั้งใหญ่ ภายหลังจากปัตตานีดามุสลามยอมแพ้ต่อสยามในปี พ.ศ. 2351 และถูกแบ่งหัวเมืองปัตตานี ออกเป็น 7 หัวเมือง คือ เมืองปัตตานี ยะหริ่ง หนองจิก ยะลา รามัน สายบุรี และระแงะ และการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญมากที่สุดคือในเดือนธันวาคมพ.ศ. 2444 รัฐบาลสยามได้ออกข้อบังคับให้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติปกครองท้องที่ ร.ศ. 116 ซึ่งลิดรอนสิทธิของเจ้าเมืองและประชาชนมากเกิดควร เจ้าเมืองและประชาชนไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งโดยพยายามส่งสาส์นแก่เจ้าแผ่นดินสยามแต่ถูกเมินเฉย ทำให้เกิดความขัดแย้งตั้งแต่นั้นมา ประชาชนและเจ้าเมืองรวมพลต่อสู้เพื่อปลดปล่อยปัตตานีให้เป็นอิสระจากการปกครองจากสยาม จวบจนประมาณปี 2445 การต่อสู้ครั้งสุดท้ายยังไม่เริ่มแต่เจ้าเมืองปัตตานี ถูกจับตัวเสียก่อน ทำให้เป็นจุดจบแห่งยุคสมัยราชาปัตตานีและไม่ปรากฏว่ามีการแต่งตั้งเจ้าเมืองปัตตานีโดยเชื้อสายเจ้าเมืองขึ้นครองราชย์อีกต่อไป และรัฐปัตตานีก็ถูกรวมเข้าเป็นส่วนหนึ่งของสยาม

ตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งจังหวัดยะลา ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเล่มที่ 53 หน้า 1223 ตราไว้ ณ วันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2479 ได้รับการจัดตั้งเทศบาลเมืองยะลาจังหวัดยะลา ปัจจุบันเป็นระยะเวลา 81 ปี และวันที่ 25 กันยายน 2538 เทศบาลเมืองยะลาได้เปลี่ยนแปลงฐานะเป็นเทศบาลนครยะลาตามพระราชกฤษฎีกา (แพรว ศิริศักดิ์ดำเกิง, 2546) คำว่า ยะลา (มลายู: Jala, **جالا**) หรือภาษามลายูพื้นเมืองเรียกว่า ยาลอ แปลว่า “แห” หรือ “ตาข่าย” (ประพนธ์ เรืองณรงค์, 2547)

ประวัติความเป็นมาของจังหวัดยะลา ระบุว่า เดิมภาษามลายูท้องถิ่นเรียก “ยาลอ” แปลว่า แห ตามประวัติ ตั้งแต่สมัยสุโขทัยถึงตอนต้นกรุงรัตนโกสินทร์นั้น "เมืองยะลา" เป็นส่วนหนึ่งของเมืองมณฑลปัตตานี ต่อมาในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ได้ทรงโปรดเกล้าให้มีการปรับปรุงการปกครองส่วนภูมิภาคใหม่ ต่อมาในปีพุทธศักราช 2476 ได้มีการยุบเลิกมณฑลปัตตานี และได้มีการจัดระเบียบราชการบริหารส่วนภูมิภาคจังหวัด อำเภอ ตำบล และหมู่บ้าน "เมืองยะลา" จึงเป็นจังหวัดหนึ่งของประเทศไทยในปัจจุบัน ยะลาได้โยกย้ายศูนย์กลางเมือง 4 ครั้ง ครั้งที่ 1 ตั้งเมืองอยู่ที่ตำบลบ้านยะลา ครั้งที่ 2 ได้ย้ายเมืองไปตั้งที่ตำบลท่าสาป (ฝั่งซ้ายของแม่น้ำปัตตานี) ครั้งที่ 3 ได้ย้ายไปตั้งที่เมืองสะเตง (ทางฝั่งขวาของแม่น้ำปัตตานี) ครั้งที่ 4 ได้ย้ายไปตั้งที่ตำบลบ้านนบิง ในสมัยอำมาตย์โทพระรัฐกิจวิจารณ์ (สวาสดิ์ ณ นคร) ผู้ว่าราชการจังหวัดยะลา คนที่ 10 (พ.ศ.2456 – พ.ศ.2458) ได้วางผังเมืองด้วยการหาจุดศูนย์กลางใจเมือง โดยการปักหลักไว้และเอาก่อนหินวางไว้เป็นเครื่องหมาย เรียกว่า "กิโลศูนย์" และลากเส้นวงกลมเป็นชั้น ๆ มีถนนรองรับเป็นตาข่ายลักษณะใยแมงมุมที่สวยงามที่สุดของประเทศไทยและได้รับรางวัลชนะเลิศการประกวดความสะอาด 3 ปีซ้อน (พ.ศ.2528-พ.ศ.2530) และในปี 2540 ได้รับการคัดเลือกจากองค์การอนามัยโลกยกให้เป็น 1 ใน 5 เมืองของประเทศไทยในโครงการเมืองน่าอยู่ทั่วโลก คำขวัญประจำจังหวัดยะลา

"ใต้สุดสยาม เมืองงามชายแดน" ตราประจำจังหวัดยะลา รูปเหมือนแร่ดีบุก (สำนักงานวัฒนธรรม จังหวัดยะลา, 2558)

3.7 ลักษณะชุมชนในพื้นที่เขตเทศบาลนครยะลา

เทศบาลนครยะลามีพื้นที่ทั้งหมด 19.4 ตารางกิโลเมตร ครอบคลุมตำบลสะเตง อำเภอเมือง จังหวัดยะลา ในเทศบาลนครยะลาแบ่งเขตชุมชนทั้งหมด 40 ชุมชน ดังแสดงในภาพที่ 31

ลำดับที่	ชื่อชุมชน	ลำดับที่	ชื่อชุมชน
1.	ชุมชนเมืองทอง	21.	ชุมชนอุตสาหกรรมสามหมอ
2.	ชุมชนหลังโรงเรียนจีน	22.	ชุมชนเบอร์เส็งนอก ***
3.	ชุมชนวัดยะลาธรรมาราม	23.	ชุมชนดารุสลาม
4.	ชุมชนจารุพัฒนา ***	24.	ชุมชนตลาดเกษตร
5.	ชุมชนร่วมใจพัฒนา ***	25.	ชุมชนธนวิถี
6.	ชุมชนสามัคคี	26.	ชุมชนหลังกองร้อย
7.	ชุมชนเวฬุวัน	27.	ชุมชนธนวิถีพัฒนา
8.	ชุมชนบ้านร่ม	28.	ชุมชนการเคหะ
9.	ชุมชนโรงเรียนเทศบาล 5 ***	29.	ชุมชนมะลิสัมพันธ์
10.	ชุมชนตลาดเก่าชอย 8 ***	30.	ชุมชนอยู่ดีมีสุข
11.	ชุมชนประชาชนกุล	31.	ชุมชนคนรักถิ่น
12.	ชุมชนหัวสะพานสะเตง	32.	ชุมชนหน้าศูนย์แม่และเด็ก
13.	ชุมชนคูหามุข	33.	ชุมชนพิทยนิโรธ
14.	ชุมชนห้าแยกกำแพงบาโจย	34.	ชุมชนมณโฑ 18
15.	ชุมชนคุปตาสา	35.	ชุมชนฝั่งเมือง 4
16.	ชุมชนสันติสุข	36.	ชุมชนเสรี ***
17.	ชุมชนจารุนอก	37.	ชุมชนประชาธิปไตย
18.	ชุมชนหลังวังเมืองยะลา	38.	ชุมชนตลาดเมืองใหม่
19.	ชุมชนมุสลิมสัมพันธ์ ***	39.	ชุมชนเบญจมิตรสัมพันธ์
20.	ชุมชนวิฑูรอุทิศสัมพันธ์	40.	ชุมชนสะพาน

หมายเหตุ *** คือชุมชนที่จัดตั้งตามมาตรฐานชุมชนเข้มแข็ง

ภาพที่ 33 แสดงชุมชนในเขตเทศบาลนครยะลา

ที่มา : (เทศบาลนครยะลา, 2560)

ภาพที่ 33 แสดงชื่อชุมชนในเขตเทศบาลนครยะลา โดยแบ่งพื้นที่ออกเป็น 40 ชุมชน โดยมีหัวหน้าชุมชนและกรรมการชุมชนคอยสอดส่องดูแลลูกบ้านอย่างทั่วถึง แต่ละชุมชนจะจัดทำแผนชุมชนตามความต้องการและวิเคราะห์ปัญหาเสนอเทศบาลเพื่อพัฒนาชุมชนต่อไป

3.7.1 การศึกษา

ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้การศึกษาเป็นกระบวนการสำคัญที่จะผลักดันการพัฒนาที่ดีที่สุดและยั่งยืนที่สุด โดยการศึกษาของเด็กในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้นั้น ในมุมมองของนักวิจัยซึ่งเป็นคนในพื้นที่เห็นว่า ระบบการศึกษาในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้มีความหลากหลาย ทั้งสายสามัญ ศาสนา รวมถึงโรงเรียนเอกชนสอนควบคู่ระบบสายสามัญและศาสนา แต่ยังมีเด็กที่ขาดโอกาสอีกมากที่ไม่ได้อยู่ในระบบการศึกษา ผู้ปกครองและเด็กที่นับถือศาสนาอิสลามนิยมส่งลูกหลานเข้าเรียนในระดับประถม มัธยมในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนามากกว่าเรียนโรงเรียนสายสามัญเนื่องจากความเชื่อ วัฒนธรรม และความเคร่งครัดศาสนาในพื้นที่ที่มีสูงขึ้น ทำให้โรงเรียนเอกชนสอนศาสนา (สอนสามัญและศาสนาควบคู่เรียน 6 วัน หยุดวันศุกร์) มีความต้องการมากขึ้น รวมถึงปอเนาะ (โรงเรียนศาสนาที่เน้นการเรียนคำสอนศาสนาและเป็นโรงเรียนประจำ) ปัจจุบันโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาขนาดใหญ่รัฐบาลได้รับรองมาตรฐานและส่งเสริมมากขึ้นกว่าในอดีต การแข่งขันทางการศึกษาที่สูงขึ้นทำให้ผู้ปกครองที่มีกำลังทรัพย์เกิดค่านิยมส่งบุตร หลาน เข้าเรียนในโรงเรียน หรือสถานศึกษาที่มีชื่อเสียงมากขึ้น คนในอำเภอเล็ก ๆ นิยมส่งลูกเรียนในจังหวัด คนในจังหวัดนิยมส่งลูกเรียนในเมืองหลวง คนในเมืองหลวงส่งลูกเรียนต่างประเทศ แต่ลูกหลานคนในพื้นที่ที่มีการศึกษาที่สูงขึ้นนั้นไม่นิยมกลับไปพัฒนาในถิ่นบ้านเกิด อีกทั้งแหล่งงานที่มีอยู่อย่างจำกัด ทำให้นักพัฒนารุ่นใหม่ไม่มีช่องทางกลับไปพัฒนาบ้านเกิดจากความรู้ที่เรียนมาได้มากนัก

การศึกษาในระดับอุดมศึกษาในพื้นที่สามจังหวัดได้แก่ จังหวัดนราธิวาส: มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ จังหวัดยะลา: มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา จังหวัดปัตตานี: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี เป็นต้น ซึ่งเห็นได้ว่ารัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความสำคัญกับการศึกษาและต้องการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนแรงงานเฉพาะด้านมากขึ้น

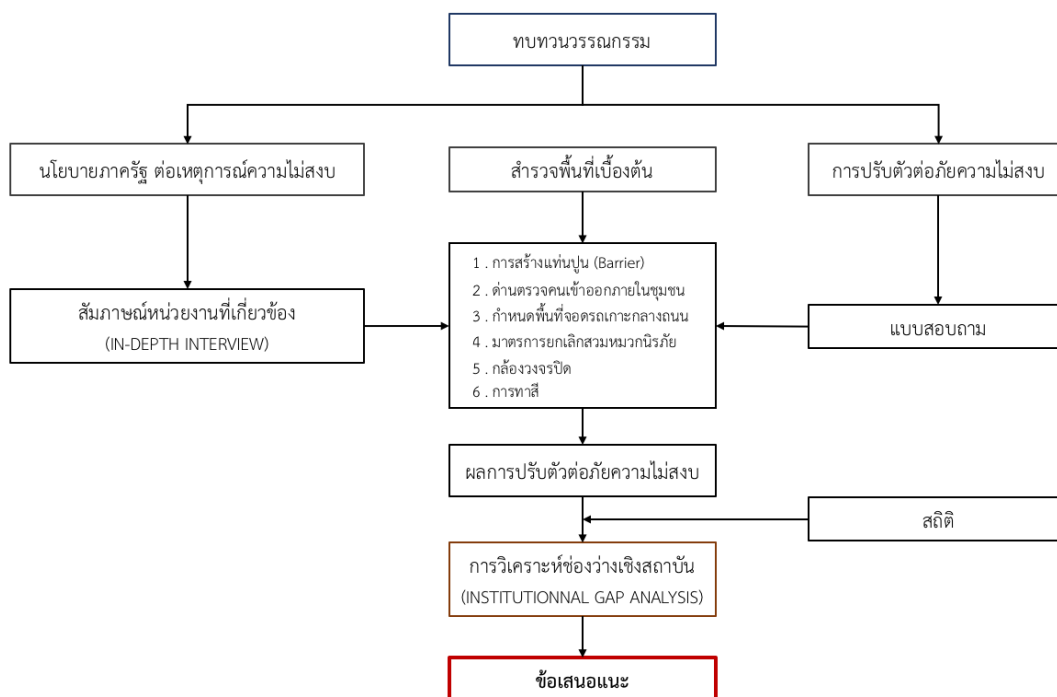
บทที่ 4

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยชิ้นนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้รูปแบบการวิเคราะห์ผลด้วยวิธีการเชิงปริมาณ (Quantitative Method) และเชิงคุณภาพ (Qualitative Method) ควบคู่กับประยุกต์ใช้เครื่องมือการวิเคราะห์ช่องว่าง (Gap analysis) โดยทำการวิเคราะห์มาตรการการปรับตัวต่อภัยพิบัติด้านการก่อความไม่สงบที่เกิดขึ้นในพื้นที่เขตเทศบาลนครยะลาผ่านการทำแบบสอบถามกลุ่มเป้าหมายประชาชนในเขตเทศบาลนครยะลา เพื่อนำมาวิเคราะห์ความคาดหวัง (Expectations) และการเห็นปฏิบัติจริงหรือการรับรู้ (Perceptions) ต่อการปรับตัวของประชาชนในพื้นที่ดังกล่าวที่อยู่ภายใต้มาตรการรักษาความปลอดภัยการก่อความไม่สงบ ลำดับการวิเคราะห์และจัดการข้อมูลเป็นไปตามกรอบแนวคิดการวิจัย วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติและการใช้หลักการวิเคราะห์เชิงคุณภาพในการวิเคราะห์ข้อมูลความแตกต่างที่ค้นพบ โดยนำเสนอข้อมูล ดังนี้

- 4.1 วิธีการดำเนินงาน
- 4.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 4.3 ข้อจำกัดในการวิจัย
- 4.4 การเลือกพื้นที่ศึกษาและการสำรวจพื้นที่เบื้องต้น
- 4.5 การสัมภาษณ์เชิงลึก
- 4.6 กลุ่มประชากรเป้าหมาย
- 4.7 การเลือกตัวอย่าง
- 4.8 เครื่องมือวัดแบบสอบถาม (Measurement)
- 4.9 แบบสอบถาม

4.1 วิธีการดำเนินงาน

ภาพที่ 34 แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย

ลำดับขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย เรื่อง การศึกษาการปรับตัวต่อภัยพิบัติด้านการก่อความไม่สงบในเมือง กรณีศึกษาเมืองยะลา สามารถอธิบายกรอบแนวคิดของงานวิจัยได้ดังแสดงในภาพที่ 34 แสดงลำดับขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย ดังนี้

1) ศึกษาเหตุการณ์ความไม่สงบในช่วง พ.ศ. 2547 - 2559 รวมทั้งลงพื้นที่เพื่อตรวจสอบการปฏิบัติตัวของประชาชนในชุมชนต่อเหตุการณ์ความไม่สงบ

2) ศึกษานโยบาย มาตรการของภาครัฐต่อเหตุการณ์ความไม่สงบ โดยเปรียบเทียบสถิติการเกิดเหตุการณ์ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ กำหนดขอบเขตพื้นที่ศึกษาจากสถิติเหตุการณ์และการกำหนดใช้มาตรการการปรับตัวมากที่สุด ตรวจสอบข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่

3) วิเคราะห์ข้อมูลของเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่เขตเมือง และการปรับตัวของประชาชนต่อเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดยะลา โดยศึกษาการปรับตัวที่เกิดขึ้นจริงในพื้นที่มากที่สุด

4) วิเคราะห์มาตรการการปรับตัวต่อภัยการก่อความไม่สงบของประชาชนและชุมชนในเขตพื้นที่เทศบาลนครยะลา สร้างแบบสอบถามและลงพื้นที่เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการประยุกต์ใช้การวิเคราะห์ช่องว่างเชิงสถาบัน

5) นำผลของการวิเคราะห์ช่องว่างเชิงสถาบัน วิเคราะห์ผลทางสถิติ เพื่อหามาตรการที่เหมาะสมต่อการปรับตัวต่อภัยความไม่สงบที่เกิดขึ้นในพื้นที่ และมาตรการที่ควรปรับปรุงอย่างเร่งด่วน หรือไม่มีผลต่อการปรับตัวต่อภัยการก่อความไม่สงบในสายตาของประชาชนในพื้นที่

6) นำเสนอข้อเสนอแนะต่อภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนา มาตรการการปรับตัวต่อภัยความไม่สงบในพื้นที่ต่อไป

4.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. รวบรวมนโยบาย และมาตรการรักษาความปลอดภัยของรัฐต่อเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ รวมถึง สถิติจำนวนเหตุการณ์และลักษณะเหตุการณ์ ข่าวสาร เอกสารวิชาการที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาใช้ในการดำเนินงานวิจัย

2. การสำรวจภาคสนาม โดยการลงพื้นที่เพื่อสังเกตการปรับตัวต่อเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ โดยศึกษาและสำรวจข้อมูลอย่างละเอียดในแต่ละชุมชน ทั้งสองฝั่งพากถนนตลอดขอบเขตพื้นที่ศึกษา รวมทั้งพูดคุยกับเจ้าของบ้านเพื่อสอบถามความรู้สึกเบื้องต้น

3. การสัมภาษณ์นักวิชาการ ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่รัฐผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ในฐานะ ผู้รับผิดชอบโดยตรงที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการสร้างการปรับตัวต่อเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่เขตเทศบาลนครยะลา

4. งานวิจัยชิ้นนี้ใช้เครื่องมือสำคัญในการเก็บข้อมูล คือ การสร้างแบบสอบถามซึ่งพัฒนาและ ประยุกต์มาจากแบบสอบถามการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนต่อกระบวนการสันติภาพ จังหวัดชายแดนภาคใต้ (Peace Survey) ของศูนย์เฝ้าระวังสถานการณ์ภาคใต้ หรือ Deep South Watch

4.3 ข้อจำกัดในการวิจัย

เนื่องจากพื้นที่ศึกษาเป็นพื้นที่ที่มีความอ่อนไหวและประสบกับเหตุการณ์ความไม่สงบมาอย่างต่อเนื่องยาวนาน ส่งผลให้ประชาชนในพื้นที่เกิดความหวาดกลัว โดยเฉพาะบุคคลแปลกหน้า ดังนั้นการสัมภาษณ์หรือการได้มาซึ่งข้อมูลสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยจึงเป็นที่เรื่องยาก รวมถึงความปลอดภัยของผู้ทำวิจัยเอง ทำให้ต้องอาศัยความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่ของเทศบาลนครยะลาและบุคคลที่อาศัยในชุมชนนั้น ๆ เป็นสื่อกลางในการสื่อสารระหว่างประชาชนและผู้วิจัย ซึ่งในกรณีดังกล่าวอาจส่งผลทำให้การเลือกตัวอย่างไม่ครอบคลุม และกระจุกตัวอยู่เพียงกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง

4.3.1 ข้อจำกัดการเลือกตัวอย่าง

สภาพสังคมในพื้นที่ที่มีความอ่อนไหวต่อการพบปะหรือพูดคุยกับคนแปลกหน้าหรือคนต่างศาสนาอย่างมาก โดยนักวิชาการของภาคประชาสังคม และเจ้าหน้าที่รัฐผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ซึ่งมีประสบการณ์เกี่ยวกับการเก็บข้อมูล การสัมภาษณ์ อาทิ ผศ.ดร.ศรีสมภพ จิตร์ภิรมย์ศรี ผอ.สถาบันวิจัยความขัดแย้งและความหลากหลายทางวัฒนธรรมภาคใต้ มอ.ปัตตานี และนายสัญญา สุวรรณโพธิ์ รองนายกเทศมนตรีนครยะลา ได้ให้ข้อสังเกตว่า ผู้วิจัยเป็นชาวมุสลิมและนับถือศาสนาอิสลาม สวมใส่ฮิญาบ (ผ้าคลุมศีรษะ) หากต้องเดินทางเข้าพบปะพูดคุยกับประชาชนในพื้นที่ที่ต่างศาสนาอาจจะได้รับการตอบรับที่ไม่ดีหรืออาจจะถูกปฏิเสธในการทำแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้ทดลองเดินเข้าไปในชุมชนชาวพุทธและสุ่มยื่นแบบสอบถาม 5 หลังคาเรือน ปรากฏว่าถูกปฏิเสธทั้งหมด จากนั้นผู้วิจัยจึงเข้าพบนายสัญญา สุวรรณโพธิ์ รองนายกเทศมนตรีนครยะลา เพื่อปรึกษาปัญหาและขอความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่ของเทศบาลนครยะลา ได้รับการประสานงาน นายพิษณุ บรรณกิจ เจ้าหน้าที่งานฝ่ายปฏิบัติเทศบาลนครยะลา ซึ่งเป็นคนในพื้นที่ศึกษาวิจัย อีกทั้งยังเป็นรู้จักของคนภายในเทศบาลนครยะลา และมีเครือข่ายภายในชุมชนต่าง ๆ เนื่องจากเป็นหัวหน้าดับเพลิงเทศบาลนครยะลา จึงได้รับความช่วยเหลือในการสุ่มและเลือกผู้ทำแบบสอบถามโดยทางเจ้าหน้าที่เทศบาลจะเดินสุ่มแบบสอบถามตามบ้านเรือน 2 พื้นที่ ได้แก่ safety zone 1 รวมไปถึงถึงชุมชนประชาชาติ จำนวน 30 ชุด และ safety zone 2 จำนวน 30 ชุด โดยทำการสุ่มเลือกบ้านที่เป็นแกนนำของชุมชน ในด้านต่าง ๆ ทั้งฝ่ายเทศบาลและฝ่ายต่อต้านเทศบาล หรือเป็นคนสำคัญในชุมชน หรือเป็นบ้านหลังแรกที่เป็นด่านตรวจคนเข้าออก และประชาชนทั่วไปที่อาศัยอยู่ในพื้นที่นั้น และประสานงานหัวหน้าชุมชน ประชากรกุลาอาสาสุ่มทำแบบสอบถามจำนวน 30 ชุด (ชุมชนชาวพุทธจีน) และผู้วิจัยสุ่มประชากรเพื่อทำแบบสอบถาม 2 พื้นที่คือ ริมถนนสีโรรส จำนวน 30 ชุด และย่านตลาดเก่า จำนวน 30 ชุด รวมทั้งหมด 150 ชุด ระดับความคาดเคลื่อน 30 ชุด รวมทั้งสิ้น 180 ชุด แบบสอบถามที่ใช้ได้จริงคือ 143 ชุด

4.3.2 ข้อจำกัดด้านข้อมูล

ข้อมูลที่มาและความสำคัญ การริเริ่มมาตรการที่มีอยู่ในพื้นที่ไม่มีการบันทึกที่ชัดเจน ซึ่งมาตรการส่วนใหญ่เป็นคำสั่งเชิงบังคับปฏิบัติจากหน่วยงานทหาร ทำให้ไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลชั้นปฐมภูมิได้ โดยผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้ข้อมูลจากข่าว การสัมภาษณ์เชิงลึก และจากการสำรวจพื้นที่จริงเพื่อหาที่มาของมาตรการการรักษาความปลอดภัยภายใต้สถานการณ์ความรุนแรงในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบกับ ในช่วงเริ่มต้นผู้วิจัยไม่ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานภาครัฐและประชาชนในพื้นที่เท่าที่ควร จึงทำให้เกิดข้อจำกัดในเรื่องข้อมูลที่สามารถเข้าถึงได้

4.4 การเลือกพื้นที่ศึกษาและการสำรวจพื้นที่เบื้องต้น

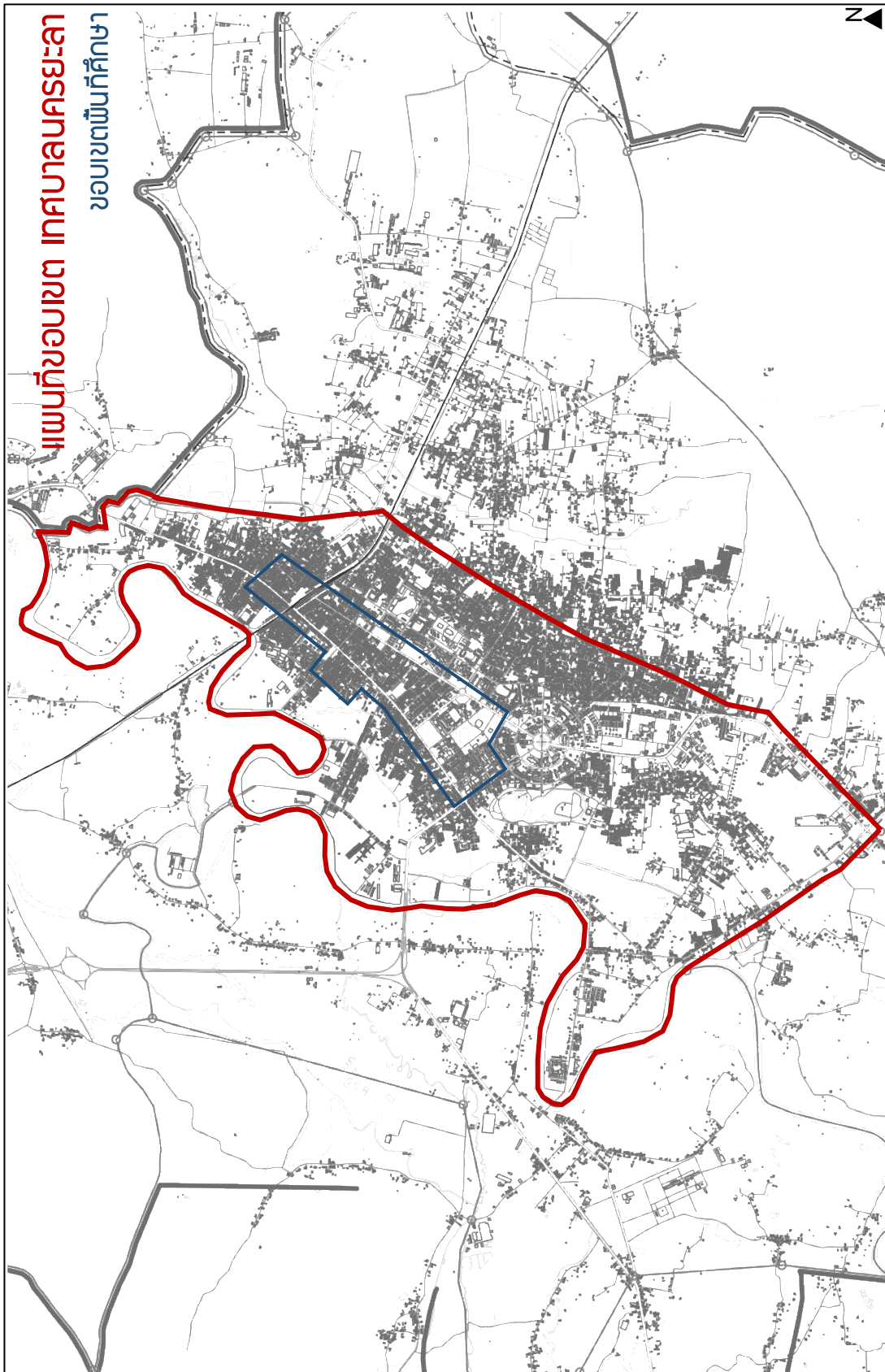
4.4.1 การเลือกพื้นที่ศึกษา

งานวิจัยชิ้นนี้ ศึกษาเฉพาะพื้นที่ ย่านเศรษฐกิจใจกลางเมืองยะลา ซึ่งอยู่ในการปกครองของ เทศบาลนครยะลา อำเภอเมือง จังหวัดยะลา จากสถิติทุกปีของจำนวนเหตุการณ์การก่อความไม่สงบ ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ระดับอำเภอสูงสุดคือ อำเภอเมืองยะลา ประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในจังหวัดยะลาเดินทางดำเนินงานเพื่อคืนความมั่นใจให้แก่ประชาชนที่อาศัยอยู่ในรูปแบบต่าง ๆ โดยปรับใช้มาตรการอย่างเข้มงวดมากกว่าจังหวัดอื่น ๆ รวมถึงกำหนดขอบเขต เซฟตี้โซน (Safety zone) ภายในเมืองอย่างชัดเจนกว่าพื้นที่อื่น ส่วนหนึ่งเนื่องจากลักษณะพื้นที่ของเมืองยะลา อยู่ในพื้นที่ราบไม่มีทะเลหรือแม่น้ำขนาดใหญ่ข้ามผ่านในเขตเมืองซึ่งต่างจากเมืองจังหวัดนราธิวาส และปัตตานีที่ย่านเศรษฐกิจอยู่ระหว่างทะเล และภูเขา ทำให้ยากต่อการก่อเหตุความรุนแรงกว่าเมือง จังหวัดยะลา

4.4.2 ข้อมูลขอบเขตพื้นที่ศึกษา

ที่ตั้งอาณาเขตของพื้นที่ศึกษางานวิจัยชิ้นนี้คือ พื้นที่ย่านเศรษฐกิจของเทศบาลนครยะลา อำเภอเมืองจังหวัดยะลาเท่านั้น เนื่องจากเป็นพื้นที่เป้าหมายของผู้ก่อเหตุความไม่สงบ และจากสถิติ การเกิดเหตุการณ์ระเบิดภายในเมืองหลายครั้งติดต่อกัน ทำให้หน่วยงานของรัฐและประชาชนในพื้นที่ กำหนดกฎเกณฑ์และการปรับตัวเพื่อรับมือต่อภัยการก่อความไม่สงบมากกว่าพื้นที่อื่น ๆ เมื่อเปรียบเทียบในพื้นที่สามจังหวัด

จากภาพที่ 35 แสดงขอบเขตพื้นที่ศึกษา ขอบเขตเส้นสีแดงรอบนอกคือพื้นที่ภายในการปกครองของเทศบาลนครยะลา ขอบเขตเส้นสีน้ำเงินคือพื้นที่ย่านเศรษฐกิจของเทศบาลนครยะลา ตั้งแต่แยกหน้าโรงพยาบาลยะลา – หอนาฬิกาตลาดเก่า และ หน้าสถานีรถไฟยะลา – วงเวียนหน้า สำนักงานเทศบาลนครยะลา ซึ่งเป็นขอบเขตพื้นที่การศึกษาวิจัยชิ้นนี้

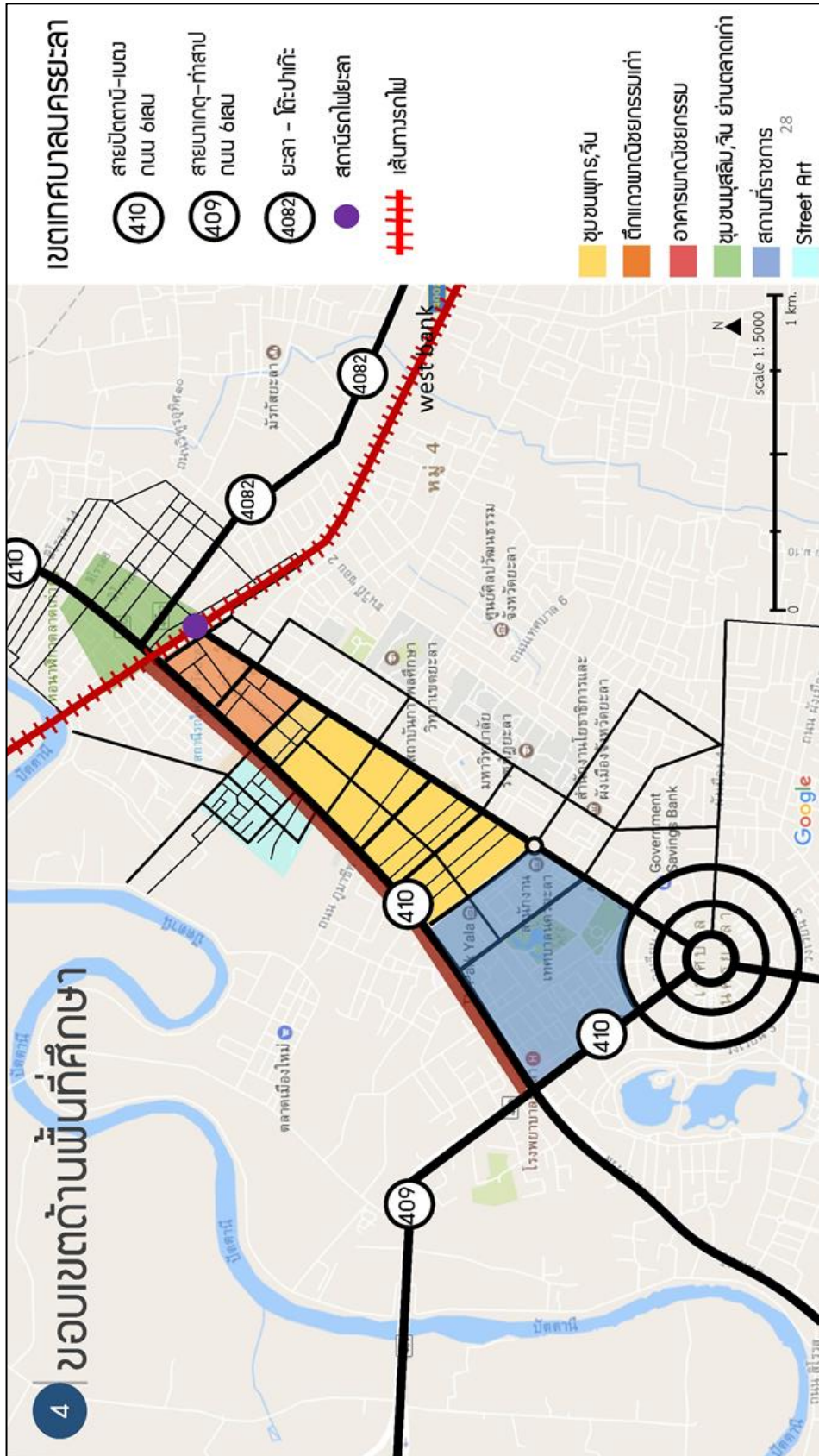
แผนที่ขอบเขต เทศบาลนครยะลา
ขอบเขตพื้นที่ศึกษา

ภาพที่ 35 ขอบเขตพื้นที่ศึกษาเทศบาลนครยะลา จังหวัดยะลา

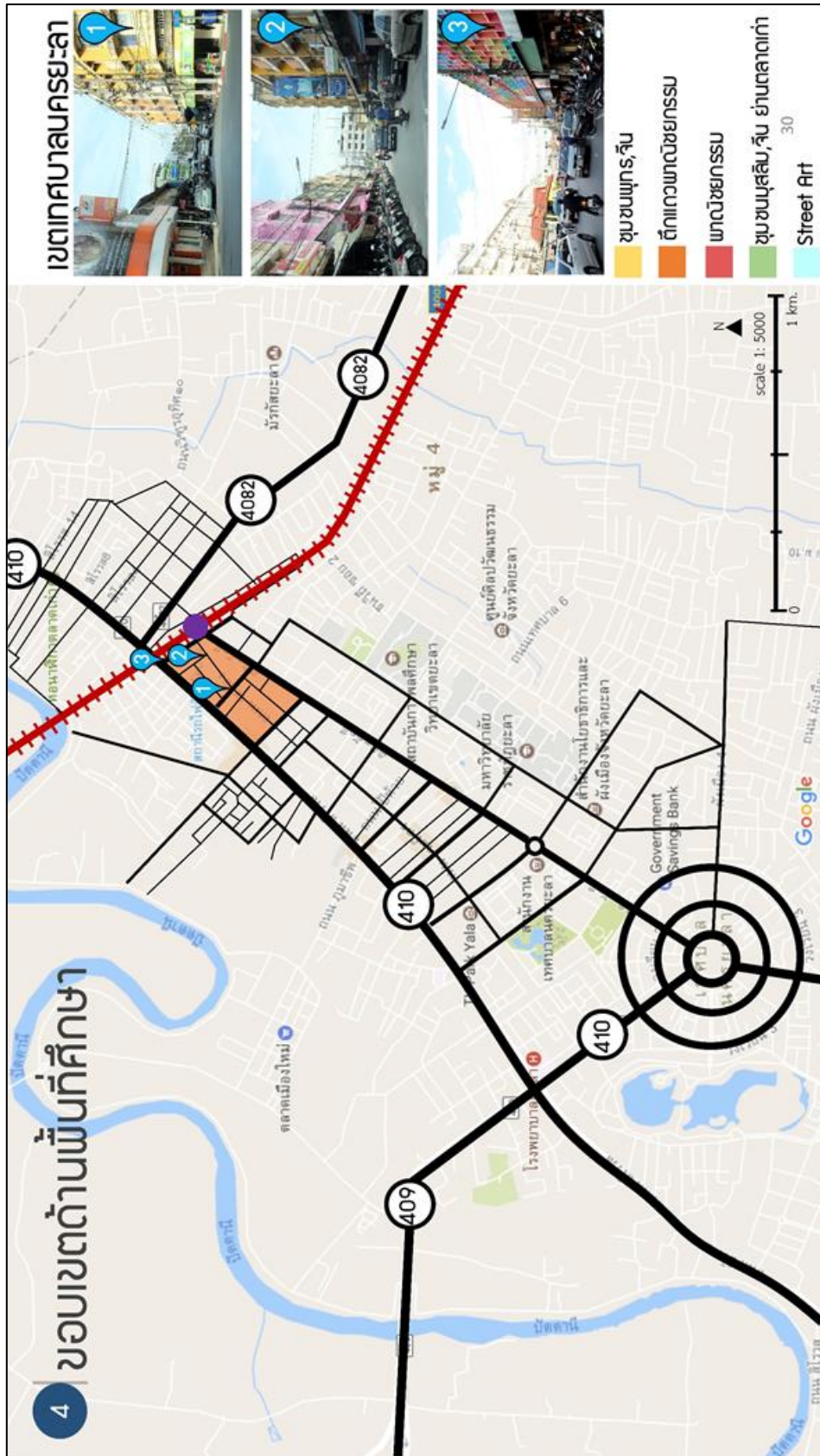
4.4.3 ข้อมูลทางกายภาพพื้นที่ศึกษา

เทศบาลนครยะลา มีพื้นที่ทั้งสิ้น 19.4 ตารางกิโลเมตร ซึ่งครอบคลุมพื้นที่ตำบลสะเตงทั้งหมด มีอาณาเขตติดต่อกับพื้นที่ใกล้เคียง คือ ทิศเหนือ ติดต่อกับตำบลยุโป อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา โดยมีแม่น้ำปัตตานีกั้นอยู่ และติดต่อกับอำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี ทิศตะวันออก ติดต่อกับตำบลสะเตงนอก อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา ทิศตะวันตก ติดต่อกับตำบลท่าสาป อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา ทิศใต้ ติดต่อกับตำบลสะเตงนอก อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา โดยมีทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 410 (สายปัตตานี-เบตง) ดังแสดงในภาพที่ 36 ตัดผ่านกลางภายในเขตเทศบาลนครยะลา โดยถนนเชื่อมต่อระหว่างจังหวัดปัตตานีกับจังหวัดยะลา นอกจากนี้เส้นทางยังเชื่อมต่อกับพรมแดนประเทศมาเลเซีย ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 409 (สายนาเกตู-ท่าสาป) เป็นถนนเชื่อมต่อระหว่างปัตตานีและยะลาอีกเส้นหนึ่ง อีกทั้งภายในเทศบาลนครยะลา มีสถานีรถไฟยะลาทำให้เมืองยะลาเป็นศูนย์กลางการค้าปลีกและค้าส่ง ภายในเมืองยะลา มีร้านค้าทั้งสินค้าไทยและสินค้าจากมาเลเซียมากมาย ยะลาจึงเป็นจุดเศรษฐกิจสำคัญในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้อีกพื้นที่หนึ่ง

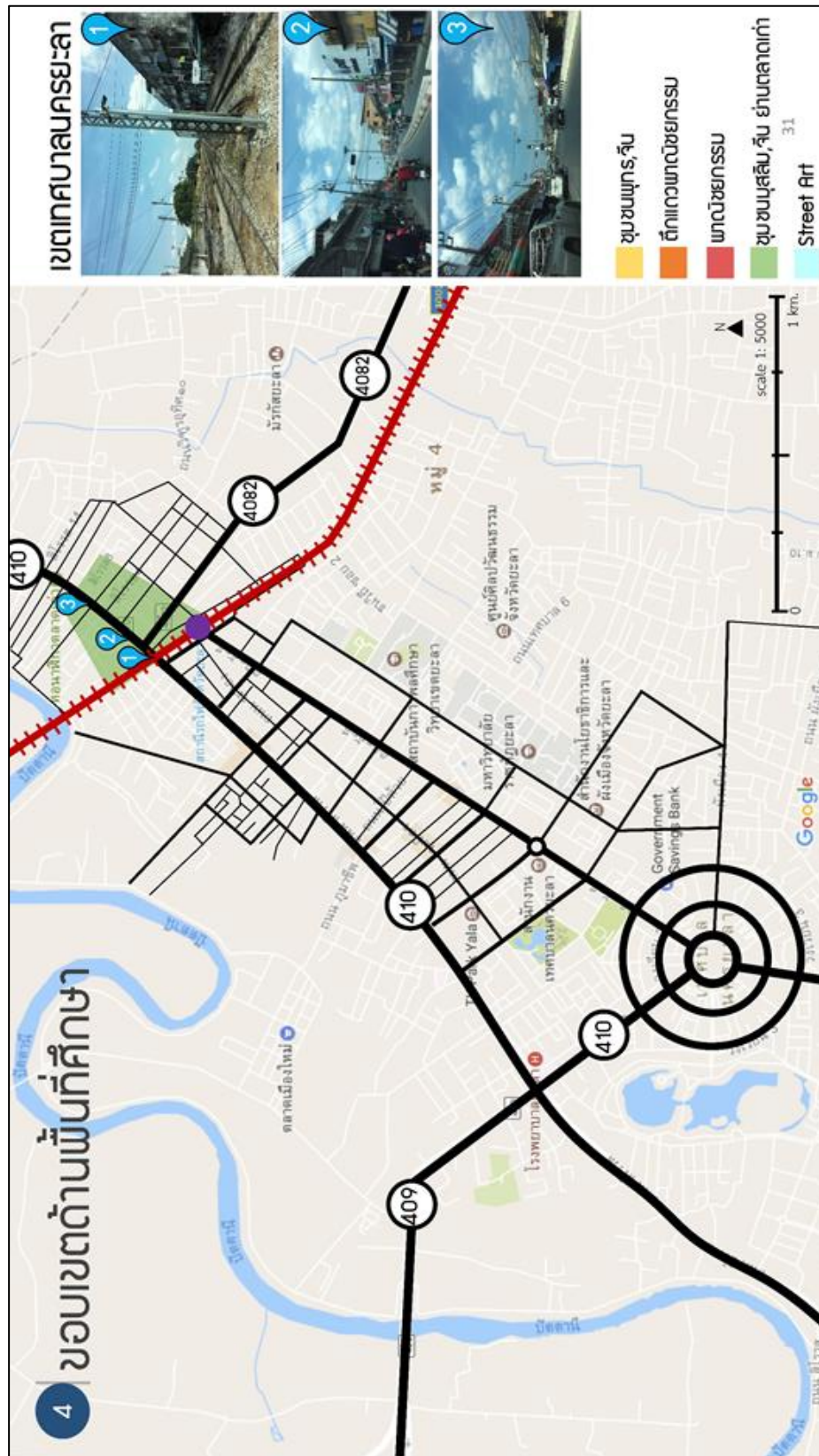
จากภาพ 37-42 แสดงขอบเขตของชุมชนตามที่ผู้วิจัยแบ่งพื้นที่ศึกษาทั้งหมด 5 พื้นที่ภายในเทศบาลนครยะลา และแสดงภาพบรรยากาศบางส่วนภายในชุมชน เพื่อประกอบความเข้าใจลักษณะทางกายภาพของพื้นที่ศึกษาให้มากขึ้น

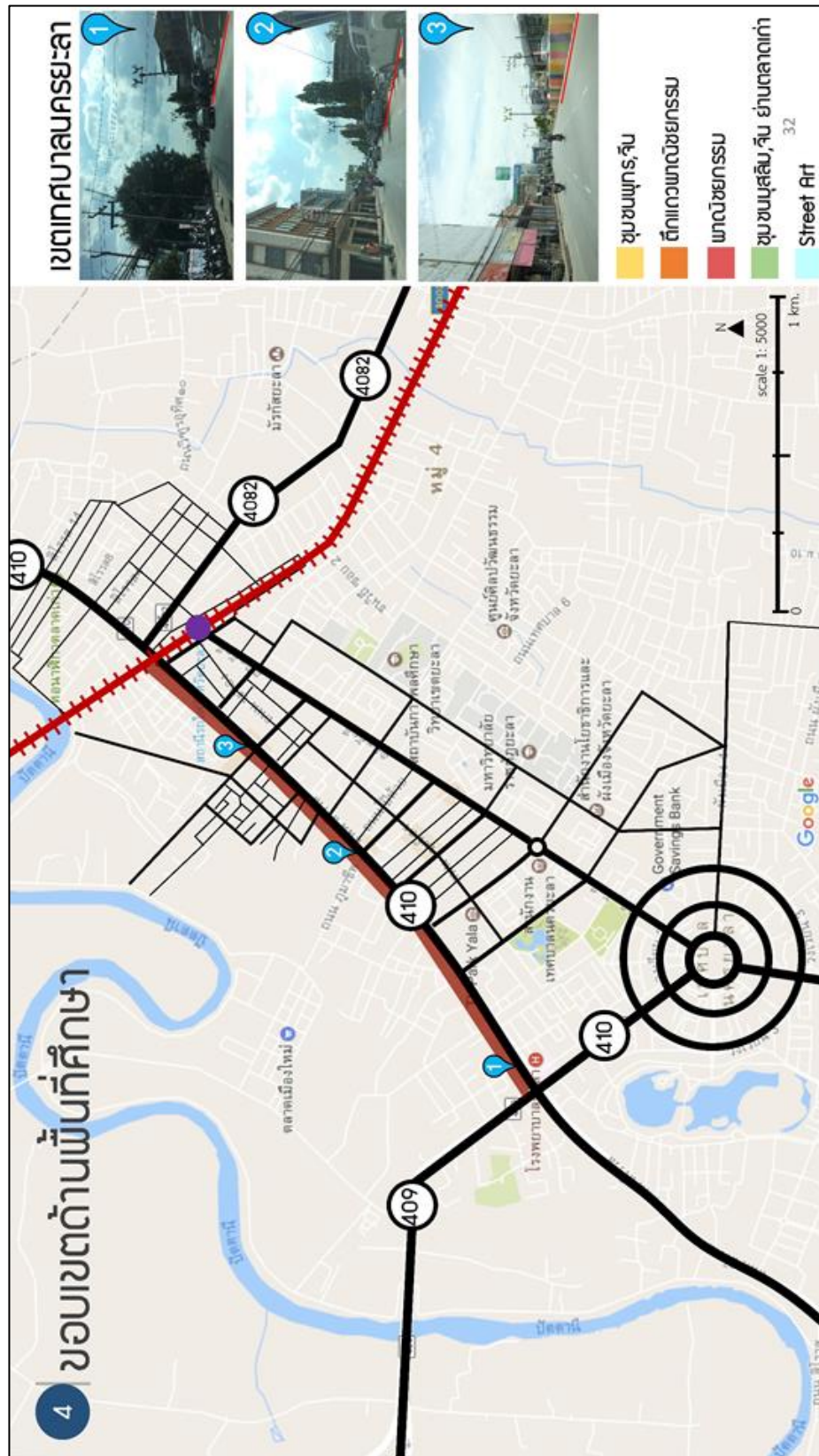
ภาพที่ 36 แสดงถนนภายในเทศบาลนครยะลา

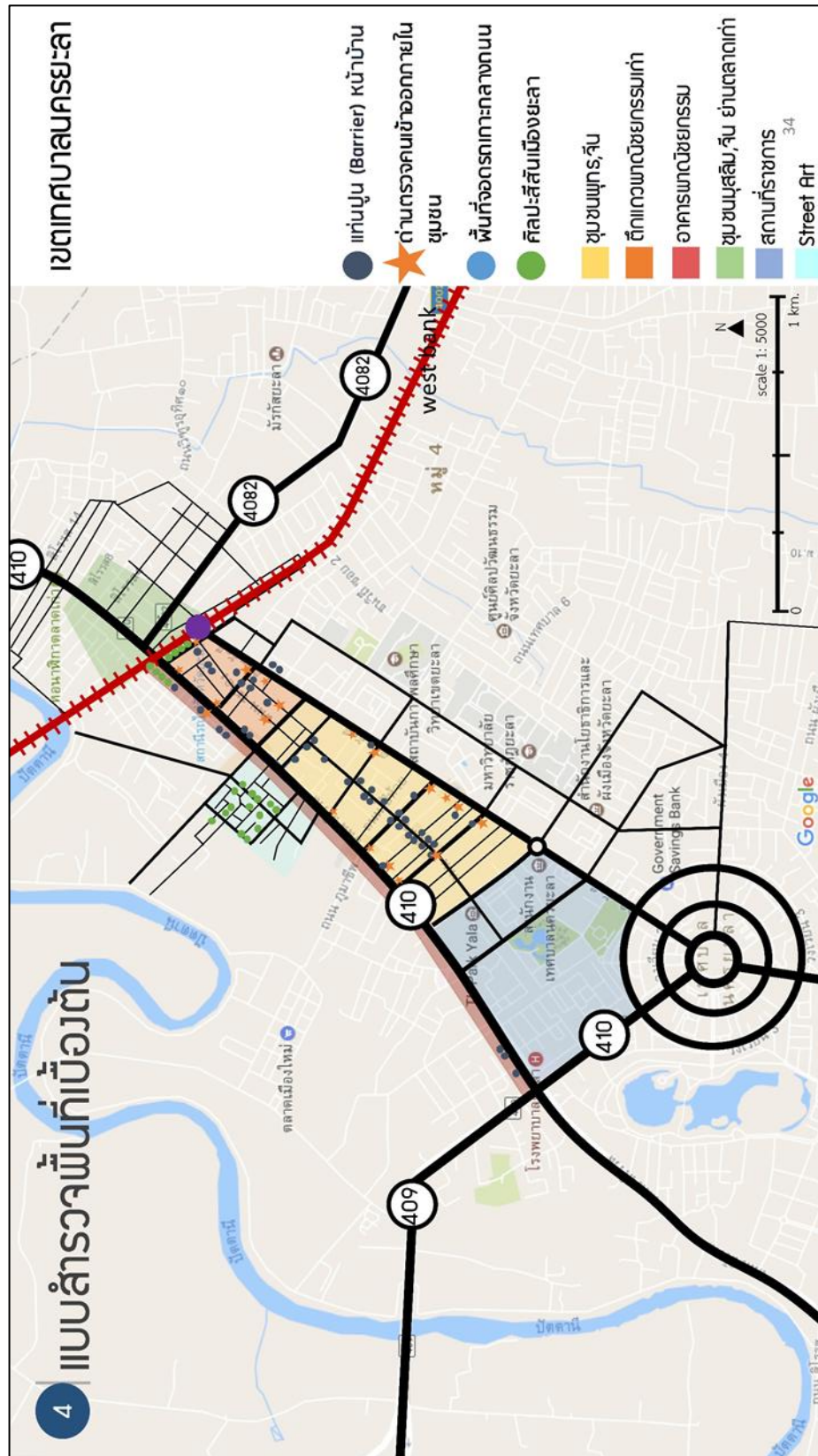
ภาพที่ 38 แสดงพื้นที่ศึกษาตึกแถวพาณิชย์กรรมหรือเซฟตี้โซน 2 และภาพบรรยากาศภายในชุมชน

ภาพที่ 39 แสดงพื้นที่ศึกษาชุมชนมุสลิม จีน ย่านตลาดเก่า เทศบาลนครยะลา และภาพบรรยากาศภายในชุมชน

ภาพที่ 40 แสดงพื้นที่ศึกษาริมถนน 410 ถนนเส้นหลักกำหนดพื้นที่จอตริกรมเกาะกลางถนน และภาพบรรยากาศบนถนน

ภาพที่ 42 แสดงจุดพื้นที่ที่มีกิจกรรมการปรับตัวที่เกิดขึ้นภายในเทศบาลนครยะลาจากการสำรวจเบื้องต้นของผู้วิจัย

จากภาพที่ 43 แสดงการสำรวจพื้นที่เบื้องต้นพบว่า ในขอบเขตพื้นที่ศึกษา เทศบาลนครยะลาได้กำหนดพื้นที่ในโซนเศรษฐกิจแบ่งออกเป็นเซฟตี้โซน 1 (Safety zone 1) และ เซฟตี้โซน 2 (Safety zone 2) หรือแบ่งพื้นที่ศึกษาตามผู้วิจัย (อธิบายเพิ่มเติมในหัวข้อถัดไป) โดยทั้ง 2 พื้นที่มีการดูแลรักษาความปลอดภัยพิเศษและเข้มงวดกว่าพื้นที่อื่น ๆ โดยสามารถสังเกตเห็นได้ชัด เช่น มีด่านตรวจคนทางเข้าและทางออกของชุมชนอย่างแน่นหนา กำหนดการเดินรถทางเดียว (One way) ตลอดทั้งสาย มีระบบเวรยามตลอด 24 ชั่วโมง มีกล้องวงจรปิดทุก 4 แยก และมีแท่นปูนหน้าบ้านแน่นหนากว่าพื้นที่อื่น ๆ เป็นต้น

4.4.4 เซฟตี้โซน (safety zone)

จากเหตุการณ์บอมบ์ในพื้นที่เศรษฐกิจของเมืองที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องโดยคนร้ายมุ่งต้องการทำลายระบบเศรษฐกิจของเมืองให้ได้รับความเสียหาย ภายหลังจากเหตุระเบิดบอมบ์กลางเมืองทำให้รัฐบาลประกาศเป็นนโยบายเร่งด่วน โดยกำหนดเซฟตี้โซน (Safety Zone) ใน 7 หัวเมืองเศรษฐกิจ ได้แก่ 1. พื้นที่อ.เมือง จ.ปัตตานี 2. พื้นที่อ.เมือง จ.ยะลา 3. พื้นที่อ.เบตง จ.ยะลา 4. พื้นที่อ.เมือง จ.นราธิวาส 5. พื้นที่อ.ตากใบ จ.นราธิวาส 6. พื้นที่อ.สุโหงโกลก จ.นราธิวาส และ 7. พื้นที่อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา โดยพื้นที่เซฟตี้โซน (Safety Zone) มีการกำหนดมาตรการต่างๆ ได้แก่ กำหนดให้เดินรถทางเดียว หรือ one way กำหนดทางเข้าออกชัดเจน และมีจุดตรวจบริเวณทางเข้าและทางออก โดยมีเจ้าหน้าที่ประจำจุดตรวจตลอด 24 ชั่วโมง ใช้เครื่องมือทันสมัยในการตรวจวัตถุต้องสงสัย มีการติดตั้งกล้องวงจรปิด (CCTV) และตรวจตรารถยนต์ จักรยานยนต์ทุกคันรวมถึงผู้ตรวจบุคคลโดยละเอียด รวมทั้งมีเจ้าหน้าที่ดูแลรักษาความปลอดภัยประจำจุด ซึ่งทำให้สร้างความอุ่นใจ ไม่สะดวกสบายแก่ประชาชนโดยทั่วไป

เซฟตี้โซน (Safety Zone) ในจังหวัดยะลาเริ่มต้นในย่านชุมชนถนนรวมมิตร (พื้นที่สี่เหลืงดังแสดงในภาพที่ 37) แต่ครั้งแรกที่กำหนดเป็นพื้นที่เซฟตี้โซน (Safety Zone) ประชาชนภายในชุมชนออกมาประท้วงไม่เห็นด้วยจนต้องยกเลิกไป กระทั่งเกิดเหตุระเบิดบอมบ์อีกครั้งภายหลังที่ยกเลิกทำให้ประชาชนยอมรับการกำหนดพื้นที่เซฟตี้โซน (Safety Zone) แม้ไม่สามารถรับประกันความปลอดภัยได้ 100% แต่ประชาชนยังอุ่นใจและรู้สึกปลอดภัย แม้จะกระทบต่อวิถีชีวิตโดยทั่วไป ในเทศบาลนครยะลา มีพื้นที่ที่ถูกเรียกว่า Safety zone ทั้งหมด 2 พื้นที่ (พื้นที่สี่สี่มและสี่เหลืงดังแสดงในภาพที่ 38) เพื่ออำนวยความสะดวกความปลอดภัยเนื่องจากเป็นพื้นที่เศรษฐกิจสำคัญของจังหวัดยะลา อีกทั้งเป็นพื้นที่เคยเกิดเหตุการณ์ความรุนแรงที่สร้างความสูญเสียครั้งใหญ่มาแล้วหลายครั้ง และเป็นพื้นที่ใจกลางที่มีความหลากหลาย

4.5 การสัมภาษณ์เชิงลึก

กำหนดให้มีการสัมภาษณ์เชิงลึกกับ นักวิชาการ ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่รัฐผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ในฐานะผู้รับผิดชอบโดยตรงที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการสร้างการปรับตัวต่อเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่เขตเทศบาลนครยะลา ดังนี้

(1) ผศ.ดร.ศรีสมภพ จิตรภิมย์ศรี ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยความขัดแย้งและความหลากหลายทางวัฒนธรรมภาคใต้ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

(2) นายสัญญา สุวรรณโพธิ์ รองนายกเทศมนตรีนครยะลา

(3) นายพิษณุ บรรณกิจ เจ้าหน้าที่งานป้องกันขานาญงานดับเพลิงเทศบาลนครยะลา

(4) นายชุติน โจรนอุดมศาสตร์ หัวหน้าฝ่ายประชาสัมพันธ์เทศบาลนครยะลา

(5) นางสาวนิลลี กะโต สถาปนิกขานาญการ สำนักงานโยธาธิการและผังเมือง จังหวัดยะลา

4.6 กลุ่มประชากรเป้าหมาย

งานวิจัยชิ้นนี้ใช้แบบสอบถามเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการวิเคราะห์ช่องว่าง (Gap analysis) โดยสำรวจด้วยแบบสอบถามจากกลุ่มเป้าหมายคือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เขตเทศบาลนครยะลา เฉพาะ 5 พื้นที่ใจกลางย่านเศรษฐกิจที่เคยได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบและได้ปรับใช้มาตรการต่าง ๆ ภายในชุมชน

กลุ่มประชากรเป้าหมาย คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เขตเทศบาลนครยะลาย่านเศรษฐกิจที่เคยได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบและได้ปรับใช้มาตรการต่าง ๆ ภายในชุมชน โดยผู้วิจัยเลือกเฉพาะ 5 พื้นที่ในเขตเทศบาลนครยะลา ดังแสดงในภาพที่ 36 ได้แก่

1) Safety zone 1 รวมไปถึงชุมชนประชารัฐ (สีเหลือง) เป็นตึกแถวค้าขาย โรงแรม ร้านคาราโอเกะ โดยประชากรส่วนใหญ่เป็นชาวพุทธและจีน ในปี 2550-2554 พื้นที่นี้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความรุนแรงมาก นำมาซึ่งความสูญเสีย เช่นคาร์บอมบ์ร้านคาราโอเกะ คาร์บอมบ์และระเบิดภายในร้านค้าสะดวกซื้อ เป็นต้น

2) Safety zone 2 (สีส้ม) ตึกแถวพาณิชย์กรรมค้าปลีก ห้างร้าน เช่น เสื้อผ้า สินค้าอุปโภคบริโภค ย่านร้านค้าดั้งเดิมของจังหวัดยะลา โดยประชากรส่วนใหญ่เป็นชาวมุสลิม พุทธและจีน

3) ย่านตลาดเก่า (สีเขียว) ซึ่งกั้นด้วยรางรถไฟ ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม แต่เดิมถนนสายหลักที่ผ่านพื้นที่นี้ถูกกำหนดให้จอดรถริมเกาะกลางถนนแต่ปัจจุบันถูกยกเลิกเพราะเสียงรบกวนจากคนที่อาศัยภายในย่านนั้น เนื่องจากปัญหาการจราจร และอุบัติเหตุ

4) ริมถนนสีโรรส (สีแดง) ถนนทั้งเส้นบังคับจอดรถริมเกาะกลางถนนเพียงสายเดียวของจังหวัดยะลา

5) ชุมชนประชานุกูล (สีฟ้า) ชุมชนที่มีศิลปะฝาผนังและถูกกำหนดเป็นถนนคนเดิน (Street art) และลานกิจกรรมคนเมืองใหม่ของเทศบาลนครยะลา

ประชากรที่สนใจศึกษาคือ ประชากรเฉพาะในพื้นที่ศึกษา โดยพื้นที่ศึกษาทั้งหมดครอบคลุมบางพื้นที่ของเทศบาลนครยะลา ประกอบด้วย

- 1) ชุมชน 2 ชุมชน คือ ชุมชนประชานุกูล และชุมชนประชารัฐ
- 2) พื้นที่ปกครองพิเศษ 2 พื้นที่ คือ Safety zone 1 และ Safety zone 2
- 3) ย่านตลาดเก่า หรือชุมชนมุสลิมตลาดเก่า และริมถนนสีโรรส

เนื่องจากไม่สามารถระบุจำนวนประชากรในเขตพื้นที่ศึกษาได้อย่างชัดเจน อีกทั้งข้อมูลจำนวนประชากรถูกปกปิดทางความมั่นคงและพื้นที่ศึกษาเป็นเพียงบางส่วนของเทศบาลจึงไม่มีข้อมูลชัดเจน เบื้องต้นผู้วิจัยจึงใช้วิธีนับจำนวนหลังคาเรือนในเขตพื้นที่ศึกษาและเดินสำรวจนับหลังคาเรือนจากแผนที่จำนวนหลังคาเรือนของสำนักโยธาธิการและผังเมือง จังหวัดยะลา ผลการนับจำนวนบ้านเรือนเฉพาะในพื้นที่ศึกษาโดยประมาณคือ 1996 หลังคาเรือน

4.7 การเลือกตัวอย่าง (Sampling Method) และขนาดตัวอย่าง (Sample Size)

การเลือกกลุ่มตัวอย่างสำหรับประชากรในเขตเทศบาลนครยะลา ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง ใช้การสุ่มตัวอย่างโดยไม่ใช้ความน่าจะเป็น (Non-probability sampling) โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) เป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยพิจารณาจากการตัดสินใจของผู้วิจัยเอง ลักษณะของกลุ่มที่เลือกเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยแบ่งประชากรออกเป็นกลุ่มย่อย ๆ โดยในแต่ละกลุ่มย่อยประกอบด้วยหน่วยที่มีลักษณะต่างกันเพื่อให้เป็นตัวแทนของประชากรพื้นที่ศึกษา 5 พื้นที่ โดยกำหนดขนาดตัวอย่างพื้นที่ละ 30 ตัวอย่าง รวมทั้งหมด 150 ตัวอย่าง

4.7.1 การสุ่มตัวอย่างโดยไม่ใช้ความน่าจะเป็น (Non-probability sampling)

สำนักงานสถิติ (2560) การเลือกหน่วยตัวอย่างโดยไม่ใช้ความน่าจะเป็น โดยวิธีการสุ่มแบบดังกล่าวมีข้อดีและข้อเสีย ดังนี้

- 1) ข้อดี คือ ปลอดภัย ประหยัดเวลา สะดวก ประหยัดค่าใช้จ่าย
- 2) ข้อเสีย คือ มีความลำเอียงหรือเอนเอียงของข้อมูล ไม่สามารถอ้างอิงไปยังประชากรทั้งหมดได้ หน่วยตัวอย่างที่ได้อยู่กับการตัดสินใจของผู้วิจัย และอาจจะมีความคลาดเคลื่อนของข้อมูลสูง

ลักษณะของตัวอย่างสามารถบ่งบอกความน่าเชื่อถือของผลการสำรวจได้ดี การเลือกการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่มในพื้นที่เทศบาลนครยะลา เนื่องจากมีข้อจำกัดในการให้ความร่วมมือสูง และเสี่ยงต่อการสร้างความหวาดกลัวต่อคนภายในพื้นที่ ถึงแม้ว่าวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่มจะมีโอกาสเกิดความคลาดเคลื่อนของข้อมูลบ้างก็ตาม

4.7.2 ข้อจำกัดและเงื่อนไข

งานวิจัยชิ้นนี้กำหนดให้ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างโดยไม่ใช้ความน่าจะเป็น (Non-probability sampling) โดยวางแผนเก็บ 30 ตัวอย่างต่อชุมชน เพื่อใช้วิเคราะห์ผลทางสถิติ รวม 150 ตัวอย่าง โดยเก็บตัวอย่างเพื่อเสีย 20% ของทั้งหมด รวมทั้งหมด 180 ตัวอย่าง แต่แบบสอบถามที่สมบูรณ์และใช้ได้คือ 143 ตัวอย่าง ซึ่งมากกว่าแบบสอบถามที่เก็บเพื่อเสีย การเก็บแบบสอบถามครั้งนี้มีความคล้ายคลึงกับการสุ่มแบบอ้างอิงด้วยบุคคลและผู้เชี่ยวชาญปากต่อปาก (Snowball Sampling Technique) เพราะเป็นการแนะนำจากบุคคลต่อบุคคล การศึกษาครั้งนี้มีโอกาสเกิดอคติหรือความเอนเอียง (Bias) แต่เนื่องจากความยากของการเข้าถึงประชาชนในพื้นที่ ดังนั้นการใช้การสุ่มแบบอ้างอิงด้วยบุคคลและผู้เชี่ยวชาญปากต่อปาก (Snowball Sampling Technique) เป็นวิธีที่ดีที่สุด อีกทั้งปลอดภัยต่อผู้วิจัย ผู้ตอบแบบสอบถาม และผู้ถูกสัมภาษณ์

4.8 เครื่องมือวัดแบบสอบถาม (Measurement)

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถาม พัฒนาเป็นเครื่องมือในการวัดความคาดหวังและความรับรู้เห็นปฏิบัติจริงต่อมาตรการการปรับตัวที่มีอยู่ในพื้นที่เขตเทศบาลนครยะลา และก่อนลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างได้นำเสนอแบบสอบถามต่อผู้เชี่ยวชาญ และผู้บริหารที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่โดยตรง อาทิ ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยความขัดแย้งและความหลากหลายทางวัฒนธรรมภาคใต้และเจ้าหน้าที่ รองนายกเทศมนตรีนครยะลา เป็นต้น เพื่อปรับปรุงและแก้ไขคำถามที่จะมีผลต่อความไว้วางใจของประชาชน

4.8.1 การวิเคราะห์ช่องว่างด้วยเครื่องมือ T-test

การวิเคราะห์แบบสอบถามทางสถิติด้วยเครื่องมือ T-Test โดยข้อมูลทั่วไปของแบบสอบถามทั้งหมดนำมาวิเคราะห์ตามหลักสถิติ อาทิ วัตค่าเฉลี่ย (Mean) มัชยฐาน (Median) ฐานนิยม (Mode) ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) เป็นต้น และใช้การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของประชากร 2 กลุ่มที่มีความสัมพันธ์กัน หรือเป็นการทดสอบจากประชากรเพียงกลุ่มเดียว แต่จะทำการทดสอบซ้ำ 2 ครั้ง (Paired-Samples T-test) หรือที่เรารู้จักกันในนาม dependent Sample T-test (ชมพูนุท เมฆเมืองทอง, 2554) เพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบและวัดระดับช่องว่าง (Gap analysis) ของความคาดหวัง (Expectation) และการเห็นปฏิบัติจริง (Perception) ของประชากรในจังหวัดยะลาจากสมการที่ (1) ดังนี้

$$t = \frac{\bar{X}_D - \mu_0}{\frac{s_D}{\sqrt{n}}}$$

การวิเคราะห์ Paired-Samples T-test โดยใช้คำสั่งจากโปรแกรมทางสถิติ (STATA) ด้วยคำสั่ง T-test

การวิเคราะห์คำถามในแบบสอบถามตอนที่ 3 เกี่ยวกับความคาดหวังและการรับรู้ปฏิบัติจริงต่อกระบวนการปรับตัวต่อภัยการก่อความไม่สงบในพื้นที่เทศบาลนครยะลา ตัวอย่างแบบสอบถามวิเคราะห์ช่องว่าง ดังแสดงในภาพที่ 44 โดยอธิบายผลของช่องว่างดังนี้

Gap + หมายถึง ความคาดหวังสูงกว่าการเห็นปฏิบัติจริง กิจกรรมควรปรับปรุงให้เหมาะสมมากขึ้น

Gap - หมายถึง การเห็นปฏิบัติจริงสูงกว่าความคาดหวัง กิจกรรมนี้ควรส่งเสริมต่อไป

การคำนวณ Gap analysis = T-Test

ตัวอย่างแบบสอบถามวิเคราะห์ช่องว่าง

* ตอนที่ 3 เกี่ยวกับความคาดหวัง และการเห็นปฏิบัติจริง ต่อกระบวนการปรับตัวต่อภัยการก่อความไม่สงบในพื้นที่เทศบาลนครยะลา โดยไม่ได้เครื่องหมาย √ ลงในช่องระดับความคาดหวัง และ คำสารการเห็นปฏิบัติจริง ที่ตรงกับคำตอบของคุณ

3.1. การสร้างแท่นปูน (Barrier) หน้าบ้าน

ระดับความคาดหวัง					ระดับการเห็นปฏิบัติจริง					
น้อยที่สุด				มากที่สุด	น้อยที่สุด				มากที่สุด	
1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
				☒	1. การสร้างแท่นปูน (Barrier) หน้าบ้าน					
				☒	1.1 การป้องกันแรงระเบิด					
				☒	1.2 ความถี่ที่ถอดออกของเจ้าอาบ้าน					
				☒	1.3 ความถี่ที่ถอดออกภายในชุมชน					
		☒			1.4 ความสะอาดภายในชีวิตประจำวัน		☒			
					1.5 การเลือกพื้นที่สำหรับแท่นปูน					
				☒	1.6 การมีส่วนร่วมของชุมชน					
				☒	1.7 ความร่วมมือของประชาชน					
				☒	1.8 การให้บริการของเจ้าหน้าที่รัฐ					
				☒	1.9 การแก้ปัญหาความไม่สงบจากการสร้างแท่นปูน (Barrier) หน้าบ้าน					

3.1.1. ท่านคิดว่าสร้างแท่นปูน (Barrier) หน้าบ้าน มีความสำคัญหรือไม่
 สำคัญ เพราะ.....
 ไม่สำคัญ เพราะ..... **ขาดค่าใช้จ่ายก่อสร้าง**

ภาพที่ 44 ตัวอย่างแบบสอบถามเพื่อวิเคราะห์ช่องว่าง

4.8.2 การวิเคราะห์ ANOVA ด้วยเครื่องมือ Crosstabs

การวิเคราะห์ความถี่สองทางหรือการวิเคราะห์ตารางไขว้ด้วยเครื่องมือ Crosstabs เพื่อศึกษาหาปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ตอบแบบสอบถามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยการวิเคราะห์เพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของตัวแปรเกี่ยวกับระดับความคาดหวังและการเห็นปฏิบัติจริง จำแนกปัจจัยภายนอกตาม ศาสนา ระดับการศึกษา อาชีพเพศ ภูมิภาค ภูมิลำเนา ระยะที่อยู่อาศัยในพื้นที่ รวมถึงผู้มีประสบการณ์ตรงต่อเหตุการณ์ความรุนแรงในพื้นที่ ว่ามีผลต่อกันหรือไม่

การศึกษาในครั้งนี้ยังเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก การสังเกต สอบถาม เป็นต้น เพื่อนำมาประกอบใช้ในการวิเคราะห์และแปรผลร่วมกับข้อมูลเชิงปริมาณ

4.9 แบบสอบถาม

แบบสอบถามเป็นส่วนหนึ่งของเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย โดยแบบสอบถามปรับปรุงจากแบบสำรวจความคิดเห็นของประชาชนต่อกระบวนการสันติภาพจังหวัดชายแดนภาคใต้ Peace survey (2559) แบบสอบถามงานวิจัยชิ้นนี้มี 8 หน้า รวมทั้งหมด 5 ตอน ได้แก่ (1) ตอนที่ 1 เรื่องทั่วไป การรับรู้และประสบการณ์ในพื้นที่เมืองจังหวัดยะลา (2) ตอนที่ 2 การปรับตัวในพื้นที่เมืองจังหวัดยะลา (3) ตอนที่ 3 เกี่ยวกับความคาดหวังและการรับรู้ปฏิบัติจริง ต่อกระบวนการปรับตัวต่อภัยการก่อความไม่สงบในพื้นที่เทศบาลนครยะลา (4) ตอนที่ 4 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เพื่อเสริมสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ประชาชนต่อกระบวนการปรับตัวต่อภัยการก่อความไม่สงบ โดยลักษณะการให้คะแนนคำถาม เป็นแบบลิเคิร์ตสเกล 5 ระดับ ดังนี้

- 1 คะแนน = ผู้ตอบแบบสอบถามคาดหวัง / การเห็นปฏิบัติจริง ต่มาตรการตามข้อความที่กล่าวถึง น้อยที่สุด
- 2 คะแนน = ผู้ตอบแบบสอบถามคาดหวัง / การเห็นปฏิบัติจริง ต่มาตรการตามข้อความที่กล่าวถึง น้อย
- 3 คะแนน = ผู้ตอบแบบสอบถามคาดหวัง / การเห็นปฏิบัติจริง ต่มาตรการตามข้อความที่กล่าวถึง ปานกลาง
- 4 คะแนน = ผู้ตอบแบบสอบถามคาดหวัง / การเห็นปฏิบัติจริง ต่มาตรการตามข้อความที่กล่าวถึง มาก
- 5 คะแนน = ผู้ตอบแบบสอบถามคาดหวัง / การเห็นปฏิบัติจริง ต่มาตรการตามข้อความที่กล่าวถึง มากที่สุด

ภายหลังจากการออกแบบชุดแบบสอบถามครบถ้วน ได้ทำการตรวจสอบแบบสอบถามโดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ และการทดลองให้ผู้ที่อยู่อาศัยอยู่ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ตอบแบบสอบถามเพื่อวัดความเข้าใจเบื้องต้น และเก็บข้อมูลประชากรกลุ่มเป้าหมายต่อไป โดยวัตถุประสงค์ของคำถามแบบสอบถาม แบบสอบถามงานวิจัยชิ้นนี้ 1 ชุด มี 8 หน้า ทั้งหมด 4 ตอน โดยแต่ละตอนของแบบสอบถามมีวัตถุประสงค์ของคำถาม ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 เรื่องการรับรู้และประสบการณ์ในพื้นที่เมืองจังหวัดยะลา ในส่วนนี้จะถามผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวข้องกับตัวตนของผู้ตอบแบบสอบถามว่า เป็นคนในพื้นที่เขตเทศบาลนครยะลาหรือไม่ อาศัยอยู่ในพื้นที่กี่ปี เคยผ่านประสบการณ์ตรงเกี่ยวกับเหตุการณ์ความไม่สงบหรือไม่อย่างไร และมุมมองความรู้สึกของผู้ตอบแบบสอบถามต่อสถานการณ์ความไม่สงบในปัจจุบัน รวมถึงความรู้สึกปลอดภัยในละแวกบ้าน โดยทั้งหมดเป็นการจับความรู้สึกของคนในพื้นที่ต่อประเด็นความมั่นคงและความรู้สึกปลอดภัย ซึ่งเป็นเรื่องพื้นฐานทั่วไป

ตอนที่ 2 การปรับตัวในพื้นที่เมืองจังหวัดยะลา ในส่วนนี้จะถามถึงการรับรู้ถึงกิจกรรมการปรับตัวที่เกิดขึ้นในพื้นที่เขตเทศบาลนครยะลา 6 มาตรการว่า ผู้ตอบแบบสอบถามปฏิบัติตามวิธีการปรับตัวหรือไม่ ด้วยวิธีใด การปรับตัวส่งผลต่อการสร้างบรรยากาศที่ดีขึ้นหรือไม่ โดยถามถึงภาพรวมของทัศนคติและการรับรู้กระบวนการเพื่อสร้างการปรับตัวในพื้นที่เขตเทศบาลนครยะลา รวมถึงแสดงความคิดเห็นต่อกิจกรรมที่ควรเร่งดำเนินการมากที่สุด

ตอนที่ 3 เกี่ยวกับความคาดหวังและการรับรู้ปฏิบัติจริง ต่อกระบวนการปรับตัวต่อการก่อความไม่สงบในพื้นที่เทศบาลนครยะลา หลังจากที่ได้เห็นถึงการรับรู้และการปฏิบัติตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม รวมถึงทัศนคติต่อสถานการณ์ความไม่สงบโดยรวมแล้ว ในส่วนนี้จะถามแบบขั้นพบของชุดแบบสอบถามเกี่ยวกับความพยายามในการสร้างความปลอดภัยในชุมชนเมืองด้วยการกิจกรรมการปรับตัวต่อการก่อความไม่สงบ โดยทั้งหมดจะสอบถามในรูปแบบของความคาดหวังในกิจกรรมการปรับตัวนั้น ๆ และการรับรู้ปฏิบัติจริงของผู้ตอบแบบสอบถาม เพื่อวัดช่องว่าง (Gap analysis) ของแต่ละกิจกรรม รวมถึงความสำคัญของแต่ละกิจกรรม ในส่วนนี้คือข้อมูลสำคัญในงานวิจัยชิ้นนี้

ที่มาของคำถามความคาดหวังและการเห็นปฏิบัติจริงแต่ละมาตรการมาจากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เกี่ยวข้องและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดูแลโดยคัดเลือกประเด็นที่สำคัญและน่าสนใจที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยการปรับตัวต่อการพิบัติด้านการก่อความไม่สงบ

ตอนที่ 4 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ในส่วนนี้จะถามข้อมูลสะท้อนตัวตนของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งในแง่ของข้อมูลพื้นฐาน เช่น เพศ อายุ ศาสนา การศึกษา การใช้ภาษา ภูมิลำเนา อาชีพ เป็นต้น

บทที่ 5

ผลการศึกษา

งานวิจัยชิ้นนี้ นำเสนอการศึกษาการปรับตัวที่เกิดขึ้นในพื้นที่เขตเทศบาลนครยะลาโดยเรียงลำดับการอธิบายตามโครงสร้างของผู้วิจัย ศึกษาจากนโยบายและมาตรการของภาครัฐต่อสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ การสัมภาษณ์หน่วยงานและบุคคลที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานรวมถึงประชาชนที่อาศัยภายใต้มาตรการที่ถูกกำหนด จากการลงพื้นที่และข้อมูลที่ถูกเปิดเผยในพื้นที่สาธารณะโดยรวบรวมข้อมูลทั้งหมดที่เกี่ยวข้องสำหรับงานวิจัยชิ้นนี้ เพื่อลำดับความเข้าใจต่อไป โดยนำเสนอข้อมูลดังนี้

- 5.1 การวิเคราะห์เชิงพื้นที่ของการปรับตัวต่อการก่อความไม่สงบในเทศบาลนครยะลา
- 5.2 ผลการวิเคราะห์แบบสอบถามด้วยเครื่องมือทางสถิติ (T-Test)
- 5.3 อภิปรายผลของการวิเคราะห์ช่องว่าง (Gap Analysis)

5.1 การวิเคราะห์เชิงพื้นที่ของการปรับตัวต่อการก่อความไม่สงบในเทศบาลนครยะลา

ข้อมูลเชิงพื้นที่ของการปรับตัวต่อการก่อความไม่สงบในเทศบาลนครยะลาที่จะกล่าวถึงนี้ เป็นข้อมูลจากการสัมภาษณ์ สํารวจ สังเกต รวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ของผู้วิจัย ซึ่งข้อมูลนี้ยังไม่มี การรวบรวมข้อมูลทั้งหมดไว้ทีเดียว

การก่อความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้เกิดขึ้นในพื้นที่ ปัตตานี ยะลา นราธิวาส และ 4 อำเภอของจังหวัดสงขลา เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นการสร้างความรุนแรงที่หวังผลถึงชีวิต สภาพความเสียหายที่เกิดขึ้นสร้างบาดแผลและความหวาดกลัวในการใช้ชีวิต ซึ่งผู้วิจัยรับรู้ได้ เนื่องจากเกิดและโตในพื้นที่ตั้งแต่เริ่มมีเหตุการณ์การก่อความไม่สงบ เรื่องราวความรุนแรงต่อเนื่องมา กว่า 10 ปี หน่วยงานภาครัฐและภาคประชาชนพยายามสร้างเครื่องมือหรือกิจกรรมเพื่อพัฒนาเมือง โดยสร้างภาพลักษณ์ของเมืองให้ดีขึ้น เพื่อลบภาพความรุนแรง และสร้างการรับรู้ของคนภายในพื้นที่ ที่ต้องปรับตัวเพื่อสร้างสภาวะปกติในสภาวะที่ไม่ปกติเพื่อความอยู่รอดปลอดภัย

จุดเริ่มต้นของการสร้างการปรับตัวภายในพื้นที่เขตเทศบาลนครยะลา เนื่องจากเหตุการณ์ ความรุนแรงในสามจังหวัดชายแดนใต้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2547 เมืองยะลาตกเป็นเป้าของ การทำลายล้างด้วยระเบิดคาร์บอนับครั้งไม่ถ้วน นับตั้งแต่ปี 2554 ความรุนแรงภายในเขตเทศบาล นครยะลาเกิดขึ้นต่อเนื่องส่งผลอันตรายต่อชีวิต ทรัพย์สิน ความไม่ปลอดภัย ความไม่เชื่อมั่นในรัฐ การ ย้ายออกของประชากร ทุกพื้นที่ภายในเมืองไม่มีความปลอดภัย ประชาชนเรียกกร้องสิทธิความ

ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินมากขึ้น ทำให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งดำเนินการสร้างความเข้าใจและกำหนดใช้มาตรการเพื่อดูแลรักษาความปลอดภัยมากขึ้นภายใต้กฎอัยการศึก มาตรการต่าง ๆ ที่จะกล่าวขี้นนี้ถูกกำหนดขึ้นเพื่อ เป็นการป้องกันและรักษาความปลอดภัยภายในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภายใต้ โดยจังหวัดยะลานำไปสู่การปรับใช้และบังคับใช้ในพื้นที่อย่างเข้มงวด ผู้วิจัยเรียกกิจกรรมเหล่านี้ว่า การปรับตัวต่อภัยการก่อความไม่สงบในพื้นที่เทศบาลนครยะลา และผู้วิจัยจะจงศึกษาการปรับตัวต่อภัยการก่อความไม่สงบที่เกิดขึ้น 6 กิจกรรมดังนี้ ดังแสดงในภาพที่ 45

การปรับตัวต่อภัยการก่อความไม่สงบ	สัญลักษณ์	ผู้ริเริ่ม		ปีที่เริ่ม	งบประมาณ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
		รัฐ	ประชาชน			
1. การสร้างกำแพง (Barrier) หน้าบ้าน				ปี 2555	ศอ.บต.	ดำเนินการ: เทศบาลนครยะลา, อาสาสมัคร, ประชาชนในชุมชน
2. ด่านตรวจคนเข้าออกภายในชุมชน			x	ปี 2555	กอ.รมน.	ดำเนินการ: ทหาร, ตำรวจ, อาสาสมัคร
3. กำหนดพื้นที่จอดรถสาธารณะ			x	ปี 2556	ตำรวจ	ดำเนินการ: ตำรวจ
4. มาตรการยกเลิกสวมหมวกนิรภัย			x	ปี 2555	-	ดำเนินการ: ตำรวจ
5. การติดตั้งกล้องวงจรปิด			x	ปี 2548	กอ.รมน., ศอ.บต., เทศบาล	ดำเนินการ: ทหาร, ตำรวจ, เทศบาลนครยะลา, ศอ.บต.
6. ศิลปะสีลีนเมืองยะลา				ปี 2558	ศอ.บต., เทศบาล	ดำเนินการ: เทศบาลนครยะลา

ภาพที่ 45 แสดงโครงสร้างการปรับตัวต่อภัยการก่อความไม่สงบที่เกิดขึ้น 6 มาตรการในพื้นที่เทศบาลนครยะลา

5.1.1 การสร้างแท่นปูน (Barrier) หน้าบ้าน

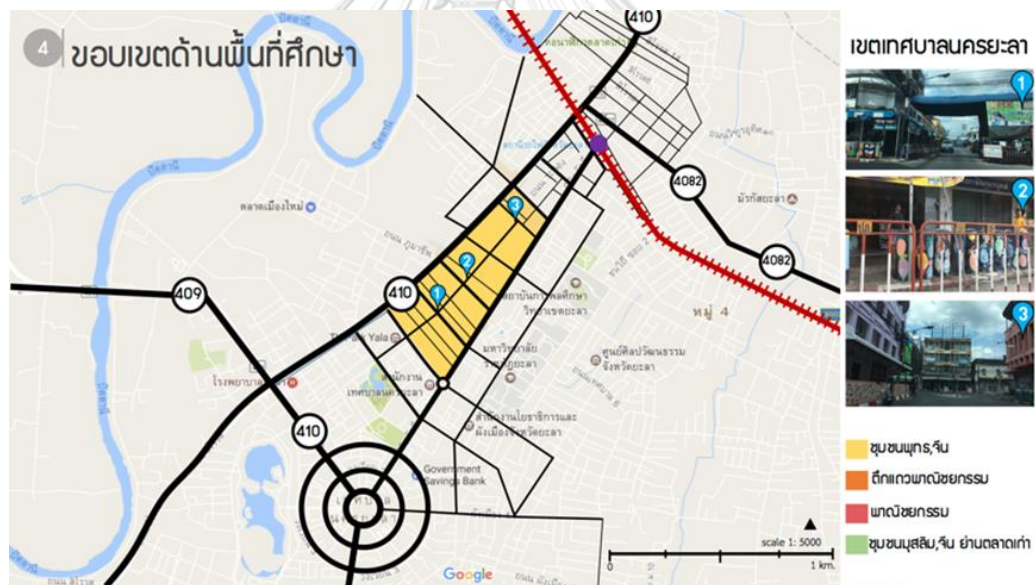
การสร้างแท่นปูน (Barrier) หน้าบ้านคือ การก่อสร้างวัตถุที่มีความแข็งแรงคงทน เช่น การวางวงท่อซีเมนต์ขนาดเล็กริมทางเท้า การหล่อผนังเพื่อความปลอดภัยของผู้อาศัย ประชาชนมีความเชื่อว่าจะสามารถป้องกันและลดแรงปะทะของระเบิดที่เกิดขึ้นจากระเบิดคาร์บอนัมป์สู่อาคารร้านค้าหรือบ้านเรือนได้ไม่มากนัก

1) ที่มา การสร้างแท่นปูน (Barrier) หน้าบ้าน

แท่นปูนหน้าบ้านหรือที่ผู้คนในจังหวัดยะลาเรียกว่า “บังเกอร์” สามารถบ่งบอกถึงระดับความรุนแรงที่เกิดขึ้นในอดีตได้เป็นอย่างดี เหตุการณ์ที่เป็นจุดเริ่มต้นของการสร้างแท่นปูนหน้าบ้านคือ เมื่อวันที่ 12 ตุลาคม พ.ศ. 2554 ในพื้นที่ของเทศบาลนครยะลาถูกลอบวางระเบิดรอบเมืองพร้อมกัน 12 จุด สร้างความเสียหายอย่างหนัก โดยส่งผลให้มีผู้ได้รับบาดเจ็บและเสียชีวิตจำนวนมาก รวมถึงร้านค้าบ้านเรือนถูกเพลิงไหม้หลายคูหา ภายหลังเพียง 4 เดือนเหตุการณ์ลอบวางระเบิดเกิดขึ้นซ้ำอีกครั้งโดยในวันที่ 31 มีนาคม พ.ศ. 2555 เกิดเหตุระเบิดคาร์บอนัมป์ครั้งใหญ่ไล่เลี่ยกัน 3 จุด ภายในพื้นที่เศรษฐกิจของเทศบาลนครยะลาซึ่งนับได้ว่าเป็นเหตุระเบิดที่รุนแรงที่สุดมีผู้ได้รับบาดเจ็บและเสียชีวิตจำนวนมาก รวมถึงบ้านเรือนถูกเพลิงไหม้เป็นวงกว้าง และส่งผลกระทบต่ออย่างมหาศาลทั้งด้านความเชื่อใจต่อการรักษาความปลอดภัยจากเจ้าหน้าที่ ระบบเศรษฐกิจหยุดชะงัก สังคมเริ่มมีความหวาดระแวง ประชาชนเริ่มทิ้งบ้านเรือนและย้ายออก เหตุการณ์ในวันนั้นเป็นวันเดียวกันกับเหตุคาร์บอนัมป์ที่โรงแรมลีการ์เดินส์พลาซ่า อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา จนเป็นข่าวดังไปทั่วโลก ส่งผลให้เลขาธิการสหประชาชาติออกแถลงการณ์ประณามผู้ก่อเหตุรุนแรง ภายหลังจากเหตุการณ์วันที่ 31 มีนาคม พ.ศ. 2555 ในครั้งนั้น มาตรการต่าง ๆ ในการช่วยเหลือประชาชนและผู้ประกอบการจากรัฐเริ่มชัดเจนมากขึ้น และถูกบังคับใช้โดยมีวัตถุประสงค์หลักคือ การรักษาความปลอดภัย ทั้งการปกป้องดูแลรักษาชีวิตและทรัพย์สิน การสร้างความเชื่อใจจากภาครัฐ รวมถึงการกระตุ้นเศรษฐกิจให้กลับมาคึกคักโดยเร็ว จากภาพที่ 46 เหตุระเบิดมอเตอร์ไซด์บอมบ์บนถนนรวมมิตร ภายในเทศบาลนครยะลา พ.ศ. 2554 ผลของระเบิดทำให้มีผู้ได้รับบาดเจ็บและความเสียหายต่ออาคารบ้านเรือน

ภาพที่ 46 เหตุระเบิดริมถนนรวมมิตร
ที่มา: สำนักประชาสัมพันธ์เทศบาลนครยะลา

ภาพที่ 47 แผนที่ขอบเขตถนนรวมมิตร

จากภาพที่ 47 หนึ่งในมาตรการรักษาความปลอดภัยที่เกิดขึ้นคือ การสร้างแท่นปูน (Barrier) หน้าบ้าน มาตรการนี้มีมากบนถนนรวมมิตรตลอดทั้งสายในเทศบาลนครยะลา เนื่องจากตลอดความยาวเพียง 950 เมตรของถนนรวมมิตร ตกเป็นพื้นที่เป้าหมายโจมตีด้วยระเบิดมาแล้วไม่ต่ำกว่า 6 ครั้ง ในช่วงปี 2547-2555

2) ผู้ดำเนินกิจกรรม การสร้างแท่นปูน (Barrier) หน้าบ้าน

จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่เทศบาลนครยะลาและประชาชน กล่าวตรงกันว่า การสร้างแท่นปูน (Barrier) หน้าบ้าน ริเริ่มครั้งแรกโดยประชาชน และรัฐต่อยอดพื้นที่แรกที่นำท่อซีเมนต์อัดด้วยปูนซีเมนต์ตั้งเรียงหน้าบ้านคือบริเวณร้านก๋วยเตี๋ยวราดหน้าปากทางเข้าโรงแรมปาร์ควิวบนถนนรวมมิตร ซึ่งเคยได้รับความเสียหายจากระเบิดคาร์บอมบ์ โดยขออนุญาตก่อสร้างบนทางเท้าของเทศบาล ต่อมาร้านค้าบริเวณโดยรอบทยอยวางแท่นปูนหน้าบ้านและร้านค้าเพิ่มขึ้น

การปรับตัวต่อการก่อความไม่สงบ	สัญลักษณ์	ผู้ริเริ่ม		ปีที่เริ่ม	งบประมาณ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
		รัฐ	ประชาชน			
การสร้างแท่นปูน (Barrier) หน้าบ้าน				ปี 2555	ศอ.บต.	ดำเนินการ: เทศบาลนครยะลา, อาสาสมัคร, ประชาชนในชุมชน

ภาพที่ 48 โครงสร้างกิจกรรม การสร้างแท่นปูน (Barrier) หน้าบ้าน

จากภาพที่ 48 แสดงโครงการของกิจกรรม ของการสร้างแท่นปูน (Barrier) หน้าบ้าน โดยลำดับผู้ริเริ่มนำแท่นปูนวางหน้าบ้านในปี 2555 เพื่อป้องกันระเบิดคือประชาชนและต่อมารัฐโดย ศอ.บต. สนับสนุนงบประมาณเพื่อต่อยอดสร้างความมั่นใจแก่ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่

ในเดือน มิถุนายน พ.ศ. 2555 มาตรการของรัฐที่กำหนดพื้นที่โดยรอบของถนนรวมมิตรเป็นพื้นที่ Safety zone 1 (มาตรการที่เกิดขึ้นภายในจังหวัดยะลา) จากเหตุการณ์ความไม่สงบที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทำให้รูปแบบการปรับตัวของประชาชนโดยการสร้างแท่นปูน (Barrier) หน้าบ้าน ได้รับความสนใจและได้งบประมาณจากรัฐเพิ่มมากขึ้น จากการร้องทุกข์ของประชาชนที่ต้องการให้หน่วยงานรัฐช่วยเหลือเยียวยาจากเหตุการณ์ความไม่สงบที่เกิดขึ้นซ้ำแล้วซ้ำอีก ประชาชนส่วนหนึ่งในช่วงเวลานั้นเชื่อว่าแท่นปูน (Barrier) หน้าบ้าน อาจจะสามารถลดผลกระทบจากแรงระเบิดได้ไม่มากนัก อีกทั้งประชาชนเชื่อว่ารู้สึกปลอดภัย ดร.ณพพงศ์ ธีระวร ประธานหอการค้าจังหวัดยะลา กล่าวว่า “...ท่อซีเมนต์ไม่ได้ช่วยให้คาร์บอมบ์ลดลงหรือครบ แต่อย่างน้อยก็ช่วยทำให้ร้านไม่เสียหายมาก และอาจลดความรุนแรงมีอาจเกิดขึ้นกับชีวิตได้ด้วย...” (นุรยา เก็บบุญเกิด และ ฮัสซัน โต๊ะดง, 2555) ทำให้รัฐเล็งเห็นความสำคัญจึงได้รับการช่วยเหลือด้านงบประมาณจากศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) และมอบ หมายให้เทศบาลนครยะลาดูแลเรื่องการจัดซื้อและติดตั้งตามอาคารบ้านเรือนที่ประชาชนทำเรื่องร้องขอ

แต่ภายหลังจากที่มีการสร้างแท่นปูนมากขึ้นทำให้เกิดเป็นทัศนยะจาด ไม่สวยงาม คนภายนอกมองดูแล้วน่ากลัว เมืองหตุุ่ เหมือนอยู่ในพื้นที่สงคราม อีกทั้งปิดบังร้านค้า จากการสัมภาษณ์เชิงลึก นายสัญญา สุวรรณโพธิ์ รองนายกเทศมนตรีนครยะลา กล่าวว่า “...ด้วยเหตุนี้ทำให้

เกิดโครงการวาดภาพบนแท่นปูน (Barrier) โดยเทศบาลนครยะลาได้งบประมาณสี่จากศูนย์ อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) และได้รับความร่วมมือจากนักเรียน นักศึกษา ประชาชน ตัวแทนจากหน่วยงานต่าง ๆ ในพื้นที่ อาทิ กลุ่มนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา โรงเรียนคณะราษฎรบำรุง ยะลา และโรงเรียนใกล้เคียงอื่น ๆ เป็นต้น...” ในการวาดภาพ ออกแบบ ระบายสีแท่นปูนให้มีชีวิตชีวมากขึ้นกว่าเดิม โดยมีคอนเซ็ปต์ใหญ่ ๆ ว่า “เมืองยะลา เมืองแห่งนก” ภาพที่เห็นส่วนใหญ่เป็นฝีมือจากคนในชุมชนและจากความร่วมมือของคนหลายฝ่าย จากภาพที่ 49 แสดงแท่นปูนที่อยู่ในพื้นที่สี่แยกริมถนนรวมมิตร ถ่ายภาพเมื่อ เดือนกันยายน พ.ศ. 2560 ภาพวาด เป็นฝีมืออาสาสมัครจากหน่วยต่าง ๆ ในเทศบาลนครยะลา แสดงถึงความต้องการลดภาพความรุนแรงในพื้นที่โดยใช้ศิลปะ อีกทั้งยังเป็นจุดสนใจใหม่ของเมือง

ภาพที่ 49 แท่นปูน (Barrier) หน้าบ้านริมถนนรวมมิตร

3) วัตถุประสงค์ การสร้างแท่นปูน (Barrier) หน้าบ้าน

1. ลดความเสียหายของชีวิตและทรัพย์สินจากแรงระเบิด
2. ความรู้สึกปลอดภัยของเจ้าของบ้าน

แท่นปูน (Barrier) หน้าบ้าน แม้จะเป็นจุดเล็ก ๆ ที่ถูกสร้างขึ้นเพื่อให้รู้สึกปลอดภัยของเจ้าของบ้าน และมีความหวังว่าจะเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยลดการสูญเสียชีวิตและทรัพย์สิน แต่สายตาจากคนภายนอกยิ่งทำให้รู้สึกไม่ปลอดภัย การปรับตัวในเรื่องนี้แสดงให้เห็นถึงความพยายามสรรหา และสร้างสรรค์ จากความพยายามของรัฐและประชาชนในพื้นที่โดยตรง

5.1.2 ด้านตรวจคนเข้าออกภายในชุมชนพื้นที่ศึกษา

ด้านตรวจคนเข้าออกภายในชุมชนพื้นที่ศึกษาคือ การตั้งจุดตรวจเพื่อคัดกรองผู้ต้องสงสัยจากหมายจับคดีความมั่นคง ลักษณะด้านมีหลายรูปแบบ แต่สามารถแบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ ด้านถาวร ด้านมั่นคง และด้านชั่วคราว ลักษณะด้านในพื้นที่ศึกษาคือ ด้านชั่วคราวทั้งหมด

1) ที่มา ด้านตรวจคนเข้าออกภายในชุมชนพื้นที่ศึกษา

ภาพที่ 50 ด้านตรวจคนเข้าออกภายในถนนรวมมิตร

ด้านตรวจคนเข้าออกภายในชุมชน เป็นส่วนหนึ่งของมาตรการที่เกิดขึ้นในปี 2555 ภายหลังจากเหตุการณ์ความไม่สงบที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องในเขตเทศบาลนครยะลา เพื่อเป็นจุดตรวจสกัดและป้องกันผู้ก่อความไม่สงบตามหมายจับคดีความมั่นคงที่จะเข้าสู่ในพื้นที่ และเป็นสายตาเฝ้าระวังภายในชุมชน ด้านภายในเขตเทศบาลนครยะลา แบ่งหน้าที่การตรวจตราโดย ด้านตรวจคนเข้าชุมชน เป็นเจ้าหน้าที่ทหารหรือตำรวจ ด้านตรวจคนขาออก เป็นเจ้าหน้าที่จาก อาสาสมัครรักษาดินแดน ชูดรักษาความปลอดภัยชุมชน และ เจ้าหน้าที่จากเทศบาลนครยะลา เป้าหมายหลักคือการตรวจตาและเฝ้าระวังบุคคลต้องสงสัย ย่านถนนรวมมิตรมีจุดตรวจ 14 จุด อยู่ตรงทางเข้า 6 จุด ทางออก 8 จุด แต่ละจุดมีทหารประจำอยู่ 6 - 8 นาย มีทั้งการตรวจยานพาหนะและตรวจบุคคล ทุกคนที่เข้ามาในชุมชนที่มีด้านตรวจคนเข้าออก เรียกได้ว่าจะอยู่ในสายตาของเจ้าหน้าที่และกล้องวงจรปิดตลอด โดยตั้งจุดตรวจระหว่างทางเชื่อมของถนนสายหลักและสายรอง รวมถึงการกำหนดเดินรถทางเดียว (One way) เพื่ออำนวยความสะดวกและรักษาความปลอดภัย

จากภาพที่ 50 ด้านตรวจคนเข้าชนถนนรวมมิตร มีกำลังทหารรักษาความปลอดภัย ผลัดเวรประจำการ 24 ชั่วโมง เพื่อดูแลความสงบเรียบร้อยภายในชุมชน เมื่อเข้าสู่ด่าน หลักปฏิบัติคือ หยุดรถ ปิดไฟหน้ารถ ลดกระจก และเปิดไฟในรถ เพื่อความสะดวกสำหรับเจ้าหน้าที่ แต่ในบางครั้ง ความเข้มงวดของเจ้าหน้าที่ทำให้เกิดความไม่พอใจต่อประชาชนเพราะไม่สะดวก เสียเวลาในการเดินทาง ทำให้การจราจรติดขัด เป็นต้น

2) ผู้ดำเนินกิจกรรม ด้านตรวจคนเข้าออกภายในชุมชนพื้นที่ศึกษา

ด้านตรวจคนเข้าออกภายในชุมชน ริเริ่มจากมาตรการรักษาความปลอดภัยโดยรัฐ กำหนดพื้นที่เพื่อตั้งด่านตรวจ โดยการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนที่ได้รับผลกระทบต่อการตั้งด่านตรวจได้รับความร่วมมือจากประชาชน หน่วยงานที่รับหน้าที่โดยตรงคือ ทหาร, ตำรวจ

การปรับตัวต่อการก่อความไม่สงบ	สัญลักษณ์	ผู้ริเริ่ม		ปีที่เริ่ม	งบประมาณ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
		รัฐ	ประชาชน			
ด้านตรวจคนเข้าออกภายในชุมชน		☒	☐	ปี 2555	กอ.ส.น.	ดำเนินการ: กทส, ตำรวจ, อาสาสมัคร

ภาพที่ 51 โครงสร้างกิจกรรม ด้านตรวจคนเข้าออกภายในชุมชน

จากภาพที่ 51 แสดงโครงการของกิจกรรม ด้านตรวจคนเข้าออกภายในชุมชน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของนโยบายรัฐ ในปี 2555 เพื่อสร้างความมั่นใจและความปลอดภัยภายในชุมชนในเขตเทศบาลนครยะลา รวมถึงเพื่อป้องกันผู้ไม่ประสงค์ดีก่อเหตุความไม่สงบในพื้นที่ งบประมาณส่วนใหญ่มาจากหน่วยงานทางทหาร

ภายในเขตเทศบาลนครยะลาเกิดการเปลี่ยนแปลงจากการปรับตัวต่อการก่อความไม่สงบของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและประชาชน ซึ่งเกี่ยวข้องกับมาตรการทางผังเมืองเพื่อลดความรุนแรงทางการเมืองที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการใช้ถนนและแบ่งขอบเขตพื้นที่เพื่อรักษาความปลอดภัยอย่างชัดเจน จำนวนด้านตรวจคนเข้าออกภายในชุมชนทำให้ลดความสะดวกสบายในชีวิตประจำวันของประชาชนในพื้นที่ ถึงแม้จะมีการตั้งด่านตรวจคนเข้าออก 6 ปีผ่านมาแล้ว แต่ยังไม่มียผลสำรวจความพึงพอใจของประชาชนต่อมาตรการที่มีอยู่

ภาพที่ 52 ด้านตรวจคนเข้าออกภายในชุมชน

จากภาพที่ 52 ด้านตรวจคนเข้าออกภายในชุมชน ภาพทางซ้ายมือเป็นด้านตรวจคนเข้าออกสู่ชุมชนถนนรวมมิตร หรือเซฟตี้โซน 1 (Safety zone 1) บนความรับผิดชอบของหน่วยงานทหาร (ก.อ.รมน) ภาพขวามือเป็นด้านตรวจคนเข้าออกถนนสายกลาง หรือเซฟตี้โซน 2 (Safety zone 2) บนความรับผิดชอบของอาสาสมัครรักษาดินแดนโดยได้รับงบประมาณจากทหาร

3) วัตถุประสงค์ ด้านตรวจคนเข้าออกภายในชุมชนพื้นที่ศึกษา

1. เพื่อเป็นสายตาเฝ้าระวังของชุมชน
2. เพื่อตรวจตราและรักษาความปลอดภัย

ด้านตรวจคนเข้าออกภายในชุมชนเป็นจุดเปลี่ยนสำคัญของการรักษาความปลอดภัยในเมืองของเทศบาลนครยะลา สร้างความเข้มงวดต่อการนำยานพาหนะและบุคคลเข้าสู่พื้นที่เศรษฐกิจของเทศบาลนครยะลา ทำให้ยากต่อการก่อเหตุความไม่สงบ ประชาชนมีความเชื่อมั่นและมั่นใจในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่หน้าประจำด่าน ถึงแม้ไม่มีสถิติการจับกุมผู้ต้องสงสัยจากการตั้งด่านตรวจภายในชุมชนเทศบาลนครยะลา

5.1.3 การกำหนดพื้นที่จอดรถเกาะกลางถนน

การกำหนดพื้นที่จอดรถเกาะกลางถนนคือ การเปลี่ยนแปลงการจอดรถใหม่เพื่อป้องกันเหตุระเบิดคาร์บอมบ์บนถนนสีโรรส ในเขตเทศบาลนครยะลา โดยมีการจัดพื้นที่จอดรถริมเกาะกลางถนน (ด้านขวาฝั่งคนขับ) และห้ามจอดรถริมทางเท้า ตั้งแต่หน้าโรงพยาบาลศูนย์ยะลาจนถึงหน้าตลาดสดรถไฟ ดังแสดงในภาพที่ 53

ภาพที่ 53 การจอดรถริมเกาะกลางถนน

1) ที่มา การกำหนดพื้นที่จอดรถเกาะกลางถนน

หลังเกิดเหตุการณ์ระเบิดคาร์บอมบ์ต่อเนื่องบนถนนสีโรรสในเขตเทศบาลนครยะลาทำให้ฝ่ายความมั่นคง ทั้งทหาร ตำรวจ ได้กำหนดให้ถนนสีโรรสตลอดทั้งสายกำหนดพื้นที่จอดรถริมเกาะกลางถนน และจากนโยบายรักษาความปลอดภัยของ กอ.รมน. ระบุให้ทุกภาคส่วนร่วมมือกันสร้างมาตรการเพื่อสร้างความปลอดภัยชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้นั้น ทางด้านผู้กำกับการสถานีตำรวจภูธรเมืองยะลา และเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจร กำหนดมาตรการในการรักษาความปลอดภัยในพื้นที่ เพื่อดูแล ลด บรรเทาเหตุ ในกรณีที่มีเหตุเกี่ยวกับระเบิด โดยการกำหนดพื้นที่จอดรถใหม่โดยมีการปรับเปลี่ยนให้รถยนต์ และรถจักรยานยนต์ทุกคันจอดรถบริเวณข้างเกาะกลางถนนจอดรถ ตั้งแต่หน้าโรงพยาบาลศูนย์ยะลา-หน้าตลาดสดรถไฟ โดยได้ทำการประชาสัมพันธ์ทำความเข้าใจกับประชาชน และดำเนินการตั้งแต่ พ.ศ. 2556 จนถึงปัจจุบัน

ภาพที่ 54 การจอดรถริมเกาะกลางถนน

จากภาพที่ 54 พื้นที่ริมเกาะกลางถนนบริเวณโรงพยาบาลสิโรรส ทั้งสองฝั่งถูกตีเส้นจอดรถยนต์และมอเตอร์ไซด์ เพื่อป้องกันเหตุการณ์วางระเบิด แต่ในขณะเดียวกันทำให้การจราจรบนถนนเส้นนี้ในช่วงเวลาเร่งรีบติดขัดและไม่ปลอดภัย และยังมีผู้มั่งงายจอดรถริมทางเท้าขนาดกับริมเกาะกลางถนน ทำให้ช่องการจราจรถูกบีบให้เหลือเพียงช่องเดียว

แต่เดิมได้กำหนดให้ถนนสิโรรส นับตั้งแต่หน้าโรงพยาบาลศูนย์ยะลา-ตลาดเก่า จอดรถริมเกาะกลางถนนตลอดทั้งสาย แต่เนื่องจากบริเวณย่านตลาดเก่า พ่อค้า ประชาชนไม่เห็นด้วย และบริเวณนั้นมีโรงเรียนและตลาด ทำให้เกิดผลกระทบตามมาโดยเฉพาะการจราจรติดขัดอย่างหนักในช่วงโมงเร่งด่วน กอ.รมน. จ.ยะลา ได้มอบหมายให้ศูนย์ปฏิบัติการอำเภอเมือง จ.ยะลา โดยมีเจ้าหน้าที่ 3 ฝ่าย คือ ฝ่ายปกครอง ตำรวจ ทหาร พิจารณาการยกเลิกจอดรถเกาะกลาง ตั้งแต่ถนนพาดทางรถไฟปากซอยถนนสิโรรส 1 ไปจนถึงเกาะกลางจุดตรวจขุนไวย์ และจัดทำแบบสอบถามสำรวจความคิดเห็นของประชาชนที่สัญจร และประชาชนในชุมชนตลาดเก่า จำนวน 254 แบบสอบถาม ผลปรากฏว่า เห็นด้วยให้ยกเลิกการจอดบริเวณเกาะกลาง จำนวน 164 แบบสอบถาม และไม่เห็นด้วยให้ยกเลิกการจอดรถบริเวณเกาะกลาง จำนวน 80 แบบสอบถาม (ผู้จัดการออนไลน์, 2559) ทำให้ นับตั้งแต่ปี 2559 จนถึงปัจจุบันพื้นที่โซนตลาดเก่าประกาศยกเลิกการจอดรถริมเกาะถนน ดังแสดงในภาพที่ 55

ภาพที่ 55 การจอดรถริมเกาะกลางถนน

2) ผู้ดำเนินกิจกรรม การกำหนดพื้นที่จอดรถเกาะกลางถนน

การกำหนดพื้นที่จอดรถเกาะกลางถนน ริเริ่มจากมาตรการรักษาความปลอดภัยของรัฐ โดยทหารและตำรวจเป็นผู้ดำเนินการและกวดขันมาตรการจอดรถริมเกาะกลางถนน โดยเจ้าหน้าที่ตำรวจได้เดินชี้แจงทำความเข้าใจกับบรรดาร้านค้าต่าง ๆ บริเวณริมถนนลิโรรส ซึ่งก็ได้รับการตอบรับให้ความร่วมมือด้วยดี โดยทาง สภ.เมืองยะลา ประชาสัมพันธ์เป็นเวลา 3 วัน ตั้งแต่วันที่ 19-21 กุมภาพันธ์ 2556 และทดลองให้จอดรถที่บริเวณเกาะกลางถนนในวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2556 (ผู้จัดการออนไลน์, 2556)

ความเข้มงวดกวดขันวินัยการขับซี่ยานพาหนะในพื้นที่จังหวัดยะลาเป็นที่ยอมรับว่าเข้มงวดมากแห่งหนึ่ง และการดำเนินกิจกรรมนี้ถูกพูดถึงในพื้นที่สามจังหวัดและเป็นแบบอย่างของการจัดการโดยการรักษาความปลอดภัยทางถนนในเมืองที่มีประชาชนพลุกพล่านเพื่อป้องกันเหตุระเบิดคาร์บอมบ์ เป็นต้นแบบให้ถนนสายอื่น ๆ ในพื้นที่สามจังหวัดที่มีความเสี่ยงและเกิดเหตุซ้ำอีก

การปรับตัวต่อการก่อความไม่สงบ	สัญลักษณ์	ผู้ริเริ่ม		ปีที่เริ่ม	งบประมาณ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
		รัฐ	ประชาชน			
กำหนดพื้นที่จอดรถเกาะกลางถนน		☒	☒	ปี 2556	ตำรวจ	กำกับตร: ตำรวจ

ภาพที่ 56 โครงสร้างกิจกรรม การกำหนดพื้นที่จอดรถเกาะกลางถนน

จากภาพที่ 56 แสดงโครงการของกิจกรรม การกำหนดพื้นที่จอดรถเกาะกลางถนน โดยผู้ปฏิบัติการดำเนินงานคือ ตำรวจงานจราจรในพื้นที่เขตเทศบาลเมืองยะลา ซึ่งได้รับนโยบายหลักจาก

กอ.รมน โดยริเริ่มอย่างจริงจังในปี 2556 จนถึงปัจจุบัน ถึงแม้ประชาชนบางกลุ่มอาจจะไม่พอใจต่อมาตรการนี้แต่เสียส่วนใหญ่ที่เคยได้รับผลกระทบจากเหตุระเบิดเห็นด้วยต่อการกำหนดพื้นที่จุดตรึงเกาะกลางถนน แม้ในพื้นที่จังหวัดอื่น ๆ ได้ยกเลิกการจุดตรึงเกาะกลางถนนแล้วนั้นแต่ในจังหวัดยะลายังคงกวดขันและบังคับใช้ต่อไป

3) วัตถุประสงค์ การกำหนดพื้นที่จุดตรึงเกาะกลางถนน

1. เพื่อป้องกันและรักษาความปลอดภัย
2. ลดความสูญเสียของชีวิตและทรัพย์สิน

วัตถุประสงค์หลักคือการรักษาความปลอดภัยของประชาชนในเหตุการณ์ระเบิดคาร์บอมบ์ ที่เมื่อเกิดขึ้นแล้วทำให้เกิดความสูญเสียมาก โดยบนถนนสิโรรส จังหวัดยะลาที่มีความยาวเพียง 3 กิโลเมตรแต่ถูกลอบวางระเบิดคาร์บอมบ์ซ้ำแล้วซ้ำอีก

จากการสัมภาษณ์ประชาชนที่อาศัยอยู่ริมถนนที่มีการกำหนดพื้นที่จุดตรึงเกาะกลางถนนส่วนใหญ่พูดเป็นเสียงเดียวกันว่าสามารถลดจำนวนเหตุการณ์ระเบิดได้จริงและลดผลกระทบเมื่อเกิดเหตุการณ์ระเบิดต่อชีวิตและทรัพย์สินได้ แต่มีผลเสียคือความปลอดภัยต่อประชาชนที่ใช้รถใช้ถนน ประชาชนที่จุดตรึงเมื่อลงจากรถรวมถึงเด็ก ๆ ที่ต้องข้ามถนนไปมา บางช่วงถนนที่เป็นร้านค้ามีบุคคลบางกลุ่มที่จุดตรึงทางเท้าทำให้ช่องทางจราจรลดลงไปหนึ่งช่องทำให้บ่อยครั้งทำให้การจราจรติดขัด

5.1.4 การยกเลิกสวมหมวกนิรภัย

ผลต่อเนื่องจากการตั้งด่านตรวจตรวจคนเข้าออกภายในชุมชนและเขตรอบนอกที่มีมาก และกฎคือต้องเปิดหน้าแสดงต่อเจ้าหน้าที่ในทุก ๆ ด้าน ทำให้การสวมหมวกนิรภัยถูกลดความสำคัญโดยปริยาย

1) ทิมา การยกเลิกสวมหมวกนิรภัย

การไม่เข้มงวดตรวจด่านเรื่องการสวมหมวกนิรภัยในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เกิดขึ้นต่อเนื่องจากความไม่ไว้วางใจระหว่าง ประชาชนกับประชาชน และประชาชนกับเจ้าหน้าที่รัฐ ทำให้การเปิดเผยใบหน้าเป็นสิ่งสำคัญในพื้นที่ที่มีความหวาดระแวงต่อเหตุการณ์ความรุนแรง อีกทั้งจากเหตุการณ์ในอดีตผู้ก่อความไม่สงบมักจะทำปิดบังใบหน้า อำพรางใบหน้าด้วยการสวมหมวกนิรภัยขณะก่อเหตุ ส่งผลให้กล้องวงจรปิดไม่สามารถบันทึกหน้าคนผู้ก่อเหตุและไม่มีพยานหลักฐานที่จะระบุถึงผู้ก่อเหตุได้ และในหลายคดีของความมั่นคงไม่สามารถระบุผู้ก่อเหตุได้เนื่องจากการสวมหมวกนิรภัยดังกล่าว

แต่เดิมในจังหวัดยะลาขึ้นชื่อในเรื่องการตรวจด่านวินัยจราจรมากแห่งหนึ่ง และสืบเนื่องจากสถิติอุบัติเหตุบนท้องถนนภายในเขตเทศบาลนครยะลาเกิดขึ้นน้อย การไม่สวมหมวกนิรภัยส่งผลเสียต่อผู้ขับขี่ แต่ให้ความรู้สึกไว้วางใจระหว่างประชาชนได้และประชาชนสามารถเป็นหูเป็นตาภายในชุมชน อีกทั้งกล้องวงจรปิดสามารถบันทึกใบหน้า สอดส่องพฤติกรรมได้ชัดเจน และเมื่อเข้าด่านตรวจคนเข้าออกภายในชุมชนกว่า 10 จุดภายในเมืองทำได้ง่ายขึ้น สะดวกต่อการตรวจสอบเจ้าหน้าที่และประชาชน มาตรการภายในพื้นที่มุ่งให้ความสำคัญกับความปลอดภัยในการใช้ชีวิตของประชาชนให้เป็นปกติสุข

เมื่อพูดคุยกับประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลนครยะลาพูดเป็นเสียงเดียวกันว่า หมวกนิรภัยสำคัญต่อการให้ความปลอดภัยสำหรับผู้ขับขี่ แต่ในกรณีในพื้นที่นี้การไม่สวมหมวกนิรภัยปลอดภัยต่อการเป็นเป้าสายตาของกลุ่มคนมากกว่า และเชื่อว่าคนในพื้นที่มีวินัยในการขับขี่และระวังต่ออุบัติเหตุที่จะเกิดขึ้นระหว่างขับขี่ ในพื้นที่เมืองจังหวัดยะลาพิจารณาในพื้นที่ไม่สนับสนุนการสวมหมวกนิรภัยเพื่อสะดวกต่อการตรวจตราผู้ต้องสงสัย แม้จะเป็นการลดความปลอดภัยสำหรับผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์ แต่ประชาชนในพื้นที่ยินดีในการไม่สวมหมวกนิรภัยและง่ายต่อการสอดส่องดูแลความปลอดภัยสำหรับทหารและตำรวจในพื้นที่ ประชาชนภายในเขตเทศบาลนครยะลาส่วนมากไม่สวมหมวกนิรภัย ดังแสดงในภาพที่ 57

ภาพที่ 57 ประชาชนไม่สวมหมวกนิรภัย

2) ผู้ดำเนินกิจกรรม การยกเลิกสวมหมวกนิรภัย

การยกเลิกสวมหมวกนิรภัย ริเริ่มจากมาตรการรักษาความปลอดภัยของรัฐ เนื่องจากความต้องการรักษาความปลอดภัยโดยการให้ประชาชนเปิดเผยใบหน้าเพื่อป้องกันการสังเกตพฤติกรรมที่มี อาจจะมีผลต่อการก่อเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ โดยริเริ่มจากการไม่เข้มงวดตรวจค้นเรื่องการ สวมหมวกนิรภัยตั้งแต่เริ่มมีการตั้งด่านตรวจคนเข้าออก ทำให้ประชาชนไม่สวมหมวกนิรภัยต่อเนื่อง มาถึงปัจจุบัน ดังแสดงในภาพที่ 58

การปรับตัวต่อการก่อความไม่สงบ	สัญลักษณ์	ผู้ริเริ่ม		ปีที่เริ่ม	งบประมาณ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
		รัฐ	ประชาชน			
มาตรการยกเลิกสวมหมวกนิรภัย		☒	☐	ปี 2555	-	ดำเนินการ: ตำรวจ

ภาพที่ 58 โครงสร้างกิจกรรม การยกเลิกสวมหมวกนิรภัยภายในเมือง

3) วัตถุประสงค์ การยกเลิกสวมหมวกนิรภัย

1. เพื่ออำนวยความสะดวกและรักษาความปลอดภัยของเจ้าหน้าที่ และกล้องวงจรปิด
2. เพื่อความสบายใจของผู้ขับขี่ยานพาหนะ

วัตถุประสงค์หลักเพื่อการตรวจสอบและรักษาความปลอดภัย โดยเจ้าหน้าที่จราจร ลด บทบาทการเข้มงวดการสวมหมวกนิรภัยของประชาชนในเขตเทศบาลนครยะลา ประชาชนมี ความรู้สึกปลอดภัยเมื่อสามารถเห็นรูปลักษณ์ของผู้ขับขี่ที่ใช้ถนนร่วมกันถึงแม้จะลดความปลอดภัยใน การขับขี่รถจักรยานยนต์

5.1.5 การติดตั้งกล้องวงจรปิด

การติดตั้งกล้องวงจรปิด (CCTV) เป็นส่วนหนึ่งของระบบนิติวิทยาศาสตร์ เป็นบทบาทสำคัญในการคลี่คลายความสงสัย สอดส่องผู้ไม่ประสงค์ดีที่หวังก่อเหตุสร้างสถานการณ์ภายในเมือง จากภาพที่ 59 การติดตั้งกล้องวงจรปิดจากการดำเนินการจาก 3 หน่วยงาน กระทรวงมหาดไทย ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนใต้ (ศอ.บต.) และเทศบาลนครยะลา

ภาพที่ 59 กล้องวงจรปิดริมถนนภายในเทศบาลนครยะลา

1) ที่มา การติดตั้งกล้องวงจรปิด

นับตั้งแต่ปี 2547 เหตุการณ์การก่อความไม่สงบเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้มีความสูญเสียจำนวนมาก ก่อให้เกิดมาตรการรักษาความปลอดภัยเพื่อความมั่นคงในชายแดนใต้ คืออย่างหนึ่งคือ การติดกล้องวงจรปิดภายในเมือง โดยกระทรวงมหาดไทยสนับสนุนงบประมาณมูลค่าเกือบ 1 พันล้านบาท เรียกได้ว่าเป็นเมกะโปรเจกต์หนึ่งในช่วงเวลานั้น ภาครัฐและภาคเอกชนคาดหวังจากการผลักดันการติดตั้งกล้องวงจรปิด เพื่อการพิสูจน์หลักฐาน ป้องกันการซุ่มโจมตีในเขตเมืองที่มีประชาชนหนาแน่น และบันทึกภาพลักษณะพฤติกรรมก่อเหตุความไม่สงบ โดยมีเป้าหมายที่จะติดกล้องวงจรปิดรอบเขตเมืองที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดเหตุซึ่งทำงานร่วมกับตำรวจในการประเมินพื้นที่ที่ความเหมาะสม

อย่างไรก็ตามการติดกล้องวงจรปิดโดยงบประมาณของกระทรวงมหาดไทย ในช่วงแรกยังมีการวิพากษ์วิจารณ์ถึงตำแหน่งของการติดตั้งกล้องวงจรปิดและกล้องไม่สามารถบันทึกภาพหรือใช้การได้จริงเมื่อเกิดเหตุ ทำให้ภาคเอกชน ประชาชน และหน่วยงานส่วนท้องถิ่นของจังหวัดยะลา ริเริ่มโครงการติดตั้งกล้องโทรทัศน์วงจรปิดเพื่อความมั่นคงด้วยตัวเองต่อเนื่องมา ณ วันนี้เป็นที่รับรู้อย่าง

ยอมรับของ ประชาชนว่า สามารถดำเนินโครงการมาได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล จนอาจถือเป็นต้นแบบของหน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ในชายแดนใต้

นายพิษณุ บรรณกิจ เจ้าพนักงานป้องกันชำนาญงานเทศบาลนครยะลา กล่าวว่า ในปี 2548 เทศบาลนครยะลาเริ่มโครงการติดตั้งกล้องวงจรปิด ในพื้นที่ด้วยเม็ดเงินภาษีก้อนแรก 24 ล้านบาท แม้ไม่ใช่ภารกิจหลักโดยตรง แต่ต้องทำให้ประชาชนได้เกิดความอุ่นใจ และดำเนินการอย่างต่อเนื่องมาทุกปี จนกระทั่งปัจจุบันในปี 2560 มีกล้องโทรทัศน์วงจรปิดแล้วกว่า 346 ตัว ดำเนินการไปแล้ว 11 โครงการ โดยใช้งบประมาณไปแล้วกว่า 100 ล้านบาท โดยเน้นคุณสมบัติที่แตกต่างจากการใช้เพื่อการรักษาความปลอดภัยทั่วไป คือต้องเป็นกล้องที่มีความละเอียดของภาพสูงมาก สามารถจับภาพได้แม้เวลากลางคืน มีเจ้าหน้าที่อยู่ในห้องควบคุมเพื่อดูความเคลื่อนไหวในทุกพื้นที่ตลอดเวลา

ตั้งแต่ภายในเขตเทศบาลนครยะลาติดตั้งกล้องวงจรปิด ทำให้ประชาชนมีความเชื่อมั่นและเรียกขวัญและกำลังใจดีขึ้นเรื่อย ๆ และเมื่อเกิดเหตุการณ์ไม่ว่าจะเกี่ยวข้องกับความมั่นคง หรืออาชญากรรมธรรมดา สามารถติดตามเบาะแสติดตามตัวคนร้ายได้ง่ายขึ้น ประชาชนเชื่อว่ามีส่วนทำให้ ปัจจุบันการก่อเหตุภายในเขตเทศบาลนครยะลาลดลง รวมถึงศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนใต้ (ศอ.บต.) เห็นประสิทธิภาพของหน่วยงานส่วนท้องถิ่นที่สามารถบริหารจัดการคุณภาพของกล้องได้ดีเสมอมาจึงมีงบประมาณสนับสนุนอย่างต่อเนื่องแก่เทศบาลนครยะลาเพื่อขยายพื้นที่ติดตั้งกล้องวงจรปิดให้ครอบคลุมในพื้นที่ต่อไป

2) ผู้ดำเนินกิจกรรม การติดตั้งกล้องวงจรปิด

การติดตั้งกล้องวงจรปิด ริเริ่มจากมาตรการรักษาความปลอดภัยโดยรัฐ เป็นมาตรการเชิงการปฏิบัติอย่างแรกเมื่อมีเหตุการณ์ความไม่สงบโดยเริ่มมีการติดตั้งกล้องวงจรปิดใน พ.ศ. 2548 เรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการสนับสนุนงบประมาณและบริหารจัดการหลายหน่วยงานทั้งภาครัฐส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น อาทิ กระทรวงมหาดไทย กอ.รมน. ศอ.บต. จังหวัด อำเภอ เทศบาล และภาคเอกชน แต่ยังมีเสียงวิพากษ์วิจารณ์กันหนาหูภายในกลุ่มประชาชนถึงประสิทธิภาพของกล้องและไม่บำรุงรักษาในบางหน่วยงานทำให้ไม่สามารถใช้ได้จริง ซึ่งปัจจุบันกล้องวงจรปิดที่สามารถยืนยันว่าใช้ได้จริงนั้นคือของเทศบาลนครยะลาที่เป็นผู้ดูแลและบริหารจัดการ โดยมีโครงสร้างการดำเนินกิจกรรม ดังแสดงในภาพที่ 60

การปรับตัวต่อภัยการก่อความไม่สงบ	สัญลักษณ์	ผู้ริเริ่ม		ปีที่เริ่ม	งบประมาณ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
		รัฐ	ประชาชน			
การติดตั้งกล้องวงจรปิด		☒	☐	ปี 2548	กอ.รมน., ศอ.บต., เทศบาล	ดำเนินการ: กทท, ตำรวจ, เทศบาลนครยะลา, ศอ.บต.

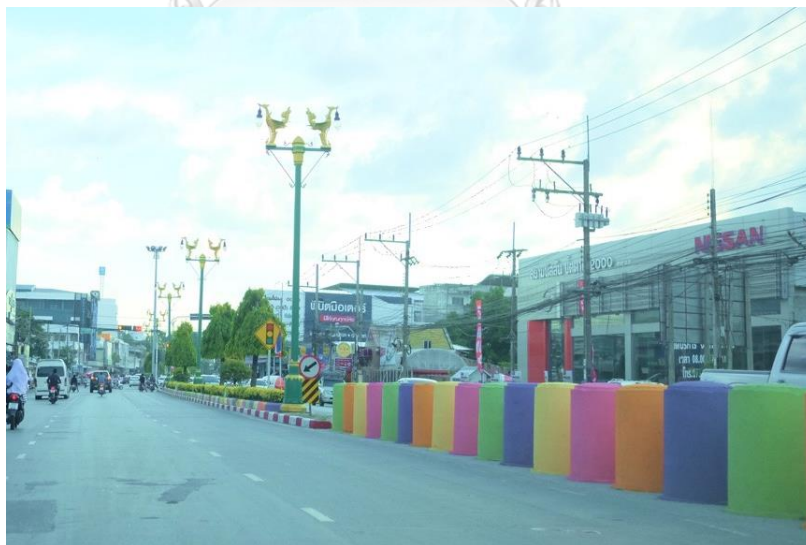
ภาพที่ 60 โครงสร้างกิจกรรม การติดตั้งกล้องวงจรปิด

3) วัตถุประสงค์ การติดตั้งกล้องวงจรปิด

วัตถุประสงค์หลักคือบันทึกข้อมูลเป็นหลักฐานพยานและตรวจสอบความปลอดภัยเมื่อมีเหตุการณ์บุคคลหรือวัตถุต้องสงสัย โดยใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วย ซึ่งหน่วยงานของภาครัฐและประชาชนมีความเชื่อว่า กล้องวงจรปิดสามารถบันทึกเรื่องราวและวิเคราะห์ลักษณะการทำงานของกลุ่มผู้ไม่หวังดีเพื่อสร้างสถานการณ์อีกด้วย

5.1.6 การปรับภูมิทัศน์ของเมืองด้วยศิลปะ

ศิลปะหรือสีเส้นเป็นศาสตร์หนึ่งที่สามารถฟื้นฟูสภาพจิตใจของผู้พบเห็นได้ ภายในจังหวัดยะลามีกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับศิลปะเกิดขึ้นเรื่อยมาตั้งแต่ก่อนเกิดเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ ดังแสดงในภาพที่ 61

ภาพที่ 61 สภาพสีเส้นอาคารบ้านเรือนภายในเขตเทศบาลนครยะลา บริเวณหน้าสถานีรถไฟยะลา

1) ที่มา การปฏิรูปทัศนของเมืองด้วยศิลปะ

ในช่วงที่เกิดเหตุการณ์ความรุนแรงในพื้นที่ส่งผลให้ภาพลักษณ์จากคนภายนอกพื้นที่และคนในพื้นที่มองเมืองในมุมมองที่น่ากลัวและสร้างภาพหวาดกลัว อีกทั้งสภาพแวดล้อมและเศรษฐกิจในพื้นที่ไม่ดีมากนัก ประชาชนยังคงอาศัยอยู่ในบ้านที่มีอายุเก่าแก่ไม่มีสีสันทัน รวมถึงการป้องกันด้วยการก่อแทนปูนหน้าบ้านสูง ที่ทำด้วย ท่อซีเมนต์ เพื่อกันระเบิดหลายจุดโดยเฉพาะร้านค้า ทำให้ภาพรวมของเมืองไม่สดใสจึงเกิดโครงการปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณเขตเทศบาลนครยะลา และเสริมสร้างภาพลักษณ์ที่ดีของจังหวัดยะลาขึ้น โดยริเริ่มในปี 2558 และต่อยอดหลายโครงการ ดังนี้

1.1) โครงการวาดภาพศิลปะบนแท่นปูนในถนนรวมมิตร เน้นการวาดภาพที่เกี่ยวข้องกับสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดยะลา โดยกลุ่มนักศิลปะชายแดนใต้ นำโดย นายแหวารง แอน๊ะ หัวหน้ากลุ่มศิลปินอิสระ South Free Art Group ได้นำนักวาดภาพศิลปะในพื้นที่ จังหวัดยะลา และจังหวัดใกล้เคียง กว่า 10 คน ร่วมวาดภาพเพื่อกระตุ้นการท่องเที่ยวและสร้างสีสันภายในพื้นที่ ทางกลุ่ม South Free Art Group ได้ร่วมกันวาดภาพผนังของบังเกอร์กันระเบิด เช่น ภาพป่าฮาลา บาลา ภาพนกเงือก กระติงป้า ภาพปลามังกร นกกรงหัวจุก สถานีรถไฟยะลา และบรรยากาศเมืองเบตง ทั้งนี้เพื่อเป็นการสร้างบรรยากาศสีสันชายแดนใต้ในเมืองยะลา ให้ดูสวยงามน่าท่องเที่ยว ไม่น่ากลัวอย่างที่คิด ซึ่งก่อนหน้านี้ บนถนนสายรวมมิตรแห่งนี้ มีเหตุการณ์ความรุนแรงเกิดขึ้นหลายครั้ง สร้างความสูญเสียต่อชีวิตและทรัพย์สินของพี่น้องประชาชนในพื้นที่จำนวนมาก (โพสต์ทูเดย์, 2559) อีกทั้งได้รับความร่วมมือจากนักศึกษาในด้านศิลปะของมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ซึ่งได้รับการประสานงานงานโดย ศอ.บต. เทศบาลนครยะลา และจังหวัดยะลา สนับสนุนงบประมาณสี่ โดยแบ่งพื้นที่ออกเป็น 6 โซน มีศิลปิน 6 กลุ่ม เข้าร่วมเขียนภาพ นับตั้งแต่ศิลปิน นักศึกษา นักเรียน ประชาชนในละแวกนั้น รวมถึงเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานต่าง ๆ และมีการประกวดภาพวาดบนแท่นปูนซีเมนต์ในพื้นที่เขตเทศบาลนครยะลา โดยชิงรางวัลจาก ศอ.บต. เงินสดกว่า 30,000 บาท จาก 8 รางวัล สร้างความสนใจให้ผู้ร่วมโครงการและมอบขวัญและกำลังใจ ให้กับประชาชนที่อาศัยอยู่ในละแวกนั้น โดยสิ่งสำคัญที่ต้องการบอกให้ทุกคนรับรู้คือ ชาวยะลาต้องการสันติภาพ ความสงบสุข ความสวยงามในพื้นที่แห่งนี้โครงการนี้ได้รับเสียงตอบรับที่ดีตั้งแต่เริ่มโครงการจนกระทั่งโครงการประสบความสำเร็จ ดังแสดงในภาพที่ 62

ภาพที่ 62 การวาดภาพบนแท่นปูน

ที่มา: (โพสต์ทูเดย์, 2559)

1.2) โครงการสร้างสีสันชายแดนใต้ โดยทาสีอาคารเก่าบริเวณถนนรถไฟ หน้าสถานีรถไฟ ในเขตเทศบาลนครยะลา ทางศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้มีนโยบายในการสนับสนุน และพัฒนาจังหวัดยะลา โดยการสนับสนุนงบประมาณในการปรับปรุงทัศนียภาพให้แก่เมืองยะลามาอย่างต่อเนื่องมากขึ้น ซึ่งได้มีการทาสีตึกเก่าย่านการค้า หน้าถนนรถไฟ ที่มีอายุมากกว่า 50 ปี โดยเลือกใช้สีมงคลที่มีความสวยงาม ให้เกิดสีสัน และดึงดูดสายตาประชาชน และนักท่องเที่ยวที่ผ่านไปมา โดยเฉพาะผู้ที่เดินทางมากับขบวนรถไฟ เมื่อถึงสถานีรถไฟยะลา ก็จะสามารถมองเห็นตึกที่โดดเด่น ทั้งนี้ ถนนสายหน้าสถานีรถไฟ ยังเป็นอีกเส้นทางหนึ่งที่จะมีการปั่นจักรยานเฉลิมพระเกียรติ ผ่านมาจุดดังกล่าวในวันที่ 11 ธันวาคม 2558 และทางเทศบาลนครยะลา ยังจะได้เตรียมการจัดพิธีทำบุญตักบาตรในวันขึ้นปีใหม่บนถนนสายนี้อีกด้วย เพื่อเป็นการต้อนรับเทศกาลปีใหม่ ได้รับกระแสตอบรับที่ดีและเป็นที่ยอมรับกันอย่างแพร่หลายทำให้มีประชาชนที่สนใจถ่ายรูปและโพสต์ข้อความที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมที่หน้าอยู่ขึ้น แต่เดิมการปรับภูมิทัศน์ของเมืองด้วยศิลปะเก่าริเริ่มจากประชาชนที่ต้องการฟื้นฟูอาคารบ้านเรือนของตนเองทาสีให้อาคารสวยงามขึ้นจนทำให้เป็นที่พูดถึงบวกกับในขณะนั้นทาง ศอ.บต.ให้งบประมาณแก่เทศบาลในการปรับปรุงภูมิทัศน์เมืองจึงก่อให้เกิดโครงการนี้ขึ้น ดังแสดงในภาพที่ 63

ภาพที่ 63 ทาสีอาคารถนนรถไฟ

1.3) ในปี 2560 โครงการถนนศิลปะ (Yala bird city street art) ดังแสดงในภาพที่ 64 โดยจังหวัดยะลาเนรมิตถนนนวลสกุล อยู่ใกล้กับห้างสรรพสินค้าโคลิเซียมแห่งเดียวของยะลา โดยใช้แนวคิดการฟื้นฟูเมือง ซึ่งเดิมชุมชนประจักษ์กุลแห่งนี้เป็นชุมชนทำขนมเพื่อขายในเมืองมีประชาชนส่วนใหญ่ของชุมชนเป็นชาวพุทธและจีน มีศาลเจ้าต่าง ๆ แต่ตั้งแต่เกิดเหตุการณ์ความไม่สงบพื้นที่แห่งนี้กลับถูกลืม เนื่องจากลูกหลานย้ายออกเพื่อศึกษาในหัวเมือง มีเพียงผู้สูงอายุและประชาชนบางส่วนเท่านั้น เมื่อมีโครงการถนนศิลปะโดย 3 หน่วยงานได้แก่ กระทรวงพาณิชย์จังหวัดยะลา ศอ.บต. เทศบาลนครยะลา ด้วยทำเลที่เข้าถึงง่ายและใกล้เมืองมากที่สุด จึงเลือกถนนนวลสกุลเป็น Yala bird city street art เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวของจังหวัด โดยมีความหวังลึก ๆ ถึงการเรียกผู้คนกลับมาบ้านเกิด โครงการนี้ได้ศิลปินที่มีผลงานโด่งดังระดับโลกหลายท่าน เช่น Mue Bon, Ksy, October 29, Alex Face เป็นต้น ซึ่งแต่ละท่านวาดลวดลายบนฝาผนังเมืองยะลาตามคาแรคเตอร์ของตัวเอง โดยมีแนวคิดหลักคือ “ยะลาเมืองแห่งนก” เพื่อให้เมืองมีสีสันโดดเด่น ตื่นตาตื่นใจ ทำให้ได้รับความสนใจจากผู้คนและนักท่องเที่ยวหลั่งไหลกันไปถ่ายรูปเพื่อเก็บภาพความประทับใจอย่างต่อเนื่อง

แต่เนื่องจากการวาดภาพโดยศิลปินจากภายนอก ทำให้ไม่มีความเข้าใจในบริบทพื้นที่ของผู้นับถือศาสนาอิสลาม ที่มีข้อห้ามเกี่ยวกับการวาดภาพคนและสัตว์ขนาดใหญ่ ทำให้เกิดความไม่พอใจของกลุ่มคนบางกลุ่ม และยังส่งผลให้เกิดความขัดแย้งระหว่างหน่วยงานรัฐและประชาชนอีกด้วย ทั้งนี้การจัดให้พื้นที่นี้เป็นถนนสายศิลปะ แต่เมื่อมีการจัดงานในพื้นที่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนไม่มีสิทธิเท่าที่ควรที่จะออกขายของหน้าบ้านตนเองเพราะทางพาณิชย์จังหวัดได้ให้โอกาสแก่ผู้ค้าขายจากภายนอกมากกว่าทำให้เกิดความไม่พอใจต่อคนในชุมชน ซึ่งต่อไปอาจจะได้รับการแก้ไขโดยการสอบถามและพูดคุยจากความต้องการของคนภายในชุมชนให้มากขึ้น

ภาพที่ 64 Yala bird city street art

2) ผู้ดำเนินกิจกรรม การปรับภูมิทัศน์ของเมืองด้วยศิลปะ

การปรับภูมิทัศน์ของเมืองด้วยศิลปะ ริเริ่มครั้งแรกโดยประชาชน และรัฐต่อยอด เกิดจากการต้องการปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณเขตเทศบาลนครยะลา เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว เมื่อพูดถึงการดึงดูดทางการท่องเที่ยวจึงนึกถึงความสวยงาม ศิลปะหรือสีสันจึงกลายเป็นประเด็นที่สำคัญในการปรับปรุงรูปลักษณ์ที่มีอยู่เดิมให้ดีขึ้นทันตา ซึ่งได้รับการต่อยอดและสนับสนุนจากหน่วยงานของรัฐหลายหน่วย อาทิ เทศบาลนครยะลา พาณิชจังหวัดยะลา ศอ.บต. จังหวัด โรงเรียนต่าง ๆ ในเขตเทศบาล และเอกชนรวมถึงประชาชนในละแวกใกล้เคียง ดังแสดงในภาพที่ 65

การปรับตัวต่อการก่อความไม่สงบ	สัญลักษณ์	ผู้ริเริ่ม		ปีที่เริ่ม	งบประมาณ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
		รัฐ	ประชาชน			
ศิลปะสีสันเมืองยะลา				ปี 2558	พาณิชย์จังหวัดยะลา, ศอ.บต., จังหวัด, อำเภอ, เทศบาล	ดำเนินการ: เทศบาล, ประชาชน, เอกชน

ภาพที่ 65 โครงสร้างกิจกรรม การปรับภูมิทัศน์ของเมืองด้วยศิลปะ

3) วัตถุประสงค์ การปรับภูมิทัศน์ของเมืองด้วยศิลปะ

1. ปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณเขตเทศบาลนครยะลา และเสริมสร้างภาพลักษณ์ที่ดี
2. เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ การลงทุน และการท่องเที่ยว ภายในพื้นที่จังหวัดยะลา
3. เพื่อเรียกความสนใจของประชาชนที่ย้ายออกจากพื้นที่เนื่องจากความไม่สงบ

5.1.7 สรุปวิธีการปรับตัวต่อภัยการก่อความไม่สงบ

การปรับตัวของประชาชนและหน่วยงานในจังหวัดยะลาที่เกิดขึ้น วัตถุประสงค์หลักคือ การสร้างความปลอดภัยต่อการใช้ชีวิตในพื้นที่ที่มีความรุนแรง โดยสร้างสภาพที่ไม่ปกติให้ปกติ ดังแสดงในภาพที่ 66 โดยสื่อออกมาจากการปรับตัวต่อภัยการก่อความไม่สงบโดยปรับเปลี่ยนลักษณะการเป็นอยู่ ปรับปรุงเมือง วิธีการใช้ชีวิต รวมถึงความคิดความรู้สึก แม้บางวิธีการปรับตัวนั้นไม่ได้เริ่มจากการมีส่วนร่วมจากประชาชนตั้งแต่แรก ผลของการคาดหวังและสิ่งที่เกิดขึ้นจริงจึงมีความแตกต่าง (อธิบายเพิ่มเติมจากการวิเคราะห์แบบสอบถามหัวข้อถัดไป)

ภาพที่ 66 สรุปการปรับตัวภัยการก่อความไม่สงบ

5.2 ผลการวิเคราะห์แบบสอบถามด้วยเครื่องมือทางสถิติ

การนำเสนอผลการสำรวจจากแบบสอบถาม เรื่อง “*กระบวนการปรับตัวต่อภัยการก่อความไม่สงบในพื้นที่เทศบาลนครยะลา*” ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย 4 ตอน โดยจำแนกเนื้อหา ดังต่อไปนี้ ได้แก่

ตอนที่ 1 เรื่องทั่วไป การรับรู้และประสบการณ์ในพื้นที่เมืองจังหวัดยะลา

ตอนที่ 2 การปรับตัวในพื้นที่เมืองจังหวัดยะลา

ตอนที่ 3 เกี่ยวกับความคาดหวัง และการเห็นจริงปฏิบัติจริง ต่อกระบวนการปรับตัวต่อภัยการก่อความไม่สงบในพื้นที่เทศบาลนครยะลา

ตอนที่ 4 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

5.2.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 143 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 63.6) และเพศชาย (ร้อยละ 36.4) โดยอายุของผู้ตอบแบบสอบถามเฉลี่ยส่วนใหญ่ 20-29 ปี (ร้อยละ 37.1) รองลงมาอายุ 30-39 ปี (ร้อยละ 28) อายุ 40-49 ปี (ร้อยละ 15.4) อายุ 50 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 16.8) และอายุต่ำกว่า 20 ปี (ร้อยละ 2.8) โดยสถานะส่วนใหญ่โสด (ร้อยละ 50.3) รองลงมาสมรส (ร้อยละ 44.8)

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธร้อยละ 59.4 นอกเหนือจากนั้นเป็นผู้นับถือศาสนาอิสลามร้อยละ 37.1 และศาสนาอื่น ๆ อีกร้อยละ 3.5 โดยภาษาที่ใช้ในครัวเรือนส่วนใหญ่คือภาษาไทยกลาง (ร้อยละ 67.8) รองลงมาภาษาใต้ (ร้อยละ 13.3) เท่ากันกับภาษามลายู (ร้อยละ 13.3) และภาษามลายูกลาง (ร้อยละ 5.6)

เมื่อจำแนกผู้ตอบแบบสอบถามตามภูมิลำเนาเดิมหรือบ้านเกิด พบว่าส่วนใหญ่เป็นคนภายในพื้นที่จังหวัดยะลาร้อยละ 70.6 รองลงมาคือจังหวัดอื่น ๆ ในประเทศไทยนอกเหนือจากสามจังหวัดชายแดนใต้ร้อยละ 15.4 และมีภูมิลำเนาอยู่จังหวัดปัตตานีร้อยละ 8.4 จังหวัดนราธิวาสร้อยละ 5.6

ในส่วนของการระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถามที่จบมาสูงสุด พบว่า ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีร้อยละ 46.2 รองลงมาคือมัธยมศึกษาตอนปลาย 15.4 ปริญญาโทและสูงกว่าร้อยละ 12.6 เมื่อกถามถึงอาชีพประจำของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้หลัก พบว่าส่วนใหญ่เป็นข้าราชการหรือ เจ้าหน้าที่รัฐ (ร้อยละ 25.2) รองลงมาคือ รับจ้างทั่วไป (ร้อยละ 24.5) และค้าขาย (ร้อยละ 20.3) รายได้ส่วนใหญ่ผู้ตอบแบบสอบถามไม่ระบุ (ร้อยละ 35.7) รองลงมาระบุว่ามีรายได้ส่วนตัว

เฉลี่ยต่อเดือนร้อยละ 1,000-9,999 บาทต่อเดือน (ร้อยละ 25.9) 20,000 ขึ้นไปต่อเดือน (ร้อยละ 19.6)
10,000 - 19,999 ต่อเดือน (ร้อยละ 18.9)

ตารางที่ 1 คำถาม: ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (4s1-4s9)

ข้อมูลทั่วไป	ร้อยละ
4.1 เพศ	
1. ชาย	36.4
2. หญิง	63.6
4.2 อายุ	
1. ต่ำกว่า 20 ปี	2.8
2. 20-29 ปี	37.1
3. 30-39 ปี	28.0
4. 40-49 ปี	15.4
5. 50-59 ปี	14.0
6. 60 ปีขึ้นไป	2.8
4.3 สถานะ	
1. โสด	50.3
2. สมรส	44.8
3. หม้าย	3.5
4. หย่าร้าง	1.4
4.4 ศาสนา	
1. พุทธ	59.4
2. อิสลาม	37.1
3. อื่น ๆ	3.5
4.5 ภาษาที่ใช้ในครัวเรือน	
1. ภาษาไทยกลาง	67.8
2. ภาษาใต้	13.3
3. ภาษามลายูกลาง	5.6
4. ภาษามลายูท้องถิ่น	13.3
4.6 ภูมิภาคกำเนิด	
1. จังหวัดยะลา	70.6

2. จังหวัดปัตตานี	8.4
3. จังหวัดนราธิวาส	5.6
4. จังหวัดอื่น ๆ	15.4
4.7 ระดับการศึกษาที่จบมาชั้นสูง	
1. ไม่เคยเรียน หรือ ต่ำกว่า ประถมศึกษา	3.5
2. มัธยมศึกษาตอนต้น	8.4
3. มัธยมศึกษาตอนปลาย	15.4
4. ปวช.	3.5
5. ปวส.	4.9
6. อนุปริญญา	5.6
7.ปริญญาตรี	46.2
8.ปริญญาโทและ สูงกว่า	12.6
4.8 อาชีพประจำของคุณ ที่มีรายได้หลัก	
1. ข้าราชการ / เจ้าหน้าที่รัฐ	25.2
2. พนักงานบริษัทเอกชน	4.2
3. ค้าขาย	20.3
4. ธุรกิจส่วนตัว ผู้ประกอบการ	11.9
5. รับจ้างทั่วไป	24.5
6. นิสิต นักศึกษา	9.8
7. เกษียณ ว่างาน	3.5
8. เกษตรกรรม ปศุสัตว์ ประมง	0.7
4.9 รายได้ส่วนตัว เฉลี่ยต่อเดือน	
1. 1,000 - 9,999	25.9
2. 10,000 - 19,999	18.9
3. 20,000 ขึ้นไป	19.6
4. ไม่ระบุ	35.7
รวมทั้งสิ้น	100

5.2.2 ข้อมูลทั่วไป การรับรู้และประสบการณ์ในพื้นที่เมืองจังหวัดยะลา

จากตารางที่ 2 ผลของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นประชาชนอาศัยอยู่ในพื้นที่เขตเทศบาลนครยะลาร้อยละ 89.5 รองลงมา คือ คนจากพื้นที่อื่น ๆ ร้อยละ 10.5

ตารางที่ 2 คำถาม: ท่านเป็นคนในพื้นที่เทศบาลนครยะลา จังหวัดยะลา หรือไม่ (Q1a1_PopYala)

ตัวแปร	ร้อยละ
1. ใช่	89.5
2. ไม่ใช่	10.5

จากตารางที่ 3 แสดงระยะเวลาที่ผู้ตอบแบบสอบถามอยู่อาศัยในพื้นที่เทศบาลนครยะลา พบว่า มากกว่าครึ่งหรือคิดเป็นร้อยละ 60.8 อาศัยอยู่ในพื้นที่เขตเทศบาลนครยะลามากกว่า 20 ปี รองลงมา คือ ร้อยละ 24.5 อาศัยอยู่มากกว่า 10 ปี ร้อยละ 9.1 อาศัยอยู่ 6-10 ปี และร้อยละ 5.6 อาศัยอยู่ 1-5 ปี

ตารางที่ 3 คำถาม: ระยะเวลาที่ท่านอยู่อาศัยในพื้นที่เทศบาลนครยะลานี้กี่ปี (Q1a2_time)

ตัวแปร	ร้อยละ
1. 1-5 ปี	5.6
2. 6-10 ปี	9.1
3. มากกว่า 10 ปี	24.5
4. มากกว่า 20 ปี	60.8

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากตารางที่ 4 แสดงค่าร้อยละของการเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์บ้าน พบว่า ร้อยละ 51.7 ของผู้ตอบแบบสอบถามนี้เป็นผู้อาศัย รองลงมา คือ ร้อยละ 32.2 เป็นเจ้าของบ้าน ร้อยละ 15.4 เป็นผู้เช่า และร้อยละ 0.7 เป็นอื่น ๆ

ตารางที่ 4 คำถาม: บ้านหลังนี้ท่านเป็น (Q1a3_House)

ตัวแปร	ร้อยละ
1. เจ้าของบ้าน	32.2
2. ผู้เช่า	15.4
3. ผู้อาศัย	51.7
4. อื่น ๆ	0.7

จากตารางที่ 5 นับตั้งแต่ปี 2547 ถึงปัจจุบัน ตัวท่านเอง คนในครอบครัว หรือญาติสนิท เคยผ่านประสบการณ์ตรงเกี่ยวกับเหตุการณ์ความไม่สงบหรือไม่ ในลักษณะใด จากผลการวิเคราะห์ แบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ไม่เคยผ่านประสบการณ์ตรงเกี่ยวกับเหตุการณ์ ร้อยละ 62.9 และเคยผ่านประสบการณ์ตรงดังกล่าวร้อยละ 37.1 ทั้งนี้ผู้เคยผ่านเหตุการณ์ตรงระบุ เกี่ยวกับเหตุการณ์พบเจอมากที่สุดมีคนในครอบครัวหรือญาติสนิทเคยได้รับบาดเจ็บ ร้อยละ 11.9 รองลงมา คือ ทรัพย์สินตนเองเสียหายร้อยละ 9.8 มีคนในครอบครัวหรือญาติสนิท เสียชีวิต รวมถึงอื่น ๆ และผู้ตอบแบบสอบถามเคยได้รับบาดเจ็บ (ร้อยละ 7.7, 4.9, 2.8 ตามลำดับ)

ตารางที่ 5 คำถาม: ตั้งแต่ปี 2547 ถึงปัจจุบัน ตัวท่านเอง คนในครอบครัว หรือญาติสนิทเคยผ่าน ประสบการณ์ตรงเกี่ยวกับเหตุการณ์ความไม่สงบหรือไม่ ในลักษณะใด (O1a4)

ตัวแปร	ร้อยละ
1. เคย กรุณาทำเครื่องหมาย✓ ในช่องต่อไปนี้	37.1
2. ไม่เคย	62.9
ตัวแปร	ร้อยละ
1.1 ทรัพย์สินของตนเองเสียหาย	26.4
1.2 เคยได้รับบาดเจ็บ	7.5
1.3 มีคนในครอบครัวหรือญาติสนิทเคยได้รับบาดเจ็บ	32.1
1.4 มีคนในครอบครัวหรือญาติสนิทเสียชีวิต	20.8
1.5 อื่น ๆ	13.2

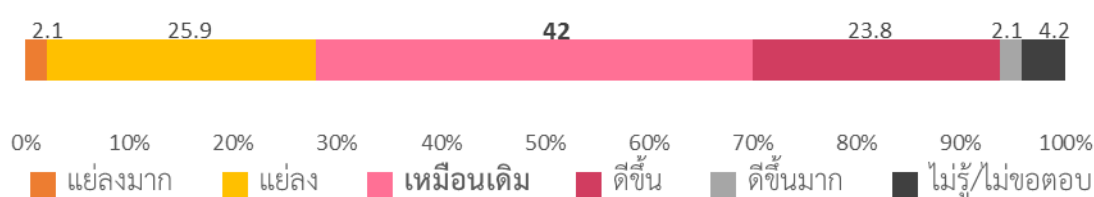
จากตารางที่ 6 ผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตมากที่สุดพบว่า สถานการณ์ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ส่ง ผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตสูงสุด คือ ความปลอดภัยในชีวิต ร้อยละ 42 และรองลงมาได้แก่ เศรษฐกิจ การประกอบอาชีพ รายได้ ร้อยละ 39.2 และการเดินทางในชีวิตประจำวัน สุขภาพกายและ สุขภาพจิตใจ ความปลอดภัยในทรัพย์สิน (ร้อยละ 8.4, 5.6, 4.9 ตามลำดับ)

ตารางที่ 6 คำถาม: ท่านคิดว่าสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่เมืองจังหวัดยะลา มีผลกระทบต่อ การดำเนินชีวิตของท่าน ในเรื่องใดต่อไปนี้มากที่สุด (กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องต่อไปนี้) (O1a5_effect)

ตัวแปร	ร้อยละ
1. เศรษฐกิจ การประกอบอาชีพ รายได้	39.2
2. การเดินทางในชีวิตประจำวัน	8.4
3. ความปลอดภัยในชีวิต	42.0
4. ความปลอดภัยในทรัพย์สิน	4.9
5. สุขภาพกายและสุขภาพจิตใจ	5.6

จากตารางที่ 7 เมื่อสอบถามเรื่องความรู้สึกต่อสถานการณ์ในปัจจุบัน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเกือบครึ่งตอบว่า สถานการณ์ในพื้นที่เหมือนเดิมร้อยละ 42 รองลงมา คือ แย่ลงร้อยละ 25.9 ซึ่งใกล้เคียงกับผู้ตอบว่าดีขึ้นร้อยละ 23.8 ดีขึ้นร้อยละ 2.1 ไม่รู้/ไม่ขอตอบร้อยละ 4.2 และผู้ตอบแบบสอบถามรู้สึกว่าการณ์แย่ลงมาร้อยละ 2.1

ตารางที่ 7 คำถาม: ท่านรู้สึกว่าการณ์ในพื้นที่เปลี่ยนแปลงไปในทิศทางใด (กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องต่อไปนี้) (O1a6_Now)

จากตารางที่ 8 เมื่อถามถึงเรื่องความปลอดภัยในละแวกบ้านพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่รู้สึกปลอดภัยเพียง 2 กิจกรรมจากทั้งหมด 7 กิจกรรม โดยการกระทำละแวกบ้านที่ผู้ตอบแบบสอบถามรู้สึกปลอดภัยมากที่สุด คือ การอยู่ในบ้าน (ร้อยละ 88.1) รองลงมา คือ การอยู่ในสถานที่ราชการ (ร้อยละ 58)

ทั้งนี้นอกจากพื้นที่ปลอดภัยนั้น ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่รู้สึกไม่ปลอดภัยมากที่สุด คือ การพบปะพูดคุยกับคนที่เราไม่รู้จัก (ร้อยละ 83.2) ซึ่งเห็นได้ชัดถึงเรื่องความหวาดระแวงของคนในสังคม รองลงมา คือ การออกจากบ้านเวลากลางคืน (ร้อยละ 79.0) ใกล้เคียงกับการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานการณ์ในพื้นที่ (ร้อยละ 77.6) และอยู่ในตลาด (ร้อยละ 74.8) ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่รู้สึกไม่ปลอดภัยเมื่อต้องอยู่ในพื้นที่ร่วมกับคนที่เราไม่รู้จัก และสุดท้ายคือการผ่านด่านตรวจค้น ผู้ตอบแบบสอบถามรู้สึกไม่ปลอดภัยร้อยละ 51.7 ซึ่งมีความใกล้เคียงกับความรู้สึกปลอดภัย

ตารางที่ 8 คำถาม: ท่านคิดว่าการกระทำต่อไปนี้ในละแวกบ้านของท่านปลอดภัยหรือไม่ (O1a7s1_Safe)

ตัวแปร	ปลอดภัยร้อยละ	ไม่ปลอดภัยร้อยละ
1. ออกจากบ้านเวลากลางคืน	21.0	79.0
2. พบปะพูดคุยกับคนที่เราไม่รู้จัก	16.8	83.2
3. แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานการณ์ในพื้นที่	22.4	77.6
4. อยู่ในบ้าน	88.1	11.9
5. อยู่ในตลาด	25.2	74.8
6. ผ่านด่านตรวจค้น	48.3	51.7
7. อยู่ในสถานที่ราชการ	58.0	42.0

5.2.3 การปรับตัวในพื้นที่เมืองจังหวัดยะลา

จากตารางที่ 9 สำหรับเรื่องมาตรการการปรับตัวที่เกิดขึ้นในพื้นที่เมืองยะลานั้น ผู้ตอบแบบสอบถามเกือบทั้งหมดเคยได้ยินและรู้จักคุ้นชินกับการปรับตัวทั้ง 6 มาตรการ โดยวิธีการปรับตัวต่อภัยความไม่สงบในพื้นที่เมืองยะลาที่ผู้ตอบแบบสอบถามเคยได้ยินมากที่สุด คือ การกำหนดพื้นที่จราจรเกาะกลางถนน การติดตั้งกล้องวงจรปิด (ร้อยละ 95.1) กล่าวได้ว่าเป็น การปรับตัวที่เห็นได้ชัดเมื่อเข้าไปในเมืองยะลานั้นคือการจราจรริมเกาะกลางถนนและมีกล้องวงจรปิด มากที่สุดที่หนึ่งในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ รองลงมา คือ ด้านตรวจคนเข้าออกภายในชุมชน การสร้างแท่นปูน (Barrier) หน้าบ้าน มาตรการยกเลิกสวมหมวกนิรภัย และการปรับภูมิทัศน์ของเมือง ด้วยศิลปะ (ร้อยละ 91.6, 90.2, 81.1, 80.4 ตามลำดับ)

ตารางที่ 9 คำถาม: ท่านเคยได้ยิน วิธีการปรับตัวต่อภัยความไม่สงบในพื้นที่เมืองยะลา หรือไม่ (O2a1s1-O2a1s6)

ตัวแปร	เคยได้ยินร้อยละ	ไม่เคยได้ยินร้อยละ
1. การสร้างแท่นปูน (Barrier) หน้าบ้าน	90.2	9.8
2. ด้านตรวจคนเข้าออกภายในชุมชน	91.6	8.4
3. กำหนดพื้นที่จราจรเกาะกลางถนน	95.1	4.9
4. มาตรการยกเลิกสวมหมวกนิรภัย	81.1	18.9
5. การติดตั้งกล้องวงจรปิด	95.1	4.9
6. การปรับภูมิทัศน์ของเมืองด้วยศิลปะ	80.4	19.6

จากตารางที่ 10 อย่างไรก็ตาม เมื่อถามถึงการปฏิบัติตามวิธีการปรับตัวต่อภัยความไม่สงบในพื้นที่เมืองยะลาจากข้อข้างต้นนั้น ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกปฏิบัติมากที่สุดในส่วนของการปรับตัวที่โดนบังคับตามบริบทของเมืองได้แก่ การกำหนดพื้นที่จราจรเกาะกลางถนน (ร้อยละ 74.1) มาตรการยกเลิกสวมหมวกนิรภัย (ร้อยละ 72.1) การติดตั้งกล้องวงจรปิด (ร้อยละ 70.6) และด้านตรวจคนเข้าออกภายในชุมชน (ร้อยละ 67.1) แต่เป็นสิ่งที่น่าสังเกตว่าผู้ตอบแบบสอบถามเกินครึ่งไม่ปฏิบัติตามวิธีการปรับตัวต่อภัยความไม่สงบ 2 มาตรการ คือ การสร้างแท่นปูน (Barrier) หน้าบ้าน (ไม่ปฏิบัติร้อยละ 65) และการปรับภูมิทัศน์ของเมืองด้วยศิลปะ (ไม่ปฏิบัติร้อยละ 54.5)

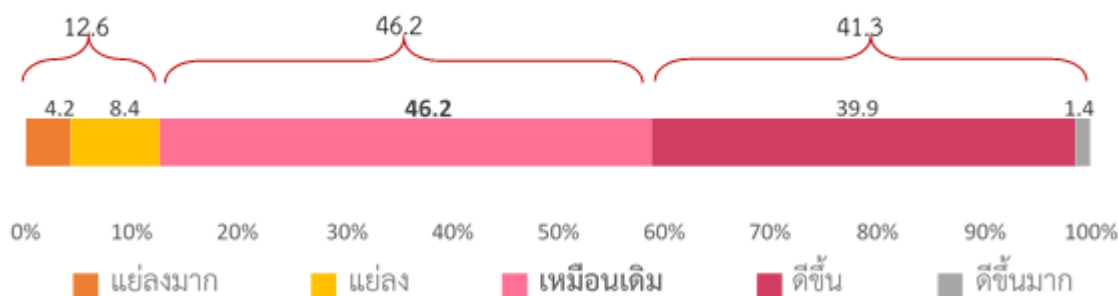
เป็นไปได้ว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ปฏิบัติตามการปรับตัวต่อภัยความไม่สงบจากความเคยชิน ซึ่งการสร้างแท่นปูน (Barrier) หน้าบ้าน และการปรับภูมิทัศน์ของเมืองด้วยศิลปะ นั้นเป็นมาตรการการปรับตัวที่เกิดขึ้นจากความร่วมมือของเจ้าของบ้านหรือเจ้าของชุมชนนั้น ๆ ซึ่งเป็นส่วนน้อย

ตารางที่ 10 คำถาม: ท่านและชุมชนปฏิบัติตามวิธีการปรับตัวต่อภัยความไม่สงบในพื้นที่เมืองยะลาหรือไม่ ด้วยวิธีใด (O2a3s1-O2a3s6)

ตัวแปร	ปฏิบัติร้อยละ	ไม่ปฏิบัติร้อยละ
1. การสร้างแท่นปูน (Barrier) หน้าบ้าน	35.0	65.0
2. ด่านตรวจคนเข้าออกภายในชุมชน	67.1	32.9
3. กำหนดพื้นที่จอดรถเกาะกลางถนน	74.1	25.9
4. มาตรการยกเลิกสวมหมวกนิรภัย	72.1	27.3
5. การติดตั้งกล้องวงจรปิด	70.6	29.4
6. การปรับภูมิทัศน์ของเมืองด้วยศิลปะ	45.5	54.5

จากตารางที่ 11 เมื่อถามถึง การปรับตัวต่อภัยความไม่สงบในพื้นที่เทศบาลนครยะลา ข้างต้นมีความสำคัญในการสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมในชีวิตดีขึ้นหรือแย่ลงหรือไม่ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ร้อยละ 46.2 ตอบว่า เหมือนเดิม แต่อย่างไรก็ตามมีผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 39.9 ตอบว่าดีขึ้น และร้อยละ 1.4 ตอบว่าดีขึ้นมาก หากมองภาพรวมของคำถามการปรับตัว อาจจะมีนัยยะที่บ่งบอกถึงการสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมในชีวิตที่ดีขึ้น (ร้อยละ 41.3) มากกว่าทำให้แย่ลง (ร้อยละ 12.6) ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ก็รู้สึกว่าการปรับตัวต่อการก่อความไม่สงบมีความสำคัญมีน่าจะดีกว่าไม่มี

ตารางที่ 11 คำถาม: ท่านคิดว่า การปรับตัวต่อภัยความไม่สงบในพื้นที่เทศบาลนครยะลาข้างต้นมีความสำคัญในการสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมในชีวิตดีขึ้นหรือแย่ลงเพียงใด (O2a4)

จากตารางที่ 12 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่สนับสนุน (ร้อยละ 85.3) ต่อการปรับตัว ต่อภัยความไม่สงบเป็นแนวทางในการแก้ไขและป้องกันปัญหา มีผู้ตอบแบบสอบถามเพียงคนเดียว ตอบว่า ไม่สนับสนุน หรือร้อยละ 0.7 และมีบางส่วนที่ตอบว่า ไม่รู้/ขอไม่ตอบ (ร้อยละ 14)

ตารางที่ 12 คำถาม: ท่านสนับสนุนการปรับตัวต่อภัยความไม่สงบในพื้นที่เมืองยะลาเป็นแนวทางในการแก้ไขและป้องกันปัญหาหรือไม่ (Q2a5)

ตัวแปร	ร้อยละ
1. สนับสนุน	85.3
2. ไม่สนับสนุน	0.7
3. ไม่รู้/ขอไม่ตอบ/	14.0

จากตารางที่ 13 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ทราบวิธีการปรับตัวต่อภัยความไม่สงบ ในพื้นที่เมืองยะลาจากหน่วยงานภาครัฐ (ร้อยละ 50.3) รองลงมาคือคนในชุมชน (ร้อยละ 23.8) ใกล้เคียงกับการดำเนินงานด้วยตนเอง (ร้อยละ 22.4) และอีกร้อยละ 3.5 ทราบจากอื่น ๆ

ตารางที่ 13 คำถาม: ท่านทราบวิธีการปรับตัวต่อภัยความไม่สงบในพื้นที่เมืองยะลาจากไหน (Q2a6)

ตัวแปร	ร้อยละ
1. หน่วยงานภาครัฐ	50.3
2. คนภายในชุมชน	23.8
3. ดำเนินการด้วยตนเอง	22.4
4. อื่น ๆ	3.5

จากตารางที่ 14 เมื่อถามถึงการมีส่วนร่วม ผู้ตอบแบบสอบถาม เกินครึ่งตอบว่า เคย (ร้อยละ 60.2) รองลงมา ไม่เคย (ร้อยละ 28.9) และไม่รู้/ขอไม่ตอบ (ร้อยละ 9.1)

ตารางที่ 14 คำถาม: ที่ผ่านมามีส่วนร่วมกับชุมชนปรับตัวภัยการก่อความไม่สงบหรือไม่ (Q2a7)

ตัวแปร	ร้อยละ
1. เคย	60.2
2. ไม่เคย	28.9
3. ไม่รู้/ขอไม่ตอบ/	9.1

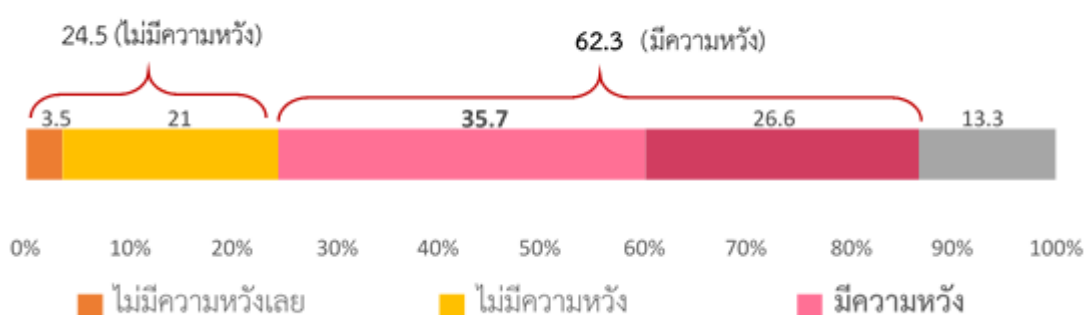
จากตารางที่ 15 เมื่อถามต่อไปว่าสนใจติดตามข่าวเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ มากน้อยเพียงใด ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ติดตามข่าว (ร้อยละ 41.3) รองลงมาติดตามบ้างเป็น ครั้งคราว (ร้อยละ 36.4) ติดตามอย่างใกล้ชิด (ร้อยละ 16.8) และไม่ติดตามและไม่ขอตอบ (ร้อยละ 2.8 เท่ากัน) ซึ่งอาจจะกล่าวได้ว่าประชาชนในพื้นที่ ติดตามข่าวที่เกิดขึ้นในพื้นที่บ้างโดยส่วนใหญ่เพื่อหน่าย และหวาดกลัวต่อเหตุการณ์

ตารางที่ 15 คำถาม: ท่านสนใจติดตามข่าวเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ มากน้อยเพียงใด (Q2a8)

ตัวแปร	ร้อยละ
1. ไม่ติดตามเลย	2.8
2. ติดตามบ้างเป็นครั้งคราว	36.4
3. ติดตาม	41.3
4. ติดตามอย่างใกล้ชิด	16.8
5. ไม่ขอตอบ	2.8

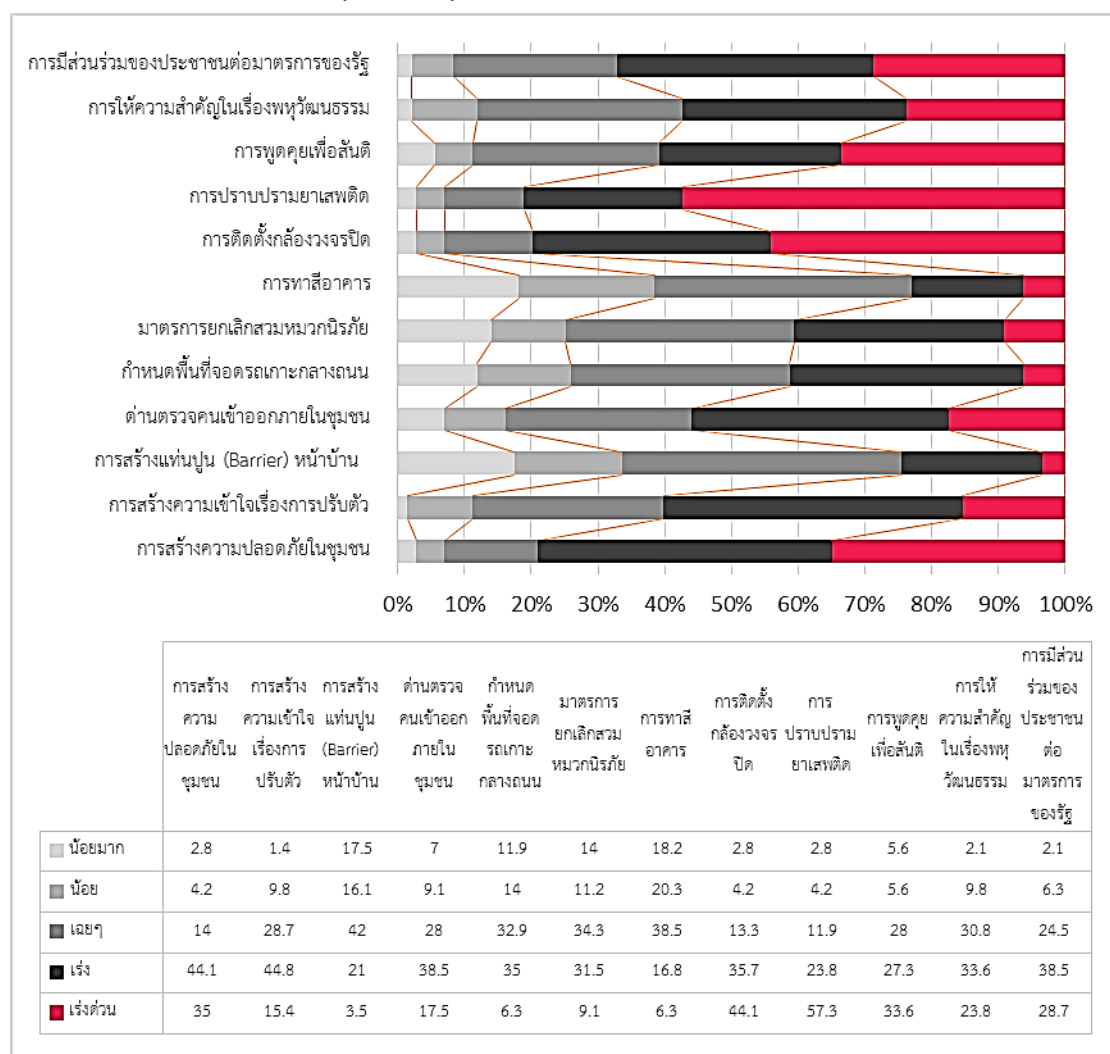
จากตารางที่ 16 แต่อย่างไรก็ตาม ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เกินครึ่ง (ร้อยละ 62.3) ยังคง ตั้งความหวังว่าจะเกิดสันติสุขในพื้นที่ในอีก 5 ปีข้างหน้า รองลงมารู้สึกไม่มีความหวัง (ร้อยละ 24.5) และไม่ขอตอบ (ร้อยละ 13.3)

ตารางที่ 16 คำถาม: ท่านมีความหวังมากน้อยเพียงใดว่าจะเกิดสันติสุขในพื้นที่ในอีก 5 ปีข้างหน้า (Q2a9)

จากตารางที่ 17 เมื่อถามเฉพาะจงจลงไปถึงมาตรการรัฐที่ควรเร่งดำเนินการเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางบวกในพื้นที่ มาตรการที่ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าควรเร่งดำเนินการมากที่สุด พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ร้อยละ 57.3 อยากให้เร่งแก้ไขปัญหาเสาพืดมากที่สุด รองลงมา คือ การติดตั้งกล้องวงจรปิดร้อยละ 44.1 และการสร้างความปลอดภัยภายในชุมชนร้อยละ 35 ตามลำดับ

ตารางที่ 17 คำถาม: ท่านคิดว่าแนวทางหรือมาตรการใดดังต่อไปนี้ควรเร่งดำเนินการ เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางบวกในพื้นที่ (speed1- speed12)

อย่างไรก็ตาม คำตอบในส่วนควรเร่งดำเนินการ น้อยมาก และ น้อย ในข้อนี้ก็นับว่ามีสัดส่วนสูงพอสมควรในบางคำถาม เมื่อเรียงลำดับ 3 อันดับของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตอบน้อยมากและน้อย พบว่า 1) การปรับภูมิทัศน์ของเมืองด้วยศิลปะผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตอบน้อยมากและน้อยร้อยละ 38.5 2) การสร้าง แท่นปูนหน้าบ้านผู้ตอบแบบสอบถามตอบน้อยมากและน้อยร้อยละ 33.6 3) การกำหนดพื้นที่จอดรถริม เกาะกลางถนนผู้ตอบแบบสอบถามตอบน้อยมากและน้อยร้อยละ 25.9 ซึ่งเป็นสิ่งที่น่าสังเกตถึงมาตรการเชิงปฏิบัติเป็นสิ่งที่ประชาชนเห็นว่าไม่ควรดำเนินการให้มากขึ้นกว่าที่มีอยู่ในปัจจุบัน

5.2.4 เกี่ยวกับความคาดหวัง และการเห็นจริงปฏิบัติจริง ต่อกระบวนการปรับตัวต่อภัยการก่อความไม่สงบในพื้นที่เทศบาลนครยะลา

(1) การสร้างแท่นปูน (Barrier) หน้าบ้าน

จากตารางที่ 18 แสดงค่าสถิติของความคาดหวังและการเห็นจริงปฏิบัติจริงต่อการปรับตัวต่อภัยการก่อความไม่สงบในพื้นที่เทศบาลนครยะลา เรื่องการสร้างแท่นปูน (Barrier) หน้าบ้าน จากคะแนนเต็ม 5 คะแนน พบว่า การป้องกันแรงระเบิด มีค่าเฉลี่ยระดับความคาดหวังอยู่ที่ 3.55 คะแนน ในขณะที่ระดับการเห็นจริงปฏิบัติจริง มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.16 คะแนน

ความรู้สึกปลอดภัยของเจ้าของบ้าน มีค่าเฉลี่ยระดับความคาดหวังอยู่ที่ 3.78 คะแนน ในขณะที่ระดับการเห็นจริงปฏิบัติจริง มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.24 คะแนน

ความรู้สึกปลอดภัยภายในชุมชน มีค่าเฉลี่ยระดับความคาดหวังอยู่ที่ 3.76 คะแนน ในขณะที่ระดับการเห็นจริงปฏิบัติจริง มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.26 คะแนน

ความสะดวกสบายในชีวิตประจำวัน มีค่าเฉลี่ยระดับความคาดหวังอยู่ที่ 3.53 คะแนน ในขณะที่ระดับการเห็นจริงปฏิบัติจริง มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.08 คะแนน

การเลือกพื้นที่สำหรับแท่นปูน มีค่าเฉลี่ยระดับความคาดหวังอยู่ที่ 3.40 คะแนน ในขณะที่ระดับการเห็นจริงปฏิบัติจริง มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.03 คะแนน

การมีส่วนร่วมของชุมชน มีค่าเฉลี่ยระดับความคาดหวังอยู่ที่ 3.52 คะแนน ในขณะที่ระดับการเห็นจริงปฏิบัติจริง มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.11 คะแนน

ความร่วมมือของประชาชน มีค่าเฉลี่ยระดับความคาดหวังอยู่ที่ 3.59 คะแนน ในขณะที่ระดับการเห็นจริงปฏิบัติจริง มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.14 คะแนน

การให้บริการของเจ้าหน้าที่รัฐ มีค่าเฉลี่ยระดับความคาดหวังอยู่ที่ 3.62 คะแนน ในขณะที่ระดับการเห็นจริงปฏิบัติจริง มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.17 คะแนน

การแก้ปัญหาความบกพร่อง จากการสร้างแท่นปูน (Barrier) หน้าบ้าน มีค่าเฉลี่ยระดับความคาดหวังอยู่ที่ 3.39 คะแนน ในขณะที่ระดับการเห็นจริงปฏิบัติจริง มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.96 คะแนน

ในขณะที่ จุดน่าสนใจของแบบสอบถามคือช่องว่างระหว่างระดับความคาดหวังและการเห็นปฏิบัติจริง เรื่องการสร้างแท่นปูน (Barrier) หน้าบ้าน ในหัวข้อความรู้สึกปลอดภัยของเจ้าของบ้านมีช่องว่างมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความคาดหวังมากกว่าการเห็นปฏิบัติจริง อยู่ที่ 0.54 คะแนน (อธิบายรายละเอียดในหัวข้อถัดไป)

ตารางที่ 18 คำถาม: ใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทั้งด้านความคาดหวัง และ ด้านการเห็นปฏิบัติจริง ที่ตรงกับคำตอบของคุณเรื่อง การสร้างแท่นปูน (Barrier) หน้าบ้าน

ระดับความคาดหวัง		การปรับตัวต่อภัยการก่อความไม่สงบ	ระดับการเห็นปฏิบัติจริง	
ร้อยละ	ค่าเฉลี่ย	1. การสร้างแท่นปูน (Barrier) หน้าบ้าน	ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ
71	3.55	1.1 การป้องกันแรงระเบิด	3.16	63.2
75.6	3.78	1.2 ความรู้สึกลดภัยของเจ้าของบ้าน	3.24	64.8
75.2	3.76	1.3 ความรู้สึกลดภัยภายในชุมชน	3.26	65.2
70.6	3.53	1.4 ความสะดวกสบายในชีวิตประจำวัน	3.08	61.6
68	3.40	1.5 การเลือกพื้นที่สำหรับแท่นปูน	3.03	60.6
70.4	3.52	1.6 การมีส่วนร่วมของชุมชน	3.11	62.2
71.8	3.59	1.7 ความร่วมมือของประชาชน	3.14	62.8
72.4	3.62	1.8 การให้บริการของเจ้าหน้าที่รัฐ	3.17	63.4
67.8	3.39	1.9 การแก้ปัญหาความบกพร่อง จากการสร้างแท่นปูน (Barrier) หน้าบ้าน	2.96	59.2

จากตารางที่ 19 เมื่อถามถึงความสำคัญของการสร้างแท่นปูน (Barrier) หน้าบ้านนั้น ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่คิดว่าสำคัญร้อยละ 58.7 ไม่สำคัญร้อยละ 32.2 และไม่แสดงความคิดเห็นร้อยละ 9.1

ตารางที่ 19 คำถาม: ท่านคิดว่าการสร้างแท่นปูน (Barrier) หน้าบ้าน มีความสำคัญหรือไม่ (Q3a1s1)

ตัวแปร	ร้อยละ
1. สำคัญ	58.7
2. ไม่สำคัญ	32.2
ไม่แสดงความคิดเห็น	9.1

(2) ด้านตรวจคนเข้าออกภายในชุมชน

จากตารางที่ 20 แสดงค่าสถิติของความคาดหวังและการเห็นจริงปฏิบัติจริงต่อการปรับตัวต่อการก่อความไม่สงบในพื้นที่เทศบาลนครยะลา เรื่องด้านตรวจคนเข้าออกภายในชุมชน จากคะแนนเต็ม 5 คะแนน พบว่า

การป้องกันผู้ไม่ประสงค์ดี มีค่าเฉลี่ยระดับความคาดหวังอยู่ที่ 3.15 คะแนน ในขณะที่ระดับการเห็นจริงปฏิบัติจริง มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.94 คะแนน

ความรู้สึกปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน มีค่าเฉลี่ยระดับความคาดหวังอยู่ที่ 3.22 คะแนน ในขณะที่ระดับการเห็นจริงปฏิบัติจริง มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.97 คะแนน

ความรู้สึกปลอดภัยภายในชุมชน มีค่าเฉลี่ยระดับความคาดหวังอยู่ที่ 3.30 คะแนน ในขณะที่ระดับการเห็นจริงปฏิบัติจริง มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.95 คะแนน

ความสะดวกสบายในชีวิตประจำวัน มีค่าเฉลี่ยระดับความคาดหวังอยู่ที่ 3.10 คะแนน ในขณะที่ระดับการเห็นจริงปฏิบัติจริง มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.80 คะแนน

การเลือกพื้นที่ตั้งสำหรับด้านตรวจ มีค่าเฉลี่ยระดับความคาดหวังอยู่ที่ 3.24 คะแนน ในขณะที่ระดับการเห็นจริงปฏิบัติจริง มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.90 คะแนน

การมีส่วนร่วมของชุมชน มีค่าเฉลี่ยระดับความคาดหวังอยู่ที่ 3.20 คะแนน ในขณะที่ระดับการเห็นจริงปฏิบัติจริง มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.93 คะแนน

ความร่วมมือของประชาชน มีค่าเฉลี่ยระดับความคาดหวังอยู่ที่ 3.30 คะแนน ในขณะที่ระดับการเห็นจริงปฏิบัติจริง มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.89 คะแนน

การให้บริการของเจ้าหน้าที่รัฐ มีค่าเฉลี่ยระดับความคาดหวังอยู่ที่ 3.15 คะแนน ในขณะที่ระดับการเห็นจริงปฏิบัติจริง มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.80 คะแนน

คุมเข้มในพื้นที่เมืองเฉพาะกาล (ด่านลอยเฉพาะสถานการณ์) มีค่าเฉลี่ยระดับความคาดหวังอยู่ที่ 3.19 คะแนน ในขณะที่ระดับการเห็นจริงปฏิบัติจริง มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.74 คะแนน

ในขณะที่ จุดน่าสนใจของแบบสอบถามคือช่องว่างระหว่างระดับความคาดหวังและการเห็นปฏิบัติจริง เรื่องด้านตรวจคนเข้าออกภายในชุมชน ในหัวข้อ การป้องกันผู้ไม่ประสงค์ดีมีช่องว่างมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความคาดหวังน้อยกว่าการเห็นปฏิบัติจริง อยู่ที่ -0.79 คะแนน (อธิบายรายละเอียดในหัวข้อถัดไป)

ตารางที่ 20 คำถาม: ใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทั้งด้านความคาดหวัง และ ด้านการเห็นปฏิบัติจริง ที่ตรง กับคำตอบของคุณเรื่อง ด้านตรวจคนเข้าออกภายในชุมชน

ระดับความคาดหวัง		การปรับตัวต่อภัยการก่อความไม่สงบ	ระดับการเห็นปฏิบัติจริง	
ร้อยละ	ค่าเฉลี่ย	2. ด้านตรวจคนเข้าออกภายในชุมชน	ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ
63	3.15	2.1 การป้องกันผู้ไม่ประสงค์ดี	3.94	78.8
64.4	3.22	2.2 ความรู้สึกปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	3.97	79.4
66	3.30	2.3 ความรู้สึกปลอดภัยภายในชุมชน	3.95	79.0
62	3.10	2.4 ความสะดวกสบายในชีวิตประจำวัน	3.80	76.0
64.8	3.24	2.5 การเลือกพื้นที่ตั้งสำหรับด้านตรวจ	3.90	78.0
64	3.20	2.6 การมีส่วนร่วมของชุมชน	3.93	78.6
66	3.30	2.7 ความร่วมมือของประชาชน	3.89	77.8
63	3.15	2.8 การให้บริการของเจ้าหน้าที่รัฐ	3.80	76.0
63.8	3.19	2.9 คุมเข้มในพื้นที่เมืองเฉพาะวันสำคัญ	3.74	74.8

จากตารางที่ 21 เมื่อถามถึงความสำคัญของด้านตรวจคนเข้าออกภายในชุมชนนั้น ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่คิดว่าสำคัญร้อยละ 68.5 ไม่สำคัญร้อยละ 22.4 และไม่แสดงความคิดเห็น ร้อยละ 9.1

ตารางที่ 21 คำถาม: ท่านคิดว่าด้านตรวจคนเข้าออกภายในชุมชนมีความสำคัญหรือไม่ (Q3a2s1)

ตัวแปร	ร้อยละ
1. สำคัญ	68.5
2. ไม่สำคัญ	22.4
ไม่แสดงความคิดเห็น	9.1

(3) การกำหนดพื้นที่จอตกริมเกาะกลางถนน

จากตารางที่ 22 แสดงค่าสถิติของความคาดหวังและการเห็นจริงปฏิบัติจริงต่อการปรับตัวต่อภัยการก่อความไม่สงบในพื้นที่เทศบาลนครยะลา **เรื่องกำหนดพื้นที่จอตกริมเกาะกลางถนน จากคะแนนเต็ม 5 คะแนน พบว่า**

การลดความสูญเสียจากแรงระเบิด มีค่าเฉลี่ยระดับความคาดหวังอยู่ที่ 3.77 คะแนน ในขณะที่ระดับการเห็นจริงปฏิบัติจริง มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.15 คะแนน

ความรู้สึกลดภัยของเจ้าของบ้าน มีค่าเฉลี่ยระดับความคาดหวังอยู่ที่ 3.86 คะแนน ในขณะที่ระดับการเห็นจริงปฏิบัติจริง มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.30 คะแนน

ความรู้สึกลดภัยภายในชุมชน มีค่าเฉลี่ยระดับความคาดหวังอยู่ที่ 3.79 คะแนน ในขณะที่ระดับการเห็นจริงปฏิบัติจริง มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.19 คะแนน

ความสะดวกสบายในชีวิตประจำวัน มีค่าเฉลี่ยระดับความคาดหวังอยู่ที่ 3.69 คะแนน ในขณะที่ระดับการเห็นจริงปฏิบัติจริง มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.98 คะแนน

ความเหมาะสมสำหรับเป็นพื้นที่จอตกริมเกาะกลางถนน มีค่าเฉลี่ยระดับความคาดหวังอยู่ที่ 3.59 คะแนน ในขณะที่ระดับการเห็นจริงปฏิบัติจริง มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.00 คะแนน

การมีส่วนร่วมของชุมชน มีค่าเฉลี่ยระดับความคาดหวังอยู่ที่ 3.20 คะแนน ในขณะที่ระดับการเห็นจริงปฏิบัติจริง มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.93 คะแนน

ความร่วมมือของประชาชน มีค่าเฉลี่ยระดับความคาดหวังอยู่ที่ 3.76 คะแนน ในขณะที่ระดับการเห็นจริงปฏิบัติจริง มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.08 คะแนน

การให้บริการของเจ้าหน้าที่รัฐ มีค่าเฉลี่ยระดับความคาดหวังอยู่ที่ 3.68 คะแนน ในขณะที่ระดับการเห็นจริงปฏิบัติจริง มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.08 คะแนน

ลดการเกิดวางระเบิดด้วยระเบิดคาร์บอนมีค่าเฉลี่ยระดับความคาดหวังอยู่ที่ 3.80 คะแนน ในขณะที่ระดับการเห็นจริงปฏิบัติจริง มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.06 คะแนน

ในขณะที่ จุดน่าสนใจของแบบสอบถามคือช่องว่างระหว่างระดับความคาดหวังและการเห็นปฏิบัติจริง เรื่องกำหนดพื้นที่จอตกริมเกาะกลางถนน ในหัวข้อ ลดการเกิดวางระเบิดด้วยระเบิดคาร์บอนมีช่องว่างมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความคาดหวังมากกว่าการเห็นปฏิบัติจริง อยู่ที่ 0.74 คะแนน (อธิบายรายละเอียดในหัวข้อถัดไป)

ตารางที่ 22 คำถาม: ใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทั้งด้านความคาดหวัง และ ด้านการเห็นปฏิบัติจริง ที่ตรงกับคำตอบของคุณเรื่อง การกำหนดพื้นที่จอตริมิเกาะกลางถนน

ระดับความคาดหวัง		การปรับตัวต่อภัยการก่อความไม่สงบ	ระดับการเห็นปฏิบัติจริง	
ร้อยละ	ค่าเฉลี่ย	3. กำหนดพื้นที่จอตริมิเกาะกลางถนน	ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ
75.4	3.77	3.1 การลดความสูญเสียจากแรงระเบิด	3.15	63.0
77.2	3.86	3.2 ความรู้สึกปลอดภัยของเจ้าของบ้าน	3.30	66.0
75.8	3.79	3.3 ความรู้สึกปลอดภัยภายในชุมชน	3.19	63.8
73.8	3.69	3.4 ความสะดวกสบายในชีวิตประจำวัน	2.98	59.6
71.8	3.59	3.5 เหมาะสมสำหรับเป็นพื้นที่จอตริมิ	3.00	60.0
73.6	3.68	3.6 การมีส่วนร่วมของชุมชน	3.14	62.8
75.2	3.76	3.7 ความร่วมมือของประชาชน	3.08	61.6
73.6	3.68	3.8 การให้บริการของเจ้าหน้าที่รัฐ	3.08	61.6
76	3.80	3.9 ลดการเกิดวางระเบิดด้วยระเบิดคาร์บอมบ์	3.06	61.2

จากตารางที่ 23 เมื่อถามถึงความสำคัญของการกำหนดพื้นที่จอตริมิเกาะกลางถนนนั้น ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่คิดว่าสำคัญร้อยละ 60.1 ไม่สำคัญร้อยละ 30.8 และไม่แสดงความคิดเห็นร้อยละ 9.1

ตารางที่ 23 คำถาม: ท่านคิดว่าการกำหนดพื้นที่จอตริมิเกาะกลางถนนมีความสำคัญหรือไม่ (O3a3s1)

ตัวแปร	ร้อยละ
1. สำคัญ	60.1
2. ไม่สำคัญ	30.8
ไม่แสดงความคิดเห็น	9.1

(4) การยกเลิกสวมหมวกนิรภัย

จากตารางที่ 24 แสดงค่าสถิติของความคาดหวังและการเห็นจริงปฏิบัติจริงต่อการปรับตัวต่อ ภัยการก่อความไม่สงบในพื้นที่เทศบาลนครยะลา เรื่องการยกเลิกสวมหมวกนิรภัย จากคะแนนเต็ม 5 คะแนน พบว่า

ความปลอดภัยบนท้องถนน มีค่าเฉลี่ยระดับความคาดหวังอยู่ที่ 2.93 คะแนน ในขณะที่ ระดับการเห็นจริงปฏิบัติจริง มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.47 คะแนน

ความรู้สึกลปลอดภัยของผู้ขับขี่ มีค่าเฉลี่ยระดับความคาดหวังอยู่ที่ 2.80 คะแนน ในขณะที่ ระดับการเห็นจริงปฏิบัติจริง มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.41 คะแนน

ความรู้สึกลปลอดภัยภายในชุมชน มีค่าเฉลี่ยระดับความคาดหวังอยู่ที่ 3.15 คะแนน ในขณะที่ ระดับการเห็นจริงปฏิบัติจริง มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.59 คะแนน

ความสะดวกสบายในชีวิตประจำวัน มีค่าเฉลี่ยระดับความคาดหวังอยู่ที่ 3.36 คะแนน ในขณะที่ระดับการเห็นจริงปฏิบัติจริง มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.67 คะแนน

เจ้าหน้าที่สามารถสอดส่องคนร้ายได้ง่าย มีค่าเฉลี่ยระดับความคาดหวังอยู่ที่ 3.45 คะแนน ในขณะที่ระดับการเห็นจริงปฏิบัติจริง มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.90 คะแนน

อุบัติเหตุบนท้องถนน มีค่าเฉลี่ยระดับความคาดหวังอยู่ที่ 3.03 คะแนน ในขณะที่ระดับการเห็นจริงปฏิบัติจริง มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.53 คะแนน

ได้รับความร่วมมือจากประชาชน มีค่าเฉลี่ยระดับความคาดหวังอยู่ที่ 3.34 คะแนน ในขณะที่ระดับการเห็นจริงปฏิบัติจริง มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.76 คะแนน

การให้บริการของเจ้าหน้าที่รัฐ มีค่าเฉลี่ยระดับความคาดหวังอยู่ที่ 3.20 คะแนน ในขณะที่ระดับการเห็นจริงปฏิบัติจริง มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.71 คะแนน

ในขณะที่ จุดน่าสนใจของแบบสอบถามคือช่องว่างระหว่างระดับความคาดหวังและการเห็นปฏิบัติจริง เรื่องมาตรการยกเลิกสวมหมวกนิรภัย ในหัวข้อ ความรู้สึกลปลอดภัยของผู้ขับขี่ มีช่องว่างมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความคาดหวังน้อยกว่าการเห็นปฏิบัติจริง อยู่ที่ -0.61 คะแนน (อธิบายรายละเอียดในหัวข้อถัดไป)

ตารางที่ 24 คำถาม: ใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทั้งด้านความคาดหวัง และ ด้านการเห็นปฏิบัติจริง ที่ตรงกับคำตอบของคุณเรื่อง การยกเลิกสวมหมวกนิรภัย

ระดับความคาดหวัง		การปรับตัวต่อภัยการก่อความไม่สงบ	ระดับการเห็นปฏิบัติจริง	
ร้อยละ	ค่าเฉลี่ย	4. มาตรการยกเลิกสวมหมวกนิรภัย	ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ
58.6	2.93	4.1 ความปลอดภัยบนท้องถนน	3.47	69.4
56	2.80	4.2 ความรู้สึกปลอดภัยของผู้ขับขี่	3.41	68.2
63	3.15	4.3 ความรู้สึกปลอดภัยภายในชุมชน	3.59	71.8
67.2	3.36	4.4 ความสะดวกสบายในชีวิตประจำวัน	3.67	73.4
69	3.45	4.5 เจ้าหน้าที่สามารถสอดส่องคนร้ายได้ง่าย	3.90	78.0
60.6	3.03	4.6 อุบัติเหตุบนท้องถนน	3.53	70.6
66.8	3.34	4.7 ได้รับความร่วมมือจากประชาชน	3.76	75.2
64	3.20	4.8 การให้บริการของเจ้าหน้าที่รัฐ	3.71	74.2

จากตารางที่ 25 เมื่อถามถึงความสำคัญของการยกเลิกสวมหมวกนิรภัยนั้น ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่คิดว่าสำคัญร้อยละ 65.7 ไม่สำคัญร้อยละ 28.7 และไม่แสดงความคิดเห็นร้อยละ 5.6

ตารางที่ 25 คำถาม: ท่านคิดว่าการยกเลิกสวมหมวกนิรภัยมีความสำคัญหรือไม่ (Q3a4s1)

ตัวแปร	ร้อยละ
1. สำคัญ	65.7
2. ไม่สำคัญ	28.7
ไม่แสดงความความคิดเห็น	5.6

(5) การติดตั้งกล้องวงจรปิด

จากตารางที่ 26 แสดงค่าสถิติของความคาดหวังและการเห็นจริงปฏิบัติจริงต่อการปรับตัวต่อภัยการก่อความไม่สงบในพื้นที่เทศบาลนครยะลา เรื่องการติดตั้งกล้องวงจรปิด จากคะแนนเต็ม 5 คะแนน พบว่า

การป้องกันผู้ไม่ประสงค์ดี มีค่าเฉลี่ยระดับความคาดหวังอยู่ที่ 4.15 คะแนน ในขณะที่ระดับการเห็นจริงปฏิบัติจริง มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.50 คะแนน

ความรู้สึกปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน มีค่าเฉลี่ยระดับความคาดหวังอยู่ที่ 4.11 คะแนน ในขณะที่ระดับการเห็นจริงปฏิบัติจริง มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.53 คะแนน

ความรู้สึกปลอดภัยภายในชุมชน มีค่าเฉลี่ยระดับความคาดหวังอยู่ที่ 4.42 คะแนน ในขณะที่ระดับการเห็นจริงปฏิบัติจริง มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.53 คะแนน

ความสะดวกสบายในชีวิตประจำวัน มีค่าเฉลี่ยระดับความคาดหวังอยู่ที่ 4.06 คะแนน ในขณะที่ระดับการเห็นจริงปฏิบัติจริง มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.50 คะแนน

มีสายตาฝ้าระว้าง มีค่าเฉลี่ยระดับความคาดหวังอยู่ที่ 4.03 คะแนน ในขณะที่ระดับการเห็นจริงปฏิบัติจริง มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.43 คะแนน

การมีส่วนร่วมของชุมชน มีค่าเฉลี่ยระดับความคาดหวังอยู่ที่ 3.96 คะแนน ในขณะที่ระดับการเห็นจริงปฏิบัติจริง มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.34 คะแนน

ความร่วมมือของประชาชน มีค่าเฉลี่ยระดับความคาดหวังอยู่ที่ 3.97 คะแนน ในขณะที่ระดับการเห็นจริงปฏิบัติจริง มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.33 คะแนน

การให้บริการของเจ้าหน้าที่รัฐ มีค่าเฉลี่ยระดับความคาดหวังอยู่ที่ 3.97 คะแนน ในขณะที่ระดับการเห็นจริงปฏิบัติจริง มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.35 คะแนน

ในขณะที่ จุดน่าสนใจของแบบสอบถามคือช่องว่างระหว่างระดับความคาดหวังและการเห็นปฏิบัติจริง เรื่องการติดตั้งกล้องวงจรปิด ในหัวข้อ ความรู้สึกปลอดภัยภายในชุมชน มีช่องว่างมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความคาดหวังมากกว่าการเห็นปฏิบัติจริง อยู่ที่ 0.89 คะแนน (อธิบายรายละเอียดในหัวข้อถัดไป)

ตารางที่ 26 คำถาม: ใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทั้งด้านความคาดหวัง และ ด้านการเห็นปฏิบัติจริง ที่ตรงกับคำตอบของคุณเรื่อง การติดตั้งกล่องวงจรปิด

ระดับความคาดหวัง		การปรับตัวต่อภัยการก่อความไม่สงบ	ระดับการเห็นปฏิบัติจริง	
ร้อยละ	ค่าเฉลี่ย		ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ
		5. การติดตั้งกล่องวงจรปิด		
83	4.15	5.1 การป้องกันผู้ไม่ประสงค์ดี	3.50	70.0
82.2	4.11	5.2 ความรู้สึกปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	3.53	70.6
88.4	4.42	5.3 ความรู้สึกปลอดภัยภายในชุมชน	3.53	70.6
81.2	4.06	5.4 ความสะดวกสบายในชีวิตประจำวัน	3.50	70.0
80.6	4.03	5.5 มีสายตาเฝ้าระวัง	3.43	68.6
79.2	3.96	5.6 การมีส่วนร่วมของชุมชน	3.34	66.8
79.4	3.97	5.7 ความร่วมมือของประชาชน	3.33	66.6
79.4	3.97	5.8 การให้บริการของเจ้าหน้าที่รัฐ	3.35	67.0

จากตารางที่ 27 เมื่อถามถึงความสำคัญของการติดตั้งกล่องวงจรปิดนั้น ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่คิดว่าสำคัญร้อยละ 75.5 ไม่สำคัญร้อยละ 15.4 และไม่แสดงความคิดเห็นร้อยละ 9.1

ตารางที่ 27 คำถาม: ท่านคิดว่าการติดตั้งกล่องวงจรปิดมีความสำคัญหรือไม่ (Q3a5s1)

ตัวแปร	ร้อยละ
1. สำคัญ	75.5
2. ไม่สำคัญ	15.4
ไม่แสดงความคิดเห็น	9.1

(6) การปรับภูมิทัศน์ของเมืองด้วยศิลปะ

จากตารางที่ 28 แสดงค่าสถิติของความคาดหวังและการเห็นจริงปฏิบัติจริงต่อการปรับตัวต่อภัยการก่อความไม่สงบในพื้นที่เทศบาลนครยะลา เรื่องการปรับภูมิทัศน์ของเมืองด้วยศิลปะ จากคะแนนเต็ม 5 คะแนน พบว่า

เพื่อการส่งเสริมท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยระดับความคาดหวังอยู่ที่ 3.65 คะแนน ในขณะที่ระดับการเห็นจริงปฏิบัติจริง มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.27 คะแนน

สวยงาม ลดภาพลักษณ์น่ากลัว มีค่าเฉลี่ยระดับความคาดหวังอยู่ที่ 3.68 คะแนน ในขณะที่ระดับการเห็นจริงปฏิบัติจริง มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.30 คะแนน

ความรู้สึกลดตภัยภายในชุมชน มีค่าเฉลี่ยระดับความคาดหวังอยู่ที่ 3.40 คะแนน ในขณะที่ระดับการเห็นจริงปฏิบัติจริง มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.94 คะแนน

ความสะดวกสบายในชีวิตประจำวัน มีค่าเฉลี่ยระดับความคาดหวังอยู่ที่ 3.33 คะแนน ในขณะที่ระดับการเห็นจริงปฏิบัติจริง มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.94 คะแนน

ผลตอบรับจากคนในพื้นที่ มีค่าเฉลี่ยระดับความคาดหวังอยู่ที่ 3.49 คะแนน ในขณะที่ระดับการเห็นจริงปฏิบัติจริง มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.22 คะแนน

ผลตอบรับจากผู้คนภายนอก มีค่าเฉลี่ยระดับความคาดหวังอยู่ที่ 3.57 คะแนน ในขณะที่ระดับการเห็นจริงปฏิบัติจริง มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.19 คะแนน

ความร่วมมือของประชาชน มีค่าเฉลี่ยระดับความคาดหวังอยู่ที่ 3.54 คะแนน ในขณะที่ระดับการเห็นจริงปฏิบัติจริง มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.21 คะแนน

การให้บริการของเจ้าหน้าที่รัฐ มีค่าเฉลี่ยระดับความคาดหวังอยู่ที่ 3.52 คะแนน ในขณะที่ระดับการเห็นจริงปฏิบัติจริง มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.19 คะแนน

การมีส่วนร่วมของชุมชน มีค่าเฉลี่ยระดับความคาดหวังอยู่ที่ 3.50 คะแนน ในขณะที่ระดับการเห็นจริงปฏิบัติจริง มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.20 คะแนน

ในขณะที่ จุดน่าสนใจของแบบสอบถามคือช่องว่างระหว่างระดับความคาดหวังและการเห็นปฏิบัติจริง เรื่องการปรับภูมิทัศน์ของเมืองด้วยศิลปะ ในหัวข้อ ความรู้สึกปลอดภัยภายในชุมชน มีช่องว่างมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความคาดหวังมากกว่าการเห็นปฏิบัติจริง อยู่ที่ 0.46 คะแนน (อธิบายรายละเอียดในหัวข้อถัดไป)

ตารางที่ 28 คำถาม: ใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทั้งด้านความคาดหวัง และ ด้านการเห็นปฏิบัติจริง ที่ตรง กับคำตอบของคุณเรื่อง การปรับภูมิทัศน์ของเมืองด้วยศิลปะ

ระดับความคาดหวัง		การปรับตัวต่อการก่อความไม่สงบ	ระดับการเห็นปฏิบัติจริง	
ร้อยละ	ค่าเฉลี่ย	6. การปรับภูมิทัศน์ของเมืองด้วยศิลปะ	ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ
73.0	3.65	6.1 เพื่อการส่งเสริมท่องเที่ยว	3.27	65.4
73.6	3.68	6.2 สวยงาม ลดภาพลักษณ์น่ากลัว	3.30	66.0
68.0	3.40	6.3 ความรู้สึกปลอดภัยภายในชุมชน	2.94	58.8
66.6	3.33	6.4 ความสะอาดสวยงามในชีวิตประจำวัน	2.94	58.8
69.8	3.49	6.5 ผลตอบรับจากคนในพื้นที่	3.22	64.4
71.4	3.57	6.6 ผลตอบรับจากผู้ตนภายนอก	3.19	63.8
70.8	3.54	6.7 ได้รับความร่วมมือจากประชาชน	3.21	64.2
70.4	3.52	6.8 การให้บริการของเจ้าหน้าที่รัฐ	3.19	63.8
70.0	3.50	6.9 การมีส่วนร่วมของชุมชน	3.20	64.0

จากตารางที่ 29 เมื่อถามถึงความสำคัญของการปรับภูมิทัศน์ของเมืองด้วยศิลปะนั้น ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่คิดว่าสำคัญร้อยละ 53.8 ไม่สำคัญร้อยละ 39.2 และไม่แสดงความคิดเห็นร้อยละ 7

ตารางที่ 29 คำถาม: ท่านคิดว่าการปรับภูมิทัศน์ของเมืองด้วยศิลปะมีความสำคัญหรือไม่ (O3a6s1)

ตัวแปร	ร้อยละ
1. สำคัญ	53.8
2. ไม่สำคัญ	39.2
ไม่แสดงความคิดเห็น	7

5.3 อภิปรายผลการวิเคราะห์ช่องว่าง (Gap Analysis)

ผลการวิเคราะห์ช่องว่างการปรับตัวต่อการก่อความไม่สงบในพื้นที่เทศบาลนครยะลาด้วยแบบสอบถามในตอนต้นที่ 3 เกี่ยวกับความคาดหวัง และการเห็นปฏิบัติจริง ต่อกระบวนการปรับตัวต่อการก่อความไม่สงบในพื้นที่เทศบาลนครยะลา โดยวิเคราะห์ด้วย T-test แล้วเปรียบเทียบช่องว่างระหว่างข้อมูลตามหัวข้อ ผลการวิเคราะห์ช่องว่างมาจากการคำนวณส่วนต่างที่แตกต่างกันระหว่างความคาดหวังและการเห็นปฏิบัติจริงของหัวข้อในมาตรการที่กล่าวถึง

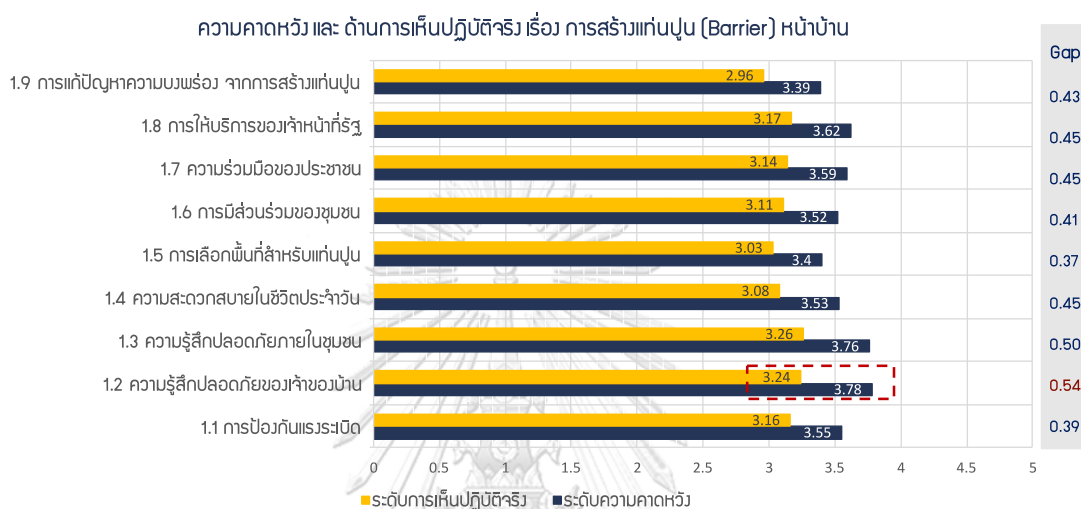
- เมื่อส่วนต่างของช่องว่างเป็นบวก แสดงถึงความคาดหวังของผู้ตอบแบบสอบถามสูงกว่าการเห็นปฏิบัติจริง นั้นหมายความว่า มาตรการที่เกิดขึ้นในปัจจุบันมีข้อบกพร่องที่บ่งชี้ถึงคุณภาพและความต้องการปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้นตามความคาดหวังผู้ตอบแบบสอบถามในหัวข้อนั้น ๆ

- เมื่อส่วนต่างของช่องว่างเป็นลบ แสดงถึงความคาดหวังของผู้ตอบแบบสอบถามน้อยกว่าการเห็นปฏิบัติจริง นั้นหมายความว่า มาตรการที่เกิดขึ้นในปัจจุบันมีข้อดี ควรส่งเสริม และประชาชนเห็นความสำคัญของมาตรการนั้น ๆ ว่าเป็นส่วนหนึ่งของการสร้างความปลอดภัยการใช้ชีวิตในเมือง

โดยจากการวิเคราะห์ผลทางสถิติเพื่อเปรียบเทียบช่องว่างระหว่างระดับความคาดหวังและเห็นปฏิบัติจริงพบว่า **ผลของช่องว่างในแต่ละมาตรการ มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ 0.000 ทุกมาตรการ** ดังแสดงค่าทางสถิติในภาคผนวก ข

5.3.1 ผลของการวิเคราะห์ช่องว่าง เรื่องการสร้างแท่นปูน (Barrier) หน้าบ้าน

ผลการวิเคราะห์ พบว่า ความคาดหวัง และ ด้านการเห็นปฏิบัติจริง เรื่อง การสร้างแท่นปูน (Barrier) หน้าบ้านนั้น ระดับความคาดหวังสูงกว่าระดับเห็นปฏิบัติจริง นั้นแสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่รู้สึกว่ามีมาตรการการสร้างแท่นปูน (Barrier) หน้าบ้าน ยังมีข้อบกพร่องและไม่ดีตามที่คาดหวังไว้ตั้งแต่ต้นเท่าที่ควร

ภาพที่ 67 ผลวิเคราะห์ช่องว่างเรื่อง การสร้างแท่นปูนหน้าบ้าน

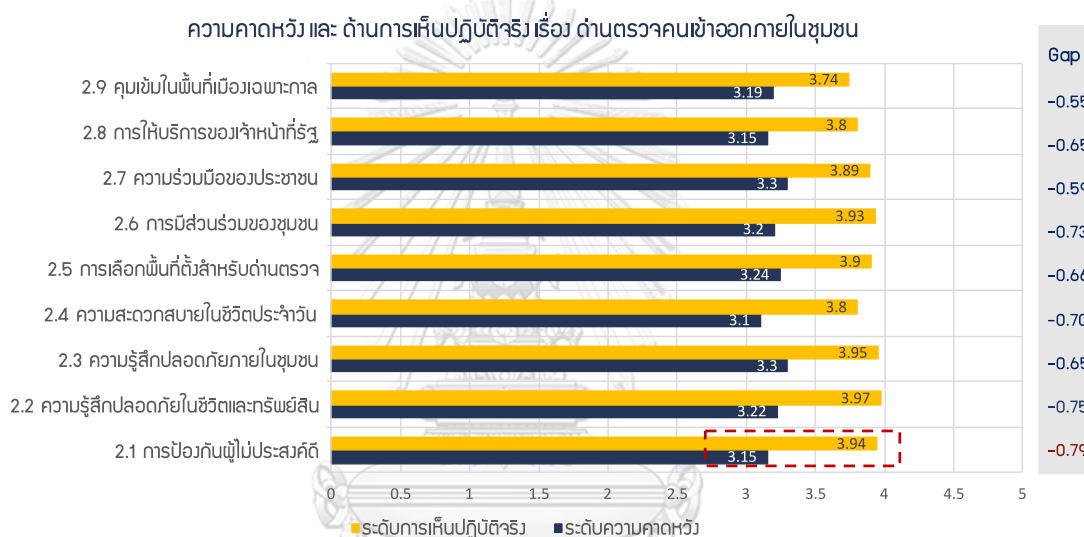
จากภาพที่ 67 แสดงผลวิเคราะห์ทางสถิติจากแบบสอบถาม โดยถามเกี่ยวกับความคาดหวัง และการรับรู้ปฏิบัติจริง เรื่องการสร้างแท่นปูนหน้าบ้าน เรื่องที่มีช่องว่างมากที่สุดคือ ความรู้สึกปลอดภัยของเจ้าของบ้านเมื่อมีแท่นปูน (Barrier) หน้าบ้าน พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีความคาดหวังในระดับ 3.78 คะแนน แต่ระดับเห็นปฏิบัติจริงในระดับ 3.24 คะแนน มีช่องว่าง (Gap) ในระดับ 0.54 คะแนน กล่าวได้ว่า การสร้างแท่นปูนหน้าบ้านไม่ได้สร้างความรู้สึกปลอดภัยต่อเจ้าของบ้านตามที่คาดหวังไว้ อีกทั้ง ยังพบว่าแท่นปูนดังกล่าวอาจเพิ่มความเสียหาย และความอันตรายให้แก่เจ้าของบ้านมากขึ้นกว่าเดิม เนื่องจากแรงระเบิดอาจส่งผลทำให้แท่นปูนที่ไม่ได้มาตรฐานกลายเป็นสะเก็ดระเบิดขึ้นดีซึ่งสร้างความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนได้ และคำถามด้านอื่น ๆ มีช่องว่างในระดับ 0.3-0.5

แท่นปูนหน้าบ้าน แม้จะเป็นจุดเล็ก ๆ ที่ถูกสร้างขึ้นเพื่อให้รู้สึกปลอดภัยของเจ้าของบ้าน แต่รู้สึกไม่ปลอดภัยต่อสายตาคนภายนอก แสดงให้เห็นถึงความพยายามสรรหาและสร้างสรรค์ จากความพยายามของรัฐและประชาชนในพื้นที่โดยตรง เมื่อส่วนต่างของช่องว่างเป็นบวก แสดงถึงความคาดหวังของผู้ตอบแบบสอบถามสูงกว่าการเห็นปฏิบัติจริง นั้นหมายความว่า มาตรการที่เกิดขึ้นใน

ปัจจุบันมีข้อบกพร่องที่บ่งชี้ถึงคุณภาพและความต้องการปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้นตามความคาดหวังของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ในหัวข้อความรู้สึกปลอดภัยต่อเจ้าของบ้าน

5.3.2 ผลของการวิเคราะห์ช่องว่าง เรื่องด้านตรวจคนเข้าออกภายในพื้นที่ศึกษา

ผลการวิเคราะห์ พบว่า ความคาดหวัง และ ด้านการเห็นปฏิบัติจริง เรื่อง ด้านตรวจคนเข้าออกภายในพื้นที่ศึกษานั้น ระดับเห็นปฏิบัติจริงสูงกว่าระดับความคาดหวัง นั้นแสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่รู้สึกว่าการดำเนินงานด้านตรวจคนเข้าออกภายในชุมชนศึกษามีการดำเนินงานได้ดีเกินกว่าที่คาดหวังไว้

ภาพที่ 68 ผลวิเคราะห์ช่องว่างเรื่อง ด้านตรวจคนเข้าออกภายในชุมชน

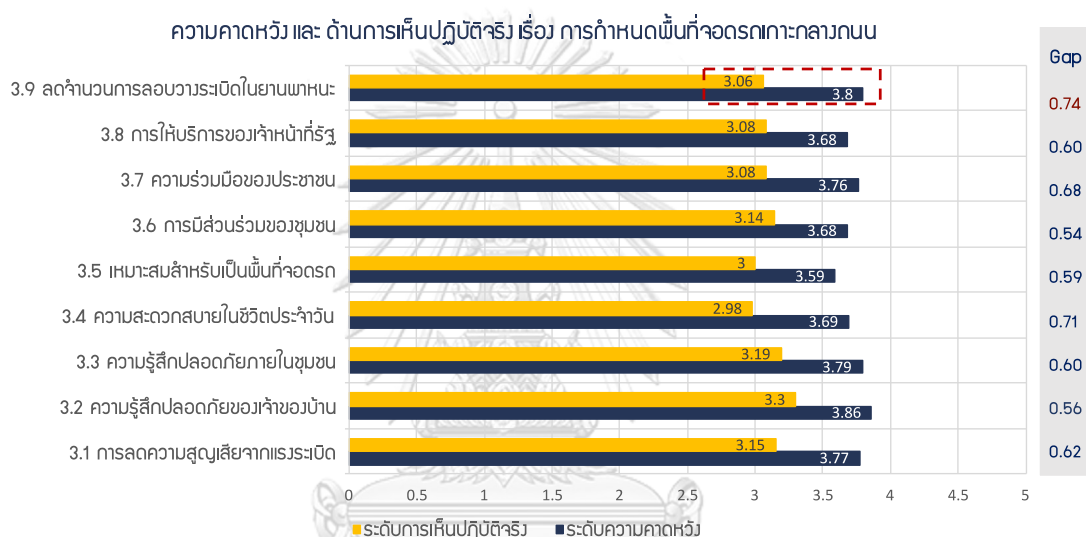
จากภาพที่ 68 แสดงผลวิเคราะห์ทางสถิติจากแบบสอบถาม พบว่า ความคาดหวังและการเห็นปฏิบัติจริงมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % โดยถ้ามองเกี่ยวกับความคาดหวังและการรับรู้ปฏิบัติจริง เรื่องด้านตรวจคนเข้าออกภายในพื้นที่ศึกษา เรื่องที่มีช่องว่างมากที่สุดคือ การป้องกันผู้ไม่ประสงค์ดี โดยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคาดหวังในระดับ 3.15 คะแนน ในขณะที่ระดับเห็นปฏิบัติจริงอยู่ในระดับ 3.94 คะแนน มีช่องว่าง (Gap) ในระดับ -0.79 คะแนน กล่าวได้ว่า ด้านตรวจคนเข้าออกสามารถป้องกันผู้ไม่ประสงค์ดีเกินกว่าที่คาดหวังไว้ และคำถามด้านอื่น ๆ มีช่องว่างในระดับ -0.55 และ -0.75

ด้านตรวจคนเข้าออกภายในพื้นที่ศึกษา เปรียบเสมือนสายตาเฝ้าระวังของชุมชนจากความพยายามของรัฐที่ต้องการสร้างความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สิน ทำให้ผลของการวิเคราะห์ช่องว่าง มีส่วนต่างเป็นลบ แสดงถึงความคาดหวังของผู้ตอบแบบสอบถามน้อยกว่าการเห็นปฏิบัติจริงนั้นหมายความว่า มาตรการที่เกิดขึ้นในปัจจุบันมีข้อดี ควรส่งเสริม และประชาชนเห็นความสำคัญของ

มาตรการนั้นในเรื่องการป้องกันผู้ไม่ประสงค์ดีมากที่สุด ว่าเป็นส่วนหนึ่งของการสร้างความปลอดภัยการใช้ชีวิตในเมือง

5.3.3 ผลของการวิเคราะห์ช่องว่าง เรื่องการกำหนดพื้นที่จอดรถริมเกาะกลางถนน

ผลการวิเคราะห์ พบว่า ความคาดหวัง และ ด้านการเห็นปฏิบัติจริง เรื่องการกำหนดพื้นที่จอดรถเกาะกลางถนนนั้น ระดับความคาดหวังสูงกว่าระดับเห็นปฏิบัติจริง นั้นแสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่รู้สึกว่าการกำหนดพื้นที่จอดรถเกาะกลางถนนยังมีข้อบกพร่องและไม่ดีตามที่คาดหวังเท่าที่ควร

ภาพที่ 69 ผลวิเคราะห์ช่องว่างเรื่อง การกำหนดพื้นที่จอดรถเกาะกลางถนน

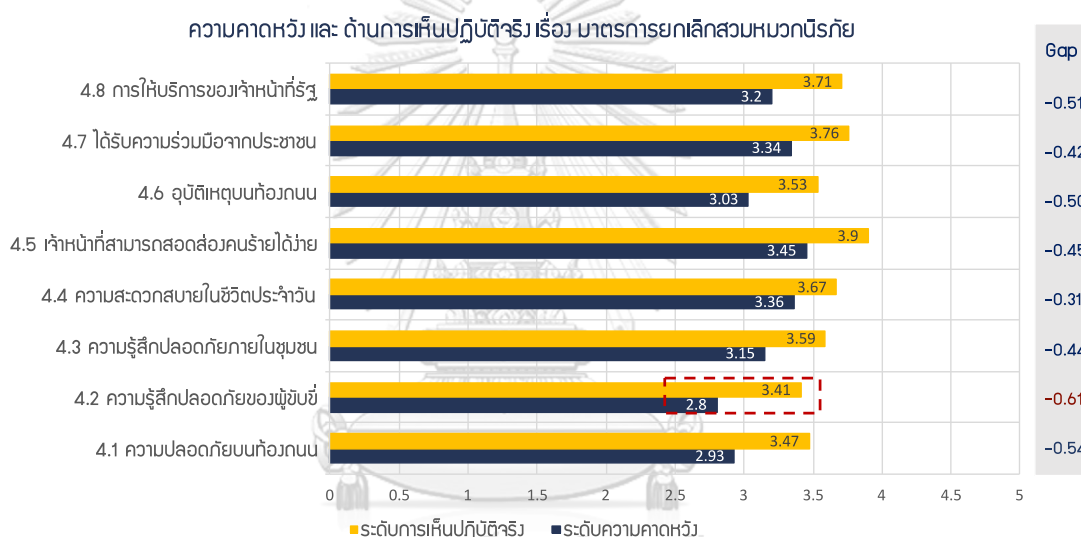
จากภาพที่ 69 แสดงผลวิเคราะห์ทางสถิติจากแบบสอบถาม ความคาดหวังและการเห็นปฏิบัติจริงมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % โดยถามเกี่ยวกับความคาดหวังและการรับรู้ปฏิบัติจริง เรื่องการกำหนดพื้นที่จอดรถริมเกาะกลางถนน เรื่องที่มีช่องว่างมากที่สุดคือ ลดจำนวนการลอบวางระเบิดในยานพาหนะ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคาดหวังในระดับ 3.8 คะแนน แต่ระดับเห็นปฏิบัติจริงในระดับ 3.06 คะแนน มีช่องว่าง (Gap) ในระดับ 0.74 คะแนน กล่าวได้ว่า การกำหนดพื้นที่จอดรถเกาะกลางถนนไม่ได้ลดจำนวนการลอบวางระเบิดในยานพาหนะตามที่คาดหวังไว้ และคำถามด้านอื่น ๆ มีช่องว่างในระดับ 0.54 - 0.71

การกำหนดพื้นที่จอดรถริมเกาะกลางถนน เป็นมาตรการทางผังเมืองที่เกี่ยวข้องกับการจราจร เพื่อลดและป้องกันภัยจากการลอบวางระเบิดด้วยยานพาหนะ แสดงให้เห็นถึงความพยายามเปลี่ยนแปลงกฎหมายการจราจรเพื่อความปลอดภัยที่มากขึ้น เมื่อส่วนต่างของช่องว่างเป็นบวก แสดงถึงความคาดหวังของผู้ตอบแบบสอบถามสูงกว่าการเห็นปฏิบัติจริง นั้นหมายความว่า

มาตรการที่เกิดขึ้นในปัจจุบันมีข้อบกพร่อง ที่บ่งชี้ถึงคุณภาพและความต้องการการปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น ตามความคาดหวังของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ในหัวข้อลดจำนวนการลอบวางระเบิดในยานพาหนะ อาจจะกล่าวได้ว่าผู้ตอบแบบสอบถามรู้สึกไม่มั่นใจ การจ่อตรึงริมเกาะกลางถนนจะสามารถลดจำนวนการลอบวางระเบิดในยานพาหนะได้จริง

5.3.4 ผลของการวิเคราะห์ช่องว่าง เรื่องมาตรการยกเลิกสวมหมวกนิรภัย

ผลการวิเคราะห์ พบว่า ความคาดหวัง และ ด้านการเห็นปฏิบัติจริง เรื่องมาตรการยกเลิกสวมหมวกนิรภัยนั้น ระดับเห็นปฏิบัติจริงสูงกว่าระดับความคาดหวัง นั้นแสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่รู้สึกว่ามี การดำเนินงานได้ดีเกินกว่าที่คาดหวังไว้

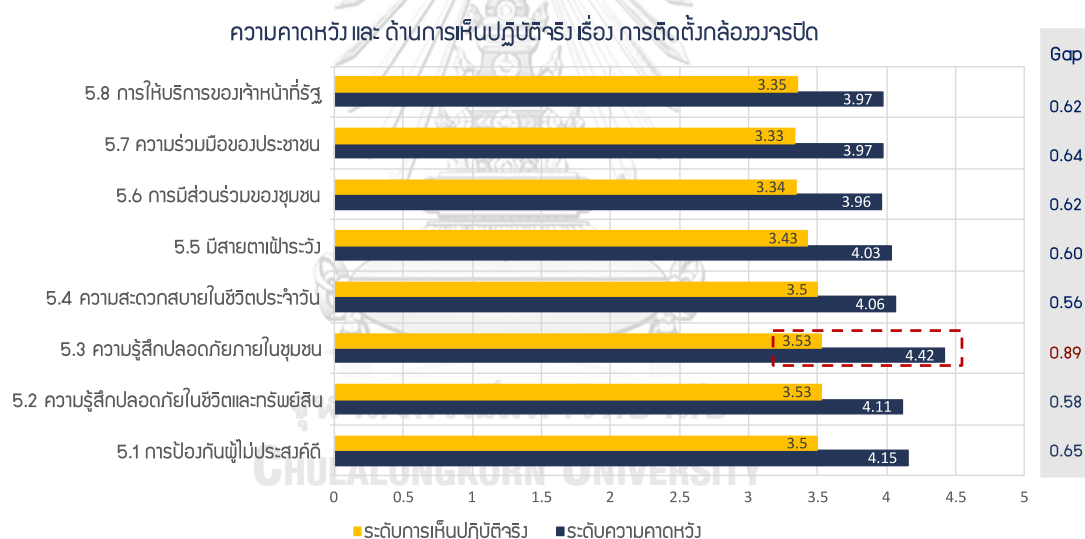
ภาพที่ 70 ผลวิเคราะห์ช่องว่างเรื่อง เรื่อง มาตรการยกเลิกสวมหมวกนิรภัย

จากภาพที่ 70 แสดงผลวิเคราะห์ทางสถิติจากแบบสอบถาม ความคาดหวังและการเห็นปฏิบัติจริงมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % โดยถามเกี่ยวกับความคาดหวังและการรับรู้ปฏิบัติจริง เรื่องมาตรการยกเลิกสวมหมวกนิรภัย โดยเรื่องที่มีช่องว่างมากที่สุดคือ ความรู้สึกปลอดภัยของผู้ขับขี่ต่อการไม่สวมหมวกนิรภัย โดยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคาดหวังในระดับ 2.8 คะแนน ในขณะที่ระดับเห็นปฏิบัติจริงอยู่ในระดับ 3.41 คะแนน มีช่องว่าง (Gap) ในระดับ -0.61 คะแนน กล่าวได้ว่า การยกเลิกสวมหมวกนิรภัยสามารถสร้างความรู้สึกปลอดภัยของผู้ขับขี่ดีเกินกว่าที่คาดหวังไว้ และคำถามด้านอื่น ๆ มีช่องว่างในระดับ -0.31 -0.54

การยกเลิกสวมหมวกนิรภัย เป็นมาตรการลดความปลอดภัยของผู้ขับขี่แต่การแสดงใบหน้าทำให้เกิดความรู้สึกปลอดภัยมากกว่า ทำให้ผลของการวิเคราะห์ช่องว่าง มีส่วนต่างเป็นลบ แสดงถึงความคาดหวังของผู้ตอบแบบสอบถามน้อยกว่าการเห็นปฏิบัติจริง นั้นหมายความว่า มาตรการที่เกิดขึ้นในปัจจุบันมีข้อดี ควรส่งเสริม และประชาชนเห็นความสำคัญของมาตรการนั้นในเรื่องการป้องกันผู้ไม่ประสงค์ดีมากที่สุด ว่าเป็นส่วนหนึ่งของการสร้างความปลอดภัยการใช้ชีวิตในเมือง โดยประชาชนบางส่วนเสนอแนะให้สวมหมวกนิรภัยที่ไม่มีกระจกจะยิ่งทำให้เกิดความปลอดภัยในชีวิตและการความรู้สึกปลอดภัยต่อผู้ไม่ประสงค์ดี

5.3.5 ผลของการวิเคราะห์ช่องว่าง เรื่องการติดตั้งกล้องวงจรปิด

ผลการวิเคราะห์ พบว่า ความคาดหวัง และ ด้านการเห็นปฏิบัติจริง เรื่องการติดตั้งกล้องวงจรปิด นั้น ระดับความคาดหวังสูงกว่าระดับเห็นปฏิบัติจริง นั้นแสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่รู้สึกว่าการติดตั้งกล้องวงจรปิด ยังมีข้อบกพร่องและไม่ดีตามที่คาดหวังไว้เท่าที่ควร

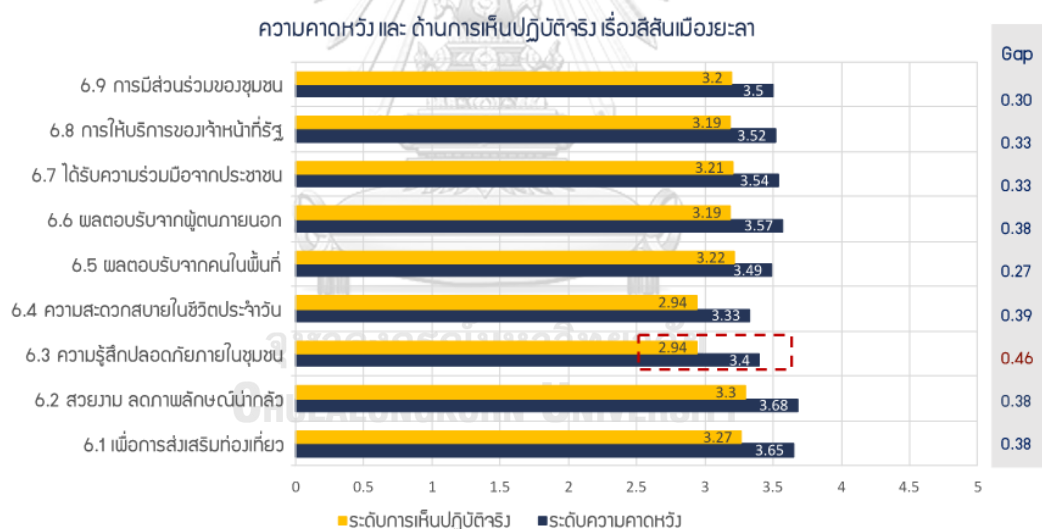
ภาพที่ 71 ผลวิเคราะห์ช่องว่างเรื่อง การติดตั้งกล้องวงจรปิด

จากภาพที่ 71 แสดงผลวิเคราะห์ทางสถิติจากแบบสอบถาม ความคาดหวังและการเห็นปฏิบัติจริงมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % โดยถามเกี่ยวกับความคาดหวังและการรับรู้ปฏิบัติจริง เรื่องการติดตั้งกล้องวงจรปิด เรื่องที่มีช่องว่างมากที่สุดคือ ความรู้สึกปลอดภัยภายในชุมชน พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีความคาดหวังในระดับ 4.42 คะแนน แต่ระดับเห็นปฏิบัติจริงในระดับ 3.53 คะแนน มีช่องว่าง (Gap) ในระดับ 0.89 คะแนน กล่าวได้ว่า การติดตั้งกล้องวงจรปิดไม่ได้สร้างความรู้สึกปลอดภัยภายในชุมชนตามที่คาดหวังไว้ และคำถามด้านอื่น ๆ มีช่องว่างในระดับ 0.56 - 0.65

การติดตั้งกล้องวงจรปิด เป็นมาตรการเพื่อการดูแลความปลอดภัยของประชาชนที่สำคัญ ลำดับต้น ๆ แต่จากการติดตั้งกล้องวงจรปิดซึ่งบางครั้งไม่มีหน่วยงานในการบำรุงรักษาหลังการติดตั้ง และใช้กล้องวงจรปิดคุณภาพต่ำ ทำให้กล้องวงจรปิดส่วนใหญ่ไม่สามารถใช้งานได้อย่างสมบูรณ์ ผลการวิเคราะห์ส่วนต่างของช่องว่างเป็นบวก แสดงถึงความคาดหวังของผู้ตอบแบบสอบถามสูงกว่า การเห็นปฏิบัติจริง นั้นหมายความว่า มาตรการที่เกิดขึ้นในปัจจุบันมีข้อบกพร่อง ที่บ่งชี้ถึงคุณภาพ และความต้องการการปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น ตามความคาดหวังของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ในหัวข้อความรู้สึกลปลอดภัยภายในชุมชน อาจจะสามารถกล่าวได้ว่าผู้ตอบแบบสอบถามรู้สึกไม่มั่นใจต่ออุปกรณ์

5.3.6 ผลของการวิเคราะห์ช่องว่าง เรื่องการปรับภูมิทัศน์ของเมืองด้วยศิลปะ

ผลการวิเคราะห์ พบว่า ความคาดหวัง และ ด้านการเห็นปฏิบัติจริง เรื่องการปรับภูมิทัศน์ของเมืองด้วยศิลปะนั้น ระดับความคาดหวังสูงกว่าระดับเห็นปฏิบัติจริง นั้นแสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่รู้สึกว่าการเพิ่มสีสันสำหรับเมืองยะลา ยังมีข้อบกพร่องและไม่ดีตามที่คาดหวังไว้เท่าที่ควร

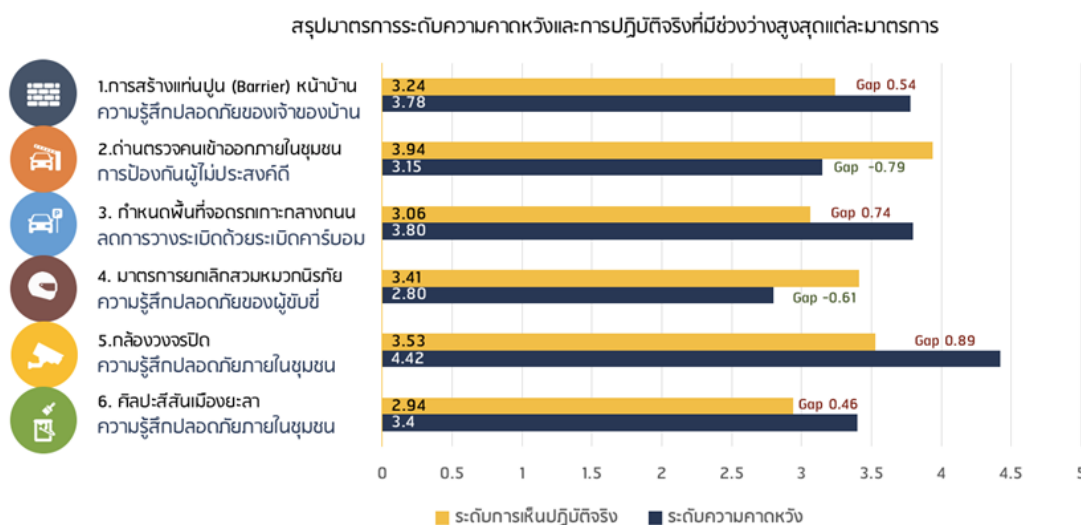
ภาพที่ 72 ผลวิเคราะห์ช่องว่างเรื่อง การปรับภูมิทัศน์ของเมืองด้วยศิลปะ

จากภาพที่ 72 แสดงผลวิเคราะห์ทางสถิติจากแบบสอบถาม ความคาดหวังและการเห็นปฏิบัติจริงมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % โดยถามเกี่ยวกับความคาดหวังและการรับรู้ปฏิบัติจริง เรื่องการปรับภูมิทัศน์ของเมืองด้วยศิลปะ เรื่องที่มีช่องว่างมากที่สุดคือ ความรู้สึกปลอดภัยภายในชุมชน พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีความคาดหวังในระดับ 3.4 คะแนน แต่ระดับเห็นปฏิบัติจริงในระดับ 2.94 คะแนน มีช่องว่าง (Gap) ในระดับ 0.46 คะแนน

กล่าวได้ว่า การเพิ่มสีสันทันสำหรับเมืองยะลาไม่ได้สร้างความรู้สึกลอดภัยภายในชุมชนตามที่คาดหวังไว้ และคำถามด้านอื่น ๆ มีช่องว่างในระดับ 0.27 - 0.38

การปรับภูมิทัศน์ของเมืองด้วยศิลปะ หรือการปรับภูมิทัศน์ของเมืองด้วยศิลปะเพื่อสร้างภาพลักษณ์ที่ดี เป็นกิจกรรมทางศิลปะ ผลการวิเคราะห์ส่วนต่างของช่องว่างเป็นบวก แสดงถึงความคาดหวังของผู้ตอบแบบสอบถามสูงกว่าการเห็นปฏิบัติจริง นั้นหมายความว่า มาตรการที่เกิดขึ้นในปัจจุบันมีข้อบกพร่อง ที่บ่งชี้ถึงคุณภาพและความต้องการการปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น ตามความคาดหวังของผู้ตอบแบบสอบถามในหัวข้อความรู้สึกลอดภัยภายในชุมชน อาจกล่าวได้ว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่รู้สึกไม่มั่นใจต่อการสร้างสีสันทันภายในเมืองส่วนหนึ่งเกิดจากการที่ศิลปินผู้สร้างสรรค์ศิลปะไม่เข้าใจบริบท ความเชื่อ ของคนในเมือง โดยคนมุสลิมมีความเชื่อห้ามวาดภาพคน สัตว์ สิ่งมีชีวิตขนาดใหญ่ ทำให้หลังจากการจัดกิจกรรมถนนคนเดิน (Street art) มีกลุ่มคนที่กระแสดต่อต้านและแสดงความไม่พอใจต่อผู้คิดกิจกรรม ทำผู้อาศัยภายในพื้นที่ที่มีการวาดภาพฝาผนังรู้สึกไม่ปลอดภัยจากกระแสความไม่พอใจของคนบางกลุ่ม

5.3.7 สรุปผลของการวิเคราะห์ช่องว่าง

ภาพที่ 73 แสดงระดับความคาดหวังและการเห็นปฏิบัติจริงที่มีช่องว่างสูงสุด

จากผลการศึกษาช่องว่างระหว่างความคาดหวังกับการรับรู้ของประชาชนในเมืองยะลาต่อมาตรการการปรับตัวเพื่อลดความเสี่ยงจากภัยการก่อความไม่สงบ ด้วยการวิเคราะห์ช่องว่างทางสถิติ (Gap analysis) พบว่าคนส่วนใหญ่มีความคาดหวังต่อการสร้างแท่นปูน (Barrier) หน้าบ้าน การกำหนดพื้นที่จอดรถริมเกาะกลางถนน การติดตั้งกล้องวงจรปิด และการปรับภูมิทัศน์ของเมืองด้วยศิลปะสูงกว่าการรับรู้หรือการเห็นปฏิบัติจริง ซึ่งแสดงให้เห็นว่ากิจกรรมที่กล่าวมานี้ ไม่สามารถบรรลุตามความคาดหวังของประชาชน อีกทั้งมีข้อบกพร่องที่บ่งชี้ถึงคุณภาพ และควรปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น แต่ในทางกลับกันคน ส่วนใหญ่มีการรับรู้หรือการเห็นปฏิบัติจริงต่อด้านตรวจคนเข้าออกภายในชุมชน และการยกเลิกสวมหมวกนิรภัย สูงกว่าความคาดหวัง ซึ่งแสดงให้เห็นว่ากิจกรรมที่กล่าวมานี้ ประชาชนเห็นความสำคัญและเป็นส่วนหนึ่งของการสร้างความปลอดภัยต่อการใช้ชีวิตในเมือง

จากการวิเคราะห์ช่องว่าง (Gap analysis) ระดับความคาดหวังและการเห็นปฏิบัติจริงที่มีช่องว่างสูงสุดในข้อย่อยแต่ละมาตรการ พบว่า ระดับความคาดหวังสูงกว่าการรับรู้หรือการเห็นปฏิบัติจริงมีอยู่ 4 ประเด็นที่มีช่องว่างมากที่สุดในแต่ละมาตรการ ได้แก่ 1) การสร้างแท่นปูนหน้าบ้านในเรื่องความรู้สึกปลอดภัยของเจ้าของบ้าน 2) การกำหนดพื้นที่จอดรถเกาะกลางถนนในเรื่องลดการวางระเบิดด้วยระเบิดคาร์บอมบ์ 3) การติดตั้งกล้องวงจรปิดในเรื่องความรู้สึกปลอดภัยภายในชุมชน 4) การปรับภูมิทัศน์ของเมืองด้วยศิลปะในเรื่องความรู้สึกปลอดภัยภายในชุมชน และระดับการรับรู้หรือการเห็นปฏิบัติจริงสูงกว่าความคาดหวังมีอยู่ 2 ประเด็นที่มีช่องว่างมากที่สุดในแต่ละมาตรการ ได้แก่ 1) ด้านตรวจคนเข้าออกภายในชุมชนในเรื่องการป้องกันผู้ไม่ประสงค์ดี 2) การยกเลิกสวมหมวกนิรภัยในเรื่องความรู้สึกปลอดภัยของผู้ขับขี่ ดังแสดงในภาพที่ 73

เพ็บทที่ 6

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

เหตุการณ์ความไม่สงบที่เกิดขึ้นในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทยมีความยืดเยื้อมายาวนาน โดยปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เหตุการณ์ดำเนินอยู่คือการบริหารจัดการของภาครัฐที่ขาดการบูรณาการร่วมกันอย่างแท้จริง รวมทั้งนโยบายและการดำเนินการของภาครัฐที่ผ่านมายังไม่ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในพื้นที่เท่าที่ควร ดังนั้น แนวทางการแก้ไขปัญหที่สำคัญ ควรที่จะคำนึงถึงความต้องการของประชาชนในพื้นที่ โดยเฉพาะในประเด็นที่เกี่ยวกับมาตรการการปรับตัวต่อภัยการก่อความไม่สงบ ซึ่งที่ผ่านมาการศึกษาความต้องการของประชาชนเกี่ยวกับมาตรการดังกล่าวมีน้อย เพียงแต่เกิดจากการกำหนดมาตรการโดยรัฐเพื่อสร้างความปลอดภัยเป็นหลักโดยไม่ได้คำนึงถึงความต้องการของประชาชนเป็นสำคัญ โดยงานวิจัยชิ้นนี้จัดทำขึ้นเพื่อวัดระดับความคาดหวังและการเห็นปฏิบัติจริงของประชาชนต่อกิจกรรมการปรับตัวต่อภัยการก่อความไม่สงบในพื้นที่เมืองยะลา ซึ่งสามารถอภิปรายได้ดังนี้

6.1 สรุปผลการศึกษา

6.2 ข้อเสนอแนะ

6.3 ข้อจำกัดและอุปสรรคของงานวิจัย

6.1 สรุปผลการศึกษา

งานวิจัยชิ้นนี้ได้นำเสนอตามวัตถุประสงค์หลัก 3 ประการ โดยประการแรกได้นำเสนอวิธีการปรับตัวต่อภัยการก่อความไม่สงบของประชาชนในพื้นที่เขตเทศบาลนครยะลา จากผลการศึกษาพบว่า ในเทศบาลนครยะลามีมาตรการการปรับตัวต่อภัยการก่อความไม่สงบในเมือง 6 มาตรการ ได้แก่ (1) การสร้างแทนปูนหน้าบ้าน (2) การตั้งด่านตรวจคนเข้าออกภายในชุมชน (3) การกำหนดพื้นที่จอดรถริมเกาะกลางถนน (4) การยกเลิกสวมหมวกนิรภัย (5) การติดตั้งกล้องวงจรปิด และ (6) การปรับภูมิทัศน์ของเมืองด้วยศิลปะ **ประการที่สองได้นำเสนอการศึกษาช่องว่างเชิงสถาบันสถาบัน (Institutional Gap Analysis) ในการปรับตัวต่อภัยการก่อความไม่สงบ** ซึ่งผลของการวิเคราะห์ที่ได้แสดงให้เห็นว่า ประชาชนในพื้นที่ค่อนข้างพอใจกับมาตรการการปรับตัวต่อความไม่สงบ แต่จากการวิเคราะห์ช่องว่าง พบว่า ระดับความคาดหวัง (Expectation) ของประชาชนสูงกว่าระดับการเห็นปฏิบัติจริง (Perception) 4 มาตรการ คือ (1) การสร้างแทนปูนหน้าบ้านในเรื่องความรู้สึกปลอดภัยของเจ้าของบ้าน (2) การกำหนดพื้นที่จอดรถริมเกาะกลางถนนในเรื่องลดการวาง

ระเบิดด้วยระเบิดคาร์บอน (3) การติดตั้งกล้องวงจรปิดในเรื่องความรู้สึกปลอดภัยภายในชุมชน (4) การปรับปรุงทัศนียภาพของเมืองด้วยศิลปะในเรื่องความรู้สึกปลอดภัยภายในชุมชน อีกทั้งยังพบว่าระดับการเห็นปฏิบัติจริง (Perception) ของประชาชนสูงกว่าระดับความคาดหวัง (Expectation) 2 มาตรการ คือ (1) ด้านตรวจคนเข้าออกภายในชุมชนในเรื่องการป้องกันผู้ไม่ประสงค์ดี (2) การยกเลิกสวมหมวกนิรภัยในเรื่องความรู้สึกปลอดภัยของผู้ขับขี่ (ดังแสดงในหัวข้อที่ 5.3.7) **ซึ่งตรงกับสมมติฐานที่ว่า** มาตรการลดความเสี่ยงจากภัยการก่อความไม่สงบมีช่องว่างระหว่างความคาดหวังและการเห็นปฏิบัติจริงของประชาชนแตกต่างกัน นอกจากนี้**ประการที่ 3** เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนามาตรการการปรับตัวต่อภัยการก่อความไม่สงบในพื้นที่เมืองยะลาในอนาคต ผู้วิจัยขอเสนอแนะให้รัฐเพิ่มการมีส่วนร่วมของชุมชนและควรทำความเข้าใจกับวัฒนธรรมของคนในพื้นที่ให้มากขึ้น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของมาตรการการปรับตัวต่อภัยการก่อความไม่สงบในเมืองให้มากขึ้น ซึ่งผลและข้อมูลเชิงประจักษ์นี้ได้นำไปสู่ประเด็นและหัวข้องานวิจัยในอนาคตเกี่ยวกับ การศึกษาวิเคราะห์หามาตรการที่เหมาะสมที่สุดเพื่อลดความเสี่ยงจากภัยการก่อความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งอาจจะเป็นส่วนหนึ่งในการบรรเทาความเสี่ยงจากภัยการก่อความไม่สงบในพื้นที่อื่น ๆ ต่อไป โดยจากการทบทวนวรรณกรรมและทดสอบผลทางสถิติสามารถสรุปผลการศึกษานำไปสู่การตอบคำถามหลักของงานวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

(1) การสร้างแท่นปูนหน้าบ้าน เป็นการก่อแท่นปูนคอนกรีตบริเวณหน้าบ้านหรือฟุตปาทริเริ่มเกิดขึ้นจากกลุ่มประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากเหตุระเบิดคาร์บอนและภายหลังได้รับการสนับสนุนจากรัฐ โดยจากการทดสอบทางสถิติ พบว่า การสร้างแท่นปูนหน้าบ้านมีช่องว่างระหว่างความคาดหวังสูงกว่าระดับเห็นปฏิบัติจริง ในเรื่องความรู้สึกปลอดภัยของเจ้าของบ้าน มีช่องว่าง (Gap) มากที่สุดคือ 0.54 คะแนน โดยประชาชนส่วนใหญ่มีความคาดหวัง 3.78 คะแนน แต่ระดับเห็นปฏิบัติจริง 3.24 คะแนน แสดงให้เห็นว่าประชาชนค่อนข้างพอใจกับมาตรการแต่จากผลแสดงให้เห็นว่ามาตรการนี้ยังมีข้อบกพร่องและควรปรับปรุงเพื่อให้ประชาชนรู้สึกปลอดภัยมากขึ้นมากขึ้น เพราะเป็นเพียงท่อคอนกรีตเสริมด้วยปูนไม่มีโครงสร้างเหล็กที่ยึดกับพื้น จึงไม่มีความแข็งแรงมากพอที่จะสามารถทนแรงระเบิดหรือลดความเสี่ยงจากแรงระเบิดได้จริง

(2) ด้านตรวจคนเข้าออกภายในชุมชน เป็นแผนปฏิบัติการและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 ของคณะกรรมการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยมอบให้กระทรวง กรม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ยึดถือปฏิบัติงานร่วมกัน โดยหนึ่งในโครงการสำคัญของแผนปฏิบัติการฯ คือโครงการรักษาความปลอดภัยในเขตเมือง 7 เมืองหลัก เพื่อป้องกันและสกัดกั้นการก่อเหตุรุนแรงในพื้นที่เมืองให้มีความปลอดภัยสูงสุด และเพื่อให้ประชาชนมีความ

เชื่อมั่นและมีส่วนร่วมในระบบการรักษาความปลอดภัย สามารถดำรงชีวิตได้อย่างปกติสุข ด้านตรวจคนเข้าออกภายในชุมชนเป็นมาตรการการรักษาความปลอดภัยภายในเมืองที่บังคับใช้ตั้งแต่เริ่มมีเหตุการณ์ความไม่สงบ และเป็นการแสดงถึงอำนาจทางทหารอย่างหนึ่ง โดยจากการทดสอบทางสถิติพบว่า ด้านตรวจคนเข้าออกภายในชุมชนมีช่องว่างระหว่างการเห็นปฏิบัติจริงสูงกว่าระดับความคาดหวัง ในเรื่องการป้องกันผู้ไม่ประสงค์ดี มีช่องว่าง (Gap) มากที่สุด -0.79 คะแนน โดยประชาชนส่วนใหญ่มีความคาดหวัง 3.15 คะแนน แต่ระดับเห็นปฏิบัติจริงอยู่ในระดับ 3.94 คะแนน แสดงให้เห็นว่าประชาชนพอใจกับมาตรการ และการศึกษาชิ้นนี้ยังพบว่ามาตรการนี้ยังสามารถสร้างความรู้สึกปลอดภัยให้กับประชาชนได้

(3) การกำหนดพื้นที่จอร์จริมเกาะกลางถนน เป็นมาตรการทางผังเมืองที่เกี่ยวข้องกับการจราจร เพื่อลดและป้องกันภัยจากการลอบวางระเบิดด้วยยานพาหนะ แสดงให้เห็นถึงความพยายามเปลี่ยนแปลงกฎหมายการจราจรเพื่อความปลอดภัยที่มากขึ้น โดยจากการทดสอบทางสถิติ พบว่า การกำหนดพื้นที่จอร์จริมเกาะกลางถนนมีช่องว่างระหว่างความคาดหวังสูงกว่าระดับเห็นปฏิบัติจริง ในเรื่องการลดจำนวนการลอบวางระเบิดในยานพาหนะ มีช่องว่าง (Gap) มากที่สุดคือ 0.74 คะแนน โดยประชาชนส่วนใหญ่มีความคาดหวัง 3.80 คะแนน แต่ระดับเห็นปฏิบัติจริง 3.06 คะแนน แสดงให้เห็นว่าประชาชนค่อนข้างพอใจกับมาตรการ แต่จากผลแสดงให้เห็นว่ามาตรการนี้ยังมีข้อบกพร่องและควรปรับปรุงมากขึ้น อาจจะกล่าวได้ว่าประชาชนรู้สึกไม่มั่นใจ การจอร์จริมเกาะกลางถนนจะสามารถลดจำนวนการลอบวางระเบิดในยานพาหนะได้จริง ผู้วิจัยขอเสนอแนะในหัวข้อถัดไป

(4) มาตรการยกเลิกสวมหมวกนิรภัย กฏจราจรในพื้นที่ไม่สนับสนุนให้ผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์สวมหมวกนิรภัย โดยจากการทดสอบทางสถิติ พบว่า การยกเลิกสวมหมวกนิรภัย มีช่องว่างระหว่างการเห็นปฏิบัติจริงสูงกว่าระดับความคาดหวัง ในเรื่องความรู้สึกปลอดภัยของผู้ขับขี่ มีช่องว่าง (Gap) มากที่สุด -0.61 คะแนน โดยประชาชนส่วนใหญ่มีความคาดหวัง 2.8 คะแนน แต่ระดับเห็นปฏิบัติจริงอยู่ในระดับ 3.41 คะแนน แสดงให้เห็นว่าประชาชนพอใจ และการศึกษาชิ้นนี้ยังพบว่ามาตรการนี้ยังสามารถสร้างความรู้สึกปลอดภัยให้กับประชาชนได้ เพื่อให้ประชาชนรู้สึกปลอดภัยมากขึ้นควรส่งเสริมให้สวมหมวกนิรภัยที่ไม่มีกระຈຈจะยิ่งทำให้เกิดความปลอดภัยในการขับขี่รถจักรยานยนต์ต่อชีวิตและการความรู้สึกปลอดภัยต่อผู้ไม่ประสงค์ดี

(5) **การติดตั้งกล้องวงจรปิด** โดยจากการทดสอบทางสถิติ พบว่า การติดตั้งกล้องวงจรปิด มีช่องว่างระหว่างความคาดหวังสูงกว่าระดับเห็นปฏิบัติจริง ในเรื่องความรู้สึกปลอดภัยภายในชุมชน มีช่องว่าง (Gap) มากที่สุดคือ 0.89 คะแนน โดยประชาชนส่วนใหญ่มีความคาดหวัง 4.42 คะแนน แต่ระดับเห็นปฏิบัติจริง 3.53 คะแนน แสดงให้เห็นว่าประชาชนค่อนข้างพอใจกับมาตรการนี้ แต่ยังมีข้อบกพร่องและไม่ดีตามที่คาดหวังไว้เท่าที่ควร

(6) **การปรับภูมิทัศน์ของเมืองด้วยศิลปะ** เป็นกิจกรรมที่ปรับโทนหรือภาพลักษณ์ของเมืองที่น่ากลัวให้ดูปกติมากขึ้น เกิดขึ้นจากหน่วยงานของรัฐที่เล็งเห็นศักยภาพของพื้นที่ที่จะสามารถสร้างสรรค์ศิลปะเพื่อปรับโทนของความไม่ปกติให้ปกติโดยใช้เป็นตัวเชื่อม โดยจากการทดสอบทางสถิติ พบว่า การปรับภูมิทัศน์ของเมืองด้วยศิลปะ มีช่องว่างระหว่างความคาดหวังสูงกว่าระดับเห็นปฏิบัติจริง ในเรื่องความรู้สึกปลอดภัยภายในชุมชน มีช่องว่าง (Gap) มากที่สุดคือ 0.46 คะแนน โดยประชาชนส่วนใหญ่มีความคาดหวัง 3.40 คะแนน แต่ระดับเห็นปฏิบัติจริง 2.94 คะแนน แสดงให้เห็นว่าประชาชนค่อนข้างพอใจน้อยกว่ามาตรการนี้ เนื่องจากศิลปินศิลปินที่รังสรรค์ศิลปะบนฝาผนังอาจจะไม่ได้ศึกษาบริบท ความเชื่อของคนในพื้นที่ รวมถึงศึกษาวัฒนธรรมเฉพาะของพื้นที่น้อยเกินไป ทำให้เกิดประเด็นถกเถียงกับภาพวาดที่เกิดขึ้นเนื่องจาก ศิลปินวาดภาพสตรีซึ่งขัดกับหลักคำสอนของศาสนาอิสลาม โดยบุคคลภายนอกพื้นที่มองว่าเป็นศิลปะที่สวยงามแต่คนในพื้นที่มองว่าไม่สมควร ผู้วิจัยขอเสนอแนะในหัวข้อถัดไป

6.1.1 สรุปมาตรการควรส่งเสริมการปรับตัวต่อภัยพิบัติด้านการก่อความไม่สงบในเมืองยะลา

มาตรการที่ศึกษาทั้ง 6 มาตรการที่กล่าวมานั้น สิ่งที่พบร่วมกันของทุกมาตรการคือ ควรสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนในมากขึ้น และจากผลการวิเคราะห์ที่ได้แสดงให้เห็นประเด็นที่น่าสนใจของการปรับตัวของประชาชนในเมืองยะลา โดยจากการวิเคราะห์ผลทางสถิติและข้อมูลเชิงประจักษ์แสดงว่า ช่องว่างระหว่างระดับการเห็นปฏิบัติจริงสูงกว่าระดับความคาดหวัง 2 มาตรการ (1) ด้านตรวจคนเข้าออกภายในชุมชน และ (2) มาตรการยกเลิกสวมหมวกนิรภัย โดยทั้ง 2 มาตรการนี้เกี่ยวข้องกับการเปิดเผยตัวตนของบุคคลในพื้นที่สาธารณะที่มีเหตุการณ์ความไม่สงบ แสดงถึงคนในเมืองยะลา มีความหวาดระแวงต่อบุคคลแปลกหน้า การแสดงออกเพื่อเปิดเผยตัวตนหรือเปิดเผยใบหน้าในพื้นที่สาธารณะในเมืองยะลา มีความสัมพันธ์ต่อความรู้สึกปลอดภัย สอดคล้องกับหลักฐานเชิงประจักษ์ที่ว่า ประชาชนในพื้นที่เมืองยะลา มีความหวาดระแวงต่อการพูดคุยพบปะกับคนแปลกหน้ามากที่สุด เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการกำหนดมาตรการการปรับตัวต่อภัยการก่อความไม่สงบ ผู้วิจัยเห็นว่าควรส่งเสริม พัฒนามาตรการที่เกี่ยวข้องกับการเปิดเผยใบหน้าให้มากขึ้น

6.2 ข้อเสนอแนะ

เพื่อให้มาตรการมีระดับการเห็นปฏิบัติจริง สอดคล้องกับความคาดหวังของประชาชน การลดช่องว่างจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีการร่วมมือกันระหว่างประชาชนและหน่วยงานรัฐ เพื่อเป็นทางเลือกหนึ่งในการพัฒนาการปรับตัวของประชาชนต่อภัยพิบัติด้านการก่อความไม่สงบในเมือง ผลการศึกษาในครั้งนี้จึงนำไปสู่ข้อเสนอแนะที่อาจจะเป็นประโยชน์ต่อการปรับตัวของประชาชนในเมืองยะลา โดยจากงานวิจัยชิ้นนี้พบว่าควรพัฒนาและปรับปรุงในประเด็นดังต่อไปนี้

6.2.1 การติดตั้งกล่องวงจรปิด

จากการสัมภาษณ์และข้อมูลทางสถิติบ่งชี้ว่า ควรปรับปรุงคุณภาพของกล่องวงจรปิดและพัฒนาระบบข้อมูลของกล่องวงจรปิดให้สามารถใช้งานได้สมบูรณ์ ชัดเจน โดยในพื้นที่เมืองยะลา งานวิจัยนี้ได้แสดงให้เห็นว่า ประชาชนในพื้นที่เขตเทศบาลนครยะลา มีความคาดหวังต่อการติดตั้งกล่องวงจรปิดเพื่อสร้างความปลอดภัยมากที่สุด แต่ประชาชนไม่สามารถเข้าถึงกล่องวงจรปิดเมื่อมีภัยได้ ซึ่งเป็นการบ่งชี้ถึงคุณภาพของกล่องวงจรปิด ที่มีข้อบกพร่อง ไม่ซ่อมบำรุงทำให้กล่องวงจรปิดที่ติดตั้งมานาน ชำรุด เสียหาย และใช้งานไม่ได้ อีกทั้งควรสำรองหรือบันทึกข้อมูลเพื่อให้สามารถย้อนดูเหตุการณ์ได้จริง เพื่อเป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับรูปคดีและการวิเคราะห์ย้อนรอยเหตุการณ์ความไม่สงบที่อาจจะเกิดขึ้น ซึ่งจำเป็นต้องมีการปรับปรุงเพื่อแก้ไขความบกพร่องในประเด็นดังกล่าวต่อไป

6.2.2 การกำหนดพื้นที่จุดตรึงริมเกาะกลางถนน

ตำรวจจราจรควรเข้มงวดการจุดตรึงริมเกาะกลางถนนในพื้นที่บังคับใช้ให้มากยิ่งขึ้น ซึ่งจะ เป็นประโยชน์ต่อการป้องกันและลดผลกระทบจากภัยการก่อความไม่สงบด้วยการวางระเบิดคาร์บอมบ์ และลดปัญหาการติดในช่วงเวลาเร่งด่วน จากเสียงสะท้อนของประชาชนในเขตที่กำหนดจุดตรึงริมเกาะกลางถนนรู้สึกไม่ปลอดภัย เนื่องจากตลอดระยะทางของถนนที่กำหนดให้รถจุดตรึงริมเกาะกลางถนน มีโรงพยาบาลขนาดใหญ่ 2 แห่ง รวมถึง โรงเรียน ห้าง ร้านค้า ตลอดเส้นทาง อีกทั้งมีจุดกัณฑ์รถหลายจุด ทำให้รถติดตลอดสายในเวลาเร่งด่วน เพราะมักจะมีประชาชนบางกลุ่มจอดซัดซ้ายริมทางเท้า และซัดขวาริมเกาะกลางถนนพร้อมกัน ทำให้เหลือช่องทางการจราจรบนถนนเพียง 2 ช่องทางจาก 4 ช่องทาง

6.2.3 การปรับภูมิทัศน์ของเมืองด้วยศิลปะ

การพัฒนาข้อมูลเฉพาะเชิงพื้นที่ให้สาธารณชนเข้าใจตรงกัน และ ศิลปิน ผู้วาดภาพ บุคคลต่างศาสนิกหรือต่างพื้นที่ ควรศึกษาวัฒนธรรมในบริบทพื้นที่ให้มากขึ้น แม้ภาพวาดบางภาพอาจจะ เป็นภาพเอกลักษณ์ของศิลปิน แต่เกิดกระแสวิจารณ์ทางลบในสังคมออนไลน์เพราะขัดกับคำสอนของ ศาสนา จากภาพวาดของศิลปิน Alex face ทำให้เกิดกระแสต่อต้านในด้านลบจากผู้นำศาสนาอิสลาม เพราะตามคำสอนไม่อนุญาตให้วาดรูปคน สัตว์ สิ่งมีชีวิต รวมทั้งภาพที่ปรากฏคล้ายกับรูปลักษณ์ ของปีศาจตามคัมภีร์ของศาสนาอิสลาม ส่งผลให้ผู้ปกครองไม่อนุญาตให้ลูกหลานเดินถ่ายกับภาพวาด Street Art ในเมืองยะลา

6.2.4 ข้อเสนอแนะแนวทางปฏิบัติในการเพิ่มประสิทธิภาพของมาตรการการปรับตัวต่อภัยการก่อ ความไม่สงบในเมือง

สิ่งสำคัญที่สุดของการปรับตัวต่อภัยพิบัติด้านการก่อความไม่สงบในเมือง กรณีศึกษาเมือง ยะลา คือ ควรสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในมาตรการการปรับตัวต่อภัยการก่อความไม่ สงบที่รัฐกำหนดขึ้นทั้งหมด โดยรับฟังเสียงจากประชาชน และศึกษาบริบทเฉพาะในพื้นที่ให้มากขึ้น รวมถึงการศึกษาระบบสังคมพหุวัฒนธรรมในพื้นที่ เพราะประชาชนคือผู้ใช้มาตรการจะได้รับ ผลกระทบโดยตรง โดยงานวิจัยชิ้นนี้ประชาชนคาดหวังให้รัฐเพิ่มการมีส่วนร่วมของชุมชนมากขึ้น และ ทำความเข้าใจกับวัฒนธรรมของคนในพื้นที่ให้มากขึ้น เพื่อพัฒนาความเข้าใจที่ตรงกันและไม่ทำให้เกิด เป็นฉนวนเหตุของความขัดแย้งทางศาสนาภายในพื้นที่

ทั้งนี้ในประเด็นของการประยุกต์ใช้ประโยชน์นั้น พื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความ ไม่สงบเป็นวงกว้างและไม่สามารถคาดการณ์ล่วงหน้าถึงเหตุการณ์ความรุนแรงที่อาจจะเกิดขึ้นได้ ถึงแม้มีกำลังทหารและอาสาสมัครรับผิดชอบในการดูแลความปลอดภัยของคนในเมือง แต่การร่วมมือ กันระหว่างประชาชนและหน่วยงานรัฐเพื่อสอดส่องความผิดปกติภายในเมืองเป็นสิ่งสำคัญ มาตรการ การปรับตัวต่อภัยการก่อความไม่สงบที่เกิดขึ้นนั้นเป็นเพียงมาตรการที่สร้างขึ้นเพื่อให้รู้สึกปลอดภัยแต่ อาจจะไม่ได้มีผลในการป้องกันภัยได้ทั้งหมด การจัดทำนโยบาย มาตรการ ข้อบังคับใช้ จากรัฐบาลมี ส่วนสำคัญที่จะสามารถสร้างความเข้าใจให้ประชาชนในเรื่องการปรับตัวได้ดียิ่งขึ้น ตามแนวคิดและ ทฤษฎีการปรับตัวต่อภัยพิบัติ รัฐมีหน้าที่สำคัญที่จะให้ความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชน เพื่อให้ ประชาชนปรับตัวกับสถานการณ์ที่ไม่ปกติให้ปกติได้มากยิ่งขึ้น ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการประเมินผล กระทบของมาตรการการรักษาความปลอดภัยในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้และเพื่อประโยชน์

ต่อการวางแผนและจัดทำนโยบายในอนาคต รวมถึงสร้างภาพลักษณ์และความเชื่อมั่นในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ต่อไป

6.3 ข้อจำกัดและอุปสรรคของงานวิจัย

อุปสรรคของวิทยานิพนธ์นี้คือ ข้อมูลที่นำมาใช้เพื่อวิเคราะห์มีจำกัด และความยากของการได้มาซึ่งข้อมูล เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่ยังมีความรุนแรงเกิดขึ้น ผู้วิจัยจึงพยายามใช้ข้อมูลพื้นฐานที่ถูกเปิดเผยเพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐานที่ดีและแม่นยำมากที่สุด โดยสรุปข้อจำกัดและอุปสรรคของวิทยานิพนธ์ ดังนี้

(1) ข้อมูลจากหน่วยงานราชการถูกปกปิดเป็นความลับโดยอ้างว่าเพื่อความมั่นคง อีกทั้งการบันทึกข้อมูลข้อเท็จจริงและการรวบรวมข้อมูลที่ยังมีน้อย รวมถึงการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ยะลา โดยเฉพาะยังมีน้อย

(2) การลงพื้นที่เพื่อทำแบบสอบถาม ประชาชนยังมีความหวาดระแวงคนแปลกหน้า ทำให้ไม่ได้รับความร่วมมือ จึงจำเป็นต้องขอความร่วมมือจากหน่วยงานรัฐ (เทศบาลนครยะลา) ช่วยประชาสัมพันธ์และให้เจ้าหน้าที่ประจำด่านตรวจคนเข้าออกภายในชุมชนเป็นผู้นำแบบสอบถามมาให้ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ศึกษา

(3) ผู้วิจัยวางแผนใช้การสุ่มตัวอย่างแบบไม่ใช้ความน่าจะเป็น (Non-probability sampling) แต่ความเป็นจริงการสุ่มตัวอย่างงานวิจัยชิ้นนี้เป็นแบบลูกโซ่ (Snowball sampling) เป็นวิธีการบอกต่อ แนะนำผู้มีคุณลักษณะตรงกับผู้วิจัยต้องการแบบปากต่อปาก ซึ่งการสุ่มตัวอย่างลักษณะนี้อาจจะไม่ใช้การเลือกตัวแทนที่ดีที่สุดและอาจจะมีความเอนเอียงของข้อมูล แต่เป็นวิธีการที่ดีที่สุดในเวลาอันเพื่อความปลอดภัยของผู้ตอบแบบสอบถามและผู้วิจัยเอง

(4) ผู้วิจัยกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 150 ตัวอย่าง โดยเก็บเผื่อ 20% หรือ 30 ตัวอย่าง รวมทั้งหมด 180 ตัวอย่าง แต่ในความเป็นจริงแบบสอบถามที่สมบูรณ์ใช้ได้จริงมีเพียง 143 ตัวอย่าง ซึ่งมีแบบสอบถามที่เสียมากกว่า 20%

โดยข้อเสนอแนะการต่อยอดในอนาคตคือ งานวิจัยชิ้นนี้เป็นการรวบรวมข้อมูลการปรับตัวของประชาชนในพื้นที่เชิงประจักษ์ในรูปแบบงานวิชาการครั้งต้น ๆ ในพื้นที่จังหวัดยะลา โดยวิเคราะห์ผลทางสถิติให้เกิดเป็นคำอธิบายอย่างเป็นรูปธรรมจากมาตรการการรักษาความปลอดภัยหรือในมุมมองการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติที่เกิดขึ้นจากมนุษย์ ซึ่งในอนาคตข้างหน้าหากมีการศึกษาเพิ่มเติม การศึกษาวิเคราะห์หามาตรการที่เหมาะสมที่สุดเพื่อลดความเสี่ยงจากภัยการก่อความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ อาจจะเป็นส่วนหนึ่งในการบรรเทาความเสี่ยงจากภัยการก่อความไม่สงบในพื้นที่อื่น ๆ ต่อไป.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

บรรณานุกรม

- Aziza, S. (2018). Three years into the yemen war, a collective of women street artists cope with the destruction. Retrieved from <https://theintercept.com/2018/03/26/yemen-war-three-year-anniversary-haifa-subay-street-art/>
- Barry-Jester, A. M. (2017). How Anti-Terrorism Design Can Also Make Cities More Livable. Retrieved from <https://fivethirtyeight.com/features/how-anti-terrorism-design-can-also-make-cities-more-livable/>
- Gueda, V. (2017). How Will the Threat of Vehicular Terrorism Change Our Cities? Retrieved from <https://www.architecturaldigest.com/story/vehicular-terrorism-urban-design>
- Kamin, B. (2006). How Wall Street became secure, and welcoming. *Chicagotribune*. Retrieved from <http://www.chicagotribune.com/chi-090806wallstreet-story-story.html>
- Kirschenbaum, A. (2005). *Surviving terror threats through adaptive behaviors: the Israeli experience*. Israel Institute of Technology
- Klimas, M. (2015). Banksy Secretly Gets Into Gaza To Create Controversial Street Art. Retrieved from <https://www.demilked.com/israel-palestine-conflict-gaza-graffiti-banksy/>
- Manila bulletin. (2017). Cebu checkpoint. Retrieved from <https://news.mb.com.ph/2017/05/25/cebu-checkpoint/>
- Nigussie, Z., Tsunekawa, A., Haregeweyn, N., Adgo, E., Cochrane, L., Floquet, A., & Abele, S. (2018). Applying Ostrom's institutional analysis and development framework to soil and water conservation activities in north-western Ethiopia. *Land Use Policy*, 71, 1-10. doi:<https://doi.org/10.1016/j.landusepol.2017.11.039>
- Paris attitude. (2017). Short Story About Haussmann System. Retrieved from <https://infos.parisattitude.com/en/haussmann-story/>
- Philippines News Agency. (2016). Criminality sans checkpoints. Retrieved from <https://news.mb.com.ph/2016/10/31/pnp-has-alternative-measures-vs-terrorism->

[criminality-sans-checkpoints/](#)

Roy, C. (1984). Introduction to nursing: An adaptation model *Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall, (2nded.)*.

The time of Israel. (2017). Netanyahu and Trump kiss in West Bank security barrier graffiti. Retrieved from <https://www.timesofisrael.com/netanyahu-and-trump-kiss-in-west-bank-security-barrier-graffiti/>

Upandhye, A. (2012). Gap nanlysis. Retrieved from <http://www.ccsd.net/mps/pdf/gapchecklist.pdf>

Vanda-Felbab, B. (2018). Nigeria's Troubling Counterinsurgency Strategy Against Boko Haram. In Foreign affairs. Retrieved from <https://www.foreignaffairs.com/articles/nigeria/2018-03-30/nigerias-troubling-counterinsurgency-strategy-against-boko-haram?cid=int-fls&pgtype=hpg>.

Wainwright, O. (2016). Fortress London: The New US Embassy and the Rise of Counter-Terror Urbanism. Retrieved from <http://www.harvarddesignmagazine.org/issues/42/fortress-london-the-new-us-embassy-and-the-rise-of-counter-terror-urbanism>

เทศบาลนครยะลา. (2560). สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานของเทศบาลนครยะลา. Retrieved from <http://www.yalacity.go.th/themes/default/general.pdf>

แพรว สิริศักดิ์ดำเกิง. (2546). ปฏิสัมพันธ์ระหว่างชาวมลายูมุสลิมและชาวจีนในย่านสายกลาง จังหวัดยะลา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร),
โพสต์ทูเดย์. (2559, 29 มีนาคม). "ยะลา" ผุดศิลปะบนบังเกอร์ กระตุ้นท่องเที่ยว. โพสต์ทูเดย์.
Retrieved from <https://www.posttoday.com/social/local/424099>

ไทยรัฐออนไลน์. (2554, 13 กุมภาพันธ์). คาร์บอมบ์ยะลา เจ็บนับสิบ ไฟไหม้หม้อบ้าน. ไทยรัฐ.
Retrieved from <https://www.thairath.co.th/content/148687>

กนกพิชญ์ ปิยะสพนติกุล. (2560). มหานครโลก ความตั้งใจของปารีส และการพัฒนาเมืองแบบไร้รอยต่อ (Grand Paris). In ศูนย์ออกแบบและพัฒนาเมือง. Retrieved from <http://www.udc.net/th/knowledge-garnd-paris#.WxCg41OWO6h>.

กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย. (2557). การลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน. Retrieved from http://www.undp.org/content/dam/thailand/doc_DRRGuideline.pdf

กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย. (2559). การลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย. บริษัท เวิร์ค พรีนติ้ง

จำกัด: กระทรวงมหาดไทย.

กรมอุตุนิยมวิทยา. (2560a). ความรู้อุตุนิยมวิทยา. Retrieved from

<https://www.tmd.go.th/info/info.php?FileID=23>

กรมอุตุนิยมวิทยา. (2560b). ภูมิอากาศจังหวัดยะลา.

กองประชาสัมพันธ์เทศบาลนครยะลา. (2554). เหตุระเบิดคาร์บอมบ์วันที่ 13 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2554 ในเขตเทศบาลนครยะลา.

คณะกรรมการแม่น้ำโขง. (2556). อภิธานและนิยามเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและการปรับตัว. Retrieved from

<http://www.mrcmekong.org/assets/Publications/glossaries/Glossary-of-Terms-n-Definitions-on-CCA-Thai-16072013.pdf>

ชมพูนุท เมฆเมืองทอง. (2554). ไขข้อข้องใจการใช้ t-test. Retrieved from

<https://www.gotoknow.org/posts/432975>

ชัยวัฒน์ สถาอานันท์. (2560). กรณีเจ้าแวกเจ็ดหัวเมือง : การเริ่มต้น “ความจริง” เกี่ยวกับปัตตานี ด้วยประวัติศาสตร์แห่งการลง*. Retrieved from https://www.silpa-mag.com/club/art-and-culture/article_7276

ทวิดา กมลเวชช. (2554). คู่มือการจัดการภัยพิบัติท้องถิ่น: สถาบันพระปกเกล้า.

ทวีศักดิ์ เทพพิทักษ์. (2550). การประยุกต์ทฤษฎีความคาดหวังและการรับรู้ของลูกค้า (Performance-Importance Analysis) กับการสำรวจความพึงพอใจ ผู้ใช้บริการท่าเรือ กรณีศึกษาในกรุงเทพมหานคร. วารสารวิทยาจัดการ, 25(1), 25-39.

ธวัลกร อินอุตร. (2549). การปรับตัวจากผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมของประชาชนตำบลแม่ตาว อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยศิลปากร,

นายพุงกะทิกดซัดเตอร์. (2559). มิติใหม่แก้ปัญหาไฟใต้ดึงประชาชนมีส่วนร่วมผุดโครงการประชารัฐร่วมใจสร้างอำเภอสันติสุข. Retrieved from <http://www.southernreports.com/?p=1347>

นุรยา เก็บบุญเกิด และ ฮัสซัน โตะดง. (2555). ‘ต่อ’รักษาชีวิต เจาะเศรษฐกิจ ‘รวมมิตร’ เมืองยะลา. In โรงเรียนนักข่าวชายแดนใต้ (DSJ). Retrieved from

<https://deepsouthwatch.org/dsj/th/3580>.

บุญเอื้อ บุญฤทธิ์. (2556). การก่อความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้กับอัตลักษณ์ของคนในพื้นที่และพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่รัฐ.

ปณชัย อารีเพิ่มพร. (2560, 8 มีนาคม). โรงแรม ‘วิวแย่ที่สุดในโลก’ แบงก์ซีสร้างโรงแรม The Walled Off ใกล้สมรภูมิมิรระหว่างอิสราเอลและปาเลสไตน์. Retrieved from

<https://themomentum.co/momentum-feature-banksy-the-walled-off-hotel/>

ประพนธ์ เรืองณรงค์. (2547). "บทผนวกเกียรติยศ". ใน รัฐปัตตานีใน "ศรีวิชัย" เก่าแก่กว่ารัฐสุโขทัยในประวัติศาสตร์ (สุจิตต์ วงษ์เทศ บก.): มติชน.

ผู้จัดการออนไลน์. (2556, 19 กุมภาพันธ์). ทร.ยะลาออกกระจายเสียงให้ ปชช.จอตลอดข้างเกาะกลางถนนป้องกันเหตุร้าย. ผู้จัดการออนไลน์. Retrieved from

https://wbns.oas.psu.ac.th/shownews.php?news_id=129490

ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม 124 C.F.R. (2550).

ระบบสถิติทางการทะเบียน. (2559). สถิติประชากร. Retrieved from

http://stat.dopa.go.th/stat/statnew/upstat_age_di

ศรีสมภพ จิตรภิมย์ศรี. (2560). ความขัดแย้งชายแดนใต้ในรอบ 13 ปี: ความซับซ้อนของสนามความรุนแรงและพลังของบทสนทนาสันติภาพปาตานี. Retrieved from

<https://www.deepsouthwatch.org/node/11053>

ศรีสมภพ จิตรภิมย์ศรี และ สุภาภรณ์ พันธ์สนาชี. (2558). ฐานข้อมูล DSID: การวิเคราะห์ข้อมูลเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ในรอบปี 2558. Retrieved from

<http://www.deepsouthwatch.org/node/7942>

ศูนย์ความร่วมมือทรัพยากรสันติภาพ. (2559). ผลการสำรวจความคิดเห็นประชาชนต่อกระบวนการสันติภาพจังหวัดชายแดนใต้ (*Peace Survey*) (Vol. 1). โรงพิมพ์ภาพพิมพ์: กรุงเทพมหานคร.

กฎกระทรวง ผังเมืองรวมเมืองยะลา พ.ศ. 2554, (2554).

สำนักงานแรงงานจังหวัดยะลา. (2559). ข้อมูลสถิติแรงงานจังหวัด ปี 2559. Retrieved from

http://yala.mol.go.th/labour_statistic

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2558). ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด ณ ราคาประจำปี จำแนกตามสาขาการผลิต จังหวัดยะลา พ.ศ.2548-2557.

สำนักงานตำรวจ. (2556). บันทึกข้อความ กำชับมาตรการปฏิบัติเกี่ยวกับการตั้งด่านตรวจ จุดตรวจ และจุดสกัด. Retrieved from

http://www.police6.go.th/police6/pdf/checkpoin_2_5578_13122556.pdf

สำนักงานประสานการจัดการการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ. (2558). แผนแม่บทรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พ.ศ.2557 - 2593. Retrieved from

http://www.deqp.go.th/media/36631/%E0%B9%81%E0%B8%9C%E0%B8%99%E0%B9%81%E0%B8%A1-%E0%B8%9A%E0%B8%97_2558_2593.pdf

สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดยะลา. (2560). รายงานสถานการณ์ทางสังคมจังหวัดยะลา ประจำปี 2560 ข้อมูลระดับจังหวัด. Retrieved from <http://www.yala.m->

society.go.th/?wpfb_dl=215

- สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดยะลา. (2558). ประวัติจังหวัดยะลา. Retrieved from https://www.m-culture.go.th/yala/ewt_news.php?nid=28&filename=index
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและนโยบายการพัฒนาจังหวัดชายแดนใต้ พ.ศ. 2560 - 2562. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและนโยบายการพัฒนาจังหวัดชายแดนใต้
- สำนักสันติวิธีและธรรมาภิบาล สถาบันพระปกเกล้า และองค์กรเครือข่าย. (2559). ผลการสำรวจความคิดเห็นประชาชนต่อกระบวนการสันติภาพจังหวัดชายแดนใต้ (*Peace suvey*) (Vol. 1). โรงพิมพ์ภาพพิมพ์: กรุงเทพมหานคร.
- อนันต์สุขสมศรี, ส. (2560). *Urban environmental planning for disaster mitigation*. เอกสารประกอบการเรียนวิชากฎหมายพิบัติ การวางแผนภาคและเมือง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อภิวัฒน์ รัตนวราหะ. (2558). ปัญหาเชิงสถาบันของการวางแผนใช้ที่ดิน ในบริบทการบริหารจัดการน้ำท่วมของไทย.
- อะหมัด รามันห์สิริวงค์, สุเมธ ปานเพชร และ ทีมข่าวอิศรา. (2554, 27 ตุลาคม). สรุปข้อมูลทางการระเบิดป่วนยะลา 24 จุด ตาย 3 เจ็บ 49 ผบ.ทบ.แย้มรู้ตัวคนบงการ. Retrieved from <https://www.isranews.org/content-page/67-south-slide/4082.html>
- อะหมัด รามันห์สิริวงค์ และ นาซีอเราะ เจอะฮะ. (2554, 22 กุมภาพันธ์). ใต้วิฤติ! จยย.บอมบ์กลางยะลาฆ่าตาย 1 เจ็บ 14. Retrieved from <https://www.isranews.org/south-news/other-news/1556-1-14.html>

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

1. แบบสอบถามที่ใช้สำหรับงานวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย 5 ตอน รวมทั้งสิ้น 8 หน้า ดังนี้

	ZONE 1 2 3 4 5 6																		
แบบสอบถาม กระบวนการปรับตัวต่อการก่อความไม่สงบในพื้นที่เทศบาลนครยะลา																			
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ภาควิชาการวางแผนภาคและเมืองมหาดบัณฑิต																			
วัตถุประสงค์ของแบบสอบถาม : เพื่อนำข้อมูลวิเคราะห์, สำนวจความเชื่อมั่นของประชาชนต่อกระบวนการปรับตัวต่อการก่อความไม่สงบ																			
แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่อง การปรับตัวของประชาชนต่อภัยพิบัติด้านการก่อความไม่สงบในเมือง กรณีศึกษาเมืองยะลาเท่านั้น																			
ผู้ออกแบบสอบถาม นางสาวมัชวินส์ อุดลภักดี รหัสนิสิต 5973323025																			
อาจารย์ที่ปรึกษา อ.ดร.สุธี อนันต์สุขสมศรี																			
<hr/>																			
<p>• ตอนที่ 1 เรื่องทั่วไป การรับรู้ และ ประสบการณ์ ในพื้นที่เมืองจังหวัดยะลา</p>																			
1.1. ท่านเป็นคนในพื้นที่เทศบาลนครยะลา จังหวัดยะลา หรือไม่																			
[] ใช่ [] ไม่ใช่ โปรดระบุ.....																			
1.2. ระยะเวลาที่ท่านอยู่อาศัยในพื้นที่เทศบาลนครยะลา มีกี่ปี																			
[] 1-5 ปี [] 6-10 ปี [] มากกว่า 10 ปี [] มากกว่า 20 ปี																			
1.3. บ้านหลังนี้ท่านเป็น																			
[] เจ้าของบ้าน [] ผู้เช่า [] ผู้อาศัย [] อื่นๆ																			
1.4. ตั้งแต่ปี 2547 ถึงปัจจุบัน ตัวท่านเอง คนในครอบครัว หรือญาติสนิทเคยผ่านประสบการณ์ตรงเกี่ยวกับเหตุการณ์ความไม่สงบหรือไม่ ในลักษณะใด																			
[] เคย (กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องต่อไปนี้) [] ไม่เคย																			
<table border="1"><tr><td>☐</td><td>ทรัพย์สินของตนเองเสียหาย</td></tr><tr><td>☐</td><td>เคยได้รับบาดเจ็บ</td></tr><tr><td>☐</td><td>มีคนในครอบครัวหรือญาติสนิทเคยได้รับบาดเจ็บ</td></tr><tr><td>☐</td><td>มีคนในครอบครัวหรือญาติสนิทเสียชีวิต</td></tr><tr><td>☐</td><td>อื่นๆ โปรดระบุ.....</td></tr></table>		☐	ทรัพย์สินของตนเองเสียหาย	☐	เคยได้รับบาดเจ็บ	☐	มีคนในครอบครัวหรือญาติสนิทเคยได้รับบาดเจ็บ	☐	มีคนในครอบครัวหรือญาติสนิทเสียชีวิต	☐	อื่นๆ โปรดระบุ.....								
☐	ทรัพย์สินของตนเองเสียหาย																		
☐	เคยได้รับบาดเจ็บ																		
☐	มีคนในครอบครัวหรือญาติสนิทเคยได้รับบาดเจ็บ																		
☐	มีคนในครอบครัวหรือญาติสนิทเสียชีวิต																		
☐	อื่นๆ โปรดระบุ.....																		
1.5. ท่านคิดว่าสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่เมืองจังหวัดยะลา มีผลกระทบต่อการใช้ชีวิตของท่าน ในเรื่องใดต่อไปนี้มากที่สุด (กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องต่อไปนี้)																			
<table border="1"><tr><td>☐</td><td>เศรษฐกิจ การประกอบอาชีพ รายได้</td></tr><tr><td>☐</td><td>การเดินทางในชีวิตประจำวัน</td></tr><tr><td>☐</td><td>ความปลอดภัยในชีวิต</td></tr><tr><td>☐</td><td>ความปลอดภัยในทรัพย์สิน</td></tr><tr><td>☐</td><td>สุขภาพกายและสุขภาพจิตใจ</td></tr><tr><td>☐</td><td>ไม่กระทบ</td></tr></table>		☐	เศรษฐกิจ การประกอบอาชีพ รายได้	☐	การเดินทางในชีวิตประจำวัน	☐	ความปลอดภัยในชีวิต	☐	ความปลอดภัยในทรัพย์สิน	☐	สุขภาพกายและสุขภาพจิตใจ	☐	ไม่กระทบ						
☐	เศรษฐกิจ การประกอบอาชีพ รายได้																		
☐	การเดินทางในชีวิตประจำวัน																		
☐	ความปลอดภัยในชีวิต																		
☐	ความปลอดภัยในทรัพย์สิน																		
☐	สุขภาพกายและสุขภาพจิตใจ																		
☐	ไม่กระทบ																		
1.6. ท่านรู้สึกว่าการดำเนินชีวิตในพื้นที่เปลี่ยนแปลงไปในทิศทางใด (กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องต่อไปนี้)																			
<table border="1"><thead><tr><th>แย่มาก</th><th>แย่มาก</th><th>เหมือนเดิม</th><th>ดีขึ้น</th><th>ดีขึ้นมาก</th><th>ไม่รู้/ไม่ขอตอบ</th></tr><tr><th>1</th><th>2</th><th>3</th><th>4</th><th>5</th><th></th></tr></thead><tbody><tr><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td></tr></tbody></table>		แย่มาก	แย่มาก	เหมือนเดิม	ดีขึ้น	ดีขึ้นมาก	ไม่รู้/ไม่ขอตอบ	1	2	3	4	5		☐	☐	☐	☐	☐	☐
แย่มาก	แย่มาก	เหมือนเดิม	ดีขึ้น	ดีขึ้นมาก	ไม่รู้/ไม่ขอตอบ														
1	2	3	4	5															
☐	☐	☐	☐	☐	☐														

ZONE 1 2 3 4 5 6

1.7. ท่านคิดว่าภาระกระทำต่อไปในระแวกบ้านของท่านปลอดภัยหรือไม่ (กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องต่อไปนี้)

ปลอดภัย	ไม่ปลอดภัย	
		ออกจากบ้านเวลากลางคืน
		พบปะพูดคุยกับคนที่เราไม่รู้จัก
		แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานการณ์ในพื้นที่
		อยู่ในบ้าน
		อยู่ในตลาด
		ผ่านด่านตรวจค้น
		อยู่ในสถานที่ราชการ

• ตอนที่ 2 การปรับตัวในพื้นที่เมืองจังหวัดยะลา (กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องต่อไปนี้)

2.1. ท่านเคยได้ยิน วิธีการปรับตัวต่อภัยความไม่สงบในพื้นที่เมืองยะลา หรือไม่

เคยได้ยิน	ไม่เคยได้ยิน	วิธีการปรับตัว
		การสร้างแท่นปูน (Barrier) หน้าบ้าน (ภาพที่ 1)
		ด่านตรวจคนเข้าออกภายในชุมชน (ภาพที่ 2)
		กำหนดพื้นที่จอดรถเกาะกลางถนน (ภาพที่ 3)
		มาตรการยกเลิกสวมหมวกนิรภัย (ภาพที่ 4)
		การติดตั้งกล้องวงจรปิด (ภาพที่ 5)
		การทำสื่ออาคาร (ภาพที่ 6)

ภาพประกอบ การปรับตัวในพื้นที่เมืองจังหวัดยะลา

ภาพที่ 1 การสร้างแท่นปูน (Barrier) หน้าบ้าน

ภาพที่ 2 ด่านตรวจคนเข้าออกภายในชุมชน

ภาพที่ 3 กำหนดพื้นที่จอดรถเกาะกลางถนน

ภาพที่ 4 มาตรการยกเลิกสวมหมวกนิรภัย

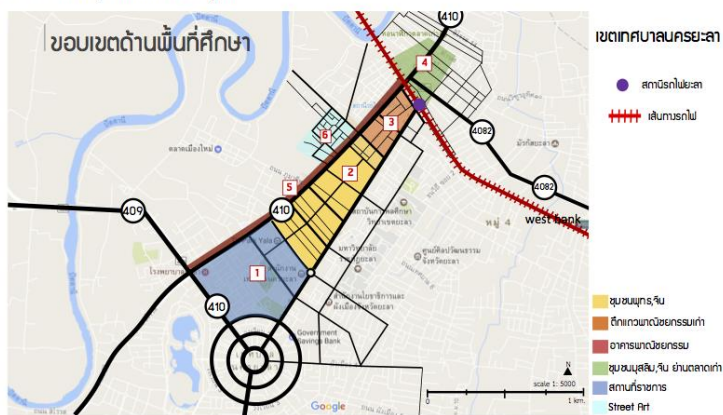
ภาพที่ 5 การติดตั้งกล้องวงจรปิด

ภาพที่ 6 การทำสื่ออาคาร

ZONE 1 2 3 4 5 6

2.2. ท่านรับรู้และเห็นจริง กับวิธีการปรับตัวต่อภัยความไม่สงบในพื้นที่เมืองยะลา ในพื้นที่ใดบ้าง (ทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องโซนพื้นที่ 1-5 ที่ท่านรับรู้และเห็นจริง ดังรูป)

(ทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องโซนพื้นที่ 1-5 ที่ท่านรับรู้และเห็นจริง จากรูปข้างต้น)

โซนพื้นที่						วิธีการปรับตัว
1	2	3	4	5	6	
						การสร้างแท่นปูน (Barrier) หน้าบ้าน
						ด่านตรวจคนเข้าออกภายในชุมชน
						กำหนดพื้นที่จอดรถเกาะกลางถนน
						มาตรการยกเลิกสวมหมวกนิรภัย
						การติดตั้งกล้องวงจรปิด
						การทำสีอาคาร

2.3. ท่านและชุมชนปฏิบัติตามวิธีการปรับตัวต่อภัยความไม่สงบในพื้นที่เมืองยะลา หรือไม่ ด้วยวิธีใด

ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ	วิธีการปรับตัว
		การสร้างแท่นปูน (Barrier) หน้าบ้าน
		ด่านตรวจคนเข้าออกภายในชุมชน
		กำหนดพื้นที่จอดรถเกาะกลางถนน
		มาตรการยกเลิกสวมหมวกนิรภัย
		การติดตั้งกล้องวงจรปิด
		การทำสีอาคาร

2.4. ท่านคิดว่าการปรับตัวต่อภัยความไม่สงบในพื้นที่เทศบาลนครยะลาข้างต้นมีความสำคัญในการสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมในชีวิตดีขึ้นหรือแย่ลงเพียงใด

แย่ลงมาก	แย่ลง	เหมือนเดิม	ดีขึ้น	ดีขึ้นมาก
1	2	3	4	5

ZONE 1 2 3 4 5 6

2.5. ท่านสนับสนุนการปรับตัวต่อภัยความไม่สงบในพื้นที่เมืองยะลาเป็นแนวทางในการแก้ไขและป้องกันปัญหาหรือไม่
 สนับสนุน ไม่สนับสนุน ไม่รู้/ขอไม่ตอบ

2.6. ท่านทราบวิธีการปรับตัวต่อภัยความไม่สงบในพื้นที่เมืองยะลาจากไหน
 หน่วยงานภาครัฐ คนภายในชุมชน ดำเนินการด้วยตนเอง อื่นๆ โปรดระบุ.....

2.7. ที่ผ่านมาท่านเคยมีส่วนร่วมกับชุมชนในการสร้างการปรับตัวภัยการก่อความไม่สงบหรือไม่
 เคย ไม่เคย ไม่รู้/ขอไม่ตอบ

2.8. ท่านสนใจติดตามข่าวเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ มากน้อยเพียงใด

ไม่ติดตามเลย	ติดตามบ้างเป็นครั้งคราว	ติดตาม	ติดตามอย่างใกล้ชิด	ไม่ขอตอบ

2.9. ท่านมีความหวังมากน้อยเพียงใดว่าจะเกิดสันติสุขในพื้นที่ในอีก 5 ปีข้างหน้า

ไม่มีความหวังเลย	ไม่มีความหวัง	มีความหวัง	มีความหวังมาก	ไม่รู้	ไม่ขอตอบ

2.10. ท่านอยากให้รัฐบาลแก้ไขปัญหาดังต่อไปนี้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- การพัฒนาเศรษฐกิจ การสร้างอาชีพและรายได้ เพื่อยกคุณภาพชีวิต
 การแก้ไขปัญหาเสียดิต
 ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
 การเมืองการปกครอง
 กระบวนการยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน
 อนุรักษ์และส่งเสริมอัตลักษณ์ ภาษา วัฒนธรรม
 การส่งเสริมการอยู่ร่วมกันท่ามกลางความหลากหลายในสังคมพหุวัฒนธรรม
 อื่นๆ.....

2.11. ท่านคิดว่าแนวทางหรือมาตรการใดดังต่อไปนี้ควรเร่งดำเนินการ เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางบวกในพื้นที่ (กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องคะแนนต่อไปนี้)

แนวทางหรือมาตรการควรเร่งดำเนินการ	ระดับการดำเนินการ				
	น้อยมาก		เฉยๆ		เร่งด่วน
	1	2	3	4	5
การสร้างความปลอดภัยในชุมชน					
การสร้างความเข้าใจเรื่องการปรับตัว					
การสร้างแท่นปูน (Barrier) หน้าบ้าน					
ด่านตรวจคนเข้าออกภายในชุมชน					
กำหนดพื้นที่จอดรถเกาะกลางถนน					
มาตรการยกเลิกสวมหมวกนิรภัย					
การทาสีอาคาร					
การติดตั้งกล้องวงจรปิด					
การปราบปรามยาเสพติด					
การพูดคุยเพื่อสันติ					
การให้ความสำคัญในเรื่องพหุวัฒนธรรม					
การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อมาตรการของรัฐ					

4

ZONE 1 2 3 4 5 6

- **ตอนที่ 3** เกี่ยวกับความคาดหวัง และ การเห็นจริงปฏิบัติจริง ต่อกระบวนการปรับตัวต่อภัยการก่อความไม่สงบในพื้นที่เทศบาลนครยะลา โดยใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทั้งด้านความคาดหวัง และ ด้านการเห็นปฏิบัติจริง ที่ตรงกับคำตอบของคุณ

3.1. การสร้างแท่นปูน (Barrier) หน้าบ้าน

ระดับความคาดหวัง					การปรับตัวต่อภัยการก่อความไม่สงบ	ระดับการเห็นปฏิบัติจริง				
น้อยที่สุด		มากที่สุด				น้อยที่สุด		มากที่สุด		
1	2	3	4	5		1	2	3	4	5
					1. การสร้างแท่นปูน (Barrier) หน้าบ้าน					
					1.1 การป้องกันแรงระเบิด					
					1.2 ความรู้สึกปลอดภัยของเจ้าของบ้าน					
					1.3 ความรู้สึกปลอดภัยภายในชุมชน					
					1.4 ความสะดวกสบายในชีวิตประจำวัน					
					1.5 การเลือกพื้นที่สำหรับแท่นปูน					
					1.6 การมีส่วนร่วมของชุมชน					
					1.7 ความร่วมมือของประชาชน					
					1.8 การให้บริการของเจ้าหน้าที่รัฐ					
					1.9 การแก้ปัญหาความบงพร่องจากการสร้างแท่นปูน (Barrier) หน้าบ้าน					

3.1.1. ท่านคิดว่าการสร้างแท่นปูน (Barrier) หน้าบ้าน มีความสำคัญหรือไม่

- [] สำคัญ เพราะ.....
- [] ไม่สำคัญ เพราะ.....

3.2. ด้านตรวจคนเข้าออกภายในชุมชน

ระดับความคาดหวัง					การปรับตัวต่อภัยการก่อความไม่สงบ	ระดับการเห็นปฏิบัติจริง				
น้อยที่สุด		มากที่สุด				น้อยที่สุด		มากที่สุด		
1	2	3	4	5		1	2	3	4	5
					2. ด้านตรวจคนเข้าออกภายในชุมชน					
					2.1 การป้องกันผู้ไม่ประสงค์ดี					
					2.2 ความรู้สึกปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน					
					2.3 ความรู้สึกปลอดภัยภายในชุมชน					
					2.4 ความสะดวกสบายในชีวิตประจำวัน					
					2.5 การเลือกพื้นที่ตั้งสำหรับด้านตรวจ					
					2.6 การมีส่วนร่วมของชุมชน					
					2.7 ความร่วมมือของประชาชน					
					2.8 การให้บริการของเจ้าหน้าที่รัฐ					
					2.9 คุมเข้มในพื้นที่เมืองเฉพาะกาล (ด่านลอยเฉพาะสถานการณ์)					

3.2.1. ท่านคิดว่าด้านตรวจคนเข้าออกภายในชุมชนมีความสำคัญหรือไม่

- [] สำคัญ เพราะ.....
- [] ไม่สำคัญ เพราะ.....

ZONE 1 2 3 4 5 6

- ตอนที่ 3 เกี่ยวกับความคาดหวัง และการเห็นจริงปฏิบัติจริง ต่อกระบวนการปรับตัวต่อภัยการก่อความไม่สงบในพื้นที่เทศบาลนครยะลา โดยใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทั้งด้านความคาดหวัง และ ด้านการเห็นปฏิบัติจริง ที่ตรงกับคำตอบของคุณ (ต่อ)

3.3. กำหนดพื้นที่จอตรกะกลางถนน

ระดับความคาดหวัง					การปรับตัวต่อภัยการก่อความไม่สงบ	ระดับการเห็นปฏิบัติจริง				
น้อยที่สุด		มากที่สุด				น้อยที่สุด		มากที่สุด		
1	2	3	4	5	3. กำหนดพื้นที่จอตรกะกลางถนน					
					3.1 การลดความสูญเสียจากแรงระเบิด					
					3.2 ความรู้สึกปลอดภัยของเจ้าของบ้าน					
					3.3 ความรู้สึกปลอดภัยภายในชุมชน					
					3.4 ความสะดวกสบายในชีวิตประจำวัน					
					3.5 เหมาะสมสำหรับเป็นพื้นที่จอตรกะ					
					3.6 การมีส่วนร่วมของชุมชน					
					3.7 ความร่วมมือของประชาชน					
					3.8 การให้บริการของเจ้าหน้าที่รัฐ					
					3.9 ลดการเกิดวางระเบิดด้วยระเบิดคาร์บอม					

3.3.1. ท่านคิดว่ากำหนดพื้นที่จอตรกะกลางถนนมีความสำคัญหรือไม่

[] สำคัญ เพราะ.....

[] ไม่สำคัญ เพราะ.....

3.4. มาตรการยกเลิกสวมหมวกนิรภัย

ระดับความคาดหวัง					การปรับตัวต่อภัยการก่อความไม่สงบ	ระดับการเห็นปฏิบัติจริง				
น้อยที่สุด		มากที่สุด				น้อยที่สุด		มากที่สุด		
1	2	3	4	5	4. มาตรการยกเลิกสวมหมวกนิรภัย					
					4.1 ความปลอดภัยบนท้องถนน					
					4.2 ความรู้สึกปลอดภัยของผู้ขับขี่					
					4.3 ความรู้สึกปลอดภัยภายในชุมชน					
					4.4 ความสะดวกสบายในชีวิตประจำวัน					
					4.5 เจ้าหน้าที่สามารถสอดส่องคนร้ายได้ง่าย					
					4.6 อุบัติเหตุบนท้องถนน					
					4.7 ได้รับความร่วมมือจากประชาชน					
					4.8 การให้บริการของเจ้าหน้าที่รัฐ					

3.4.1. ท่านคิดว่ามาตรการยกเลิกสวมหมวกนิรภัยมีความสำคัญหรือไม่

[] สำคัญ เพราะ.....

[] ไม่สำคัญ เพราะ.....

ZONE 1 2 3 4 5 6

- ตอนที่ 3 เกี่ยวกับความคาดหวัง และ การเห็นจริงปฏิบัติจริง ต่อกระบวนการปรับตัวต่อภัยการก่อความไม่สงบในพื้นที่เทศบาลนครยะลา โดยใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทั้งด้านความคาดหวัง และ ด้านการเห็นปฏิบัติจริง ที่ตรงกับคำตอบของคุณ (ต่อ)

3.5. การติดตั้งกล้องวงจรปิด

ระดับความคาดหวัง					การปรับตัวต่อภัยการก่อความไม่สงบ	ระดับการเห็นปฏิบัติจริง				
น้อยที่สุด		มากที่สุด				น้อยที่สุด		มากที่สุด		
1	2	3	4	5	5. การติดตั้งกล้องวงจรปิด					
					5.1 การป้องกันผู้ไม่ประสงค์ดี					
					5.2 ความรู้สึกปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน					
					5.3 ความรู้สึกปลอดภัยภายในชุมชน					
					5.4 ความสะดวกสบายในชีวิตประจำวัน					
					5.5 มีสายตาเฝ้าระวัง					
					5.6 การมีส่วนร่วมของชุมชน					
					5.7 ความร่วมมือของประชาชน					
					5.8 การให้บริการของเจ้าหน้าที่รัฐ					

3.5.1. ท่านคิดว่าการติดตั้งกล้องวงจรปิดมีความสำคัญต่อการปรับตัวของประชาชนในพื้นที่เมืองยะลาหรือไม่

[] สำคัญ เพราะ.....

[] ไม่สำคัญ เพราะ.....

3.6. การทำสื่ออาคาร

ระดับความคาดหวัง					การปรับตัวต่อภัยการก่อความไม่สงบ	ระดับการเห็นปฏิบัติจริง				
น้อยที่สุด		มากที่สุด				น้อยที่สุด		มากที่สุด		
1	2	3	4	5	6. การทำสื่ออาคาร					
					6.1 เพื่อการส่งเสริมท่องเที่ยว					
					6.2 สวยงาม ลดภาพลักษณ์น่ากลัว					
					6.3 ความรู้สึกปลอดภัยภายในชุมชน					
					6.4 ความสะดวกสบายในชีวิตประจำวัน					
					6.5 ผลตอบรับจากคนในพื้นที่					
					6.6 ผลตอบรับจากผู้ต้นภายนอก					
					6.7 ได้รับความร่วมมือจากประชาชน					
					6.8 การให้บริการของเจ้าหน้าที่รัฐ					
					6.9 การมีส่วนร่วมของชุมชน					

3.6.1. ท่านคิดว่าการทำสื่ออาคารมีความสำคัญต่อการปรับตัวของประชาชนในพื้นที่เมืองยะลาหรือไม่

[] สำคัญ เพราะ.....

[] ไม่สำคัญ เพราะ.....

ZONE 1 2 3 4 5 6

- **ตอนที่ 4** ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
 1. เพศ ชาย หญิง
 2. อายุ ต่ำกว่า 20 ปี 20 - 29 ปี 30 - 39 ปี 40 - 49 ปี 50 - 59 ปี 60 ปีขึ้นไป
 3. สถานภาพสมรส โสด สมรส หม้าย หย่าร้าง อื่นๆ.....
 4. ศาสนา พุทธ อิสลาม อื่นๆ
 5. ภาษาที่ใช้ในครัวเรือน
 ภาษาไทยกลาง ภาษาใต้ ภาษามลายูกลาง ภาษามลายูท้องถิ่น ภาษาจีน อื่นๆโปรดระบุ.....
 6. ภูมิลำเนาเกิด
 จังหวัดยะลา จังหวัดปัตตานี จังหวัดนราธิวาส จังหวัดอื่นๆโปรดระบุ.....
 7. ระดับการศึกษาที่จบมาขั้นสูง
 ไม่เคยเรียน หรือ ต่ำกว่า ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย
 ปวช. ปวส. อนุปริญญา ปริญญาตรี ปริญญาโทและ สูงกว่า
 8. อาชีพประจำของคุณ ที่มีรายได้หลัก
 ข้าราชการ /เจ้าหน้าที่รัฐ นายความ พนักงานบริษัทเอกชน ค้าขาย
 ธุรกิจส่วนตัว ผู้ประกอบการ รับจ้างทั่วไป นิสิต นักศึกษา เกษียณ,ว่างงาน
 เกษตรกรรม ปศุสัตว์ ประมง อื่นๆ โปรดระบุ.....
 9. รายได้ส่วนตัว เฉลี่ยต่อเดือน..... บาท
 10. คุณเป็นเจ้าของที่รัฐหรือไม่ /หน่วยงานใด.....

- **ตอนที่ 5** โปรดระบุข้อแนะนำ/เสนอแนะ เพื่อเสริมสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ประชาชนต่อกระบวนการปรับตัวต่อการก่อความไม่สงบ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

 ขอบคุณค่ะ

ภาคผนวก ข

ผลการวิเคราะห์ T-test เปรียบเทียบ Gap analysis จากแบบสอบถามตอนที่ 3

1.การสร้างแท่นปูน (Barrier) หน้าบ้าน

. ttest expect3a1_barrier1 = perception3a1_barrier1

Paired t test

Variable	Obs	Mean	Std. Err.	Std. Dev.	[95% Conf. Interval]	
expect~r1	143	3.552448	.0740535	.8855516	3.406058	3.698837
perce~r1	143	3.160839	.0760043	.9088791	3.010593	3.311085
diff	143	.3916084	.0909773	1.08793	.2117636	.5714532

mean(diff) = mean(expect3a1_barr~1 - perception3a1_~1) t = 4.3045
Ho: mean(diff) = 0 degrees of freedom = 142

Ha: mean(diff) < 0 Ha: mean(diff) != 0 Ha: mean(diff) > 0
Pr(T < t) = 1.0000 Pr(|T| > |t|) = 0.0000 Pr(T > t) = 0.0000

. ttest expect3a1_barrier2 = perception3a1_barrier2

Paired t test

Variable	Obs	Mean	Std. Err.	Std. Dev.	[95% Conf. Interval]	
expect~r2	143	3.783217	.0807113	.965167	3.623666	3.942768
perce~r2	143	3.244755	.0750697	.8977027	3.096357	3.393154
diff	143	.5384615	.098631	1.179456	.3434866	.7334365

mean(diff) = mean(expect3a1_barr~2 - perception3a1_~2) t = 5.4594
Ho: mean(diff) = 0 degrees of freedom = 142

Ha: mean(diff) < 0 Ha: mean(diff) != 0 Ha: mean(diff) > 0
Pr(T < t) = 1.0000 Pr(|T| > |t|) = 0.0000 Pr(T > t) = 0.0000

```
. ttest expect3a1_barrier3 = perception3a1_barrier3
```

Paired t test

Variable	Obs	Mean	Std. Err.	Std. Dev.	[95% Conf. Interval]	
expect~r3	143	3.762238	.081209	.9711184	3.601703	3.922773
perce~r3	143	3.258741	.0747386	.8937442	3.110997	3.406485
diff	143	.5034965	.0875789	1.047291	.3303696	.6766234

```
mean(diff) = mean(expect3a1_barr~3 - perception3a1_~3)      t = 5.7491
Ho: mean(diff) = 0                                          degrees of freedom = 142
```

Ha: mean(diff) < 0

Pr(T < t) = **1.0000**

Ha: mean(diff) != 0

Pr(|T| > |t|) = **0.0000**

Ha: mean(diff) > 0

Pr(T > t) = **0.0000**


```
. ttest expect3a1_barrier4 = perception3a1_barrier4
```

Paired t test

Variable	Obs	Mean	Std. Err.	Std. Dev.	[95% Conf. Interval]	
expect~r4	143	3.531469	.0940483	1.124655	3.345553	3.717384
perce~r4	143	3.076923	.0848385	1.014521	2.909213	3.244633
diff	143	.4545455	.1025275	1.226051	.2518679	.657223

```
mean(diff) = mean(expect3a1_barr~4 - perception3a1_~4)      t = 4.4334
Ho: mean(diff) = 0                                          degrees of freedom = 142
```

```
Ha: mean(diff) < 0          Ha: mean(diff) != 0          Ha: mean(diff) > 0
Pr(T < t) = 1.0000         Pr(|T| > |t|) = 0.0000         Pr(T > t) = 0.0000
```

```
. ttest expect3a1_barrier5 = perception3a1_barrier5
```

Paired t test

Variable	Obs	Mean	Std. Err.	Std. Dev.	[95% Conf. Interval]	
expect~r5	143	3.398601	.0882877	1.055768	3.224073	3.57313
perce~r5	143	3.034965	.0850331	1.016848	2.866871	3.203059
diff	143	.3636364	.095473	1.14169	.1749044	.5523683

```
mean(diff) = mean(expect3a1_barr~5 - perception3a1_~5)      t = 3.8088
Ho: mean(diff) = 0                                          degrees of freedom = 142
```

```
Ha: mean(diff) < 0          Ha: mean(diff) != 0          Ha: mean(diff) > 0
Pr(T < t) = 0.9999         Pr(|T| > |t|) = 0.0002         Pr(T > t) = 0.0001
```

```
. ttest expect3a1_barrier6 = perception3a1_barrier6
```

Paired t test

Variable	Obs	Mean	Std. Err.	Std. Dev.	[95% Conf. Interval]	
expect~r6	143	3.517483	.0858634	1.026776	3.347747	3.687218
perce~r6	143	3.111888	.07946	.9502031	2.954811	3.268965
diff	143	.4055944	.0953141	1.139791	.2171764	.5940124

```
mean(diff) = mean(expect3a1_barr~6 - perception3a1_~6)      t = 4.2553
Ho: mean(diff) = 0                                          degrees of freedom = 142
```

```
Ha: mean(diff) < 0          Ha: mean(diff) != 0          Ha: mean(diff) > 0
Pr(T < t) = 1.0000         Pr(|T| > |t|) = 0.0000         Pr(T > t) = 0.0000
```

```
. ttest expect3a1_barrier7 = perception3a1_barrier7
```

Paired t test

Variable	Obs	Mean	Std. Err.	Std. Dev.	[95% Conf. Interval]	
expect~r7	143	3.594406	.0831741	.9946176	3.429986	3.758825
perce~r7	143	3.13986	.084562	1.011215	2.972697	3.307023
diff	143	.4545455	.0945305	1.13042	.2676766	.6414143

```
mean(diff) = mean(expect3a1_barr~7 - perception3a1_~7)      t = 4.8085
Ho: mean(diff) = 0                                          degrees of freedom = 142
```

```
Ha: mean(diff) < 0          Ha: mean(diff) != 0          Ha: mean(diff) > 0
Pr(T < t) = 1.0000         Pr(|T| > |t|) = 0.0000         Pr(T > t) = 0.0000
```

```
. ttest expect3a1_barrier8 = perception3a1_barrier8
```

Paired t test

Variable	Obs	Mean	Std. Err.	Std. Dev.	[95% Conf. Interval]	
expect~r8	143	3.615385	.084166	1.00648	3.449004	3.781765
perce~r8	143	3.167832	.0749181	.8958906	3.019733	3.315931
diff	143	.4475524	.092397	1.104908	.264901	.6302039

```
mean(diff) = mean(expect3a1_barr~8 - perception3a1_~8)      t = 4.8438
Ho: mean(diff) = 0                                          degrees of freedom = 142
```

```
Ha: mean(diff) < 0          Ha: mean(diff) != 0          Ha: mean(diff) > 0
Pr(T < t) = 1.0000         Pr(|T| > |t|) = 0.0000         Pr(T > t) = 0.0000
```

```
. ttest expect3a1_barrier9 = perception3a1_barrier9
```

Paired t test

Variable	Obs	Mean	Std. Err.	Std. Dev.	[95% Conf. Interval]	
expect~r9	143	3.391608	.0909773	1.08793	3.211764	3.571453
perce~r9	143	2.958042	.0793168	.9484912	2.801248	3.114836
diff	143	.4335664	.0912607	1.091319	.2531613	.6139716

```
mean(diff) = mean(expect3a1_barr~9 - perception3a1_~9)      t = 4.7509
Ho: mean(diff) = 0                                          degrees of freedom = 142
```

```
Ha: mean(diff) < 0          Ha: mean(diff) != 0          Ha: mean(diff) > 0
Pr(T < t) = 1.0000         Pr(|T| > |t|) = 0.0000         Pr(T > t) = 0.0000
```


2. ด้านตรวจคนเข้าออกภายในชุมชน

```
. ttest expect3a2_1 =perception3a2_1
```

Paired t test

Variable	Obs	Mean	Std. Err.	Std. Dev.	[95% Conf. Interval]	
expect~_1	143	3.986014	.0925609	1.106867	3.803039	4.168989
perce~_1	143	3.153846	.0921993	1.102543	2.971586	3.336107
diff	143	.8321678	.1100603	1.31613	.6145994	1.049736

```
mean(diff) = mean(expect3a2_1 - perception3a2_1)          t = 7.5610
Ho: mean(diff) = 0                                       degrees of freedom = 142
```

```
Ha: mean(diff) < 0          Ha: mean(diff) != 0          Ha: mean(diff) > 0
Pr(T < t) = 1.0000          Pr(|T| > |t|) = 0.0000          Pr(T > t) = 0.0000
```

```
. ttest expect3a2_2 =perception3a2_2
```

Paired t test

Variable	Obs	Mean	Std. Err.	Std. Dev.	[95% Conf. Interval]	
expect~_2	143	4.006993	.0845009	1.010484	3.839951	4.174035
perce~_2	143	3.216783	.0915734	1.095058	3.03576	3.397806
diff	143	.7902098	.1081952	1.293827	.5763283	1.004091

```
mean(diff) = mean(expect3a2_2 - perception3a2_2)          t = 7.3036
Ho: mean(diff) = 0                                       degrees of freedom = 142
```

```
Ha: mean(diff) < 0          Ha: mean(diff) != 0          Ha: mean(diff) > 0
Pr(T < t) = 1.0000          Pr(|T| > |t|) = 0.0000          Pr(T > t) = 0.0000
```

```
. ttest expect3a2_3 =perception3a2_3
```

Paired t test

Variable	Obs	Mean	Std. Err.	Std. Dev.	[95% Conf. Interval]	
expect~_3	143	3.993007	.0856586	1.024327	3.823676	4.162338
perce~_3	143	3.300699	.091517	1.094384	3.119788	3.481611
diff	143	.6923077	.1092721	1.306704	.4762974	.908318

```
mean(diff) = mean(expect3a2_3 - perception3a2_3)          t = 6.3356
Ho: mean(diff) = 0                                       degrees of freedom = 142
```

```
Ha: mean(diff) < 0          Ha: mean(diff) != 0          Ha: mean(diff) > 0
Pr(T < t) = 1.0000          Pr(|T| > |t|) = 0.0000          Pr(T > t) = 0.0000
```

```
. ttest expect3a2_4 =perception3a2_4
```

Paired t test

Variable	Obs	Mean	Std. Err.	Std. Dev.	[95% Conf. Interval]	
expect~_4	143	3.839161	.0880143	1.052498	3.665173	4.013148
perce~_4	143	3.104895	.0897117	1.072796	2.927552	3.282238
diff	143	.7342657	.1082398	1.29436	.5202961	.9482353

```
mean(diff) = mean(expect3a2_4 - perception3a2_4)          t = 6.7837
Ho: mean(diff) = 0                                       degrees of freedom = 142
```

```
Ha: mean(diff) < 0          Ha: mean(diff) != 0          Ha: mean(diff) > 0
Pr(T < t) = 1.0000         Pr(|T| > |t|) = 0.0000         Pr(T > t) = 0.0000
```

```
. ttest expect3a2_5 =perception3a2_5
```

Paired t test

Variable	Obs	Mean	Std. Err.	Std. Dev.	[95% Conf. Interval]	
expect~_5	142	3.943662	.0822801	.9804808	3.781	4.106324
perce~_5	142	3.246479	.0866626	1.032704	3.075153	3.417805
diff	142	.6971831	.1028946	1.226131	.4937675	.9005987

```
mean(diff) = mean(expect3a2_5 - perception3a2_5)          t = 6.7757
Ho: mean(diff) = 0                                       degrees of freedom = 141
```

```
Ha: mean(diff) < 0          Ha: mean(diff) != 0          Ha: mean(diff) > 0
Pr(T < t) = 1.0000         Pr(|T| > |t|) = 0.0000         Pr(T > t) = 0.0000
```

```
. ttest expect3a2_6 =perception3a2_6
```

Paired t test

Variable	Obs	Mean	Std. Err.	Std. Dev.	[95% Conf. Interval]	
expect~_6	141	3.971631	.0746103	.8859479	3.824123	4.11914
perce~_6	141	3.205674	.0891919	1.059095	3.029337	3.382011
diff	141	.7659574	.0974021	1.156585	.5733883	.9585266

```
mean(diff) = mean(expect3a2_6 - perception3a2_6)          t = 7.8639
Ho: mean(diff) = 0                                       degrees of freedom = 140
```

```
Ha: mean(diff) < 0          Ha: mean(diff) != 0          Ha: mean(diff) > 0
Pr(T < t) = 1.0000         Pr(|T| > |t|) = 0.0000         Pr(T > t) = 0.0000
```

```
. ttest expect3a2_7 =perception3a2_7
```

Paired t test

Variable	Obs	Mean	Std. Err.	Std. Dev.	[95% Conf. Interval]	
expect~_7	143	3.93007	.0810222	.9688846	3.769904	4.090236
perce~_7	143	3.300699	.0887856	1.061722	3.125187	3.476212
diff	143	.6293706	.1081156	1.292875	.4156465	.8430948

```
mean(diff) = mean(expect3a2_7 - perception3a2_7)          t = 5.8213
Ho: mean(diff) = 0                                       degrees of freedom = 142
```

```
Ha: mean(diff) < 0           Ha: mean(diff) != 0           Ha: mean(diff) > 0
Pr(T < t) = 1.0000          Pr(|T| > |t|) = 0.0000          Pr(T > t) = 0.0000
```

```
. ttest expect3a2_8 =perception3a2_8
```

Paired t test

Variable	Obs	Mean	Std. Err.	Std. Dev.	[95% Conf. Interval]	
expect~_8	143	3.839161	.083418	.9975346	3.674259	4.004063
perce~_8	143	3.146853	.0841865	1.006724	2.980432	3.313274
diff	143	.6923077	.0978599	1.170234	.4988572	.8857582

```
mean(diff) = mean(expect3a2_8 - perception3a2_8)          t = 7.0745
Ho: mean(diff) = 0                                       degrees of freedom = 142
```

```
Ha: mean(diff) < 0           Ha: mean(diff) != 0           Ha: mean(diff) > 0
Pr(T < t) = 1.0000          Pr(|T| > |t|) = 0.0000          Pr(T > t) = 0.0000
```

```
. ttest expect3a2_9 =perception3a2_9
```

Paired t test

Variable	Obs	Mean	Std. Err.	Std. Dev.	[95% Conf. Interval]	
expect~_9	142	3.78169	.0974739	1.161536	3.588991	3.974389
perce~_9	142	3.183099	.0913936	1.08908	3.00242	3.363777
diff	142	.5985915	.1085956	1.294066	.3839054	.8132777

```
mean(diff) = mean(expect3a2_9 - perception3a2_9)          t = 5.5121
Ho: mean(diff) = 0                                       degrees of freedom = 141
```

```
Ha: mean(diff) < 0           Ha: mean(diff) != 0           Ha: mean(diff) > 0
Pr(T < t) = 1.0000          Pr(|T| > |t|) = 0.0000          Pr(T > t) = 0.0000
```

3. กำหนดพื้นที่จอดรถเกาะกลางถนน

```
. ttest expect3a3_parking1 = perception3a3_parking1
```

Paired t test

Variable	Obs	Mean	Std. Err.	Std. Dev.	[95% Conf. Interval]	
expect~g1	142	3.760563	.083578	.9959462	3.595335	3.925791
perce~g1	142	3.147887	.079923	.9523929	2.989885	3.30589
diff	142	.6126761	.0893089	1.064239	.4361184	.7892337

```
mean(diff) = mean(expect3a3_park~1 - perception3a3_~1)      t = 6.8602
Ho: mean(diff) = 0                                          degrees of freedom = 141
```

```
Ha: mean(diff) < 0          Ha: mean(diff) != 0          Ha: mean(diff) > 0
Pr(T < t) = 1.0000         Pr(|T| > |t|) = 0.0000         Pr(T > t) = 0.0000
```

```
. ttest expect3a3_parking2 = perception3a3_parking2
```

Paired t test

Variable	Obs	Mean	Std. Err.	Std. Dev.	[95% Conf. Interval]	
expect~g2	143	3.86014	.0803821	.9612301	3.70124	4.01904
perce~g2	143	3.300699	.0762531	.9118544	3.149961	3.451437
diff	143	.5594406	.0851545	1.0183	.3911062	.727775

```
mean(diff) = mean(expect3a3_park~2 - perception3a3_~2)      t = 6.5697
Ho: mean(diff) = 0                                          degrees of freedom = 142
```

```
Ha: mean(diff) < 0          Ha: mean(diff) != 0          Ha: mean(diff) > 0
Pr(T < t) = 1.0000         Pr(|T| > |t|) = 0.0000         Pr(T > t) = 0.0000
```

```
. ttest expect3a3_parking3 = perception3a3_parking3
```

Paired t test

Variable	Obs	Mean	Std. Err.	Std. Dev.	[95% Conf. Interval]	
expect~g3	143	3.79021	.0835377	.9989653	3.625072	3.955348
perce~g3	143	3.188811	.0748951	.8956157	3.040758	3.336865
diff	143	.6013986	.087165	1.042342	.4290898	.7737074

```
mean(diff) = mean(expect3a3_park~3 - perception3a3_~3)      t = 6.8995
Ho: mean(diff) = 0                                          degrees of freedom = 142
```

```
Ha: mean(diff) < 0          Ha: mean(diff) != 0          Ha: mean(diff) > 0
Pr(T < t) = 1.0000         Pr(|T| > |t|) = 0.0000         Pr(T > t) = 0.0000
```

```
. ttest expect3a3_parking4 = perception3a3_parking4
```

Paired t test

Variable	Obs	Mean	Std. Err.	Std. Dev.	[95% Conf. Interval]	
expect~g4	143	3.692308	.0910832	1.089196	3.512253	3.872362
perce~g4	143	2.979021	.0862156	1.030988	2.808589	3.149453
diff	143	.7132867	.1029566	1.231182	.509761	.9168124

```
mean(diff) = mean(expect3a3_park~4 - perception3a3_~4)      t = 6.9280
Ho: mean(diff) = 0                                           degrees of freedom = 142
```

```
Ha: mean(diff) < 0           Ha: mean(diff) != 0           Ha: mean(diff) > 0
Pr(T < t) = 1.0000          Pr(|T| > |t|) = 0.0000          Pr(T > t) = 0.0000
```

```
. ttest expect3a3_parking5 = perception3a3_parking5
```

Paired t test

Variable	Obs	Mean	Std. Err.	Std. Dev.	[95% Conf. Interval]	
expect~g5	143	3.587413	.088393	1.057027	3.412676	3.762149
perce~g5	143	3	.0909583	1.087703	2.820193	3.179807
diff	143	.5874126	.1013689	1.212195	.3870255	.7877997

```
mean(diff) = mean(expect3a3_park~5 - perception3a3_~5)      t = 5.7948
Ho: mean(diff) = 0                                           degrees of freedom = 142
```

```
Ha: mean(diff) < 0           Ha: mean(diff) != 0           Ha: mean(diff) > 0
Pr(T < t) = 1.0000          Pr(|T| > |t|) = 0.0000          Pr(T > t) = 0.0000
```

```
. ttest expect3a3_parking6 = perception3a3_parking6
```

Paired t test

Variable	Obs	Mean	Std. Err.	Std. Dev.	[95% Conf. Interval]	
expect~g6	143	3.678322	.0839776	1.004226	3.512314	3.84433
perce~g6	143	3.13986	.0791473	.9464641	2.983401	3.296319
diff	143	.5384615	.0950717	1.136892	.3505227	.7264004

```
mean(diff) = mean(expect3a3_park~6 - perception3a3_~6)      t = 5.6637
Ho: mean(diff) = 0                                           degrees of freedom = 142
```

```
Ha: mean(diff) < 0           Ha: mean(diff) != 0           Ha: mean(diff) > 0
Pr(T < t) = 1.0000          Pr(|T| > |t|) = 0.0000          Pr(T > t) = 0.0000
```

```
. ttest expect3a3_parking7 = perception3a3_parking7
```

Paired t test

Variable	Obs	Mean	Std. Err.	Std. Dev.	[95% Conf. Interval]	
expect~g7	143	3.755245	.0854976	1.022402	3.586232	3.924257
perce~g7	143	3.076923	.084256	1.007555	2.910365	3.243481
diff	143	.6783217	.0975426	1.16644	.4854983	.871145

```
mean(diff) = mean(expect3a3_park~7 - perception3a3_~7)      t = 6.9541
Ho: mean(diff) = 0                                           degrees of freedom = 142
```

```
Ha: mean(diff) < 0           Ha: mean(diff) != 0           Ha: mean(diff) > 0
Pr(T < t) = 1.0000          Pr(|T| > |t|) = 0.0000          Pr(T > t) = 0.0000
```

```
. ttest expect3a3_parking8 = perception3a3_parking8
```

Paired t test

Variable	Obs	Mean	Std. Err.	Std. Dev.	[95% Conf. Interval]	
expect~g8	143	3.678322	.0851424	1.018155	3.510011	3.846632
perce~g8	143	3.083916	.0815349	.9750154	2.922737	3.245095
diff	143	.5944056	.1003479	1.199987	.3960367	.7927745

```
mean(diff) = mean(expect3a3_park~8 - perception3a3_~8)      t = 5.9234
Ho: mean(diff) = 0                                           degrees of freedom = 142
```

```
Ha: mean(diff) < 0           Ha: mean(diff) != 0           Ha: mean(diff) > 0
Pr(T < t) = 1.0000          Pr(|T| > |t|) = 0.0000          Pr(T > t) = 0.0000
```

```
. ttest expect3a3_parking9 = perception3a3_parking9
```

Paired t test

Variable	Obs	Mean	Std. Err.	Std. Dev.	[95% Conf. Interval]	
expect~g9	143	3.804196	.0937623	1.121234	3.618845	3.989546
perce~g9	143	3.055944	.091915	1.099143	2.874246	3.237643
diff	143	.7482517	.1111655	1.329347	.5284985	.968005

```
mean(diff) = mean(expect3a3_park~9 - perception3a3_~9)      t = 6.7310
Ho: mean(diff) = 0                                           degrees of freedom = 142
```

```
Ha: mean(diff) < 0           Ha: mean(diff) != 0           Ha: mean(diff) > 0
Pr(T < t) = 1.0000          Pr(|T| > |t|) = 0.0000          Pr(T > t) = 0.0000
```

4. มาตรการยกเลิกสวมหมวกนิรภัย

```
. ttest expect3a4_helmet1= perception3a4_helmet1
```

Paired t test

Variable	Obs	Mean	Std. Err.	Std. Dev.	[95% Conf. Interval]	
expe~et1	143	3.475524	.0976591	1.167833	3.282471	3.668578
perc~et1	143	2.93007	.0939677	1.123691	2.744313	3.115826
diff	143	.5454545	.1193928	1.42773	.3094376	.7814715

```
mean(diff) = mean(expect3a4_helm~1 - perception3a4_~1)      t = 4.5686
Ho: mean(diff) = 0                                           degrees of freedom = 142
```

```
Ha: mean(diff) < 0           Ha: mean(diff) != 0           Ha: mean(diff) > 0
Pr(T < t) = 1.0000          Pr(|T| > |t|) = 0.0000          Pr(T > t) = 0.0000
```



```
. ttest expect3a4_helmet2= perception3a4_helmet2
```

Paired t test

Variable	Obs	Mean	Std. Err.	Std. Dev.	[95% Conf. Interval]	
expe~et2	143	3.412587	.1013689	1.212195	3.2122	3.612975
perc~et2	143	2.804196	.0921731	1.10223	2.621987	2.986405
diff	143	.6083916	.0997559	1.192907	.411193	.8055902

```
mean(diff) = mean(expect3a4_helm~2 - perception3a4_~2)      t = 6.0988
Ho: mean(diff) = 0                                           degrees of freedom = 142
```

```
Ha: mean(diff) < 0           Ha: mean(diff) != 0           Ha: mean(diff) > 0
Pr(T < t) = 1.0000          Pr(|T| > |t|) = 0.0000          Pr(T > t) = 0.0000
```

```
. ttest expect3a4_helmet3= perception3a4_helmet3
```

Paired t test

Variable	Obs	Mean	Std. Err.	Std. Dev.	[95% Conf. Interval]	
expe~et3	143	3.594406	.0921619	1.102096	3.412219	3.776592
perc~et3	143	3.146853	.0876261	1.047855	2.973633	3.320073
diff	143	.4475524	.1039353	1.242886	.2420919	.653013

```
mean(diff) = mean(expect3a4_helm~3 - perception3a4_~3)      t = 4.3061
Ho: mean(diff) = 0                                           degrees of freedom = 142
```

```
Ha: mean(diff) < 0           Ha: mean(diff) != 0           Ha: mean(diff) > 0
Pr(T < t) = 1.0000          Pr(|T| > |t|) = 0.0000          Pr(T > t) = 0.0000
```

```
. ttest expect3a4_helmet4= perception3a4_helmet4
```

Paired t test

Variable	Obs	Mean	Std. Err.	Std. Dev.	[95% Conf. Interval]	
expe~et4	143	3.671329	.0908371	1.086254	3.491761	3.850896
perc~et4	143	3.363636	.0839448	1.003834	3.197693	3.529579
diff	143	.3076923	.1037231	1.240347	.1026514	.5127332

```
mean(diff) = mean(expect3a4_helm~4 - perception3a4_~4)      t = 2.9665
Ho: mean(diff) = 0                                           degrees of freedom = 142
```

```
Ha: mean(diff) < 0           Ha: mean(diff) != 0           Ha: mean(diff) > 0
Pr(T < t) = 0.9982          Pr(|T| > |t|) = 0.0035          Pr(T > t) = 0.0018
```

```
. ttest expect3a4_helmet5= perception3a4_helmet5
```

Paired t test

Variable	Obs	Mean	Std. Err.	Std. Dev.	[95% Conf. Interval]	
expe~et5	143	3.895105	.0822665	.9837646	3.73248	4.05773
perc~et5	143	3.454545	.0897194	1.072888	3.277187	3.631904
diff	143	.4405594	.1005365	1.202242	.2418177	.6393011

```
mean(diff) = mean(expect3a4_helm~5 - perception3a4_~5)      t = 4.3821
Ho: mean(diff) = 0                                           degrees of freedom = 142
```

```
Ha: mean(diff) < 0           Ha: mean(diff) != 0           Ha: mean(diff) > 0
Pr(T < t) = 1.0000          Pr(|T| > |t|) = 0.0000          Pr(T > t) = 0.0000
```



```
. ttest expect3a4_helmet6= perception3a4_helmet6
```

Paired t test

Variable	Obs	Mean	Std. Err.	Std. Dev.	[95% Conf. Interval]	
expe~et6	143	3.531469	.0956063	1.143285	3.342473	3.720464
perc~et6	143	3.027972	.0887352	1.061119	2.852559	3.203385
diff	143	.5034965	.1001693	1.197851	.3054807	.7015123

```
mean(diff) = mean(expect3a4_helm~6 - perception3a4_~6)      t = 5.0265
Ho: mean(diff) = 0                                           degrees of freedom = 142
```

```
Ha: mean(diff) < 0           Ha: mean(diff) != 0           Ha: mean(diff) > 0
Pr(T < t) = 1.0000          Pr(|T| > |t|) = 0.0000          Pr(T > t) = 0.0000
```

```
. ttest expect3a4_helmet7= perception3a4_helmet7
```

Paired t test

Variable	Obs	Mean	Std. Err.	Std. Dev.	[95% Conf. Interval]	
expe~et7	143	3.755245	.0860717	1.029267	3.585097	3.925392
perc~et7	143	3.335664	.0859155	1.0274	3.165826	3.505503
diff	143	.4195804	.0979513	1.171328	.2259491	.6132117

```
mean(diff) = mean(expect3a4_helm~7 - perception3a4_~7)      t = 4.2836
Ho: mean(diff) = 0                                           degrees of freedom = 142
```

```
Ha: mean(diff) < 0           Ha: mean(diff) != 0           Ha: mean(diff) > 0
Pr(T < t) = 1.0000          Pr(|T| > |t|) = 0.0000          Pr(T > t) = 0.0000
```

```
. ttest expect3a4_helmet8= perception3a4_helmet8
```

Paired t test

Variable	Obs	Mean	Std. Err.	Std. Dev.	[95% Conf. Interval]	
expe~et8	143	3.713287	.0834015	.9973371	3.548418	3.878156
perc~et8	143	3.202797	.0803564	.9609227	3.043948	3.361647
diff	143	.5104895	.0940813	1.125049	.3245086	.6964704

```
mean(diff) = mean(expect3a4_helm~8 - perception3a4_~8)      t = 5.4260
Ho: mean(diff) = 0                                           degrees of freedom = 142
```

```
Ha: mean(diff) < 0           Ha: mean(diff) != 0           Ha: mean(diff) > 0
Pr(T < t) = 1.0000          Pr(|T| > |t|) = 0.0000          Pr(T > t) = 0.0000
```

5. กล้องวงจรปิด

```
. ttest expect3a5_cctv1 =perception3a5_cctv1
```

Paired t test

Variable	Obs	Mean	Std. Err.	Std. Dev.	[95% Conf. Interval]	
expect~v1	143	4.153846	.0724599	.8664944	4.010607	4.297086
perce~v1	143	3.496503	.0823628	.9849153	3.333688	3.659319
diff	143	.6573427	.0972916	1.163439	.4650155	.8496699

```
mean(diff) = mean(expect3a5_cctv1 - perception3a5_~1)      t = 6.7564
Ho: mean(diff) = 0                                         degrees of freedom = 142
```

```
Ha: mean(diff) < 0           Ha: mean(diff) != 0           Ha: mean(diff) > 0
Pr(T < t) = 1.0000           Pr(|T| > |t|) = 0.0000           Pr(T > t) = 0.0000
```

```
. ttest expect3a5_cctv2 =perception3a5_cctv2
```

Paired t test

Variable	Obs	Mean	Std. Err.	Std. Dev.	[95% Conf. Interval]	
expect~v2	143	4.111888	.070947	.8484028	3.971639	4.252137
perce~v2	143	3.531469	.0858353	1.026441	3.361788	3.701149
diff	143	.5804196	.0989518	1.183291	.3848107	.7760285

```
mean(diff) = mean(expect3a5_cctv2 - perception3a5_~2)      t = 5.8657
Ho: mean(diff) = 0                                         degrees of freedom = 142
```

```
Ha: mean(diff) < 0           Ha: mean(diff) != 0           Ha: mean(diff) > 0
Pr(T < t) = 1.0000           Pr(|T| > |t|) = 0.0000           Pr(T > t) = 0.0000
```

```
. ttest expect3a5_cctv3 =perception3a5_cctv3
```

Paired t test

Variable	Obs	Mean	Std. Err.	Std. Dev.	[95% Conf. Interval]	
expect~v3	143	4.41958	.2936359	3.511375	3.839118	5.000043
perce~v3	143	3.531469	.0852596	1.019557	3.362926	3.700011
diff	143	.8881119	.2992332	3.578309	.2965844	1.479639

```
mean(diff) = mean(expect3a5_cctv3 - perception3a5_~3)      t = 2.9680
Ho: mean(diff) = 0                                         degrees of freedom = 142
```

```
Ha: mean(diff) < 0           Ha: mean(diff) != 0           Ha: mean(diff) > 0
Pr(T < t) = 0.9982           Pr(|T| > |t|) = 0.0035           Pr(T > t) = 0.0018
```

```
. ttest expect3a5_cctv4 =perception3a5_cctv4
```

Paired t test

Variable	Obs	Mean	Std. Err.	Std. Dev.	[95% Conf. Interval]	
expect~v4	142	4.056338	.0732909	.8733619	3.911447	4.201229
perce~v4	142	3.514085	.078529	.9357814	3.358838	3.669331
diff	142	.5422535	.0913955	1.089103	.3615709	.7229361

```
mean(diff) = mean(expect3a5_cctv4 - perception3a5~4)      t = 5.9330
Ho: mean(diff) = 0                                         degrees of freedom = 141
```

```
Ha: mean(diff) < 0           Ha: mean(diff) != 0           Ha: mean(diff) > 0
Pr(T < t) = 1.0000           Pr(|T| > |t|) = 0.0000           Pr(T > t) = 0.0000
```

```
. ttest expect3a5_cctv5 =perception3a5_cctv5
```

Paired t test

Variable	Obs	Mean	Std. Err.	Std. Dev.	[95% Conf. Interval]	
expect~v5	143	4.034965	.0771377	.9224324	3.882478	4.187452
perce~v5	143	3.426573	.083912	1.003441	3.260695	3.592452
diff	143	.6083916	.0972562	1.163016	.4161344	.8006488

```
mean(diff) = mean(expect3a5_cctv5 - perception3a5~5)      t = 6.2556
Ho: mean(diff) = 0                                         degrees of freedom = 142
```

```
Ha: mean(diff) < 0           Ha: mean(diff) != 0           Ha: mean(diff) > 0
Pr(T < t) = 1.0000           Pr(|T| > |t|) = 0.0000           Pr(T > t) = 0.0000
```

```
. ttest expect3a5_cctv6 =perception3a5_cctv6
```

Paired t test

Variable	Obs	Mean	Std. Err.	Std. Dev.	[95% Conf. Interval]	
expect~v6	143	3.958042	.0767931	.9183123	3.806236	4.109847
perce~v6	143	3.335664	.0835912	.999606	3.17042	3.500908
diff	143	.6223776	.0945705	1.130899	.4354296	.8093257

```
mean(diff) = mean(expect3a5_cctv6 - perception3a5~6)      t = 6.5811
Ho: mean(diff) = 0                                         degrees of freedom = 142
```

```
Ha: mean(diff) < 0           Ha: mean(diff) != 0           Ha: mean(diff) > 0
Pr(T < t) = 1.0000           Pr(|T| > |t|) = 0.0000           Pr(T > t) = 0.0000
```

```
. ttest expect3a5_cctv7 =perception3a5_cctv7
```

Paired t test

Variable	Obs	Mean	Std. Err.	Std. Dev.	[95% Conf. Interval]	
expect~v7	143	3.965035	.0777735	.9300355	3.811292	4.118778
perce~v7	143	3.328671	.0852434	1.019363	3.160161	3.497182
diff	143	.6363636	.0944357	1.129287	.4496821	.8230451

```
mean(diff) = mean(expect3a5_cctv7 - perception3a5~7)      t = 6.7386
Ho: mean(diff) = 0                                         degrees of freedom = 142
```

```
Ha: mean(diff) < 0           Ha: mean(diff) != 0           Ha: mean(diff) > 0
Pr(T < t) = 1.0000          Pr(|T| > |t|) = 0.0000          Pr(T > t) = 0.0000
```

```
. ttest expect3a5_cctv8 =perception3a5_cctv8
```

Paired t test

Variable	Obs	Mean	Std. Err.	Std. Dev.	[95% Conf. Interval]	
expect~v8	142	3.971831	.0773807	.922098	3.818855	4.124807
perce~v8	142	3.34507	.089976	1.072187	3.167194	3.522947
diff	142	.6267606	.0972138	1.158436	.4345756	.8189456

```
mean(diff) = mean(expect3a5_cctv8 - perception3a5~8)      t = 6.4472
Ho: mean(diff) = 0                                         degrees of freedom = 141
```

```
Ha: mean(diff) < 0           Ha: mean(diff) != 0           Ha: mean(diff) > 0
Pr(T < t) = 1.0000          Pr(|T| > |t|) = 0.0000          Pr(T > t) = 0.0000
```

6. การปรับปรุงทัศนคติของเมืองด้วยศิลปะ

```
. ttest expect3a6_art1 = perception3a6_art1
```

Paired t test

Variable	Obs	Mean	Std. Err.	Std. Dev.	[95% Conf. Interval]	
expe~rt1	141	3.638298	.0934949	1.11019	3.453453	3.823142
perc~rt1	141	3.255319	.0951745	1.130134	3.067154	3.443484
diff	141	.3829787	.1019861	1.211018	.1813466	.5846108

```
mean(diff) = mean(expect3a6_art1 - perception3a6_~1)      t = 3.7552
Ho: mean(diff) = 0                                         degrees of freedom = 140
```

```
Ha: mean(diff) < 0           Ha: mean(diff) != 0           Ha: mean(diff) > 0
Pr(T < t) = 0.9999           Pr(|T| > |t|) = 0.0003           Pr(T > t) = 0.0001
```

```
. ttest expect3a6_art2 = perception3a6_art2
```

Paired t test

Variable	Obs	Mean	Std. Err.	Std. Dev.	[95% Conf. Interval]	
expe~rt2	143	3.678322	.0862914	1.031896	3.50774	3.848904
perc~rt2	143	3.300699	.0882292	1.055068	3.126287	3.475112
diff	143	.3776224	.0986485	1.179665	.1826129	.5726318

```
mean(diff) = mean(expect3a6_art2 - perception3a6_~2)      t = 3.8280
Ho: mean(diff) = 0                                         degrees of freedom = 142
```

```
Ha: mean(diff) < 0           Ha: mean(diff) != 0           Ha: mean(diff) > 0
Pr(T < t) = 0.9999           Pr(|T| > |t|) = 0.0002           Pr(T > t) = 0.0001
```

```
. ttest expect3a6_art3 = perception3a6_art3
```

Paired t test

Variable	Obs	Mean	Std. Err.	Std. Dev.	[95% Conf. Interval]	
expe~rt3	143	3.398601	.0904914	1.08212	3.219717	3.577486
perc~rt3	143	2.944056	.0875238	1.046633	2.771038	3.117074
diff	143	.4545455	.0986101	1.179205	.2596119	.649479

```
mean(diff) = mean(expect3a6_art3 - perception3a6_~3)      t = 4.6095
Ho: mean(diff) = 0                                         degrees of freedom = 142
```

```
Ha: mean(diff) < 0           Ha: mean(diff) != 0           Ha: mean(diff) > 0
Pr(T < t) = 1.0000           Pr(|T| > |t|) = 0.0000           Pr(T > t) = 0.0000
```

```
. ttest expect3a6_art4 = perception3a6_art4
```

Paired t test

Variable	Obs	Mean	Std. Err.	Std. Dev.	[95% Conf. Interval]	
expe~rt4	143	3.328671	.0913776	1.092717	3.148035	3.509308
perc~rt4	143	2.937063	.0894387	1.069532	2.760259	3.113866
diff	143	.3916084	.0952093	1.138537	.2033977	.5798191

```
mean(diff) = mean(expect3a6_art4 - perception3a6_~4)      t = 4.1131
Ho: mean(diff) = 0                                       degrees of freedom = 142
```

```
Ha: mean(diff) < 0           Ha: mean(diff) != 0           Ha: mean(diff) > 0
Pr(T < t) = 1.0000           Pr(|T| > |t|) = 0.0001           Pr(T > t) = 0.0000
```

```
. ttest expect3a6_art5 = perception3a6_art5
```

Paired t test

Variable	Obs	Mean	Std. Err.	Std. Dev.	[95% Conf. Interval]	
expe~rt5	143	3.48951	.0930285	1.112459	3.305611	3.67341
perc~rt5	143	3.216783	.087165	1.042342	3.044474	3.389092
diff	143	.2727273	.0942459	1.127017	.086421	.4590335

```
mean(diff) = mean(expect3a6_art5 - perception3a6_~5)      t = 2.8938
Ho: mean(diff) = 0                                       degrees of freedom = 142
```

```
Ha: mean(diff) < 0           Ha: mean(diff) != 0           Ha: mean(diff) > 0
Pr(T < t) = 0.9978           Pr(|T| > |t|) = 0.0044           Pr(T > t) = 0.0022
```

```
. ttest expect3a6_art6 = perception3a6_art6
```

Paired t test

Variable	Obs	Mean	Std. Err.	Std. Dev.	[95% Conf. Interval]	
expe~rt6	143	3.573427	.0906815	1.084393	3.394166	3.752687
perc~rt6	143	3.188811	.0956819	1.14419	2.999666	3.377956
diff	143	.3846154	.0982077	1.174393	.1904774	.5787534

```
mean(diff) = mean(expect3a6_art6 - perception3a6_~6)      t = 3.9163
Ho: mean(diff) = 0                                       degrees of freedom = 142
```

```
Ha: mean(diff) < 0           Ha: mean(diff) != 0           Ha: mean(diff) > 0
Pr(T < t) = 0.9999           Pr(|T| > |t|) = 0.0001           Pr(T > t) = 0.0001
```

```
. ttest expect3a6_art7 = perception3a6_art7
```

Paired t test

Variable	Obs	Mean	Std. Err.	Std. Dev.	[95% Conf. Interval]	
expe~rt7	143	3.538462	.09403	1.124436	3.352582	3.724341
perc~rt7	143	3.20979	.0852879	1.019895	3.041192	3.378388
diff	143	.3286713	.0935085	1.118199	.1438227	.51352

```
mean(diff) = mean(expect3a6_art7 - perception3a6_~7)      t = 3.5149
Ho: mean(diff) = 0                                       degrees of freedom = 142
```

```
Ha: mean(diff) < 0           Ha: mean(diff) != 0           Ha: mean(diff) > 0
Pr(T < t) = 0.9997          Pr(|T| > |t|) = 0.0006          Pr(T > t) = 0.0003
```

```
. ttest expect3a6_art8 = perception3a6_art8
```

Paired t test

Variable	Obs	Mean	Std. Err.	Std. Dev.	[95% Conf. Interval]	
expe~rt8	143	3.517483	.0903353	1.080253	3.338907	3.696058
perc~rt8	143	3.188811	.0864908	1.034279	3.017835	3.359787
diff	143	.3286713	.0940337	1.124479	.1427845	.5145582

```
mean(diff) = mean(expect3a6_art8 - perception3a6_~8)      t = 3.4953
Ho: mean(diff) = 0                                       degrees of freedom = 142
```

```
Ha: mean(diff) < 0           Ha: mean(diff) != 0           Ha: mean(diff) > 0
Pr(T < t) = 0.9997          Pr(|T| > |t|) = 0.0006          Pr(T > t) = 0.0003
```

```
. ttest expect3a6_art9 = perception3a6_art9
```

Paired t test

Variable	Obs	Mean	Std. Err.	Std. Dev.	[95% Conf. Interval]	
expec~t9	143	3.706294	.2176204	2.602361	3.276099	4.136488
perce~t9	143	3.202797	.083953	1.003932	3.036838	3.368756
diff	143	.5034965	.2249734	2.690291	.0587666	.9482264

```
mean(diff) = mean(expect3a6_art9 - perception3a6_~9)      t = 2.2380
Ho: mean(diff) = 0                                       degrees of freedom = 142
```

```
Ha: mean(diff) < 0           Ha: mean(diff) != 0           Ha: mean(diff) > 0
Pr(T < t) = 0.9866          Pr(|T| > |t|) = 0.0268          Pr(T > t) = 0.0134
```

ภาคผนวก ค

1.ผลการวิเคราะห์ Anova แสดงเฉพาะผลที่มีนัยสำคัญทางสถิติ (significant) ของศาสนา (Religion) ต่อความคาดหวัง (Expectation) และการเห็นปฏิบัติจริง (Perception) จากตาราง ค-1 แสดงดังนี้

Q1: ผู้ที่นับถือศาสนาพุทธมี การเห็นปฏิบัติจริง (Perception) ต่อการป้องกันแรงระเบิด ของกิจกรรมการสร้างแท่นปูนหน้าบ้าน เท่ากับ 3.28

ผู้ที่นับถือศาสนาอิสลามมี การเห็นปฏิบัติจริง (Perception) ต่อการป้องกันแรงระเบิด ของกิจกรรมการสร้างแท่นปูนหน้าบ้าน เท่ากับ 2.92

ผู้ที่นับถือศาสนาอื่น ๆ มี การเห็นปฏิบัติจริง (Perception) ต่อการป้องกันแรงระเบิด ของกิจกรรมการสร้างแท่นปูนหน้าบ้าน เท่ากับ 3.60

โดยค่า F-statistic บอกว่า ความแตกต่างของศาสนากับ การเห็นปฏิบัติจริง (Perception) ต่อการป้องกันแรงระเบิด ของกิจกรรมการสร้างแท่นปูนหน้าบ้าน มีนัยสำคัญเชิงสถิติ Prob >F = 0.0424

Q2: ผู้ที่นับถือศาสนาพุทธมี การเห็นปฏิบัติจริง (Perception) ต่อความสะดวกสบายในชีวิตประจำวัน ของกิจกรรมด้านตรวจคนเข้าออกภายในชุมชน เท่ากับ 3.28

ผู้ที่นับถือศาสนาอิสลามมี การเห็นปฏิบัติจริง (Perception) ต่อความสะดวกสบายในชีวิตประจำวัน ของกิจกรรมด้านตรวจคนเข้าออกภายในชุมชน เท่ากับ 2.89

ผู้ที่นับถือศาสนาอื่น ๆ มี การเห็นปฏิบัติจริง (Perception) ต่อความสะดวกสบายในชีวิตประจำวัน ของกิจกรรมด้านตรวจคนเข้าออกภายในชุมชน เท่ากับ 2.40

โดยค่า F-statistic บอกว่า ความแตกต่างของศาสนากับ การเห็นปฏิบัติจริง (Perception) ต่อความสะดวกสบายในชีวิตประจำวัน ของกิจกรรมด้านตรวจคนเข้าออกภายในชุมชน มีนัยสำคัญเชิงสถิติ Prob >F = 0.0344

Q3: ผู้ที่นับถือศาสนาพุทธมี ความคาดหวัง (Expectation) ต่อความสะดวกสบายในชีวิตประจำวัน ของกิจกรรมการกำหนดพื้นที่จอดรถริมเกาะกลางถนน เท่ากับ 3.88

ผู้ที่นับถือศาสนาอิสลามมี ความคาดหวัง (Expectation) ต่อความสะดวกสบายในชีวิตประจำวัน ของกิจกรรมการกำหนดพื้นที่จอดรถริมเกาะกลางถนน เท่ากับ 2.38

ผู้ที่นับถือศาสนาอื่น ๆ มี ความคาดหวัง (Expectation) ต่อความสะดวกสบายในชีวิตประจำวัน ของกิจกรรมการกำหนดพื้นที่จอดรถริมเกาะกลางถนน เท่ากับ 3.80

โดยค่า F-statistic บอกว่า ความแตกต่างของศาสนากับ ความคาดหวัง (Expectation) ต่อความสะดวกสบายในชีวิตประจำวัน ของกิจกรรมการกำหนดพื้นที่จอดรถริมเกาะกลางถนน มีนัยสำคัญเชิงสถิติ Prob >F = 0.0280

Q4: ผู้ที่นับถือศาสนาพุทธมี การเห็นปฏิบัติจริง (Perception) ต่อการลดความสูญเสียจากแรงระเบิด ของกิจกรรมการกำหนดพื้นที่จอดรถริมเกาะกลางถนน เท่ากับ 3.39

ผู้ที่นับถือศาสนาอิสลามมี การเห็นปฏิบัติจริง (Perception) ต่อการลดความสูญเสียจากแรงระเบิด ของกิจกรรมการกำหนดพื้นที่จอดรถริมเกาะกลางถนน เท่ากับ 2.77

ผู้ที่นับถือศาสนาอื่น ๆ มี การเห็นปฏิบัติจริง (Perception) ต่อการลดความสูญเสียจากแรงระเบิด ของกิจกรรมการกำหนดพื้นที่จอดรถริมเกาะกลางถนน เท่ากับ 3.00

โดยค่า F-statistic บอกว่า ความแตกต่างของศาสนากับ การเห็นปฏิบัติจริง (Perception) ต่อการลดความสูญเสียจากแรงระเบิด ของกิจกรรมการกำหนดพื้นที่จอดรถริมเกาะกลางถนน มีนัยสำคัญเชิงสถิติ Prob >F = 0.008

ภาคผนวก ค-1 แสดงผลการวิเคราะห์ Anova แสดงเฉพาะผลนัยสำคัญทางสถิติ (significant) ของศาสนา (Religion) ต่อความคาดหวัง (Expectation) และการเห็นปฏิบัติจริง (Perception)

. oneway perception3a1_barrier1 religion, tabulate

Religion	Summary of Perception3a1_Barrier1		
	Mean	Std. Dev.	Freq.
1_Buddism	3.2823529	.88117569	85
2_Islam	2.9245283	.85144801	53
3_Another	3.6	1.5165751	5
Total	3.1608392	.90887912	143

Source	Analysis of Variance			F	Prob > F
	SS	df	MS		
Between groups	5.17905668	2	2.58952834	3.23	0.0424
Within groups	112.121643	140	.800868876		
Total	117.300699	142	.826061263		

Bartlett's test for equal variances: $\chi^2(2) = 3.4016$ Prob> $\chi^2 = 0.183$

. oneway perception3a2_4 religion, tabulate

Religion	Summary of Perception3a2_4		
	Mean	Std. Dev.	Freq.
1_Buddism	3.2823529	.9588158	85
2_Islam	2.8867925	1.1545958	53
3_Another	2.4	1.5165751	5
Total	3.1048951	1.072796	143

Source	Analysis of Variance			F	Prob > F
	SS	df	MS		
Between groups	7.6822893	2	3.84114465	3.45	0.0344
Within groups	155.744284	140	1.11245917		
Total	163.426573	142	1.15089136		

Bartlett's test for equal variances: $\chi^2(2) = 3.5423$ Prob> $\chi^2 = 0.170$

. oneway expect3a3_parking4 religion, tabulate

Religion	Summary of Expect3a3_Parking4		
	Mean	Std. Dev.	Freq.
1_Buddism	3.8823529	1.0398233	85
2_Islam	3.3773585	1.1304597	53
3_Another	3.8	.83666003	5
Total	3.6923077	1.0891964	143

Source	Analysis of Variance				
	SS	df	MS	F	Prob > F
Between groups	8.38517886	2	4.19258943	3.67	0.0280
Within groups	160.07636	140	1.14340257		
Total	168.461538	142	1.18634886		

Bartlett's test for equal variances: $\chi^2(2) = 0.8362$ Prob> $\chi^2 = 0.658$

. oneway perception3a3_parking1 religion, tabulate

Religion	Summary of Perception3a3_Parking1		
	Mean	Std. Dev.	Freq.
1_Buddism	3.3928571	.8919703	84
2_Islam	2.7735849	.86916205	53
3_Another	3	1.5811388	5
Total	3.1478873	.9523929	142

Source	Analysis of Variance				
	SS	df	MS	F	Prob > F
Between groups	12.575633	2	6.28781652	7.58	0.0008
Within groups	115.318733	139	.829631174		
Total	127.894366	141	.907052243		

Bartlett's test for equal variances: $\chi^2(2) = 3.7624$ Prob> $\chi^2 = 0.152$

. oneway perception3a3_parking3 religion, tabulate

Religion	Summary of Perception3a3_Parking3		
	Mean	Std. Dev.	Freq.
1_Buddism	3.3647059	.8977095	85
2_Islam	2.9056604	.79091356	53
3_Another	3.2	1.3038405	5
Total	3.1888112	.89561568	143

Source	Analysis of Variance				
	SS	df	MS	F	Prob > F
Between groups	6.87967837	2	3.43983918	4.50	0.0128
Within groups	107.02242	140	.764445854		
Total	113.902098	142	.80212745		

Bartlett's test for equal variances: $\chi^2(2) = 2.6744$ Prob> $\chi^2 = 0. > 263$

. oneway perception3a3_parking4 religion, tabulate

Religion	Summary of Perception3a3_Parking4		
	Mean	Std. Dev.	Freq.
1_Buddism	3.2	1.0094789	85
2_Islam	2.6603774	.99891087	53
3_Another	2.6	.89442719	5
Total	2.979021	1.0309884	143

Source	Analysis of Variance				
	SS	df	MS	F	Prob > F
Between groups	10.2502705	2	5.12513524	5.10	0.0073
Within groups	140.686792	140	1.00490566		
Total	150.937063	142	1.06293706		

Bartlett's test for equal variances: $\chi^2(2) = 0.1014$ Prob> $\chi^2 = 0. > 951$

. oneway perception3a4_helmet1 religion, tabulate

Religion	Summary of Perception3a4_helmet1		
	Mean	Std. Dev.	Freq.
1_Buddism	3.1058824	1.0913461	85
2_Islam	2.7169811	1.1159225	53
3_Another	2.2	1.3038405	5
Total	2.9300699	1.1236908	143

Source	Analysis of Variance				
	SS	df	MS	F	Prob > F
Between groups	7.6989235	2	3.84946175	3.14	0.0463
Within groups	171.601776	140	1.22572697		
Total	179.300699	142	1.26268098		

Bartlett's test for equal variances: $\chi^2(2) = 0.2680$ Prob> $\chi^2 = 0.875$

. oneway perception3a4_helmet3 religion, tabulate

Religion	Summary of Perception3a4_helmet3		
	Mean	Std. Dev.	Freq.
1_Buddism	3.3294118	.99269037	85
2_Islam	2.8113208	1.0571479	53
3_Another	3.6	1.1401754	5
Total	3.1468531	1.0478552	143

Source	Analysis of Variance				
	SS	df	MS	F	Prob > F
Between groups	9.82640578	2	4.91320289	4.71	0.0105
Within groups	146.089678	140	1.0434977		
Total	155.916084	142	1.09800059		

Bartlett's test for equal variances: $\chi^2(2) = 0.3484$ Prob> $\chi^2 = 0.840$

2. ผลการวิเคราะห์ Anova แสดงเฉพาะผลนัยสำคัญทางสถิติ (significant) ของศาสนา (Religion) ต่อ ความสำคัญของแต่ละกิจกรรม จากตาราง ค-2 แสดงดังนี้

Q9: ผู้ที่นับถือศาสนาพุทธ คิดว่า กิจกรรมด้านตรวจคนเข้าออกภายในชุมชนมีความสำคัญ เท่ากับ 1.89

ผู้ที่นับถือศาสนาอิสลามมี คิดว่า กิจกรรมด้านตรวจคนเข้าออกภายในชุมชนมีความสำคัญ เท่ากับ 1.62

ผู้ที่นับถือศาสนาอื่น ๆ คิดว่า กิจกรรมด้านตรวจคนเข้าออกภายในชุมชนมีความสำคัญ เท่ากับ 4.60

โดยค่า F-statistic บอกว่า ความแตกต่างของศาสนากับการให้ความสำคัญของกิจกรรมด้านตรวจคนเข้าออกภายในชุมชน มีนัยสำคัญเชิงสถิติ Prob > F = 0.0143

Q10: ผู้ที่นับถือศาสนาพุทธ คิดว่า การติดตั้งกล้องวงจรปิดมีความสำคัญ เท่ากับ 1.86

ผู้ที่นับถือศาสนาอิสลามมี คิดว่า การติดตั้งกล้องวงจรปิดมีความสำคัญ เท่ากับ 1.57

ผู้ที่นับถือศาสนาอื่น ๆ คิดว่า การติดตั้งกล้องวงจรปิดมีความสำคัญ เท่ากับ 4.40

โดยค่า F-statistic บอกว่า ความแตกต่างของศาสนากับการให้ความสำคัญของการติดตั้งกล้องวงจรปิด มีนัยสำคัญเชิงสถิติ Prob >F = 0.0228

Q11: ผู้ที่นับถือศาสนาพุทธ คิดว่า กิจกรรมการปรับภูมิทัศน์ของเมืองด้วยศิลปะ มีความสำคัญ เท่ากับ 1.84

ผู้ที่นับถือศาสนาอิสลามมี คิดว่า กิจกรรมการปรับภูมิทัศน์ของเมืองด้วยศิลปะ มีความสำคัญเท่ากับ 1.72

ผู้ที่นับถือศาสนาอื่น ๆ คิดว่า กิจกรรมการปรับภูมิทัศน์ของเมืองด้วยศิลปะ มีความสำคัญ เท่ากับ 4.60

โดยค่า F-statistic บอกว่า ความแตกต่างของศาสนากับการให้ความสำคัญของกิจกรรมการปรับภูมิทัศน์ของเมืองด้วยศิลปะ มีนัยสำคัญเชิงสถิติ Prob >F = 0.0046

ตารางที่ ค-2 แสดงผลการวิเคราะห์ Anova แสดงเฉพาะผลที่มีนัยสำคัญทางสถิติ (significant) ของศาสนา (Religion) ต่อความสำคัญของแต่ละกิจกรรม

. oneway q3a2s1 religion, tabulate

Religion	Summary of Q3a2s1		
	Mean	Std. Dev.	Freq.
1_Buddism	1.8941176	2.3300497	85
2_Islam	1.6226415	1.5594182	53
3_Another	4.6	4.0373258	5
Total	1.8881119	2.2014876	143

Source	Analysis of Variance				
	SS	df	MS	F	Prob > F
Between groups	40.5099012	2	20.2549506	4.38	0.0143
Within groups	647.699889	140	4.62642778		
Total	688.20979	142	4.84654782		

Bartlett's test for equal variances: chi2(2) = 14.3136 Prob>chi2 = 0.001

. oneway q3a5s1 religion, tabulate

Religion	Summary of Q3a5s1		Freq.
	Mean	Std. Dev.	
1_Buddism	1.8588235	2.2047186	85
2_Islam	1.5660377	1.876058	53
3_Another	4.4	4.2190046	5
Total	1.8391608	2.2191559	143

Source	Analysis of Variance				
	SS	df	MS	F	Prob > F
Between groups	36.775949	2	18.3879745	3.89	0.0228
Within groups	662.52475	140	4.73231964		
Total	699.300699	142	4.92465281		

Bartlett's test for equal variances: $\chi^2(2) = 7.5040$ Prob> $\chi^2 = 0.023$

. oneway q3a6s1 religion, tabulate

Religion	Summary of Q3a6s1		Freq.
	Mean	Std. Dev.	
1_Buddism	1.8352941	1.8634777	85
2_Islam	1.7169811	1.5489123	53
3_Another	4.6	4.0373258	5
Total	1.8881119	1.9140139	143

Source	Analysis of Variance				
	SS	df	MS	F	Prob > F
Between groups	38.5609556	2	19.2804778	5.60	0.0046
Within groups	481.648835	140	3.44034882		
Total	520.20979	142	3.66344923		

Bartlett's test for equal variances: $\chi^2(2) = 11.2267$ Prob> $\chi^2 = 0.004$

3. ผลการวิเคราะห์ Anova แสดงเฉพาะผลที่มีนัยสำคัญทางสถิติ (significant) ของภูมิภาคกำเนิด ต่อความคาดหวัง (Expectation) และการเห็นปฏิบัติจริง (Perception) จากตาราง ค-3 แสดงดังนี้

Q12: ผู้ที่มีภูมิภาคกำเนิดที่จังหวัดยะลา มีความคาดหวัง (Expectation) เจ้าหน้าที่ที่สามารถสอดส่องคนร้ายได้ง่าย ของกิจกรรมการยกเลิกสวมหมวกนิรภัย เท่ากับ 3.88

ผู้ที่มีภูมิภาคกำเนิดที่จังหวัดปัตตานี มีความคาดหวัง (Expectation) เจ้าหน้าที่ที่สามารถสอดส่องคนร้ายได้ง่าย ของกิจกรรมการยกเลิกสวมหมวกนิรภัย เท่ากับ 3.50

ผู้ที่มีภูมิภาคกำเนิดที่จังหวัดนราธิวาส มีความคาดหวัง (Expectation) เจ้าหน้าที่ที่สามารถสอดส่องคนร้ายได้ง่าย ของกิจกรรมการยกเลิกสวมหมวกนิรภัย เท่ากับ 4.75

ผู้ที่มีภูมิภาคกำเนิดจังหวัดอื่น ๆ มีความคาดหวัง (Expectation) เจ้าหน้าที่ที่สามารถสอดส่องคนร้ายได้ง่าย ของกิจกรรมการยกเลิกสวมหมวกนิรภัย เท่ากับ 3.86

โดยค่า F-statistic บอกว่า ความแตกต่างของภูมิภาคกำเนิด กับ ความคาดหวัง (Expectation) เจ้าหน้าที่ที่สามารถสอดส่องคนร้ายได้ง่าย ของกิจกรรมการยกเลิกสวมหมวกนิรภัย มีนัยสำคัญเชิงสถิติ Prob > F = 0.0438

ตารางที่ ค-3 แสดงผลการวิเคราะห์ Anova เฉพาะที่มีนัยสำคัญทางสถิติ (significant) ของภูมิภาคกำเนิด (Religion) ต่อความสำคัญของแต่ละกิจกรรม

. oneway expect3a4_helmet5 birthplace, tabulate

Birthplace	Summary of Expect3a4_helmet5		
	Mean	Std. Dev.	Freq.
1_Yala	3.8811881	.93045289	101
2_Pattani	3.5	1.3142575	12
3_Narathiw	4.75	.46291005	8
4_Another	3.8636364	1.0371873	22
Total	3.8951049	.98376459	143

Source	Analysis of Variance				
	SS	df	MS	F	Prob > F
Between groups	7.76140691	3	2.58713564	2.77	0.0438
Within groups	129.665167	139	.932842925		
Total	137.426573	142	.967792771		

Bartlett's test for equal variances: chi2(3) = 7.7467 Prob>chi2 = 0.052

4. ผลการวิเคราะห์ Anova แสดงเฉพาะผลที่มีนัยสำคัญทางสถิติ (significant) ของระดับการศึกษา ต่อความคาดหวัง (Expectation) และการเห็นปฏิบัติจริง (Perception) จากตาราง ค-4 แสดงดังนี้

Q13: ผู้ที่ไม่เคยเรียนหรือต่ำกว่าประถมศึกษา มีความคาดหวัง (Expectation) ต่อความรู้สึกปลอดภัยของเจ้าของบ้าน ของกิจกรรมการสร้างแท่นปูนหน้าบ้าน เท่ากับ 4.00

ผู้ที่จบการศึกษาระดับมัธยม มีความคาดหวัง (Expectation) ต่อความรู้สึกปลอดภัยของเจ้าของบ้าน ของกิจกรรมการสร้างแท่นปูนหน้าบ้าน เท่ากับ 3.94

ผู้ที่จบการศึกษาระดับปวช., ปวส., หรืออนุปริญญา มีความคาดหวัง (Expectation) ต่อความรู้สึกปลอดภัยของเจ้าของบ้าน ของกิจกรรมการสร้างแท่นปูนหน้าบ้าน เท่ากับ 3.20

ผู้ที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี มีความคาดหวัง (Expectation) ต่อความรู้สึกปลอดภัยของเจ้าของบ้าน ของกิจกรรมการสร้างแท่นปูนหน้าบ้าน เท่ากับ 3.77

ผู้ที่จบการศึกษาระดับปริญญาโทหรือสูงกว่า มีความคาดหวัง (Expectation) ต่อความรู้สึกปลอดภัยของเจ้าของบ้าน ของกิจกรรมการสร้างแท่นปูนหน้าบ้าน เท่ากับ 4.11

โดยค่า F-statistic บอกว่า ความแตกต่างของระดับการศึกษาที่จบมาขั้นสูงกับ ความคาดหวัง (Expectation) ต่อความรู้สึกปลอดภัยของเจ้าของบ้าน ของกิจกรรมการสร้างแท่นปูนหน้าบ้าน มีนัยสำคัญเชิงสถิติ Prob >F = 0.0298

Q14: ผู้ที่ไม่เคยเรียนหรือต่ำกว่าประถมศึกษา มีความคาดหวัง (Expectation) ต่อความรู้สึกปลอดภัยบนท้องถนน ของกิจกรรมการยกเลิกสวมหมวกนิรภัย เท่ากับ 3.80

ผู้ที่จบการศึกษาระดับมัธยม มีความคาดหวัง (Expectation) ต่อความรู้สึกปลอดภัยบนท้องถนน ของกิจกรรมการยกเลิกสวมหมวกนิรภัย เท่ากับ 3.03

ผู้ที่จบการศึกษาระดับปวช., ปวส., หรืออนุปริญญา มีความคาดหวัง (Expectation) ต่อความรู้สึกปลอดภัยบนท้องถนน ของกิจกรรมการยกเลิกสวมหมวกนิรภัย เท่ากับ 3.20

ผู้ที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี มีความคาดหวัง (Expectation) ต่อความรู้สึกปลอดภัยบนท้องถนน ของกิจกรรมการยกเลิกสวมหมวกนิรภัย เท่ากับ 2.92

ผู้ที่จบการศึกษาระดับปริญญาโทหรือสูงกว่า มีความคาดหวัง (Expectation) ต่อความรู้สึกปลอดภัยบนท้องถนน ของกิจกรรมการยกเลิกสวมหมวกนิรภัย เท่ากับ 2.22

โดยค่า F-statistic บอกว่า ความแตกต่างของระดับการศึกษาที่จบมาขั้นสูงกับ ความคาดหวัง (Expectation) ต่อความรู้สึกปลอดภัยบนท้องถนน ของกิจกรรมการยกเลิกสวมหมวกนิรภัย มีนัยสำคัญเชิงสถิติ Prob >F = 0.0189

Q15: ผู้ที่ไม่เคยเรียนหรือต่ำกว่าประถมศึกษา มีความคาดหวัง (Expectation) ต่อความรู้สึกปลอดภัยภายในชุมชน ของกิจกรรมการปรับภูมิทัศน์ของเมืองด้วยศิลปะ เท่ากับ 3.80

ผู้ที่จบการศึกษาระดับมัธยม มีความคาดหวัง (Expectation) ต่อความรู้สึกปลอดภัยภายในชุมชน ของกิจกรรมการปรับภูมิทัศน์ของเมืองด้วยศิลปะ เท่ากับ 3.68

ผู้ที่จบการศึกษาระดับปวช., ปวส., หรืออนุปริญญา มีความคาดหวัง (Expectation) ต่อความรู้สึกปลอดภัยภายในชุมชน ของกิจกรรมการปรับภูมิทัศน์ของเมืองด้วยศิลปะ เท่ากับ 3.40

ผู้ที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี มีความคาดหวัง (Expectation) ต่อความรู้สึกปลอดภัยภายในชุมชน ของกิจกรรมการปรับภูมิทัศน์ของเมืองด้วยศิลปะ เท่ากับ 3.41

ผู้ที่จบการศึกษาระดับปริญญาโทหรือสูงกว่ามี ความคาดหวัง (Expectation) ต่อความรู้สึกปลอดภัยภายในชุมชน ของกิจกรรมการปรับภูมิทัศน์ของเมืองด้วยศิลปะ เท่ากับ 2.72

โดยค่า F-statistic บอกว่า ความแตกต่างของระดับการศึกษาที่จบมาขึ้นสูงกับ ความคาดหวัง (Expectation) ต่อ ความรู้สึกปลอดภัยภายในชุมชน ของกิจกรรมการปรับภูมิทัศน์ของเมืองด้วยศิลปะ มีนัยสำคัญเชิงสถิติ $Prob > F = 0.0385$

ตารางที่ ค-4 ผลการวิเคราะห์ Anova เฉพาะที่มีนัยสำคัญทางสถิติ (significant) ของระดับการศึกษา ต่อความคาดหวัง (Expectation) และการเห็นปฏิบัติจริง (Perception)

. oneway expect3a1_barrier2 education, tabulate

Education	Summary of Expect3a1_Barrier2			F	Prob > F
	Mean	Std. Dev.	Freq.		
1_lower primary schoo	4	0	5		
2_secondary education	3.9411765	.91919518	34		
3_higher education	3.2	1.1050125	20		
4_bachelor degree	3.7727273	.94128316	66		
5_graduate study	4.1111111	.90025414	18		
Total	3.7832168	.96516699	143		

Source	Analysis of Variance			F	Prob > F
	SS	df	MS		
Between groups	9.82868047	4	2.45717012	2.77	0.0298
Within groups	122.45104	138	.887326375		
Total	132.27972	142	.931547326		

Bartlett's test for equal variances: $chi2(3) = 1.1098$ $Prob > chi2 = 0.775$

. oneway perception3a4_helmet1 education, tabulate

Education	Summary of Perception3a4_helmet1		
	Mean	Std. Dev.	Freq.
1_lower primary schoo	3.8	.83666003	5
2_secondary education	3.0294118	.99955427	34
3_higher education	3.2	1.1050125	20
4_bachelor degree	2.9242424	1.1807508	66
5_graduate study	2.2222222	.94280904	18
Total	2.9300699	1.1236908	143

Source	Analysis of Variance				
	SS	df	MS	F	Prob > F
Between groups	14.5977878	4	3.64944696	3.06	0.0189
Within groups	164.702911	138	1.19349936		
Total	179.300699	142	1.26268098		

Bartlett's test for equal variances: $\chi^2(4) = 2.3953$ Prob> $\chi^2 = 0.663$

. oneway expect3a6_art3 education, tabulate

Education	Summary of Expect3a6_Art3		
	Mean	Std. Dev.	Freq.
1_lower primary schoo	3.8	.83666003	5
2_secondary education	3.6764706	.91189407	34
3_higher education	3.4	.88257995	20
4_bachelor degree	3.4090909	1.1632484	66
5_graduate study	2.7222222	1.1274936	18
Total	3.3986014	1.0821201	143

Source	Analysis of Variance				
	SS	df	MS	F	Prob > F
Between groups	11.6728872	4	2.91822181	2.60	0.0385
Within groups	154.606833	138	1.12033937		
Total	166.27972	142	1.17098395		

Bartlett's test for equal variances: $\chi^2(4) = 4.0680$ Prob> $\chi^2 = 0.397$

5. ผลการวิเคราะห์ Anova ของอาชีพ ต่อความคาดหวัง (Expectation) และการเห็นปฏิบัติจริง (Perception) พบว่า ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นางสาวมัชวินส์ อุดลภักดี
วัน เดือน ปี เกิด	16 มีนาคม 2535
สถานที่เกิด	จังหวัดยะลา
วุฒิการศึกษา	2553 ระดับมัธยมศึกษา สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนอัสตังวิทยะห์ อิสลามมี ยะห์ นราธิวาส 2558 ระดับบัณฑิตศึกษา สำเร็จการศึกษาจากคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต ปทุมธานี 2559 เข้าศึกษาระดับมหาบัณฑิตศึกษา ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร
ที่อยู่ปัจจุบัน	62 หมู่ 10 ถนนรือเสาะสองกึ่ง ตำบลรือเสาะ อำเภอรือเสาะ จังหวัด นราธิวาส 96150